

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ

Πολύ σημαντικό να υπάρχουν κανάλια με την Τουρκία

Ο Έλληνας αντιπρόεδρος της Κομισιόν στη συνέντευξή του στον Αλέξη Παπαχελά τονίζει πως θεωρεί πολύ σημαντικό να υπάρχουν ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με την Τουρκία, πράγμα που όπως αποκαλύπτει συζήτησε την περασμένη Παρασκευή στη συνάντησή του με τον πρόεδρο Ερντογάν στην Άγκυρα. Αποκαλύπτει ακόμα ότι το βράδυ του δημοψηφίσματος της 5ης Ιουλίου και τα ζημειώματα της Συνόδου Κορυφής της 13 Ιουλίου φοβήθηκε ότι το Grexit μπορεί να γίνει πραγματικότητα. **Σελ. 19**

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Η Κύπρος δεν είναι ενεργειακά μόνη

Το ξεκάθαρο μήνυμα πως η Κύπρος δεν θα παραμείνει σε ενεργειακή απομόνωση, στέλνει ο υπουργός Ενέργειας της Ελλάδας. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Κωστής Χατζηδάκης απορρίπτει τις επικρίσεις που διατυπώνονται για επιπτώσεις στην Κύπρο ένεκα της απόφασης η ηλεκτρική διασύνδεση Κρήτης - Αττικής να εκτελεστεί ως εθνικό έργο. **Σελ. 6**

ΟΓΟΥΖΧΑΝ ΧΑΣΙΠΟΓΛΟΥ

Να αναζητηθούν νέες φόρμουλες

Ο Ογουζχάν Χασίπογλου, υπεύθυνος για τις εξωτερικές σχέσεις του Κόμματος Εθνικής Ενότητας και πρώην στέλεχος της τ/κ διαπραγματευτικής ομάδας, στη συνέντευξή του στην «Κ» λέει ότι ο ΟΗΕ είναι καλύτερα να ανακοινώσει μια ώρα αρχύτερα το τέλος των συνομιλιών για την ομοσπονδία και την έναρξη αναζήτησης εναλλακτικής φόρμουλας λύσης. **Σελ. 10**

ΠΑΙΔΕΙΑ

Άγχος και αγωνία λόγω τετραμήνων

Με επιφύλαξη αντιμετωπίζουν τα εμπλεκόμενα μέρη τις εξετάσεις τετραμήνων, που αρχίζουν αύριο με το μάθημα των Νέων Ελληνικών. Μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς και Υπουργείο Παιδείας, αναμένουν την εμφάνιση του νέου συστήματος, για να διαπιστώσουν τυχόν προβλήματα, με τους μαθητές να επιμένουν στην κατάρχησή τους. **Σελ. 7**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** Σελ. 2
2002 αγιάτρευτες ιστορίες
- ✓ **ΠΑΝΟΣ ΛΟΪΖΟΥ ΠΑΡΡΑΣ** Σελ. 14
Πόσα πάει άραγε το διαβήτη;

Δακτυλίδι στον Χάρη από τον Αναστασιάδη

Η επιστροφή του κ. Γεωργιάδη στην Πινδάρου σηματοδοτεί ανακατατάξεις στον ΔΗΣΥ

Μπορεί ο ανασχηματισμός της κυβέρνησης να πέρασε κάτω από τον πήχη των προσδοκιών που ο ίδιος ο πρόεδρος της Δημοκρατίας προκάλεσε, καθώς λίγα είναι τα ονόματα που άλλαξαν. Το ίδιο, όμως, δεν συμβαίνει στον ΔΗΣΥ. Ήδη το κυβερνών κόμμα

μπαίνει σε μια διαδικασία πρόωρου προεκλογικού, καθώς πολλοί είναι εκείνοι που είδαν με ανησυχία και στην Πινδάρου και στην κυβέρνηση την επιστροφή του Χάρη Γεωργιάδη στο παιχνίδι και ιδιαίτερα με τη διεκδίκηση θέσης στην ηγεσία του κόμματος,

υπό τις ευλογίες του προέδρου. Ο Λευτέρης Χριστοφόρου εκτός απροόπτου θα υποβάλει την παραίτησή του από τη θέση του αναπληρωτή, ενώ στελέχη του κόμματος βλέπουν θετικά και διεκδικούν μία από τις δύο θέσεις των αντιπροέδρων. **Σελ. 4**

Μια ανοικτή μπασκετική αγκαλιά για όλα τα παιδιά

Η «Ακαδημία Αντετοκούνμπο» αγκαλιάζει παιδιά από ευπαθείς ομάδες και δομές μεταναστών και προσφύγων. Η «Ακαδημία Αντετοκούνμπο», που ιδρύθηκε φέτος και μετρά ήδη μερικές εβδομάδες λειτουργίας, αποτελεί μια πιο μόνιμη προέκταση των καλοκαιρινών μπασκετικών γιορτών που διοργανώνει τα τελευταία χρόνια ο Γιάννης και τα αδέρφια του σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, με τη συνεργασία του Eurohoops. Τα 100 παιδιά της Ακαδημίας, που θα προπονούνται μέχρι το καλοκαίρι στα γήπεδα της Λαμπρινής και των Αμπελοκηπών (το πρόγραμμα είναι διετές), επιλέχθηκαν με κοινωνικά κριτήρια και προέρχονται κατά κανόνα από ευπαθείς ομάδες. **Σελ. 22**

ΕΡΑ

Στην τελική ευθεία η παραπομπή Τραμπ

Στο Κογκρέσο πάει το ζήτημα

Η Δημοκρατική πρόεδρος της Βουλής, Νάνσι Πελόσι, ξεπέρασε τους ενδοασμούς της και πείστηκε να θέσει στο Κογκρέσο ζήτημα καθάρσεως του προέδρου Τραμπ. Αυτή την εβδομάδα συντάσσεται το κατηγορητήριο, η ψηφοφορία αναμένεται για τις 20 Δεκεμβρίου. **Σελ. 21**

Είμαστε κοντά στους στόχους μας

Συνέντευξη Πάμπου Χαριλάου

Στη συνέντευξή του στην «Κ» ο εκπρόσωπος του ΟΚΥΠΥ Πάμπου Χαριλάου μιλάει για το έργο που έχει επιτελεστεί και λέει ότι έχουν φθάσει πολύ κοντά στον στόχο που είχε τεθεί σχετικά με την πρωτόβητα και την εξωνοσκομειακή φροντίδα. **Σελ. 16**

Εξετάζει όλα τα σενάρια η Αθήνα

Η Τουρκία επιχειρεί, άγαρμπα μεν, να προβάλλει διεκδικήσεις

Προετοιμασμένη για εξελίξεις ακόμα και μέσα στον Ιανουάριο είναι η Αθήνα, μετά και την κύρωση του συμφώνου οριοθέτησης θαλασσίων ζωνών ανάμεσα στην Τουρκία και στη Λιβύη, που υπεγράφη από την Άγκυρα και την απολύτως εξαρτώμενη από αυτήν κυβέρνηση της Τρίπολης. Τον Ιανουάριο του 2020 έχουν

προγραμματιστεί έρευνες σε μια έκταση που ξεκινάει από τα νοτιοδυτικά της Κρήτης έως τα ανατολικά της Ρόδου. Όλες οι κινήσεις της Άγκυρας γίνονται ώστε να ισχυροποιήσει τη θέση της προκειμένου να πιέσει και τη Λευκωσία για να διακόψει το δικό της ερευνητικό πρόγραμμα στην Ανατολική Μεσόγειο. **Σελ. 18**

Φουσκώνουν τον δημόσιο τομέα

Στα επίπεδα του 2009 ανήλθε ο αριθμός των υπαλλήλων

Αύξηση σημειώνει ο αριθμός των δημοσίων υπαλλήλων, φθάνοντας σήμερα στα επίπεδα του 2009. Μάλιστα για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 2019 ξεπέρασε τον αντίστοιχο Οκτώβριο του 2009. Συγκεκριμένα, το σύνολο των απασχολούμενων στην Κυβέρνηση, τον Οκτώβριο του 2019 ανήλθε στους 52.476, έναντι 52.424 που ήταν τον

αντίστοιχο μήνα του 2009. Οι απογαπομήσεις θέσεων έχουν ως αποτέλεσμα να φουσκώνουν τον δημόσιο τομέα και να φορτώνουν ξανά το δημόσιο μισθολόγιο. Από το 2016 και μέχρι το 2018 η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα οφείλεται κυρίως στις προσλήψεις έκτακτων. **Οικονομική σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Τοπικές κοινωνίες

Επιχειρείται μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση, τουτέστιν επιχειρείται λογικά η βελτίωση της ζωής των δημοτών, η μείωση των εξόδων των δήμων διά της συνένωσης δυνάμεων και γενικά η αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται σε κάθε αυτοδιοικούμενη περιοχή. Την ίδια στιγμή για όσα έχουν ήδη δρομολογηθεί ακούγονται μομφές αλλά και παράπονα από αξιωματικούς που αρέσκονται περισσότερο στα κομματικά οφίκια και βάζουν σε δεύτερη και ίσως τρίτη μοίρα το καλώς νοούμενο δημόσιο συμφέρον και το βέλτιστο επίπεδο της ζωής σε μια τοπική κοινωνία. Έχουμε την ταπεινή άποψη ότι πλέον η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών περιφρονεί όσους θέτουν υπεράνω του ανθρωπίνου, κομματικά μαγαζιά και οπαδικές νοοτροπίες και όταν έρχεται η ώρα της κρίσης αποστρέφει το πρόσωπό της από τους γκαουλάτερ. Προσοχή, λοιπόν, διότι για τα πολιτικά σχέματα, όλα κρέμονται σε μια κλωστή.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΟΠΕΡΑ

Η «Κ» στα παρασκήνια του «Ντον Κάρλο»

Οι συντελεστές της όπερας του Τζουζέπε Βέρντι, που παρουσιάζεται στην Εθνική Λυρική Σκηνή της Αθήνας, μιλούν στην «Κ». Ο σκηνοθέτης είναι Άγγλος, ο διεθυντής ορχήστρας Γάλλος και με ιταλο-αργεντινο-ελληνο-ρωσικό θίασο, άλλωστε η όπερα είναι μια διεθνής γλώσσα. **Ζωή, σελ. 1**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Διεθνής διάκριση για τους Monsieur Doumani

Το Βραβείο «Καλύτερου γκρουπ» στους Monsieur Doumani από τα μουσικά βραβεία Songlines 2019 για το άλμπουμ τους «Αγκάθθιν». Στη συνέντευξή τους στην «Κ» οι Monsieur Doumani λένε πως ότι κάνουν είναι αποτέλεσμα σκληρής δουλειάς και αγάπης για τη μουσική τους. **Ζωή, σελ. 3**

ΒΙΒΛΙΟ

«Κωδικός Γκάντερ», η πορεία ενός κατάσκοπου

Η Φωτεινή Τομαή μιλάει στην «Κ» για το βιβλίο της «Κωδικός Γκάντερ». Ο άνδρας που σημάδεψε την πορεία του πολέμου». Σκιαγραφεί τη δράση του Αλέξανδρου Γεωργιάδη, μετανάστη στην Αμερική, ο οποίος κατετάγη στις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. **Ζωή, σελ. 4**

DEFY
INVENTOR

Vassos Eliades Accessories Ltd

Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

Καινούριο αυτοκίνητο; Έχεις **κίνητρο!**

Alpha Καταναλωτικά Δάνεια

ALPHA αυτοκίνητο

ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΕ 24 ΩΡΕΣ

Χαμηλή μηνιαία δόση

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ALPHA BANK

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

2002 αγιάτρευτες ιστορίες

Αγνοούμενοι: Μία άλλη τραγωδία μέσα στην τραγωδία των πολεμικών αναμετρήσεων και των εγκλημάτων μισαλλοδοξίας στην Κύπρο του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα. Η τραγωδία καθυατή είναι η απώλεια ζωών το 1963-67 και το 1974, ενώ η τραγωδία εντός της τραγωδίας είναι τα 55 χρόνια αγωνίας θανάτου για όσους περιμένουν τους αγνοούμενούς τους. Σε αυτήν υπάρχουν δύο πλευρές: οι θύτες και τα θύματα. Οι θύτες είναι γνωστοί: Η Τουρκία, Τ/κ παραστρατιωτικοί (ΤΜΤ), η ελληνική Χούντα που έκανε το πραξικόπημα, Ε/κ παραστρατιωτικοί (ΕΟΚΑ Β΄). Τα θύματα όμως είναι πολλάπλάσια των 1510 Ε/κ και 492 Τ/κ αγνοουμένων. Κάθε αγνοούμενος έχει πίσω του μία οικογένεια και μια ιστορία τραγική. Οι 2002 αγνοούμενοι –σκεφτείτε– ακολουθούνται από πατεράδες, μανάδες, αδέρφια αλλά και συζύγους και παιδιά. Σέρνουν πίσω από τα σπτά λείψανά τους ιστορίες μαχών, εγκλημάτων και ορφάνιας. Κυρίως, όμως, κουβαλάνε τις μόνιμα τραυματισμένες ζωές των παιδιών, συζύγων και μανάδων τους. Πίσω από τις 2002 μαυρόασπρες φωτογραφίες υπάρχουν ιαόριθμες αγιάτρευτες ιστορίες. Κάποιες κατέγραψα στα 25 χρόνια που άρχισα να ασχολούμαι με το ζήτημα και πολύ περισσότερες η Τ/κ συνάδελφος Σεβγκιούλ Ουλουντάγ, η οποία γράφει καθημερινώς μια ολόκληρη σελίδα στη Γενί Ντουζέν. Για τη δουλειά μας αυτή –κι ευχαριστούμε ταπεινά– θα μας τιμήσει αύριο ο ΟΠΕΚ με το βραβείο «Γιάννος Κρανιδιώτης». Όταν άνοιξα τη βαριά πύλη του κεφαλαίου αγνοούμενοι, ένιωσα αρχικά δέος, μετά αγανάκτηση και τέλος απέχθεια. Δέος έναντι εκείνου του «αγιοποιηθέντος» αριθμού των 1619 –που τελικά δεν ήταν τόσο– τον οποίο η πολιτική ηγεσία μετέτρεψε σε επικοινωνιακό εργαλείο που χρησιμοποιούσε σε διεθνή βήματα, με έμφραση στους αδύλωτους αιχμαλώτους, κάτι που καλλιεργούσε παράλληλα, φρούδες ελπίδες στους συγγενείς. Αγανάκτηση, γιατί η αυτοργός Τουρκία κατόρθωσε τελικά να αποστασιοποιηθεί σε τέτοιο βαθμό, που στην έκθεση του γ.γ. του ΟΗΕ για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ (30/01/2019), το μόνο ψήγμα ευθύνης επιμερίζεται ως εξής: «Ελάχιστες αρχειακές πληροφορίες σχετικά με τέτοιες τοποθεσίες –πιθανών χώρων ταφής– έχουν μέχρι στιγμής, τα

paraschos@kathimerini.com.cy

άμεσα εμπλεκόμενα μέρη, μοιραστεί με την Επιτροπή (ΔΕΑ)». Τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη νοείται ότι είναι οι δύο πλευρές στην Κύπρο, Τουρκία και Ελλάδα. Κι όμως δεν ακούστηκε η ελάχιστη φωνή διαμαρτυρίας από τη Λευκωσία ή τα κόμματα. Σήμερα στην ιστοσελίδα της ΔΕΑ σημειώνεται: Άτομα που ταυτοποιήθηκαν και παραδόθηκαν στις οικογένειές τους: Ελληνοκύπριοι: 696. Τουρκοκύπριοι: 269. Σύνολο 965. Συνεπώς 1037 οικογένειες βρίσκονται ακόμα σε αγωνιώδη αναμονή. Νιώθω τέλος απέχθεια γιατί οι πολιτικοί, συμπλέοντες με εκείνους που έκτισαν καριέρες επί των αγνοουμένων, αντί να οδηγήσουν τους υπεύθυνους στο εδώλιο συμπράττουν μαζί τους παρά τα όσα έχουμε αποκαλύψει για τα έργα και τις ημέρες τους, που είχαν σαν αποτέλεσμα να καταστραφούν ή και να μη συγκεντρωθούν μαρτυρίες που θα ήταν πολύτιμες σήμερα. Το πλέον αδιανόητο και αισχρό ήταν που κρατήθηκε άκρως απόρρητος, μέχρι τον Δεκέμβριο του 2000, ο κατάλογος των αγνοουμένων. Ποιος θα έδινε πληροφορίες για κάποιον που σκοτώθηκε, αν δεν ήξερε ότι επισήμως θεωρείτο αγνοούμενος; Τώρα κάνουν δραματικές εκκλήσεις προς όσους έχουν πληροφορίες, να τις καταθέσουν. Μα αυτοί πέθαναν. Όταν έπρεπε, αντί να τους προσεγγίσουν επιδίδονταν σε προπαγανδιστικές εκστρατείες, για να μας επιτρέψει τάχα η Τουρκία τους αιχμαλώτους μας. Η ΔΕΑ, από την άλλη, τα τελευταία χρόνια, έκανε εκδρομές σε ΗΠΑ, Βρετανία, Σκανδιναβία, ψάχνοντας πληροφορίες. Μάλιστα, τον Μάρτη, στη Βρετανία έψαχναν στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (!), στο Εθνικό Αρχείο (!) και στο Πολεμικό Μουσείο (!) αναζητώντας αρχεία με στοιχεία, ενώ κρατούσαν κλειδωμένα στα γραφεία της ΔΕΑ τον Λήδρα Πάλας, από το 2003 αρχεία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, με στοιχεία για χώρους ταφής! Είναι και το τεράστιο κεφάλαιο της εγκληματικής μετακίνησης τάφων από τον τουρκικό στρατό. Τα αποκαλύψαμε, τα ξαναγράψαμε, απευθυνθήκαμε μέχρι τον γ.γ. του ΟΗΕ. Φωνή βοώντος εν τη ερήμω. Εμείς, όμως, αιωνίως ρομαντικοί και ξεροκέφαλοι, θα συνεχίσουμε να ψάχνουμε τις αλήθειες πίσω από τις 2002 αγιάτρευτες ιστορίες. Άχρη θανάτου.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η θητεία του Άντρου, του Νίκαρου και η επιστροφή του Χάρη

Την περασμένη Τετάρτη ο Νίκαρος συνεδρίασε για πρώτη φορά με το νέο του Υπουργικό Συμβούλιο και την Παρασκευή αποκαιρέτησε για πάντα την πιθανότητα να διεκδικήσει μια τρίτη θητεία. Η Βουλή ψήφισε το νομοσχέδιο για τον περιορισμό της προεδρικής θητείας για τον συνεχόμενες πενταετίες και σφράγισε την προεκλογική υπόσχεση του Νίκαρου. Όχι ότι ο ίδιος φάνηκε να ετοιμάζεται για τρίτη θητεία αλλά ψιθυρί ότι «εάν δικαιούται δεν αποκλείεται να το σκεφτεί», ακούγονταν...

Υπάρχει και το πρόσφατο προηγούμενο με τον Άντρο, που ενώ δήλωσε πως θα αποχωρούσε από την ηγεσία του ΑΚΕΛ, τώρα θέτει ξανά τον εαυτό του στη διάθεση του κόμματος. «Το Συνέδριο θα αποφασίσει, δεν θα αποφασίσω εγώ» είπε για να δικαιολογήσει τη στροφή του. Η κυρία Γιαννούλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερα, μου έλεγε πως «σίγουρα κάποιοι απογοητεύτηκαν γιατί τους έκοψε τη φλόγα...» και πρόσθεσε: «Αν και κάποιοι θεωρούν απίθανο να υπάρχει ανθυποψήφιος του κυρίου Άντρου δεν είναι κάτι που μπορεί από τώρα να αποκλειστεί.

Πάντως, ακόμα και η ύπαρξη ανθυποψηφίου θα θεωρηθεί ήττα για τον κύριο Άντρο»... Ωστόσο, εντός του ΑΚΕΛ βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και καιρό η συζήτηση για τις επόμενες βουλευτικές εκλογές και τα σενάρια που μπορούν να δώσουν την πρωτιά στο κόμμα. Κάποιοι το πάνε και πάρα πέρα, μέχρι τις προεδρικές, ώστε το ΑΚΕΛ να γίνει και πάλι κόμμα εξουσίας.

Το ερώτημα που τίθεται από κάποιους είναι κατά πόσον μπορεί το ΑΚΕΛ να πετύχει πρωτιές χωρίς να προηγηθεί ανανέωση προσώπων και πολιτικών, κάτι που μόνο με το εκλογικό συνέδριο θα μπορούσε να επιτευχθεί. Ενώ υπάρχει και μία τάση που θα ήθελε συνεργασία με το ΔΗΚΟ αλλά αναγνωρίζει πως κμε τον Άντρο και τον Νικόλα στην ηγεσία δεν μπορεί να γίνει σίγουρη δουλειά».

Ανάλογα διλήμματα, όχι σε επίεδο ηγεσίας, υπάρχουν και στον Δημοκρατικό Συναγερμό όπου ήρθαν... τα πάνω κάτω. Το τρελό ανακάτεμα της τράπουλας από τον Νίκαρο και τον Φούλη είχε ως αποτέλεσμα την υπουργοποίηση συναγερμικών στελεχών που οδήγησε σε ανανέωση της κοινοβουλευτικής ομάδας, ενώ η επιστροφή του Χάρη «φέρνει και διλήμματα

«**Τι εννοείς** όταν λες κομματικές ευκαιρίες;»

και προκλήσεις», όπως έλεγε πρόσφατα συναγερμικός βουλευτής.

Τα πράγματα φαίνεται να γίνονται πιο σοβαρά στον ΔΗΣΥ μετά τη δήλωση του Χάρη στο ΡΙΚ πως θα αναμένει «τις κομματικές ευκαιρίες» και πως δεν αποκλείει υποψηφιότητα για τις βουλευτικές εκλογές και για μία από τις ηγετικές θέσεις στον ΔΗΣΥ. Η συνέχεια θα έχει σίγουρα ενδιαφέρον.

Πάντως ο Φούλης φαίνεται να τα πήρε στο κρανίο με το κρυφό ειδύλλιο μεταξύ ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ και ιδιαίτερα με τις επικρίσεις αξιωματούχων του ΔΗΚΟ προς το πρόσωπό του. Γι' αυτό και η έντονη ανακοίνωση κατά του ΔΗΚΟ, ύστερα από πολύ καιρό, με αφορμή τα σχόλια για τη δήλωσή του για τον αγωγό προς Τουρκία. Φαίνεται πως ο πάγος μεταξύ Νικόλα και Φούλη είναι πιο δύσκολο να σπάσει, απ' όσο θεωρούσαν κάποιοι. Και όσο περνάει ο καιρός παγώνει περισσότερο.

Ένα τεστ ντράιβ του Υπουργικού Συμβουλίου έγινε την περασμένη Τετάρτη στην παρθενική συνεδρία του στο Προεδρικό. Αν' όσα μαθαί-

νω ο Νίκαρος επέμεινε ξανά οι υπουργοί να βγαίνουν από τα γραφεία τους και να παίρνουν «τον παλμό του κόσμου». Επιπλέον σε κάποιους από αυτούς έβαλε και... homework που κάποιοι παρομοίασε με τις προεισαγωγικές.

Ελπίδες για δήλωση από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε. έχει η Ελλάδα για το θέμα της ΑΟΖ μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης. Το Συμβούλιο συνέρχεται τη Δευτέρα και ο Δένδιας θα θέσει το θέμα στοχεύοντας σε καταδικαστική δήλωση.

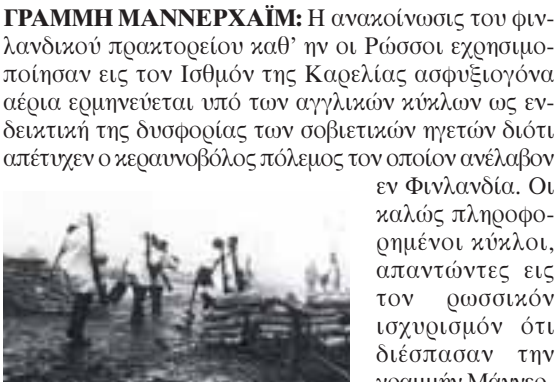
ΚΟΥΙΖ: Ο Άντρος Κυπριανού μιλώντας για την προσφυγή στη Χάγη ανέφερε ότι δεν μπορεί να γίνει μονομερής προσφυγή. Επεσήμανε μάλιστα ότι το ΑΚΕΛ κατέθεσε γραπτώς πρόταση στο Εθνικό Συμβούλιο από το 1991 για να ζητήσουμε γνωμοδότηση από το Διεθνές Δικαστήριο, αφού βεβαίως τεθεί αίτημα από την κυβέρνηση και εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση ή το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ. Το ερώτημα που έθεσε γνωστός πολιτικός μετά τη δήλωση του Άντρου ήταν: Γιατί το ΑΚΕΛ πέντε χρόνια στην κυβέρνηση δεν προώθησε το δικό του αίτημα;

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

80 χρόνια πριν στην «Κ»
8.XII.1939

ΓΡΑΜΜΗ ΜΑΝΝΕΡΧΑΪΜ: Η ανακοίνωσις του φινλανδικού πρακτορείου καθ' ην οι Ρώσοι εχρησιμοποίησαν εις τον Ισθμόν της Καραλίας ασφυξιογόνα αέρια ερμηνεύεται υπό των αγγλικών κύκλων ως ενδεικτική της δυσφορίας των σοβιετικών ηγετών διότι απέτυγεν ο κεραυνοβόλος πόλεμος τον οποίον ανέλαβον εν Φινλανδία. Οι καλώς πληροφορημένοι κύκλοι, απαντώντες εις τον ρωσικόν ισχυρισμόν ότι διέσπασαν την γραμμήν Μάννερχαΐμ, τονίζουν ότι [είναι] δυνατόν τα σοβιετικά στρατεύματα να εσημείωσαν σειράν τοπικών επιτυχιών αλλ' ότι η γραμμή Μάννερχαΐμ δεν είναι αδιαλείπτως περιχαρακωμένη γραμμή ήτις θα έχανε πάσαν στρατηγικήν αξίαν αν ο εχθρός διήρχετο εξ ενός σημείου αυτής. Εις την πραγματικότητα πρόκειται περί αμυντικού συστήματος πλάτους 30-35 χιλιομέτρων το οποίον χρησιμοποιεί τα φυσικά σχυρά σημεία ως είναι τα δάση, αι λίμναι και οι ποταμοί οι διαρρέοντες τον Ισθμόν της Καραλίας. [...] 30.000 στρατιωτών χρησιμοποιούνται ήδη διά την άμυναν της Φινλανδίας εξ ων αι 100.000 έχουν αποκελιστικώς διατεθή διά την γραμμήν αυτήν.

TEAMAN: Ο «Ημερησιος Κήρυξ» δημοσιεύει ότι αι εθνοκοσοσιαλιστικαί αρχαί εφόνευσαν τον αρχηγόν του γερμανικού κομμουνιστικού κόμματος Ερνστ Τέλμαν, ολίγας ημέρας προ της υπογραφής του γερμανοσοβιετικού συμφώνου. Η πληροφορία αυτή μετεδόθη εις επισημούς κύκλους ουδετέρας χώρας [Φ.: Ο Τέλμαν εκτελέστηκε το 1944].

Με άριστα το 10

1 Στην προσημνή. Τα κορίτσια είναι χαρούμενα και δεν θέλουν να το κρύψουν. Γιατί άλλωστε να το κρύψουν; Για να γίνουν βουλευτίνες πλακώθηκαν με τον Αβέρωφ, και υπέμεναν καρτερικά για έναν χρόνο το καψόνι του προέδρου. Το καψόνι της «Μούττης του Κόρακα», όπως τον ονομάζουν και στην όμορφη Αργάκα.

2 Στην ταυτότητα. Η ανακοίνωση της Ομόνοιας που καταδικάζει τις συλλήψεις αυτών που έριξαν αντικείμενα μου θυμίζει την ανακοίνωση του ΑΚΕΛ μετά την ένταξη μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αναγκαίο κακό.

3 Στους νέους. Μια φιλική συμβουλή, όταν σας λένε οι υπηρεσιακοί σας «δεν γίνεται» μην το μεταφέρετε στο Υπουργικό. Είναι οι φορολογούμενοι που πληρώνουν τα σπασμένα τζάμια.

4 Στη σούπερ γούμαν. Εντάξει, το Ζετάκι είναι σούπερ επειδή κρατά με μαγικό κόλπο τα σουπερμάρκετ ανοικτά τις Κυριακές. Μην τρελαίνεσαι όμως αγαπντέ Κούσιο, γιατί πολύ εύκολο μπορεί να γίνεται από Υπουργικό σε Ρουκ - Ζουκ της άλλης Ζέτας.

5 Στο απολωλός. Η Κλέλια (who;) έγινε Επίτροπος Περιβάλλοντος, γιατί

Σε στιγμές χαράς, όλοι μας ευχθήκαμε να είχαμε μια ουρά για να κουνήσουμε. *W.H. Auden, 1907-1973, Βρετανός ποιητής*

έτσι κι αλλιώς στη θητεία της στο Προεδρικό ήταν το λουλούδι (φκιόρο) της ομάδας. Ο Χαμπιασούρης έγινε επίτροπος Ορεινών Περιοχών, για το λέγαμε να φύγει από το Υπουργείο και να πιάσει τα όρνη. Η Βασιλική; Η τοσοδούλα; Μα ούτε μια θεσούλα;

6 Στο ρεκόρ. Η Βασιλική πάντως κατέχει πλέον το ρεκόρ της κυβέρνησης Αναστασιάδη: Είναι η μοναδική υπουργός που την άλλαξε στη μέση θητείας, χωρίς να τη βολέψει. Μάλλον είναι η μοναδική που την άλλαξε και είχε αυτή την αξιοπρέπεια να μη ζητήσει βόλεμα.

7 Στον φόβο. Αυτό με τις δύο θητείες ως όριο για εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας μπορεί άνετα να εκληφθεί ως επιθετική κίνηση, κ. πρόεδρε. Τόσο πολύ φοβούνται μην κατεβείτε ξανά και τους πάρετε τα σώβρακα για τρίτη φορά; Ο φόβος φέρνει κόλαση και ομοψυχία.

8 Στο παιχνίδι. Σου λέει ο Αντροκ, αν κατέβει ξανά και είναι Healthy άσε να ξεμπερδέψουμε απ' αυτόν. Ο Νικόλας ένιωσε πως μπορεί να περιμένει μέχρι τα 60 του για να έρθει η σειρά του. Ο δε Φούλης με την ψήφιση της αλλαγής του Συντάγματος από πρόεδρο της Δημοκρατίας τον μετέτρεψε

σε μέλλοντα συνταξιούχο.

9 Στη δουλειά. «Έχουμε προβλήματα στα νοσηλευτήρια, αλλά δουλεύουμε για να τα λύσουμε» είπε ο ψηλός. Με ένα δισ. επιπλέον που μας στοιχίζει ήδη το ΓΕΣΥ, το καλό που σας θέλω είναι να τα λύσετε.

10 Στην Πάχνη. Ο Healthy αποφάσισε και έκανε Υπουργικό χωρίς να είναι Χριστοδουλίδης, Αβέρωφ, Χατζηκυριάκος, στο γραφείο του. Ο Φούλης παίρνει τα leftovers και κάνει νέα ομάδα στον ΔΗΣΥ. Όλοι για όλους και ο καθένας μόνος του.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«**Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ**»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ** • Διευθυντής: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**
Αρχισυντάκτης: **ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ** • Υπεύθυνος Υλης: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ** • Υπεύθυνος Ατελιέ: **ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ**

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: 22472504
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** • Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

**Με 15%
επιστροφή
για κάθε
σας αγορά.**

ΟΙ ΚΑΡΤΕΣ ALPHA BANK... ΠΑΝΕ ΙΚΕΑ

Είστε κάτοχος Χρυσής Alpha Bank Visa, Ασημένιας Alpha Bank Visa ή Alpha Bank CASHBACK Mastercard; Τώρα, έχετε μοναδικά προνόμια στις αγορές σας από την ΙΚΕΑ!

Από 1 Δεκεμβρίου 2019 έως και 31 Ιανουαρίου 2020, για τις αγορές σας από την ΙΚΕΑ Κύπρου, η Alpha Bank, σας επιστρέφει **15% μετρητά** στην κάρτα σας, με μέγιστο όριο επιστροφής €75 ανά κάρτα τον μήνα. Η προσφορά ισχύει και για τις online σας αγορές από το ηλεκτρονικό κατάστημα της ΙΚΕΑ. Επωφεληθείτε τώρα!

Για περισσότερες πληροφορίες, όρους και προϋποθέσεις, επισκεφθείτε ένα από τα Καταστήματα της Alpha Bank ή το www.alphabank.com.cy.

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

www.alphabank.com.cy

Ανασχημάτισε τον ΔΗΣΥ ο πρόεδρος

Οι αλλαγές κατώτερες των προσδοκιών, με μήνυμα ανανέωσης όμως στην Πινδάρου

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«Όταν τον ανακοινώσω θα δείτε και την έκταση και το βάθος και τη σκοπιμότητα», έλεγε αποφασιστικά λίγο πριν από την ανακοίνωση του ανασχηματισμού ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης. Χρειάστηκε να ανακοινωθεί λίγες μέρες αργότερα για να αρχίσουν οι ψίθυροι τόσο στην Πινδάρου όσο και στα πηγάδια του Προεδρικού ότι κάθε άλλο παρά έκταση και βάθος είχε. Ώδινεν όρος και έτεκεν μυν, είπαν, καθώς όπως υποστήριζαν υπήρχε βόλεμα κάποιων, απουσία ηχηρών ονομάτων, αλλά και εμφανής απουσία γυναικών σε μία θητεία που κατά τα άλλα υποσχόταν την ενίσχυση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Μόλις, όμως, άρχισαν οι αναρτήσεις του προέδρου στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, πολλοί ήταν εκείνοι που αναδιπλώθηκαν και διάβασαν τη σκοπιμότητα στην οποία αναφερόταν πίσω από τις γραμμές. Αναρτώντας φωτογραφία του με τον απερχόμενο υπουργό Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη στο Προεδρικό εξέφρασε τις ευχαριστίες του για τον ρόλο του στο υπουργικό σχήμα και τον πίστωση για τη διάσωση της κυπριακής οικονομίας. Μήνυμα αρκετό για να διαφανεί πως ο κ. Γεωργιάδης πήρε το δικτυλίδι από τον πρόεδρο για τις ευγενείς φιλοδοξίες του στην ανώτατη πυραμίδα της Πινδάρου και σηματοδοτούσε την απαρχή αλλαγών στον Συναγερμό.

«Ήταν αναμενόμενο και το ελάχιστο που θα μπορούσε να κάνει ο πρόεδρος για τον Χάρη», ανέφεραν κομματικά στελέχη που το είδαν ως πράσινο φως του Αναστασιάδη στον

απερχόμενο υπουργό Οικονομικών κυρίως για τις βουλευτικές εκλογές και όχι για τη θέση του αναπληρωτή προέδρου. Και αυτό καθόλου τυχαία, όπως λένε, δεδομένου ότι ο Χάρης Γεωργιάδης ανέλαβε το χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου Οικονομικών μεσούσης της κρίσης τη στιγμή που όλοι αρνούνταν να βραχούν, αλλά και για το ότι ο ίδιος πήρε όλο το βάρος της ευθύνης για την κατάληξη του Συνεργατισμού.

Αυτή ακριβώς η κίνηση του προέδρου δεν πέρασε απαρατήρητη τόσο στην Πινδάρου όσο και στις Βρυ-

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός ανανεώνεται και ξεκινά από νωρίς τον προεκλογικό, καθώς υφιστάμενοι βουλευτές και κομματικά στελέχη δεν βλέπουν με απάθεια τις ανακατατάξεις.

ξέλλες. Στους διαδρόμους της Πινδάρου κάποιοι θυμήθηκαν πως ο Χάρης Γεωργιάδης έβλεπε μέχρι και τις προεδρικές εκλογές του 2018 την προεδρία και αυτό θα έπρεπε να κτυπήσει κόκκινο καμπανάκι στον πρόεδρο του ΔΗΣΥ. Κόκκινο καμπανάκι μπορεί να μην κτύπησε για τον Αβέρωφ Νεοφύτου, όπως για αρκετά στελέχη, που βλέπουν συνωστισμό στις επικείμενες εκλογές. Στις Βρυξέλλες πήγε βεβαίως το μήνυμα για το τι επιθυμεί ο πρόεδρος και δρομολογούνται αλλαγές. Όπως λέει στο στενό περιβάλλον του ο Λευτέρης Χριστοφόρου, μπορεί

Πολύ κακό για το τίποτα ήταν η έκφραση που σιγοψιθιρίζαν σε Πινδάρου και Προεδρικό μετά τις εξαγγελίες ονομάτων.

Ο Χάρης Γεωργιάδης πήρε το πράσινο φως από τον πρόεδρο για τις φιλοδοξίες του και στην Πινδάρου και για τις βουλευτικές εκλογές του 2021.

να υπηρετήσει το κόμμα και από τη θέση του απλού μέλους. Είναι γνωστός άλλωστε για τον κομματικό του πατριωτισμό και θεωρείται βέβαιο πως θα διευκολύνει καταστάσεις ασχέτως αν δεν συμφωνεί με το πα-

ρασκήνιο που εκτυλίσσεται τόσο καιρό για τη θέση. Τη θέση του θα διεκδικήσει εκτός απροόπτου ο Χάρης Γεωργιάδης στο ανώτατο συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί. Μαζί με τη θέση του αναπληρωτή αναμένεται να πληρωθούν και οι δύο κενές θέσεις των αντιπροέδρων μετά και τις πρόσφατες παραπτώσεις των Στέλλας Κυριακίδου και Νίκου Νουρή. Για την αντιπροεδρία ακούγεται ήδη το όνομα της βουλευτίνας Λάρνακας Αννίτας Δημητρίου, η οποία θα διεκδικούσε και κατά την περίοδο των εσωκομματικών εκλογών αλλά έκανε πίσω την υστία. Σχεδόν βέβαιη θεωρείται η διεκδίκηση από πλευράς του βουλευτή Λεμεσού Ευθύμιου Δίπληρου που ήταν υποψήφιος το 2019, ενώ φέρεται να ενδιαφέρεται και ο βουλευτής Αμμοχώστου Ονούφριος Κουλλά. Σκέψεις για την αντιπροεδρία κάνει και ο εκπρόσωπος Τύπου Δημήτρης Δημητρίου. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο βεβαίως αδειάζει η θέση του εκπροσώπου Τύπου, για την οποία κύριο λόγο έχει ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου.

Προσωπική υπόθεση η επιλογή προσώπων

Όσο όμως και αν στον ΔΗΣΥ άρχισε από νωρίς ο προεκλογικός με τις νέες ανακατατάξεις, αέρας ανανέωσης δεν έχει περάσει και στην κυβέρνηση. Σε αντίθεση με τον σχηματισμό της κυβέρνησης το 2018, όπου έντονη εμπλοκή είχαν και στενοί συνεργάτες του προέδρου, όπως οι Αβέρωφ Νεοφύτου, Νίκος Χριστοδουλίδης και ο σύμβουλος επικοινωνίας Αντρέας Χατζήκυριακος, ο πρόεδρος ανέλαβε αυτή τη φορά προσωπικά το θέμα του ανασχηματισμού και κράτησε κλειστά τα χαρτιά του για το ποιοι υπολογίζονταν να υπουργοποιηθούν και ποιοι να αποχωρήσουν. Ενδεικτικό ότι ο Αβέρωφ Νεοφύτου βρισκόταν κατά την ανακοίνωση του ανασχηματισμού στο εξωτερικό, ενώ κανείς πλην του Νίκου Χριστοδουλίδη δεν γνώριζε τη μέρα που θα ανακοινωνόταν ο ανασχηματισμός. Επαφές σε κλειστό κύκλο και με τάση μυστικοπάθειας ούτως ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να καούν μέσω των δημοσιευμάτων οι νέοι υπουργοί.

Και λέμε να καούν οι νέοι, καθώς μέρος του παλιού υπουργικού σχήματος είχε καεί προ πολλού από την παρατεταμένη φημολογία απο-

χώρησης. Ενδεικτική της κατάστασης και η τοποθέτηση της μόνης υπουργού που αποχώρησε τελικώς Βασιλικής Αναστασιάδου, για το πόσο ψυχοφθόρο είναι να επικρατεί παρατεταμένα η φημολογία αποχώρησής της από το υπουργείο. Φημολογία που εκτός από το ότι αποδυνάμωσε πλήρως τους υπουργούς οδήγησε και σε βραχυκύκλωμα των υπουργείων τους. Αυτό το είδαν και οι στενοί συνεργάτες του προέδρου, που προειδοποιούσαν για άμεσες αλλαγές. Και για την εύρυθμη λειτουργία της κυβέρνησης αλλά και για να αλλάξει η ατζέντα, καθώς η κυβέρνηση από την κατάρρευση του Συνεργατισμού και εντεύθεν δεχόταν το ένα χαστούκι μετά το άλλο.

Ενας φίλος από τα παλιά

Τα χαστούκια αναγνώρισε και ο απερχόμενος υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης σε συνέντευξή του στον ALPHA παραδεχόμενος πως η κυβέρνηση δεν εκπέμπει και την καλύτερη εικόνα. «Όταν η εικόνα σου όπως υποστηρίζεις έχει πρόβλημα έχεις την ευχέρεια να πάρεις ρίσκα;» διερωτούνται πολιτικοί κύκλοι. Το αν το

Επαφές σε κλειστό κύκλο και με τάση μυστικοπάθειας ούτως ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να καούν μέσω των δημοσιευμάτων οι νέοι υπουργοί.

πρόβλημα είναι η εικόνα αλλά η ουσία των πολιτικών θα απαντηθεί μετά την περίοδο χάριτος. Εκεί θα κριθεί η απόδοση της καινούργιας επικοινωνιακής ομάδας που μετακόμισε από την περασμένη Τρίτη στο Προεδρικό αλλά και το «ρίσκο» του προέδρου. Ο πρόεδρος αποφάσισε να αλλάξει τη συνταγή και να βάλει δύο νέα πρόσωπα στην πολιτική μετακινώντας τον πολυπειρο στο πολιτικό παιχνίδι και στην αντιπαράθεση Πρόδρομο Προδρόμου στο Παιδείας. Οι λόγοι ποικίλουν, με άλλους να διακρίνουν εντάσεις στις σχέσεις των δύο και άλλοι να εκτιμούν πως ο πρόεδρος ήθελε να περάσει περισσότερη μετριοπάθεια. Μετριοπάθεια βεβαίως σε μία περίοδο που έχει ενταθεί

κατά πολύ ο αντιπαραθετικός τόνος ιδιαίτερα από πλευράς ΑΚΕΛ. Ο Παναγιώτης Σεντάνας, μετά και την παρουσία του στον προεκλογικό των ευρωεκλογών και το έρεισμα που φέρεται να έχει στη νεολαία, θεωρείται πως θα στείλει μήνυμα ανανέωσης, έστω κι αν αυτό τον αφήνει εκτός των βουλευτικών του 2021. Τα περισσότερα βλήματα βεβαίως στρέφονται στον νέο κυβερνητικό εκπρόσωπο Κυριάκο Κούσιο. Ο πρόεδρος κράτησε ως επτασφράγιστο μυστικό τον διορισμό του, αναφέροντας στους στενούς συνεργάτες του πως για τη θέση προορίζεται ένας φίλος από τα παλιά. Ο κ. Κούσιος είχε κλειδώσει για το Υπουργείο Δικαιοσύνης μετά και την παραιτήση του Ιωάνη Νικολάου, μαθαίνοντας από τα ΜΜΕ, ότι τελικά θα διοριστεί ο Γιώργος Σαββίδης. Το όνομά του είχε μάλιστα ακουστεί και για τη δημαρχία Αμμοχώστου το καλοκαίρι που πέρασε. Αν και νέος στο πολιτικό παιχνίδι, θεωρείται στενός φίλος του Νίκου Αναστασιάδη και θα διαφανεί αν η καλή χημεία είναι το απαραίτητο συστατικό για να δουλέψει η ήδη τρωθείσα εικόνα της κυβέρνησης.

Με την ίδια συνταγή;

Σε αντίθεση με την έκπληξη που προκάλεσε η επικοινωνιακή ομάδα, η μετακίνηση του Κωνσταντίνου Πετρίδη στο Υπουργείο Οικονομικών και ο διορισμός του Νίκου Νουρή στο Υπουργείο Εσωτερικών θεωρούνταν αναμενόμενες. Ο Κωνσταντίνος Πετρίδης θεωρείται πως θα συνεχίσει στην ίδια γραμμή και φιλοσοφία με τον προκατόχό του και στενό του φίλο Χάρη Γεωργιάδη. Προτού βεβαίως αποχωρήσει φρόντισε να παρουσιάσει τους χάρτες από την ενοποίηση των δόμων. Κίνηση που εκλήφθηκε ως η πολιτική του παρακαταθήκη στο θέμα της μεταρρύθμισης και ως διασφάλιση από πλευράς του πως η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν θα εκτροχιαστεί από τον σχεδιασμό που είχε θέσει ο ίδιος όσο ήταν στο Εσωτερικών. Το ερώτημα είναι κατά πόσο τον σχεδιασμό Πετρίδη θα ακολουθήσει και ο Νίκος Νουρή ή αν θα βάλει νερό στο κρασί του δεδομένων και των αντιδράσεων που επικρατούν από συγκεκριμένους δημάρχους και ιδιαίτερα από τον χώρο της Δεξιάς. Ερώτημα εγείρεται και ποια θα είναι η στάση που θα τηρήσει ο κ. Νουρή στο κεφάλαιο της Μετανάστευσης που τουλάχιστον επί θητείας Πετρίδη είχε αναχθεί ως μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης διαδραμάτισε τον δικό της ρόλο βεβαίως και στην υπουργοποίηση του δημάρχου Αγίας Νάπας Γιάννη Καρούσου, καθώς ο ίδιος είχε αντιδράσει έντονα στην ενοποίηση της Αγίας Νάπας με το Παραλίμνι. Όπως αναφέρουν κύκλοι του Προεδρικού ο κ. Καρούσος είχε αυτοπροταθεί και για τη θέση του υπουργού Τουρισμού, με τον πρόεδρο να επιλέγει την υστία για την θέση τον Σάββα Πετρίδη. Με την υπουργοποίησή του έκλεισε συνεπώς δύο ανοικτά ζητήματα: τα παράπονα μιας συναγερμικής ταρχίας που πλέον φλερτάρει με το ΕΛΑΜ, αλλά και τον θόρυβο γύρω από τις συνενώσεις στην εν λόγω επαρχία. Το πως θα κινηθεί ο κ. Καρούσος στο Συγκοινωνιών θα διαφανεί το επόμενο

διάστημα. Υπάρχουν πολιτικοί κύκλοι που θεωρούν πως ανήκει στα πολιτικά πρόσωπα που υλοποιούν. Υπάρχουν και εκείνοι που βλέπουν από νωρίς μία υπερβολή, με δεδομένη την «αιφνίδια» επίσκεψή του στα κυπριακά ταχυδρομεία, αλλά και δυσφορία για την αφοπλιστική ειλικρίνεια του στα ΜΜΕ. Να αποκαλύψει δηλαδή ότι ενημερώθηκε τηλεφωνικά από τον Πρόεδρο το πρωί της Κυριακής για την υπουργοποίησή του.

Η είδηση πάντως ότι ο Γιάννης Καρούσος έμαθε λίγες ώρες πριν από την ανακοίνωση του ανασχηματισμού για την υπουργοποίησή του έχει το δικό της ενδιαφέρον. Και αυτό γιατί μέχρι και το βράδυ του Σαββάτου κλειδωμένη για το Μεταφορών ήταν η γνωστή δικηγόρος Έμιλυ Γιολίτη. Η είδηση υπουργοποίησής της είχε προκαλέσει συζητήσεις εντός του Προεδρικού με συνεργάτες του προέδρου να εκφράζουν την άποψη πως κάτι τέτοιο θα προκαλούσε αρνητικές αντιδράσεις, δεδομένης και της στενής σχέσης που διατηρεί με τον οικογενειακό περίγυρο του Νίκου Αναστασιάδη. Και αυτό δεδομένου του ότι οι θυγατέρες βρίσκονται το τελευταίο διάστημα στο στόχαστρο για την υπερπροβολή τους στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το πως θα κινηθεί ο Πρόδρομος Προδρόμου στο Υπουργείο Παιδείας. Ο ίδιος έχει την πείρα λόγω και της Προεδρίας της Επιτροπής Παιδείας, ωστόσο αναμένεται να διαφανεί ποιος θα είναι ο σχεδιασμός του στη μεταρρύθμιση της παιδείας, δεδομένου και του ότι οι εκπαιδευτικές οργανώσεις τον περιμένουν από το καλοκαίρι του 2018 στη γωνία. Αυτό που φαίνεται να προκάλεσε είναι οι διορισμοί στις επιτροπές που εκλήφθηκαν ως βολέματα από πλευράς του προέδρου. Η Κλέλια Βασιλείου αναλαμβάνει τη θέση Επιτρόπου Περιβάλλοντος, ενώ ο Κώστας Χαμπασούρης μετακινείται στη θέση του Επιτρόπου Ορεινών Κοινοτήτων. Κίνηση που επιβεβαιώνει τη δυσκολία του προέδρου Αναστασιάδη και στο να στενοχωρεί πρώην συνεργάτες του και να τους αποχωρίζεται.

“ΜΙΑ ΔΟΣΗ ΓΙΑ
ΟΛΑ ΜΟΥ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ
ΣΗΜΕΡΑ

ΚΑΙ ΑΥΡΙΟ.”

λύση
ONE **Μία λύση**
δανεισμού,
για όλα!
www.hellenicbank.com/one

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έχεις τη δύναμη.

Πρέπει να συναφθεί ασφάλιση της κύριας κατοικίας και ασφάλεια ζωής. Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Παίρνει παράταση η ανανέωση στο ΑΚΕΛ

Εντός κόμματος κυριαρχούν δύο τάσεις για την απόφαση παραμονής του Άντρου Κυπριανού στην ηγεσία της γενικής γραμματείας

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«**Θέλουν** ανανέωση, θα γίνει ανανέωση», έλεγε το 1985 ο Εζεκίας Παπαϊωάννου όταν οι Δίγκλνς, Φάντνς, Ζιαρτίδνς, Παπαπέτρου και άλλα πρωτοκλασάτα στελέχη της λεγόμενης τότε φράξιας, τον αμφισβητούσαν πλαγίως και ζητούσαν ανανέωση στο ΑΚΕΛ μετά και τη συντριπτική ήττα που βίωσε το κόμμα στις βουλευτικές εκλογές. Κάπως έτσι άνοιξε το κεφάλαιο της ριζικής αλλαγής στο κόμμα, επιστρατεύοντας για τη διαδοχή τον γ.γ. της ΕΔΟΝ Δημήτρη Χριστόφια

Το Κυπριακό είναι ένας από τους λόγους που συνέβαλε στην παραμονή του Άντρου Κυπριανού, όμως, ρόλο έπαιξε και το 2021.

και παρακάμπτοντας άλλα στελέχη που «προηγούνταν». Τι σχέση όμως έχουν οι αναδιατάξεις του '80 με το σήμερα; Σε πρώτη ανάγνωση καμία, αν λάβει κάποιος υπόψη ότι κανένα στέλεχος δεν κάνει δημοσίως λόγο για ανανέωση στο ΑΚΕΛ, ούτε αμφισβητεί τον Άντρο Κυπριανού. Σε δεύτερο επίπεδο, όμως, λέει πως η λέξη ανανέωση φέρνει ένα άσχημο ντεζαβού, καθώς τα περί ανανέωσης άνοιξαν τότε το κουτί της Πανδώρας. Φανέρωσε τις διαφορετικές φιλοσοφίες που υπήρχαν εντός του κόμματος και οδήγησε στη μεγάλη διάσπαση. Οι τότε αναταράξεις αποτελούν τη διαχρονική φοβία των στελεχών της Αριστεράς, ότι

δηλαδή η οποία αναφορά σε ανανέωση συνδέεται απαραίτητως με την εσωστρέφεια. Ο Άντρος Κυπριανού παραμένει στο πηδάλιο του κόμματος μέχρι τις βουλευτικές εκλογές, μαζί με μία σειρά άλλων στελεχών που πλαισιώνουν τη Γραμματεία, αφήνοντας την καυτή πατάτα των ριζικών αλλαγών, που ενδεχομένως να προκαλέσει και την εσωστρέφεια που τόσο πολύ φοβούνται για το μέλλον.

Παραμένω γιατί...
Την απόφαση παραμονής του δημοσιοποίησε την περασμένη Τρίτη ο Άντρος Κυπριανού, κλείνοντας έτσι και τα όποια σενάρια έδιναν και έπαιρναν τον τελευταίο χρόνο περί διαδοχής του. Τα σενάρια διαδοχής βεβαίως δεν ξεκίνησαν αδικώς, καθώς ο ίδιος με συνέντευξη στην «Κ» λίγο μετά τις προεδρικές εκλογές του 2018 ξεκαθάριζε ότι δεν θα επαναδιαδικάσει τη Γραμματεία του κόμματος, σεβόμενος το καταστατικό του ΑΚΕΛ, το οποίο προνοεί αποχώρηση των έμμισθων στελεχών στα 65 τους χρόνια. Άνοιγε με αυτό τον τρόπο παράλληλα τον δρόμο εξόδου και για άλλα στελέχη της γραμματείας. Τι μπορεί να άλλαξε όμως από τον Φεβρουάριο μέχρι και σήμερα που οδήγησε τον Άντρο Κυπριανού στο να αναδιπλωθεί και τελικά να μείνει στην ηγεσία του ΑΚΕΛ; Όπως ανέφερε, οι εξελίξεις στο Κυπριακό θα συμπέσουν με το εκλογικό συνέδριο, ενώ σειρά φαινομένων διαφθοράς και διαπλοκής από πλευράς της κυβέρνησης οδήγησαν τον ίδιο και τη Γραμματεία να κρίνουν σοφή την παραμονή του.
Θα μπορούσε, όμως, να αλλάξει η στάση που τηρεί το κόμμα στο Κυπριακό, αν ο Άντρος Κυπριανού

Ο Άντρος Κυπριανού μένει στο κόμμα, ξεκινά σχεδιασμό και για τις βουλευτικές εκλογές αλλά και για το '23, καθώς, όπως λέγεται, και ο τόπος και το ΑΚΕΛ δεν σπκώνουν τρίτη πενταετία με τον Συναγερμό στην εξουσία.

αποχωρούσε; Οι ίδιοι λένε, άλλωστε, πως ο γενικός γραμματέας του κόμματος είναι ο πρώτος μεταξύ ίσων και συνεπώς δεν καθορίζει την πολιτική του κόμματος. Όμως και αν έτσι αποδειχθεί πως την πολιτική την καθορίζει ο γραμματέας, τα δύο επικρατέστερα πρόσωπα τα οποία θα διεκδικούσαν, όπως όλα έδειχναν, τη Γραμματεία του κόμματος, ο Στέφανος Στεφάνου και ο Γιώργος Λουπέουν με το εκλογικό συνέδριο, ενώ σειρά φαινομένων διαφθοράς και διαπλοκής από πλευράς της κυβέρνησης οδήγησαν τον ίδιο και τη Γραμματεία να κρίνουν σοφή την παραμονή του.
Θα μπορούσε, όμως, να αλλάξει η στάση που τηρεί το κόμμα στο Κυπριακό, αν ο Άντρος Κυπριανού

η συμβολή του. Και ο γ.γ. της ΠΕΟ Πάμπος Κυρίτσνς, ο οποίος στα πηγάδια έλεγε ότι θα αποχωρήσει, θεωρείται πως θα παραμείνει στη Γραμματεία της ΠΕΟ και στην Κεντρική Γραμματεία του κόμματος. Ο κ. Κυρίτσνς ήταν μάλιστα ένθερμος υποστηρικτής της παραμονής του Άντρου Κυπριανού, ενώ υπενθυμίζεται πως το όνομά του ακουγόταν εντόνως ως διάδοχη κατάσταση του Δημήτρη Χριστόφια το 2008. Ο μόνος ο οποίος φαίνεται να αποχωρεί από τη Γραμματεία είναι ο κεντρικός οργανωτικός Χρίστος Αλέκου. Η μόνη αλλαγή προς το παρόν αφορά τη θέση του κεντρικού οργανωτικού, θέση που κάποιος βλέπουν θετικά να αναλάβει ο Νεκλής Συλικιώτνς και άλλοι ο στενός

συνεργάτνς του κ. Αλέκου Χάρνς Καράμανος.
Με τα νέα δεδομένα άρχισαν ήδη να διαγράφονται οι δύο σχολές σκέψης στο κόμμα. Η επικρατούσα τάση, λέει πως με την παραμονή του Άντρου Κυπριανού διασφαλίζεται η σταθερότητα στο κόμμα στην πιο κρίσιμη καμπή του. Ο κ. Κυπριανού θεωρείται το αντίπαλο δέος του Νίκου Αναστασιάδνς στο Κυπριακό. Και πρόσωπο που νομιμοποιείται να τον επικρίνει δεδομένου ότι στο παρελθόν πήρε τη «γενναία» στάση «και με προσωπικό πολιτικό κόστος» να στηρίξει τις προσπάθειες που κατέβαλλε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας για επίλυση του Κυπριακού. Καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι πολιτικά πρόσωπα της

ευρύτερης Αριστεράς είχαν εκφράσει από νωρίς στον κ. Κυπριανού την εκτίμηση πως πρέπει να μείνει στο πηδάλιο του κόμματος για τη σωστή επίλυση του Κυπριακού. Κομματικά στελέχη θεωρούν πως η παραμονή του κ. Κυπριανού είναι απαραίτητη δεδομένου του ότι σε λιγότερο από έναν χρόνο θα πρέπει να προετοιμαστεί το κόμμα για την κρίσιμη μάχη των βουλευτικών. Η συζήτηση για νέο γενικό γραμματέα θα προκαλούσε αχρείαστη εσωστρέφεια σε μία περίοδο ιδιαίτερα κρίσιμη για την ανάκαμψη του κόμματος. Σημειώνουν πως ο Άντρος Κυπριανού, παρά τις δυσκολίες που πέρασε, κατάφερε να βάλει το τρένο που λέγεται ΑΚΕΛ πίσω στις ράγες και δικαιούται να ολοκληρώσει την προσπάθεια στις βουλευτικές εκλογές και να πιστωθεί την ανάκαμψη. Υπάρχει βεβαίως και η τάση που θεωρεί πως με δεδομένο ότι η σημερινή Γραμματεία κατέγραψε ήττα σε δύο προεδρικές εκλογές και χαμηλά ποσοστά στις βουλευτικές εκλογές του 2016, ίσως να ήταν προτιμότερο οι κρίσιμες εκλογές του 2021 να πραγματοποιηθούν με άλλη συνταγή και συνεπώς με άλλα πρόσωπα. «Η ανανέωση δεν σημαίνει απαραίτητα και εσωστρέφεια, αλλά απαραίτητη κίνηση όταν η ομάδα, δεν σημειώνει νίκες», λένε οι ίδιοι κύκλοι. Το ποια τάση θα επιβραιωθεί, θα διαφανεί όταν ανοίξει η κάλπη τον Μάιο του 2021. Το σίγουρο είναι πως ο Άντρος Κυπριανού έχει ήδη ξεκινήσει σχεδιασμό για την αναρχήση του ΑΚΕΛ στην εξουσία, με συχνές επαφές με ηγέτες του Κέντρου, καθώς όπως λέγεται στην Εζεκία Παπαϊωάννου και ο τόπος και το ΑΚΕΛ δεν σπκώνουν τρίτη θητεία με τον Συναγερμό στην εξουσία.

ΟΠΑΠ ALL STAR GAME

ΠΑΙΖΩ
με ΚΑΝΟΝΕΣ

ΟΔΗΓΩ
με ΚΑΝΟΝΕΣ

ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ

50
ΧΡΟΝΙΑ

CEB

ΟΠΑΠ ALL STAR GAME

«ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΚΑΝΟΝΕΣ, ΟΔΗΓΩ ΜΕ ΚΑΝΟΝΕΣ»

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019-18:00

ΣΤΑΔΙΟ ΤΑΣΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Η ΟΠΑΠ Κύπρου και η Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης σας προσκαλούν στην πιο δυναμική και εντυπωσιακή εκδήλωση της χρονιάς!

Παίζουμε με την μπάλα, όχι με την ταχύτητα!

ΜΑΖΙ ΜΑΣ ΟΙ ΠΕΡΙΦΗΜΟΙ ΑΚΡΟΒΑΤΕΣ

DUNKING D

Η ΠΙΟ
ΦΑΝΤΑΣΜΑΓΟΡΙΚΗ
ΓΙΟΡΤΗ ΖΩΗΣ!

ΣΤΗΡΙΖΕΙ

ΚΟΑ

TELIA & PAVLABDO

Ο ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Αλίμονο αν αφήναμε την Κύπρο ενεργειακά απομονωμένη

«Δεν θα παραιτηθούμε των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων», τονίζει ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Ελλάδας

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Απαντήσεις σε όσους υποστηρίζουν πως η Ελλάδα με την πολιτική της στο θέμα του ηλεκτρικού καλωδίου διατρηεί σε ενεργειακή απομόνωση την Κύπρο δίνει ο Κωστής Χατζηδάκης την «Κ». Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Ελλάδας αναφέρεται στις περιφερειακές συνεργασίες ως ένα όπλο προώσπισης της διεθνούς νομιμότητας, στην πρόσφατη συμφωνία Τουρκίας – Λιβύης καθώς και στις προτεραιότητες της Ελλάδας στα ενεργειακά σε Κρήτη και Ιόνιο. Για την Ελλάδα ο αγωγός Φυσικού Αερίου χαρακτηρίζεται ως έργο στρατηγικής σημασίας και βέλτιστη επιλογή για Ισραήλ και ΗΠΑ. Για τους ενεργειακούς σχεδιασμούς της χώρας ο κ. Χατζηδάκης θεωρεί πως υπάρχει προσδοκία να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς. Αναφέρεται στα τεμάχια που έχουν παραχωρηθεί υποστηρίζοντας πως σε δυο χρόνια θα διαφανεί εάν υπάρχουν κοιτάσματα υδρογονανθράκων. Ο Έλληνας υπουργός πιστεύει πως οι διαβουλεύσεις με την Αίγυπτο για οριοθέτηση ΑΟΖ, μετά και τη συμφωνία Τουρκίας – Λιβύης θα επιταχυνθούν.

–Τι έχουν αποκομίσει Ελλάδα και Κύπρος από το περιφερειακό δίκτυο συνεργασιών στον ενεργειακό τομέα;

–Ο περιφερειακός ρόλος τόσο της Ελλάδας όσο και της Κύπρου έχουν αναβαθμιστεί και συνεχίζουν να αναβαθμίζονται σημαντικά μέσα από το περιφερειακό δίκτυο συνεργασιών. Αυτές έχουν συμβάλει στην εδραίωση του στρατηγικού διαλόγου και στην προτεραιοποίηση σχεδίων εξαγωγής αερίου και ηλεκτρισμού. Ο αγωγός East Med, το καλώδιο EuroAsia Interconnector, ο αγωγός από το πεδίο Αφροδίτη στο Ίνγκου αποτελούν απτά παραδείγματα αυτής της διαδικασίας.

–Οι συμμαχίες με Ισραήλ – Αίγυπτο – Ιορδανία και με τη συμμετοχή των ΗΠΑ μπορούν να αποτελέσουν ανάχωμα στις παράνομες τουρκικές διεκδικήσεις και προκλήσεις στην περιοχή;

–Οι εν λόγω συνεργασίες έχουν πλέον τη δική τους αυτόφωτη δυναμική και δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως συμμαχίες έναντι κανενός.

Επίσης, η δυναμική κάθε τριμερούς είναι ξεχωριστή και επιτρέπει διαφορετικά επίπεδα εμβάθυνσης συμπεριλαμβανομένης της στρατιωτικής συνεργασίας που επιταχύνεται τόσο με την Αίγυπτο όσο και με το Ισραήλ. Οι συμμαχίες αυτές λειτουργούν ωστόσο και ως συνασπισμοί υπεράσπισης της διεθνούς νομιμότητας και είναι και ένα μήνυμα προς πάσα κατεύθυνση ότι θα προσπαθούσαμε αποφασιστικά και συντεταγμένα τα εθνικά συμφέροντα της Ελλάδας και της Κύπρου.

–Έχοντας μπροστά μας την τουρκική επιθετικότητα απέναντι στην Ελλάδα και την Κύπρο, πώς

Στα θαλάσσια τεμάχια του Ιονίου και του Λιβυκού Πελάγους νοτίως της Κρήτης είμαστε δύο περίπου χρόνια πριν από μια εξερευνητική γεώτρηση που θα μας πει αν υπάρχουν κοιτάσματα υδρογονανθράκων και πόσα είναι.

πρέπει οι δύο χώρες να την αντιμετωπίσουν και πώς μπορεί να προστατευθεί η Κύπρος; Τι σημαίνει η επέκταση της τουρκικής δραστηριότητας δυτικά της Κύπρου και εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας για την ελληνική κυβέρνηση;

–Πέρα από την άρρηκτη στενή σχέση τους, Ελλάδα και Κύπρος διαθέτουν το στρατηγικό πλεονέκτημα της στρατηγικής τους συνεργασίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτή την κατεύθυνση, θα είναι κρίσιμης σημασίας: Η αποφυγή ενεργειών έμμεσπς αναγνώρισης του ψευδοκράτους. Η προσπάθειά μας σε μια λύση του Κυπριακού χωρίς κατοχικούς στρατούς και επεμβατικές εγγυήσεις. Η στενή συνεργασία στον αμυντικό τομέα που καταδείχτηκε και από την πρόσφατη

Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ξεκαθαρίζει στη συνέντευξή του στην «Κ» πως η Ελλάδα και η Κύπρος δεν είναι διατεθειμένες να παραιτηθούν των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων ένεκα των τουρκικών προκλήσεων.

επιχείρηση «Ατσαλένιο Βέλος». Η Ελλάδα είναι φυσικά διατεθειμένη να έχει μία ειρηνική συμβίωση με την Τουρκία. Αυτός είναι ο στόχος μας. Δεν είναι όμως διατεθειμένη ούτε η Ελλάδα ούτε η ελληνική κυβέρνηση να παραιτηθούν των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων ούτε αυτών της Κύπρου. Και αυτό θέλουμε να είναι απολύτως σαφές. **–Ποιες είναι οι επιδιώξεις της Ελλάδας στα ενεργειακά της Μεσογείου;**

–Οι προσπάθειές μας επικεντρώνονται στην υποβοήθηση της Κυπριακής Δημοκρατίας να ασκήσει τα δικαιώματά της. Ακόμη και με την επιβολή κυρώσεων, εφόσον χρειαστεί. Σε αυτή την κατεύθυνση, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε στα μέσα Νοεμβρίου ένα μηχανισμό που κάνει δυνατή την επιβολή κυ-

ρώσεων σε όσους εμπλέκονται σε παράνομες γεωτρήσεις. Υπενθυμίζουμε με αυτό τον τρόπο στην Τουρκία, ποια είναι τα όρια που επιβάλλονται από τη διεθνή νομιμότητα. Πέραν αυτών, δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στις διεθνείς μας συνεργασίες και την αξιοποίηση του φυσικού αερίου. Βασική μας επιδίωξη είναι η υλοποίηση του αγωγού East Med. Σε αυτή την κατεύθυνση, κρίσιμης σημασίας είναι και η περαιτέρω εμβάθυνση συνεργασίας της Ελλάδας, της Κύπρου και του Ισραήλ με την υποστήριξη των ΗΠΑ. Παράλληλα, συνεχίζουμε τις συνεργασίες με τους γείτονές μας που είναι κράτη-μέλη της Ε.Ε., ιδιαίτερα τη Βουλγαρία, με την οποία υπογράψαμε διακυβερνητική συμφωνία για την κατασκευή του πολυτάθου διασυνδετήριου αγωγού φυσικού

αερίου IGB αλλά και την Ιταλία. Υπάρχει επίσης και το πρόγραμμα εξερεύνησης υδρογονανθράκων στις περιοχές νοτίως της Κρήτης και στο Ιόνιο με το οποίο προχωράμε κανονικά.

–Θεωρείτε ότι το ερευνητικό πρόγραμμα θα μπορούσε να τρέξει με ταχύτερους ρυθμούς; Επίσης, αληθεύει ότι έχουν εντοπιστεί μεγάλα κοιτάσματα υδρογονανθράκων νοτιοδυτικά της Κρήτης και στην Δυτική Ελλάδα; Και πότε μπορεί η Ελλάδα να ξεκινήσει την παραγωγή ενεργειακών πόρων;

–Υπήρχε μία προσδοκία για γρήγορους ρυθμούς. Σε ένα τμήμα της ελληνικής κοινής γνώμης υπήρχαν και υπάρχουν προσδοκίες για την ανακάλυψη υδρογονανθράκων και για αυτό ακριβώς το λόγο παρερμηνεύονται συχνά ανακοινώσεις ειδικών όπως εκείνη που έκανε λόγο για πιθανολογούμενες ανακαλύψεις κοιτασμάτων. Ωστόσο, στα θαλάσσια τεμάχια του Ιονίου και του Λυβικού Πελάγους νοτίως της Κρήτης είμαστε δυο περίπου χρόνια πριν από μια εξερευνητική γεώτρηση που θα μας πει αν υπάρχουν κοιτάσματα υδρογονανθράκων και πόσα είναι.

–Ο αγωγός φυσικού αερίου East Med είναι στρατηγικής σημασίας έργο για την Ελλάδα

–Ο αγωγός East Med είναι φυσικά στρατηγικής σημασίας τόσο για την Ελλάδα, όσο και για την Ε.Ε. και το Ισραήλ και αποτελεί τη βέλτιστη εμπορική επιλογή για την εξαγωγή του κοιτάσματος «Γλαύκου». Ο αγωγός αυτός αναβαθμίζει το γεωπολιτικό ρόλο τόσο της Κύπρου όσο και της Ελλάδας, προσφέροντας στις δύο χώρες αλλά και στην Ε.Ε ταυτόχρονη διαφοροποίηση πηγών και οδούσεων εισαγωγής αερίου. Είναι ένα δύσκολο έργο και τεχνικά και οικονομικά. Αλλά οι ειδικοί πιστεύουν ότι μπορεί να καταστεί εμπορικά ελκυστικό. Το έργο ωριμάζει. Έχει διασφαλιστεί χορηγία 34,5 εκατ. ευρώ από την Ε.Ε. και στις αρχές του μήνα υπογράφηκε μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ Α.Ε. και του ισραηλινού διαχειριστή φυσικού αερίου INGL. Έως το 2022/2023 το έργο θα έχει φτάσει σε επίπεδο ωρίμανσης για να ληφθεί η τελική επενδυτική απόφαση.

–Η Ελλάδα βρίσκεται σε διαβούλευση με την Αίγυπτο για οριοθέτηση Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών. Υπάρχουν οι προοπτικές συμφωνίας και αν ναι πότε;

–Η διαδικασία οριοθέτησης ΑΟΖ είναι μια πολύπλοκη διεργασία. Εκτιμώ ωστόσο ότι μετά την σαφή πρόθεση της Τουρκίας και της κυβέρνησης Sarraj να ορίσουν θαλάσσιες ζώνες κατά παράβαση της γεωγραφίας και της κοινής λογικής η διαδικασία πρέπει να επιταχυνθεί. Ο υπουργός Εξωτερικών κ. Δένδιας μετά την συνάντησή του με τον Αιγύπτιο ομόλόγό του δήλωσε από το Κάιρο την 1η Δεκεμβρίου ότι οι σχετικές διεργασίες επιταχύνονται. Σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην ίδια την Αίγυπτο να εκφραστεί για το συγκεκριμένο ζήτημα, όσο και για τις επιλογές της Τουρκίας.

–Για το ηλεκτρικό καλώδιο από Ισραήλ – Κύπρο – Ελλάδα έχουν γραφτεί πολλά μετά την απόφαση της Ελλάδας να προχωρήσει αυτόνομα το τμήμα Κρήτης ηπειρωτικής Ελλάδας. Η απόφαση αυτή μπορεί να επηρεάσει το συνολικό έργο; Γιατί η Ελλάδα προχωρά μόνη της στο συγκεκριμένο τμήμα;

–Καταβλήθηκε πολύ μεγάλη προσπάθεια από το καλοκαίρι και μετά για να υλοποιηθεί το έργο ως ενιαίο project. Όμως, οι προτάσεις που κατατέθηκαν προς τον ΑΔΜΗΕ δεν ήταν ώριμες και δεν μπορούσαν να γίνουν αποδεκτές γιατί θα οδηγούσαν το έργο σε περαιτέρω καθυστερήσεις. Αν γινόταν αυτό, θα έμενε στον αέρα το θέμα της υποθαλάσσιας διασύνδεσης της Κρήτης που είναι μεγάλης εθνικής σημασίας και πρέπει να ολοκληρωθεί όσο το δυνατόν συντομότερα έτσι ώστε να υποστηριχθεί ενεργειακά η Κρήτη. Σε κάθε περίπτωση, η άρση της ηλεκτρικής απομόνωσης της Κύπρου αποτελεί προτεραιότητα για τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη και για εμένα προσωπικά. Ο Euroasia παραμένει στα έργα PCI και η Ελλάδα θα συνεχίσει να το στηρίζει, όπως άλλωστε έχουμε δεσμευθεί μαζί με την Κύπρο με κοινή δήλωση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον περασμένο Οκτώβριο. Αλίμονο αν αφήναμε την Κύπρο ενεργειακά απομονωμένη!

ΑΡΘΡΟ / Του ΧΡΥΣΗ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ

Κάτω από το μείκ απ

Ο τίτλος είναι απολύτως κυριολεκτικός. Και αναφέρεται στο πραγματικό μείκ απ, ένα καλυντικό προϊόν ευρέως διαδεδομένο στην καθημερινή ζωή των γυναικών. Γιατί όμως αρθρογραφώ για αυτό;

Την περασμένη Τετάρτη, 4 Δεκεμβρίου 2019, η Γυναικεία Οργάνωση του Δημοκρατικού Κόμματος (ΓΟΔΗΚ) και ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ) συνδιοργάνωσαν μια άκρως ενδιαφέρουσα εκδήλωση, με θέμα τη μάστιγα της ενδοοικογενειακής βίας και τίτλο

«Οι άνδρες τάσσονται ενάντια στην βία κατά των γυναικών».

Τα όσα ακούστηκαν γι' αυτό το έγκλημα που μαστίζει την κυπριακή και παγκόσμια κοινωνία ήταν, τουλάχιστον για μένα, συγκλονιστικά. Η παρουσίαση της Επιστημονικής Διευθύντριας του ΣΠΑΒΟ, δρος Άντρης Ανδρονίκου, για το όλο πρόβλημα, καθώς και οι μαρτυρίες κυρίων γυναικών, θυμάτων των εγκληματιών συζύγων ή συντρόφων τους, συνθέτουν μια δυνατή γροθιά στο στομάχι κάθε ανθρώπου με στοιχειώδη αντίληψη και ευαισθησία.

Στέκομαι όμως στο μείκ απ, επιπρασμένος από την έμφαση που

έδωσε σε αυτό το καβ' όλα συνθησμένο κομμάτι της καθημερινότητας των γυναικών, η συντονίστρια της εκδήλωσης, δημοσιογράφος Κάτια Σάββα, η οποία ερευνά για αρκετό καιρό το συγκεκριμένο πρόβλημα, αναδεικνύοντας παράλληλα την έκτασή του και ευαισθητοποιώντας την κοινωνία.

Δεν είχα συνειδητοποιήσει ποτέ ότι ένα τόσο συνθησμένο, καθημερινό και διαδεδομένο καλλυντικό των γυναικών, τις τελευταίες πολλές δεκαετίες, μπορεί να κρύβει τόσο αποτελεσματικά το τόσο τραγικό και εκτεταμένο έγκλημα της ενδοοικογενειακής βίας. Θυμάμαι ασφα-

λώς διαφημιστικές εκστρατείες και φωτογραφίες κακοποιημένων γυναικών με μώλωπες στο μισό πρόσωπο και άψογο μείκ απ στο άλλο μισό, όμως ομολογώ, πως μέχρι τώρα ερμάνευα αυτές τις φωτογραφίες περισσότερο ως μια εύστοχη διαφημιστική εικόνα, με την οποία αναδεικνυόταν η συνύπαρξη της βίας με τη φυσιολογική ζωή.

Όμως, δεν πρόκειται για απλή συνύπαρξη. Πρόκειται για συγκάλυψη, με «εργαλείο» το μείκ απ, το οποίο σκεπάζει αποτελεσματικά τα σημάδια της σωματικής βίας και της κακοποίησης στα πρόσωπα και στα σώματα των φοβισμένων και

εγκλωβισμένων κακοποιημένων γυναικών. Η ουσία όμως δεν είναι το τι κάνει ή δεν κάνει το μείκ απ. Η ουσία είναι το τι κάνουμε εμείς. Εμείς ως άνθρωποι και, ειδικότερα, εμείς ως άντρες, διότι άντρες είναι οι εγκληματίες που ασκούν ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών. Είμαστε άραγε ένα άλλο είδος μείκ απ; Διότι, αν αδιαφορούμε ή αν ανεχόμαστε οποιασδήποτε μορφής βία (λεκτική, ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική) κατά των γυναικών, δεν διαφέρουμε καθόλου από αυτό. Ως εκ τούτου, οφείλουμε να δράσουμε. Οφείλουμε να δούμε, κυριολεκτικώς και, πρωτίστως, μεταφο-

ρικώς, κάτω από το μείκ απ. Οφείλουμε να βρούμε τους τρόπους να στηρίξουμε περισσότερο τις γυναίκες θύματα, να ξεσκεπάσουμε τους άντρες θύτες, να εξαλείψουμε αυτό το φαινόμενο. Η βία κατά των γυναικών είναι έγκλημα, όπως και η βία εναντίον οποιουδήποτε. Η εναντίωσή μας σε αυτό το έγκλημα και η συμβολή μας στην προσπάθεια για εξάλειψή του, είναι μια ελάχιστη ηθική υποχρέωση όλων μας.

Ο κ. Χρύσης Παντελίδης είναι μέλος της Γραμματείας του ΔΗΚΟ και Διευθυντής του Κέντρου Μελετών «Τάσος Παπαδόπουλος».

ΠC MEDOCHEMIE

43 ΧΡΟΝΙΑ

φροντίδα για τον άνθρωπο και την υγεία

Το προφίλ της κάλπης των νέων Δήμων

Πώς η μεταρρύθμιση στην Αυτοδιοίκηση αφήνει το αποτύπωμά της στις ισορροπίες των κομμάτων με κυρίαρχους ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Το **κλίμα** που αφήνει πίσω της η ολοκλήρωση και παρουσίαση της νέας τοπικής αυτοδιοίκησης με τριάντα νέα σχήματα δήμων, με εξαίρεση τις αντιδράσεις τεσσάρων τοπικών αρχόντων, ουσιαστικά αποτυπώνει το συναινετικό κλίμα που επιτεύχθηκε από πλευράς Υπουργείου Εσωτερικών σε μεγάλο βαθμό, σε κομματικό επίπεδο. Πέρα από το κεφάλαιο συνενώσεων, το οποίο είναι αυτό που πυροδοτεί τις φωνές διαμαρτυρίας, σε κομματικό επίπεδο το συμπέρασμα που εξάγεται από μια προσεχτική μελέτη του νέου χάρτη, είναι η διατήρηση των ισορροπιών που έχουν διαμορφωθεί. Στοιχείο το οποίο έχει περιορίσει στο ελάχιστο τις αντιδράσεις των κομμάτων, αλλά και δίνει μια εικόνα για την τύχη του νομοθετικού πακέτου όταν αυτό θα πάει ενώπιον της Βουλής για συζήτηση και ψήφιση. Κάτι που αναμένεται να γίνει μετά το πρώτο δεκαπενθήμερο Ιανουαρίου. Το ισοζύγιο των κομματικών δυνάμεων σε 15 μεγαλύτερους νέους δήμους, με βάση τα αποτελέσματα των τελευταίων δημοτικών και κοινοτικών εκλογών, φαίνεται ισορροπημένο, με τα δυο μεγαλύτερα κόμματα να μοιράζονται τις πρωτιές. Ένα δεύτερο στοιχείο που έχει ενδιαφέρον αφορά την κατηγορία «Άλλοι» που αφορά συνδυασμούς χωρίς κομματική ομπρέλα, που ενισχύουν σημαντικά την παρουσία τους στους νέους δήμους, ενώ σε μια περίπτωση, στον Δήμο Δυτικής Λεμεσού, καταγράφουν πρωτιά. Το Δημοκρατικό Κόμμα εμφανίζεται να ισοψηφεί στην τρίτη θέση με την κατηγορία «Άλλοι».

Ισορροπίες

Η διαμορφούμενη εικόνα της μεταρρύθμισης σε ό,τι αφορά την κομματική της πτυχή ουσιαστικά έρχεται να επιβεβαιώσει τη δημόσια θέση της προηγούμενης ηγεσίας του ΥΠΕΣ για αποτροπή κάθε προσπάθειας κομματικοποίησης των αλλαγών, παρά τις προσπάθειες που φαίνεται να έγιναν στο παρασκήνιο. Θέση η οποία επικριτήθηκε και από το ΑΚΕΛ πριν και μετά την παρουσίαση του χάρτη της τοπικής

Στη Λευκωσία στο σύνολο των νέων δήμων κυριαρχεί το ΑΚΕΛ, στη Λάρνακα αμφότερα τα μεγάλα κόμματα λαμβάνουν από δύο δήμους έκαστο. Στη Λεμεσό το ΑΚΕΛ έχει πρωτιά σε δύο νέους Δήμους, ενώ σε Πάφο και Ελεούθερη Αμμόχωστο ο Συναγερμός εμφανίζεται πρώτος.

Στη βάση των ποσοστών των δημοτικών εκλογών του 2016 καθώς και των προτεινόμενων συνενώσεων, οι νέοι συσχετισμοί δίνουν απόλυτη ισοπαλία σε ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ.

αυτοδιοίκησης και εν πολλοίς δεν διατάραξε τις κομματικές ισορροπίες. Σε 15 μεγάλους νέους δήμους, με βάση τα κομματικά ποσοστά των τελευταίων δημοτικών εκλογών του 2016, ο Δημοκρατικός Συναγερμός καταγράφει πρωτιά στους εμβληματικούς δήμους κάθε επαρχίας και το ΑΚΕΛ στους υπόλοιπους. Τέτοιες περιπτώσεις καταγράφονται στην επαρχία Λευκωσίας. Ένα άλλο στοιχείο που έχει αξία αφορά τα κομματικά ποσοστά στους δήμους που συνενώθηκαν, τα οποία δεν

διαφοροποιούνται σε αρκετές περιπτώσεις. Στην περίπτωση του μητροπολιτικού Δήμου Λευκωσίας, στους πέντε δήμους που συνενώνονται, ο Δημοκρατικός Συναγερμός είχε πρωτιά στα ποσοστά κάτι που αποτυπώνεται και στον νέο Δήμο. Το ίδιο ισχύει και για το ΑΚΕΛ για τον νέο Δήμο Λακατάμειας. Σε μια περίπτωση (επαρχία Λάρνακας), ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ μοιράζονται τις πρωτιές στους τέσσερις νέους δήμους. Ένα τρίτο στοιχείο αφορά μικρότερα κόμματα, τα ποσοστά των οποίων συμπέζονται λόγω των συνενώσεων. Μια τέτοια περίπτωση είναι των Λευκάρων. Η ΕΔΕΚ, η οποία ήταν πρώτη από πλευράς ποσοστών, με το νέο σχήμα τα ποσοστά της υποχωρούν στην τρίτη θέση. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και στον νέο Δήμο Πάφου.

Λευκωσία

Μια χαρακτηριστική περίπτωση των νέων δεδομένων της μεταρρύθμισης, είναι η επαρχία Λευκωσίας. Τα ποσοστά των ΔΗΣΥ – ΑΚΕΛ

και ΔΗΚΟ δεν παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις σε σχέσεις με τα αντίστοιχα στους πέντε υπό συνένωση Δήμους. Ο Συναγερμός διατηρεί την πρωτιά που είχε και στους πέντε Δήμους. Παρόμοια είναι η εικόνα και στο νέο Δήμο Λακατάμειας. Η καθολική πρωτιά του ΑΚΕΛ και στους τέσσερις Δήμους αποτυπώνεται και στο νέο σχήμα. Η οριακή διαφορά ΑΚΕΛ – ΔΗΣΥ (29%) σε Λακατάμεια και Τσέρι λόγω προσθήκης της Ανθούπολης άνοιξε την ψαλίδα των δυο κομμάτων στο νέο Δήμο με το ΑΚΕΛ στο 31% και το ΔΗΣΥ στο 28%. Η συνένωση των Λατσιών και του Γερίου ευλόγησε το ΑΚΕΛ με τον νέο Δήμο Λατσιών να περνά από τον Συναγερμό στο ΑΚΕΛ.

Λάρνακα

Η επαρχία Λάρνακας είναι η μοναδική περίπτωση που ο νέος χάρτης μοίρασε την κομματική τράπουλα, ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, στα δύο. Ο κεντρικός νέος Δήμος Λάρνακας παραμένει στον ΔΗΣΥ, ο οποίος

ήταν πρώτος από πλευράς ποσοτών στις δημοτικές εκλογές του 2016 και στους τέσσερις συνιστώντες δήμους. Το σκηνικό επαναλαμβάνεται στο Δήμο Δρομολαξιά – Μενεού, αυτή τη φορά υπέρ του ΑΚΕΛ με τα ποσοστά του κόμματος στον νέο δήμο να ξεπερνούν το 48%. Στη δεύτερη θέση είναι η κατηγορία «Άλλοι» και στην τρίτη θέση ο ΔΗΣΥ. Πρωτιά στα ποσοστά καταγράφει ο ΔΗΣΥ στο Δήμο Αθηνών με δεύτερο το ΑΚΕΛ και τρίτη την ΕΔΕΚ. Στο Δήμο Λευκάρων η ΕΔΕΚ χάνει την πρωτοκαθεδρία με τη συνένωση με όμορες κοινότητες, η οποία περνά τρίτη με το ΑΚΕΛ πρώτο.

Λεμεσός

Στην επαρχία Λεμεσού, εκτός από τα δύο μεγάλα κόμματα, πρωτιά στα ποσοστά καταγράφει συνδυασμός χωρίς κομματική χροιά, στον Δήμο Δυτικής Λεμεσού. Στον κεντρικό νέο δήμο της Επαρχίας Λεμεσού, η προσθήκη της Μέσα Γειτονιάς και του Τσερκέζ Τσιφλικ δεν επηρέασαν την πρωτιά του ΔΗΣΥ. Στον νέο Δήμο Πολεμιδίων, το ΑΚΕΛ παραμένει κυρίαρχο όπως και στα συνιστώσα μέλη, των Άνω και Κάτω Πολεμιδίων. Το ΑΚΕΛ εμφανίζει τα μεγαλύτερα ποσοστά στο Δήμο Ανατολικής Λεμεσού, με τον ΔΗΣΥ και ανεξάρτητο συνδυασμό να ακολουθούν.

Πάφος – Αμμόχωστος

Επικράτηση του ΔΗΣΥ προκαλεί ο νέος χάρτης Δήμων σε Πάφο και Ελεούθερη Αμμόχωστο. Στο νέο Δήμο Πάφου, ο Συναγερμός παρά την υποχώρηση των ποσοστών του, ένεκα συνενώσεων, διατηρεί πρωτιά στα ποσοστά του. Το ΑΚΕΛ, που ήταν πρώτο στο Δήμο Γεροσκήπου, με το νέο σχήμα υποχωρεί στην τέταρτη θέση έχοντας μπροστά του, ΕΔΕΚ και ΔΗΚΟ. Στην Αμμόχωστο το ΑΚΕΛ χάνει την Δερίνεια η οποία συμπεριλαμβάνεται στο Δήμο Αγίας Νάπας – Πρωταρά, όπου ο ΔΗΣΥ είναι κυρίαρχος με μεγάλη διαφορά από το δεύτερο ΑΚΕΛ. Στο Δήμο Κοκκινόχωριων, η διαφορά των δυο μεγάλων κομμάτων είναι σχεδόν μια μονάδα, με τον Συναγερμό να είναι πρώτος με ποσοστό 36,34%.

ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	ΔΗΣΥ ΑΚΕΛ ΔΗΚΟ	36,3% 23,5% 17,8%
ΛΑΚΑΤΑΜΕΙΑΣ	ΑΚΕΛ ΔΗΣΥ ΔΗΚΟ	31,4% 27,6% 15,6%
ΛΑΤΣΙΩΝ	ΑΚΕΛ ΔΗΣΥ ΑΛΛΟΙ ΔΗΚΟ	32% 30,3% 12,7% 10,2%
ΝΟΤΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	ΑΚΕΛ ΔΗΣΥ	46% 28,4%
ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΔΗΣΥ ΑΚΕΛ ΔΗΚΟ	42,1% 29,3% 10%
ΔΡΟΜΟΛΑΞΙΑΣ-ΜΕΝΕΟΥ	ΑΚΕΛ ΑΛΛΟΙ ΔΗΣΥ ΔΗΚΟ	48,2% 20,4% 18,6% 10,4%
ΑΘΗΝΩΝ	ΔΗΣΥ ΑΚΕΛ ΕΔΕΚ ΔΗΚΟ	37,4% 24% 17,2% 17%
ΛΕΥΚΑΡΩΝ	ΑΚΕΛ ΑΛΛΟΙ ΕΔΕΚ ΔΗΣΥ	30,4% 30,2% 21,7% 12,5%
ΛΕΜΕΣΟΥ	ΔΗΣΥ ΑΚΕΛ ΔΗΚΟ	35,2% 26% 17,4%
ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ	ΑΚΕΛ ΔΗΣΥ ΔΗΚΟ	36,9% 33,1% 18,1%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ	ΑΚΕΛ ΔΗΣΥ ΑΛΛΟΙ	30,4% 28,4% 25%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ	ΑΛΛΟΙ ΔΗΣΥ ΑΚΕΛ	48,1% 25,8% 14,8%
ΠΑΦΟΥ	ΔΗΣΥ ΔΗΚΟ ΑΚΕΛ ΕΔΕΚ	31,1% 20,2% 16,4% 15,4%
ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ-ΠΡΩΤΑΡΑ	ΔΗΣΥ ΑΛΛΟΙ ΑΚΕΛ ΔΗΚΟ	45,9% 18,2% 16,9% 15,6%
ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΡΙΩΝ	ΔΗΣΥ ΑΚΕΛ ΑΛΛΟΙ	36,3% 35,2% 15,2%

Αγωνία για την επίσημη πρώτη των τετραμήνων

Μαθητές και εκπαιδευτικοί εκφράζουν παράπονα, ενώ το Υπουργείο Παιδείας δηλώνει καθ' όλα έτοιμο για τις εξετάσεις

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Επίσημη πρώτη ημέρα της εφαρμογής των εξετάσεων ανά τετράμηνο είναι η Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου 2019, με την αρχή να γίνεται με το μάθημα των Νέων Ελληνικών, την τρίτη διδακτική ώρα, σύμφωνα με το πρόγραμμα. Μεγάλη αγωνία επικρατεί τόσο στο Υπουργείο Παιδείας όσο και ανάμεσα σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς. Την ώρα που οι γονείς, μερικές ώρες πριν από την έναρξη των εξετάσεων, τηρούν μια θετική στάση προς την εφαρμογή του μέτρου αξιολόγησης, μαθητές και εκπαιδευτικοί εκφράζουν για ακόμη μια φορά τις αντιδράσεις τους, κρατώντας στάση αναμονής. Την απόφαση να μην προτρέψει τους μαθητές να απέχουν από τις εξετάσεις τετραμήνων εξέφρασε στην «Κ» η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Μαθητών (ΠΣΕΜ), διά στόματος του προέδρου της, Γιάννη Λαπήθου. Όπως είπε ο κος Λαπήθιος, δεν θα προβούν σε οποιαδήποτε ενέργεια, διότι δεν θέλουν να επηρεάσουν αρνητικά το μέλλον των συμμαθητών τους.

Ευχή της ΠΣΕΜ είναι, υπογράμμισε, όλοι οι μαθητές να επιτύχουν στις εξετάσεις, αφού το άγχος τους έχει κυριεύσει. Σε αυτό το σημείο, ο κος Λαπήθιος αναφέρθηκε στην ενίσχυση του φαινομένου της παραπαιδείας, γεγονός για το οποίο η Επιτροπή προειδοποιούσε εδώ και καιρό, όπως είπε. Δεν παρέλειψε να κάνει λόγο ξανά για ένα σύστημα το οποίο μετατρέπει τους μαθητές

Την απόφαση να μην προτρέψει τους μαθητές να απέχουν από τις εξετάσεις τετραμήνων εξέφρασε στην «Κ» η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Μαθητών (ΠΣΕΜ).

Με το πέρας των εξετάσεων του πρώτου τετραμήνου, ο υπουργός θα έχει συναντήσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη για αξιολόγηση των δεδομένων.

σε ρομπότ, τα οποία εκτελούν εντολές. Η εικόνα που έχει σχηματίσει ο ίδιος ο πρόεδρος της ΠΣΕΜ, συνμιλώντας με συμμαθητές του και παρατηρώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είπε, είναι ότι δεν φαίνεται πως οι εξετάσεις θα έχουν υψηλό ποσοστό επιτυχίας,

ωστόσο, ευχήθηκε να διαψευστεί. Τέλος, είπε ότι η ΠΣΕΜ έχει προγραμματισμένη συνάντηση με τον νέο υπουργό Παιδείας, Πρόδρομο Προδρόμου, στις 20 Δεκεμβρίου, μετά το πέρας των εξετάσεων του πρώτου τετραμήνου. Στη συνάντηση θα τεθεί ξανά το αίτημα της Επιτροπής για κατάργηση των εξετάσεων, δήλωσε ο κος Λαπήθιος. Την ανάγκη για μείωση της διδακτέας ύλης επεσήμανε στην «Κ» ο Γιώργος Κρητικός, πρόεδρος του Συνδέσμου Ιδιωτικών Σχολείων. Εξήγησε ότι η ύλη θα έπρεπε να μειωθεί τουλάχιστον κατά το 1/9, καθώς χάνεται χρόνος, από την ημέρα που σταματούν τα μαθήματα, μέχρι και την ημερομηνία ολοκλή-

ρωσης των εξετάσεων. Πρόβλημα αποτελεί και η επικέντρωση μαθητών και καθηγητών στις επικείμενες εξετάσεις το διάστημα πριν από αυτές. Όπως είπε ο κος Κρητικός, ενώ στο διάστημα αυτό θα έπρεπε να παραδίδονταν διδακτέα ύλη, όλοι είναι προσπωμένοι στις εξετάσεις. Παράλληλα, έκανε λόγο για κατακόρυφη αύξηση της παραπαιδείας, καθώς οι μαθητές και οι γονείς είναι αγχωμένοι, χαρακτηρίζοντας το σύστημα καθαρά γνωσιολογικό. Δεν παρέλειψε, όμως, να αναφέρει ότι είναι θετικό το ότι διαμοιράζεται η ύλη για τους μαθητές.

Καταλήγοντας, ο κος Κρητικός είπε ότι θα αναμένει το τέλος των εξετάσεων, ώστε να διαμορφώσει

εικόνα και ενδεχομένως να επαχθεί με συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωση του συστήματος.

Σε χαμηλούς τόνους

Στην αναμονή είναι και η ΟΕΛΜΕΚ, όπως δήλωσε στην «Κ» ο πρόεδρος της, Κώστας Χατζησάββας. Συγκεκριμένα, έκανε λόγο για ένα σύστημα αξιολόγησης με πολλά προβλήματα, γι' αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο της Οργάνωσης θα περιμένει να δει και αυτά που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια των εξετάσεων των τετραμήνων τον Δεκέμβριο. Τότε, θα συνέλθει το Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο για να υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις, με στόχο να βρεθεί ο σωστός τρόπος αξιολόγησης, πρωτίστως για το όφελος των μαθητών. Επίσης, θα ακολουθήσουν συναντήσεις και με άλλες οργανώσεις, όπως η ΟΛΤΕΚ, οι γονείς, αλλά και οι μαθητές, προκειμένου να συζητηθούν τα αποτελέσματα. Ερωτηθείς για την ανάγκη μείωσης της ύλης, ο κος Χατζησάββας είπε ότι δεν έγινε σωστή δουλειά εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας. «Εξ αρχής έπρεπε να είχε μειωθεί η ύλη», εξήγησε, «ώστε οι καθηγητές να μπορούν να εξασκούν το διδακτικό και παιδαγωγικό τους έργο, αλλά και να μπορούν και οι μαθητές να αφομοιώνουν την ύλη». Από την πλευρά του, ο πρόεδρος της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Γονέων Μείκτας και Τεχνικής Εκπαίδευσης, Κυριάκος Νικηφόρου, μιλώντας στην «Κ» κράτησε χαμηλά τους τόνους. Όπως είπε, το άγχος ανάμεσα σε γονείς και μαθητές υπάρχει, κυρίως

λόγω νοοτροπίας. Ο κος Νικηφόρου είπε ότι οι εξετάσεις τετραμήνων πρέπει να αντιμετωπιστούν ως ένα απλό διαγώνισμα με βαρύτητα 30% στη γενική βαθμολογία των μαθητών. Παράλληλα, τις χαρακτήρισε «ευεργετικές» για τους μαθητές, καθώς δεν θα έχουν το βάρος ολόκληρης της ύλης στο τέλος της χρονιάς. Την ίδια ώρα, είπε ότι ως γονείς έχουν επισημάνει ότι υπάρχουν προβλήματα, ωστόσο θα αναμένουν μέχρι τη Δευτέρα για να δουν πως θα λειτουργήσει το σύστημα, ώστε να προβούν σε εισηγήσεις για βελτίωση.

Τα γραπτά έχουν παραδοθεί στο Υπουργείο Παιδείας, ανέφερε στην «Κ» ο προϊστάμενος των εξετάσεων τετραμήνων, Σπύρος Αντωνέλλος. Παράλληλα, εξέφρασε την αγωνία και του Υπουργείου, το οποίο αναμένει να δει το σύστημα σε εφαρμογή και να διαπιστώσει τα θετικά και τα αρνητικά του. Με το πέρας των εξετάσεων για το πρώτο τετράμηνο, είπε ο κος Αντωνέλλος, ο υπουργός θα έχει συναντήσεις με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, προκειμένου να ακούσει τις εισηγήσεις τους, ώστε να αποφευχθούν τυχόν προβλήματα στο δεύτερο τετράμηνο. Είναι ένα σύστημα καινούργιο, αλλά έχει μελετηθεί και η παραμικρή πτυχή του, τόνισε. Ερωτηθείς για το τι θα συνεπάγεται αποτυχία των εξετάσεων τετραμήνων, ανέφερε τις χαμηλές επιδόσεις των μαθητών. Ωστόσο, είπε, θα γίνει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ώστε να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα.

Ο ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Νομικά λειτουργεί περίεργα το κράτος

Ενώ δεν υποστηρίζει ορισμένους αιτητές στο Ευρ. Δικαστήριο, την ίδια ώρα ανοίγει μέτωπο με το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«**Σε νομικό** επίπεδο, ο τρόπος που λειτουργεί το κράτος είναι περίεργος. Από τη μία δεν υποστηρίζει ορισμένους αιτητές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στο Στρασβούργο (όπου οι πιθανότητες επιτυχίας είναι πολύ μεγάλες δεδομένης της 30χρονης πορείας) και από την άλλη ανοίγει μέτωπο στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης», λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο νομικός Αχιλλέας Δημητριάδης. Όπως αναφέρει, το κράτος –σε πέντε περιουσίες στην Κώμα του Γαλού– αποφάσισε να μην υποστηρίξει την Κύπρια αιτήτρια εναντίον της Τουρκίας και την εγκατέλειψε, ενώ αρχικά είπε πως θα τη βοηθούσε. Το ίδιο, όπως λέει, δεν ισχύει στην περίπτωση αιτητών του Βαρωσίου. Μιλώντας για τις τουρκικές προκλήσεις στο Βαρώσι, υποστηρίζει πως διά της νομικής οδού μπορούμε να εμποδίσουμε την τουρκική πλευρά από το να ανοίξει την περιφραγμένη πόλη της Αμμοχώστου και κατά συνέπεια να αποτρέψουμε περιουσίες που ανήκουν σε Ε/κ να δοθούν σε τρίτους.

–**Πώς σχολιάζετε την προσφυγή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Δικαστήριο της Χάγης;**

–Σε νομικό επίπεδο, ο τρόπος που λειτουργεί το κράτος είναι περίεργος. Από τη μία δεν υποστηρίζει ορισμένους αιτητές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στο Στρασβούργο (όπου οι πιθανότητες επιτυχίας είναι πολύ μεγάλες δεδομένης της 30χρονης πορείας) και από την άλλη ανοίγει μέτωπο στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

–**Δεν στέκει δηλαδή νομικά;**

–Δεν είναι αυτό το θέμα, αλλά ότι από τη στιγμή που έχουμε μία πεπατημένη, γιατί επικειρούμε προς άλλες άγνωστες ατραπούς; Θα ήθελα να δω το κείμενο της επιστολής που εστάλη στην Τουρκία. Όταν μου δώσετε το κείμενο, τότε ευχαρίστως να σας το σχολιάσω, αλλά να συζητούμε εξ ακοής μαρτυρία και να τη σχολιάζουμε είναι λίγο επικίνδυνο, τουλάχιστον στον κλάδο της νομικής. Στην πολιτική, όπως βλέπετε, συνηθίζεται.

–**Έχετε εκφράσει ανησυχίες ότι η περίκλειστη πόλη της Αμμοχώστου θα ανοίξει πριν από τη λύση του Κυπριακού...**

–Είτε λόγω της προεκλογικής εκστρατείας είτε λόγω της αλλαγής των συνθηκών στα Κατεχόμενα, το άνοιγμα της περιφραγμένης πόλης της Αμμοχώστου έχει επιταχυνθεί. Και η ώρα που θα γίνει έρχεται πιο κοντά από ό,τι προηγούμενος. Αν και υπάρχουν πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις, εγώ θα τοποθετηθώ για τη νομική πτυχή του ζητήματος και νομικά ομιλούντες πρέπει να βρούμε τρόπο να εμ-

ποδίσουμε την τουρκική πλευρά από το να ανοίξει την περιφραγμένη πόλη της Αμμοχώστου (το Βαρώσι) και κατά συνέπεια να αποτρέψουμε περιουσίες που ανήκουν σε Ε/κ να δοθούν σε τρίτους.

–**Πώς;**

–Η Τουρκία θέλει εμφανώς το παραλιακό μέτωπο του Βαρωσίου, που αποτελείται από 425 τεμάχια γης. Αν, λοιπόν, κάνουμε προσφυγή γι' αυτά τα 425 τεμάχια στην επιτροπή ακινήτων, κατά τον νόμο της Τουρκίας στα Κατεχόμενα, δεν θα μπορούν να δώσουν τις περιουσίες σε τρίτους. Και αυτό γιατί ο Ε/κ ιδιοκτήτης έκανε αίτηση στην επιτροπή ακινήτων ιδιοκτησίας και ζήτησε αφενός να του επιστρέψουν

“

Δεν νοείται να πηγαίνει Κύπριος πολίτης εναντίον της Τουρκίας και η Κυπριακή Δημοκρατία να σφυρίζει αδιάφορα, ενώ απολαμβάνει τους καρπούς των ατομικών υποθέσεων.

“

Εγείρεται εύλογα το ερώτημα μεταξύ των εκτοπισμένων, για ποιο λόγο το κράτος στηρίζει την ομάδα του Βαρωσίου και όχι την ομάδα στην Τύμπου ή Κώμα του Γαλού.

την περιουσία και αφετέρου να τον αποζημιώσουν για τα ενοίκια που έχασε από το 1974 μέχρι και σήμερα. Το ενδιαφέρον στην περίπτωση του Βαρωσίου είναι ότι (σε αντίθεση με άλλες κατεχόμενες περιοχές) δεν υπάρχει σύγκρουση χρηστή/«επεμβασία» και ιδιοκτητή, καθώς είναι χωρίς κατοίκους και ο μόνος που απαιτεί είναι ο ιδιοκτήτης. Αν κάνουμε αυτή την κίνηση, θα μπορούσαμε να επεκταθούμε σε όλα τα 6082 τεμάχια στο Βαρώσι.

–**Υπάρχει τέτοια πρόθεση από τους ιδιοκτήτες;**

–Υπάρχουν αρκετοί που έκαναν προσφυγή, άλλοι που το σκέφτονται και άλλοι που δεν θέλουν. Όλοι

είναι σωστοί.

–**Θα μπορούσε το κράτος να ξεκινήσει μία τέτοια εκστρατεία, βασισμένο σε αυτή τη λογική;**

–Προσωπικά δεν καταλαβαίνω τις προθέσεις του κράτους γι' αυτό το θέμα.

–**Ίσως να τεθεί η θέση πως το κυπριακό πρόβλημα κινδυνεύει να καταλήξει σε ένα νομικό ζήτημα;**

–Γι' αυτό κάναμε προσφυγή στην Χάγη; Η βάση του κυπριακού προβλήματος είναι νομική. Αν μετά τη νομική ανάλυση θέλει να μπει ένα πολιτικό φίλτρο για το τι θα γίνει, είναι δικαίωμα των πολιτικών να το κάνουν. Αλλά αυτό δεν μπορεί να στερήσει σε άτομα που κάνουν νομική ανάλυση τον συλλογισμό που σας έχω ήδη εξηγήσει.

–**Αυτό κάνει η κυβέρνηση;**

–Με απασχολεί η θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας, γιατί ενώ είχαμε μία λαμπρή πορεία στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Στρασβούργο, πριν από δύο χρόνια το κράτος –σε πέντε περιουσίες στην Κώμα του Γαλού– αποφάσισε να μην υποστηρίξει την Κύπρια αιτήτρια εναντίον της Τουρκίας και την εγκατέλειψε, ενώ αρχικά είπε πως θα τη βοηθούσε. Παρόμοια στάση φαίνεται πως θα τηρούσε και στην υπόθεση του Βαρωσίου που είναι ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και σε μίαν άλλη στην Τύμπου. Μετά από τη δημοσιοποίηση του θέματος, αναγκάστηκε η Κυπριακή Δημοκρατία να βοηθήσει τους αιτητές στην υπόθεση του Βαρωσίου, αλλά όχι αυτούς στην υπόθεση της Τύμπου. Εγείρεται συνεπώς εύλογα το ερώτημα μεταξύ των εκτοπισμένων, για ποιο λόγο το κράτος στηρίζει την ομάδα του Βαρωσίου και όχι την ομάδα στην Τύμπου ή Κώμα του Γαλού. Είναι καλό, οι εκτοπισμένοι να ρωτήσουν το κράτος αν θα τους βοηθά στο ΕΔΑΔ για να γνωρίζουν και να ξέρουν πώς θα προχωρήσουν.

–**Υπάρχει λοιπόν αμμοχωστοποίηση του Κυπριακού;**

–Η νομική μου αντίληψη δεν αντιλαμβάνεται αυτούς τους όρους. Αντιλαμβάνεται ότι δεν υπάρχει νομική διαφορά στην υπόθεση του Βαρωσίου από αυτή της Τύμπου ή από αυτή της Κώμας του Γαλού. Δεν νοείται να πηγαίνει Κύπριος πολίτης εναντίον της Τουρκίας και η Κυπριακή Δημοκρατία να σφυρίζει αδιάφορα, ενώ απολαμβάνει τους καρπούς των ατομικών υποθέσεων, μεταξύ άλλων, όπως στην περίπτωση της Λοϊζίδου όπου επιβεβαιώθηκε ότι οι τίτλοι ιδιοκτησίας που καθορίζουν τον ιδιοκτήτη είναι αυτοί της Κυπριακής Δημοκρατίας και η Κυπριακή Δημοκρατία να μην μπαίνει στη διαδικασία να τους υποστηρίξει στο ΕΔΑΔ. Το ζητούμενο στο ΕΔΑΔ είναι αποζημιώσεις από την απώλεια χρήσης. Το ερώτημα είναι

«**Θα ήθελα** να δω το κείμενο της επιστολής που εστάλη στην Τουρκία. Όταν μου δώσετε το κείμενο, τότε ευχαρίστως να σας το σχολιάσω αλλά να συζητούμε εξ ακοής μαρτυρία και να τη σχολιάζουμε είναι λίγο επικίνδυνο, τουλάχιστον στον κλάδο της νομικής», λέει ο Αχιλλέας Δημητριάδης.

Η περίπτωση ΕΒΚΑΦ, οι αποζημιώσεις και ο Κουτσιούκ

–**Στην περίπτωση της Αμμοχώστου η τ/κ πλευρά προβάλλει ότι ανήκει στο ΕΒΚΑΦ. Υπάρχει κίνδυνος να στοιχειοθετηθεί υπόθεση;**

–Το ΕΒΚΑΦ είναι το θρησκευτικό ίδρυμα που διαχειρίζεται περιουσίες που ανήκαν αρχικά σε καταπιστεύματα των Οθωμανών ευγενών. Όπως και στην περίπτωση των Άγγλων λόρδων οι Οθωμανοί ευγενείς τότε δεν μοίραζαν τα κτήματά τους με κληρονομική διαδοχή στα παιδιά τους, αλλά τα έβαζαν σε καταπίστευμα (Βάκφι) και αυτά μεταφέρονταν αλβήβητα συνήθως στον πρωτότοκο γιο. Βάσει αυτών των καταπιστευμάτων λοιπόν οι Τούρκοι θεωρούν ότι τους ανήκουν τα 2/3 της περι-

κλειστης πόλης της Αμμοχώστου. Προς υποστήριξη των ισχυρισμών τους παρουσιάζουν διάφορα έγγραφα επί Αγγλοκρατίας που αναφέρουν πως το Αγγλικό Στέμμα κακοδιαχειρίστηκε τις περιουσίες και τις πωλούσε στους Χριστιανούς. Η αγγλική, αποικιοκρατική κυβέρνηση κακοδιαχειρίστηκε όντως το ΕΒΚΑΦ και γι' αυτό τον λόγο αποφασίστηκε το 1944 όπως δίδει 2230 στέρλινες τον χρόνο για πάντα ως αποζημίωση. Όταν όμως το 1960 συζητείτο η ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως φαίνεται στη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης, διευθετήθηκαν έναντι 1,5 εκατομμυρίου στερλινών όλες οι απαιτήσεις των Τ/κ

περιλαμβανομένου του υψηλού συμβουλίου του ΕΒΚΑΦ. Το σίγουρο είναι ότι ο δρ Κιουτσούκ και ο κ. Ντενκτάς υπέγραψαν την απόδειξη απαλλαγής και για το ΕΒΚΑΦ. Άρα έχουμε καλή υπόθεση για να καταρρίψουμε το επιχείρημα και δεν είναι η πρώτη φορά που γίνεται στο ΕΔΑΔ. Περιμένουμε να βάλει η Τουρκία κάτω τις απόψεις της, μέχρι τις 16 Δεκεμβρίου, και φαντάζομαι η Κυπριακή Δημοκρατία θα βάλει τις δικές της απόψεις και εκτιμήσεις για το Βαρώσι. Για τους καπνένους αιτητές από την Τύμπου βεβαίως είναι διαφορετική η αντιμετώπιση γιατί δεν τους υποστηρίζει το Κράτος τους.

πάνω σε ποιες αξίες θα επιδικαστεί η απώλεια χρήσης. Του 1974, του 2019 των Κατεχομένων, των ελεύθερων περιοχών; Για παράδειγμα, άλλη είναι η τιμή στην Αγία Τριάδα στον Πρωταρά και άλλη στη Σαλαμίνα. Κανονικά μετά από 45 χρόνια θα έπρεπε οι πολιτικοί αρχηγοί να είχαν συμφωνήσει σε αυτό το θέμα. Η δική μου αντίληψη είναι ότι ούτε καν συζητήθηκε σοβαρά.

Το Κυπριακό

–**Τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών δεν μας καλύπτουν στο θέμα του εποικισμού της Αμμο-**

χώστου;

–Ήταν αρκετά για να αποτρέψουν τις τουρκικές προκλητικότητες καθώς και τον πανικό που δημιουργήθηκε;

–**Υπάρχει πανικός;**

–Εγώ νομίζω υπάρχει. Αν μιλήσετε με κόσμο από το Βαρώσι που ήταν σχεδόν βέβαιος ότι δεν θα άνοιγε η πόλη υπό τουρκική διοίκηση τώρα έχει σοβαρές αμφιβολίες και σκέφτεται τι να κάνει. Και οι επιλογές είναι δύο: ή θα περιμένει τη λύση του Κυπριακού (που περιλαμβάνει τα ψηφίσματα των Η.Ε.) και είμαι βέβαιος ότι θα δικαιωθεί

ή θα αναλάβει να διαχειριστεί την περιουσία του και να τη διεκδικήσει με τη λογική που περιγράψαμε. –**Δεν παίρνει χρόνο μία τέτοια νομική διευθέτηση;** –Πάρα πολύ χρόνο πήρε το Κυπριακό. Πήρε 45 χρόνια να φτάσουμε στο σημείο που βρισκόμαστε σήμερα και δεν νομίζω να πάρει πάρα πολύ χρόνο να τύχει διαχείρισης αυτό το θέμα. Η επιτροπή ακινήτων ιδιοκτησίας είτε λυθεί το Κυπριακό είτε όχι συνεχίζει να εργάζεται με προβλήματα βέβαια και μάλιστα αν λυθεί το Κυπριακό θα γίνει ομοσπονδιακή.

Θες το καλύτερο; Ψάξε το... Σε περιμένουμε!

Καινοτόμες Υπηρεσίες, σε τιμή που σου αξίζει

Δεν χρειάζεται πια να «κρύβεις» τα πολύτιμα σου στο σπίτι. Είναι ασφαλισμένα όπου και αν πας με το **HomeShield**.

IN TRUST WE TRUST.

Η Άγκυρα κλιμακώνει συνεχώς την ένταση

Κυριαρχεί το δόγμα « Γαλάζια Πατρίδα» στην Ανατολική Μεσόγειο, προσδοκώντας κέρδη σε Κυπριακό και φυσικό αέριο

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Λίγο μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016, η «Κ» είχε ενημερώσει τους αναγνώστες της ότι η Άγκυρα επέλεξε την πολιτική της ελεγχόμενης έντασης στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο με απώτερο στόχο τα μακροπρόθεσμα οφέλη στο Κουρδικό, την ενέργεια και τα ελληνοτουρκικά. Είχε υπογραμμιστεί τότε από την «Κ» ότι εξαιτίας μιας σειράς παραγόντων και κυρίως της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, η τουρκική πλευρά θεωρούσε ότι έχει έλθει πλέον η κατάλληλη στιγμή για να ασκηθεί πίεση στην Αθήνα και στις συμμαχικές δυνάμεις στην περιοχή. Προσεκτικοί Τούρκοι αναλυτές, στον απόηχο της νέας συμφωνίας Τουρκίας-Λιβύης, εκτιμούν ότι στους διπλωματικούς και στρατιωτικούς κύκλους της Άγκυρας επικρατεί η άποψη πως την παρούσα στιγμή η κλιμάκωση των ενεργειών, που εκλαμβάνονται από την Ελλάδα και την Κύπρο ως «προκλητικές κινήσεις», θα αποφέρουν κατά το επόμενο διάστημα σημαντικά κέρδη στην τουρκική πλευρά όσον αφορά το ενεργειακό πεδίο και το Κυπριακό. Έχοντας ενισχύσει τη θέση της στον ενεργειακό χάρτη της Ανατολικής Μεσογείου και έχοντας οδηγήσει το Κυπριακό στη διαδικασία αναζήτησης εναλλακτικών λύσεων, η Τουρκία θα μπορεί να διαπραγματευτεί με την ελληνική πλευρά μια σειρά ζητημάτων από θέση ισχύος. Στο ίδιο πλαίσιο, οι Τούρκοι αναλυτές επιβεβαιώνουν ακόμη μία σημαντική πληροφορία την οποία έφερε στο προσκήνιο η «Κ» το προηγούμενο διάστημα. Ο έλεγχος σε μια σειρά εθνικών ζητημάτων περνά σταδιακά

Στην Άγκυρα, ο έλεγχος των ευαίσθητων εθνικών ζητημάτων και σχετικών χαρτοφυλακίων περνά στα χέρια υπερεθνικιστών, οι οποίοι στοχεύουν στην ελεγχόμενη κλιμάκωση της έντασης σε Αιγαίο και Ανατ. Μεσόγειο.

στα χέρια διπλωματών και στρατιωτικών, οι οποίοι ακολουθούν μια εθνικιστική γραμμή. Πρόκειται για την προειδοποίηση που έστειλε την προηγούμενη εβδομάδα ο πρώην ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας, Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Βάσει «Γαλάζιας Πατρίδας»
«Το δόγμα του Mavi Vatan εισήχθη για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2006 από τον ναύαρχο Ραμαζάν Τζεμ Γκιούρντενιζ κατά τη διάρκεια ενός συμποσίου στο επιχειρησιακό κέντρο του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού», λέει ο έμπειρος Τούρκος καθηγητής Τζεγκιζ Ακτάρ, ο οποίος προσεγγίζει τη νέα συμφωνία Τουρκίας-Λιβύης ως ένα στρατηγικής σημασίας βήμα της εν λόγω στρατηγικής της Τουρκίας. «Ένας κλασικός αντιδυτικός και υπερεθνικιστής, ο κ. Γκιούρντενιζ έχει εμμονή με τη ναυτική υπεροχή της Τουρκίας σε περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στην υποτιθέμενη Γαλάζια Πατρίδα», προσθέτει ο Τούρκος ακαδημαϊκός, ο οποίος δεν συμφωνεί με την απομάκρυνση της Τουρκίας από τη δυτική τροχιά, του εκδημοκρατισμού και εκδυτικισμού. Συνεχίζοντας επισημαίνει

Όλες οι πρόσφατες κινήσεις της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο, όπως η νέα συμφωνία με τη Λιβύη, αποτελούν κομμάτι του δόγματος «Γαλάζια Πατρίδα» (Mavi Vatan), το οποίο προωθεί μικρή ομάδα στελεχών του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού.

ότι «η προσπάθεια της Τουρκίας να ενισχύσει την επιρροή της στον Αραβικό Κόλπο και την Ερυθρά Θάλασσα με τις στρατιωτικές βάσεις στο Κατάρ και τη Σομαλία, και με μια προγραμματισμένη ναυτική βάση στο νησί Σουάκιν του Σουδάν είναι τα επόμενα βήματα αυτού του δόγματος. Προς το παρόν, το όραμα του Γκιούρντενιζ για τη θάλασσα δικαιοδοσία της Τουρκίας περιλαμβάνει εκτεταμένες περιοχές της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και του Αιγαίου». Όπως μας αναφέρει ο κ. Ακτάρ, ο Τούρκος εν αποστρατεία ναύαρχος, ο οποίος κατά την περίοδο της εκδίκασης των Υποθέσεων Βαριοπούλα και Εργκενεκόν είχε οδηγηθεί μαζί με τους συνεργάτες τους για σύντομο χρονικό διάστημα στη φυλακή, διεκδικεί για λογαριασμό της Τουρκίας μιας θαλάσσια περιοχή 462.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Επίσης, ο κ. Ακτάρ επισημαίνει ότι «ο Γκιούρντενιζ και οι υποστηρικτές του δόγματος Γαλάζια Πατρίδα θεωρούν το σημερινό στάτους κβο ως ‘δεύτερη συνθήκη των Σεβρών’». Για τον συνταξιούχο ναύαρχο, οι υπεύθυνοι γι’ αυτή τη «δεύτερη συνθήκη των Σεβρών» είναι η Ελλάδα και πρόσφατα η Κύπρος. Οι ιδέες του Γκιούρντενιζ αναπτύχθηκαν σε ένα βιβλίο 528 σελίδων με τίτλο «Εργασίες για τη Γαλάζια Πατρίδα», καθώς και την τακτική του στήλη

στην αριστερή υπερεθνικιστική εφημερίδα «Αϊντινλίκ». Είναι επίσης επικεφαλής ενός ερευνητικού κέντρου, του KU Maritime Forum, στο Πανεπιστήμιο Κος».

Νέα λάθη από ΑΚΡ

Ένας άλλος έμπειρος Τούρκος αναλυτής που προσεγγίζει τη σύγχρονη τουρκική εξωτερική πολιτική με κριτική ματιά, ο Φεχίμ Τάστεκιν, θεωρεί ότι τόσο το ίδιο το δόγμα της Γαλάζιας Πατρίδας όσο και η νέα συμφωνία της Τουρκίας με τη Λιβύη αποτελούν ένα νέο κρίκο στην αλυσίδα των μεγάλων λαθών που εξακολουθεί να υποπίπτει η Άγκυρα κατά την περίοδο της διακυβέρνησης του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ).

Ο κ. Τάστεκιν αμφισβητεί τα αποτελέσματα και τον βαθμό επιτυχίας της νέας συμφωνίας με τη Λιβύη, για δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, το μέλλον της κυβέρνησης της Τρίπολης δεν είναι δεδομένο. Μια αλλαγή στη σκυτάλη της εξουσίας στη Λιβύη θα μπορούσε να σηματοδοτήσει την ανατροπή των τουρκικών σχεδίων για την Ανατολική Μεσόγειο. Δεύτερον, ακόμη και χωρίς την αλλαγή εξουσίας στην Τρίπολη, η κυβέρνηση της ανατολικής Λιβύης και η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν πρόκειται ποτέ να αναγνωρίσουν την εν λόγω συμφωνία. Για τους προαναφερόμενους λόγους, ο κ. Τάστεκιν παρομοιάζει τα νέα βήματα της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο με τα λάθη που διαπράχθηκαν στην περίπτωση της Συρίας. Όπως στον εμφύλιο της Συρίας έτσι και στην περίπτωση της Ανατολικής Μεσογείου, η Τουρκία περιπλέκει τις εξελίξεις, δυσχεραίνοντας όλες τις προσπάθειες λύσης.

Ο έλεγχος στους υπερεθνικιστές

Οι έμπειροι Τούρκοι αναλυτές, μελετώντας τις τελευταίες εξελίξεις, τονίζουν επίσης ότι την παρούσα στιγμή ο έλεγχος των ευαίσθητων εθνικών ζητημάτων και σχετικών χαρτοφυλακίων στην Άγκυρα περνά σταδιακά στα χέρια των υπερεθνικιστών, οι οποίοι βλέπουν τη Δύση εχθρικά και ανταγωνιστικά. Η συγκεκριμένη ομάδα διπλωματών, αξιωματούχων και στρατιωτικών, στο σύνολό της δεν συμφωνεί με τη συντηρητική γραμμή της τουρκικής κυβέρνησης. Παρόλα αυτά, θεωρεί ζωτικής σημασίας τη συνεργασία της με αυτήν, για την προβολή των δικών της ιδιορρυθμιών θέσεων σε μια σειρά ζητημάτων. «Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι η ναυτική πολιτική της Τουρκίας «κατευθύνεται» τώρα από ανεπίσημες, αλλά μεγάλης επιρροής, ομάδες ατόμων με επικεφαλής τον Γκιούρντενιζ και τους ομοϊδέετες του», προειδοποιεί ο κ. Ακτάρ. Ο Τούρκος ακαδημαϊκός, ο οποίος τάσσεται υπέρ της επανένωσης και αποστρατικοποίησης της Κύπρου, στέλνει σε Αθήνα και Λευκωσία την εξής προειδοποίηση: «Οι γείτονες της Τουρκίας και οι σύμμαχοί τους στο ΝΑΤΟ, αρχής γενομένης από την Ελλάδα, θα υποχρεωθούν να αντιμετωπίσουν αυτό το εξαιρετικά επικίνδυνο στυλ εξωτερικών σχέσεων/πολιτικής κατά τους επόμενους μήνες».

NEO

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΟΥΡΑΝΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Αναδύεται σαν πολύτιμος λίθος από τη γη και στέκεται επιβλητικά πάνω από τη θάλασσα. Το NEO, ένα αναπτυσσόμενο έργο που αποπνέει τον εκλεπτυσμένο τρόπο ζωής και βρίσκεται μέσα στην καρδιά της Λεμεσού.

Σχεδιασμένο από παγκοσμίως φήμης αρχιτέκτονες και μηχανικούς, το NEO αναδεικνύεται σε διεθνές οικιστικό έργο ορόσημο που θα κοσμήει το παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού. Με ασυναγώνιστη θέα στο απέραντο γαλάζιο, πρωτότυπη αρχιτεκτονική και ειδικά διαμορφωμένο περιβάλλον τα Sky Villas του NEO, προσφέρουν ένα ιδιαίτερο προσωπικό καταφύγιο πλημμυρισμένο με μεσογειακό χαρακτήρα.

+357 25 590 880 neolimassol.com

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Woods Bagot | BüroHappold | Andy Sturgeon Design | Eracilis Papachristou Architects
Georgiou & Zembylas Partners | Ioannides Acoustics | Marinos N. Panayiotides | P. Papadopoulos and Associates Consulting
Meinhardt | Lighting Design International | IntFire

Pafilia

«Ο ΟΗΕ να ανακοινώσει την αποτυχία»

Ογουζχάν Χασίπογλου: Να ξεκινήσουμε με μια συνομοσπονδιακή δομή χρησιμοποιώντας τις υφιστάμενες παραμέτρους του ΟΗΕ

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Την άποψη ότι ο ΟΗΕ καλείται μια ώρα αρχύτερα να ανακοινώσει το τέλος των συνομιλιών για την ομοσπονδία και την έναρξη της αναζητήσης εναλλακτικής φόρμουλας λύσης, λέει στην «Κ» ο Ογουζχάν Χασίπογλου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τις εξωτερικές σχέσεις του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) και πρώην στέλεχος της τ/κ διαπραγματευτικής ομάδας. Στο εσωτερικό του ΚΕΕ, το όνομα του κ. Χασίπογλου συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των υποψηφίων του κόμματος για τις «προεδρικές», μαζί με τα ονόματα του «πρωθυπουργού», Ερσίν Τατάρ και του αντιπροέδρου της «Βουλής», Ζορλού Τορέ. Αναλύει την πρόταση συνομοσπονδίας της τ/κ Δεξιάς και εξηγεί τα σχέδια της τ/κ πλευράς για τις εγγυήσεις, το εδαφικό, το Βαρώσι και την ΑΟΖ.

—Θα ήθελα να ξεκινήσω την συνέντευξή μας, ζητώντας την άποψή σας σχετικά με το αποτέλεσμα της άτυπης τριμερούς διάσκεψης του Βερολίνου.

—Το κόμμα μας αρχικά ζήτησε από τον κ. Ακιντζί να μη συμμετάσχει στη διάσκεψη του Βερολίνου. Στη συνέχεια εγώ πρότεινα το εξής: Πρόκειται για μια άτυπη διάσκεψη. Η ε/κ πλευρά δεν αναμένει πολλά από αυτήν. Ας λάβει λοιπόν χώρα η διάσκεψη και ας προκύψει ένα απτό αποτέλεσμα. Πριν από τη διάσκεψη απευθύνθηκα στον κ. Ακιντζί και του ζητήσα να θέσει κάποια ερωτήματα στον κ. Αναστασιόδη. Εφόσον διαπιστωνόταν ότι εξακολουθούμε να μη συμφωνούμε, τότε θα έπρεπε ο ίδιος να απευθυνθεί στον ΟΗΕ και να δηλώσει το εξής: «Δεν συμφωνούμε σε πολλά ζητήματα. Αντιμετωπίζουμε πρόβλημα σχετικά με το κοινό όραμα (λύσης)». Με αυτόν τον τρόπο θα ζητούσε από τον ΟΗΕ να διαπιστώσει τι νέα κατάσταση στο Κυπριακό. Εφόσον δεν υπάρχει επιτυχία τότε ο ΟΗΕ θα έπρεπε να πει : «Κύριοι, συζητάτε την ομοσπονδία, αλλά κατανοείτε διαφορετικά πράγματα». Πρόκειται για ένα εύλογο αίτημα, καθώς ο ίδιος ο ΟΗΕ χαρακτηρίζει την παρούσα διαδικασία τελική.

—Από ό,τι κατανοώ στόχος σας είναι ο ΟΗΕ να ανακοινώσει ότι οι δύο πλευρές δεν συμφωνούν για την ομοσπονδιακή φόρμουλα...

—Ακριβώς. Ο ΟΗΕ θα πρέπει να το ανακοινώσει.

—Μετά από αυτήν την ανακοίνωση, θα ξεκινήσουμε να συζητάμε εναλλακτικά σχέδια;

—Ναι. Όμως αυτήν τη στιγμή δεν μπορώ να συζητήσω τα εναλλακτικά σχέδια. Και αυτό διότι, παρά το γεγονός ότι δεν το εγκρίνω, οι δύο ηγέτες στον τραπέζι συζητούν τη δι-

Θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε με δύο κράτη και στη συνέχεια θα προχωρήσουμε στη διαδικασία της επανένωσης. Αυτό άλλωστε επιβάλλει και το υφιστάμενο στάτους κβο.

κοινοτική, διζωνική ομοσπονδία. Να ξεκαθαρίσω ότι η δική μας παράταση πλέον δεν εγκρίνει αυτό το μοντέλο. Κρατώντας αυτό το μοντέλο στο τραπέζι χάνουμε πολύτιμο χρόνο. Μπορεί ο κ. Ακιντζί να θεωρεί ότι κράτησε το τρένο στις ράγες, ωστόσο εμείς θεωρούμε ότι αυτό το τρένο εισήλθε σε ένα σκοτεινό τούνελ, δίκως τέλος.

—Έχουμε τον κ. Ακιντζί, που επιμένει στην ομοσπονδία και εσάς, την «κυβέρνηση», που θεωρείται ότι αυτό το μοντέλο έχει πάψει να υφίσταται. Πώς θα ξεπεράσουμε αυτό το αδιέξοδο;

—Οι επικείμενες προεδρικές εκλογές θα έχουν τον χαρακτήρα μιας ιδεολογικής αναμέτρησης των δυνάμεων που θεωρούν ότι δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική πέρα από την ομοσπονδία και αυτών που θεωρούν ότι ήρθε πλέον η ώρα για να συζητηθούν διαφορετικά μοντέλα.

—Στο Βερολίνο, στο ανακοινωθέν του ΟΗΕ υπογραμμίστηκε η ομοσπονδία. Αυτό δεν προκαλεί εμπόδιο για την υλοποίηση του σχεδίου σας; Πόσο ρεαλιστική είναι η εισήγηση για συζήτηση των εναλλακτικών σχεδίων;

—Όσο υπάρχει στο τραπέζι η ομοσπονδία δεν είναι εύκολο να συζητήσουμε τις εναλλακτικές επιλογές. Γιατί εισηγείται ο ΟΗΕ την ομο-

Ο κ. Χασίπογλου είναι υπεύθυνος για τις εξωτερικές σχέσεις του Κόμματος Εθνικής Ενότητας και πρώην στέλεχος της τ/κ διαπραγματευτικής ομάδας.

σπονδία; Διότι οι ηγέτες και των δύο πλευρών επιμένουν στην ομοσπονδία. Αν όμως ζητήσουμε από τον ΟΗΕ να προχωρήσει στην εξακρίβωση του τελικού αποτελέσματος θα μπορούσε να έρθει στο προσκήνιο μια «out of the box» συζήτηση.

—Δηλαδή, σε περίπτωση που υπάρξει τον Μάιο αλλαγή σκυτάλης στην τ/κ ηγεσία και αυτή απευθυνθεί στον ΟΗΕ, τότε θα ξεκινήσουμε να συζητάμε εναλλακτικά πράγματα...

—Ακριβώς.

Φυσικό αέριο, Βαρώσι, εγγυήσεις και εδαφικό

—Σε ποια φάση βρίσκεται το σχέδιό σας για το Βαρώσι;

—Θα ανοίξουμε την πόλη υπό τ/κ διοίκηση. Παράλληλα, επιθυμούμε να καλέσουμε στην πόλη τους προηγούμενους κατοίκους (πριν από το 1974). Η συμφωνία κορυφής του 1979 μας ζητά να επιστρέψουμε την πόλη στους κατοίκους της πριν από τη συνολική λύση. Τότε, οι Ντενκτάς και Κυπριανού είδαν ότι η συνολική λύση δεν πρόκειται να συμβεί, και έτσι εστίασαν στο Βαρώσι. Αυτό θα πράξουμε σήμερα. Η επιτροπή ακίνητης περιουσίας θα λάβει κάποιες αποφάσεις υπό τη σκέπη του ΕΔΑΔ. Πρόκειται για μια δική μου πρόταση, την οποία την περίοδο 2012-2015 κατέθεσα στην «πρωθυπουργία» μας και στην Τουρκία.

—Ποια είναι η άποψή σας για το ζήτημα του φυσικού αερίου.

—Η Τουρκία υπέγραψε μια νέα συμφωνία με τη Λιβύη. Πρόκειται για μια αναμενόμενη εξέλιξη. Όσο δεν καταλήγεις σε μια συμφωνία, οι δύο πλευρές θα τρυπούν ταυτόχρονα. Το 2011 απευθύνθηκαμε στον Δημήτρη Χριστόφια με μια πρόταση. Ο ίδιος την απέρριψε. Έτσι, στη συνέχεια, στη Νέα Υόρκη οι κ.κ. Ερντογάν και Έρογλου υπέγραψαν τη συμφωνία για την οριοθέτηση των υφαλοκρηπίδων. Στην πορεία, προτείναμε τουλάχιστον τρεις φορές την ίδρυση μιας (δικοινοτικής) επιτροπής. Η ε/κ πλευρά δεν αποδέχθηκε αυτές τις προτάσεις. Εφόσον απορρίπτεις τις προτάσεις μου, δεν είμαι μέρος της συμφωνίας του 1982 για το ναυτικό δι-

καιο, και θεωρώ ότι έχω πολύ μεγαλύτερη παραλιακή γραμμή από την ε/κ πλευρά, τότε προχωρώ στις δικές μου ξεχωριστές εργασίες. Εναλλακτικά, με βάση το διεθνές ναυτικό πλαίσιο, οι πλευρές θα μπορούσαν να καθίσουν στο τραπέζι και να συζητήσουν το όλο ζήτημα. Ακόμη και αν δεν καταλήξουμε σε συμφωνία, μπορούμε να μοιραστούμε τα οικόπεδα με βάση το συνομοσπονδιακό μοντέλο.

—Δηλαδή ο βορράς θα αρκεστεί με τα οικόπεδα στο βόρειο κομμάτι του νησιού;

—Να δημιουργήσουμε μια γραμμή. Ο βορράς δικός μου, ο νότος δικός σου. Εναλλακτικά το ανατολικό τμήμα δικό σου, το δυτικό δικό μου.

—Προτείνετε να προσαρμο-

Εφόσον δεν υπάρχει επιτυχία τότε ο ΟΗΕ θα έπρεπε να πει : «Κύριοι, συζητάτε την ομοσπονδία, αλλά κατανοείτε διαφορετικά πράγματα».

Λύση δύο κρατών —Ποια είναι αυτά τα περίφημα εναλλακτικά μοντέλα;

—Ο τελικός στόχος θα μπορούσε να είναι και πάλι η ομοσπονδία. **—Αναφερόμαστε σε μία ενιαία, μοναδική διεθνή σκέψη, έτσι δεν είναι;**

—Ναι. Υπάρχουν διάφορες φόρμουλες. Λ.χ. και οι Τσέχοι με τους Σλοβάκους χώρισαν τους δρόμους τους, αλλά δεν έκλεισαν την πόρτα για την επανένωση στο μέλλον και ξανασυναντήθηκαν υπό τη σκέπη της Ε.Ε. Από την άλλη, να σας υπενθυμίσω ότι η διακυβέρνηση Ντερβίς Έρογλου, στην οποία συμμετείχα, ήταν αυτή που δημιούργησε το Κοινό Ανακοινωθέν του 2014. Οι δύο ηγέτες ακόμη χρησιμοποιούν αυτό το κείμενο.

—Ποιες είναι οι δικές σας εναλλακτικές για το Κυπριακό;

—Θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε με δύο κράτη και στη συνέχεια θα προχωρήσουμε στη διαδικασία της επανένωσης. Αυτό, άλλωστε επιβάλλει και το υφιστάμενο στάτους κβο. Εμείς πιστεύουμε ότι ήδη υφίστανται δύο κράτη. Μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα θα μπορούσαν να ξεκινήσουν συνομιλίες αυτά τα δύο κράτη. Εναλλακτικά, θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε με μια συνομοσπονδιακή δομή ή να οδεύσουμε προς τη συνομοσπονδία,

χρησιμοποιώντας τις υφιστάμενες παραμέτρους του ΟΗΕ. Στη συνομοσπονδία τα δεσμά των δύο κρατών μπορεί να μην έχουν συνταγματικό χαρακτήρα, να στηρίζονται περισσότερο σε διμερείς συμφωνίες. Και τα δύο κράτη θα έχουν ενισχυμένα κυριαρχικά δικαιώματα. Ωστόσο, προς τα έξω —τη διεθνή κοινότητα— θα μπορούν να έχουν και πάλι κοινή εκπροσώπηση, ταυτότητα υπό τη σκέπη του ΟΗΕ και της Ε.Ε. Σε αυτό το μοντέλο η κεντρική δομή θα έχει περιορισμένες εξουσίες, ενδεχομένως αποκλειστικά σε ό,τι αφορά την εξωτερική πολιτική. Για ζητήματα όπως η Ε.Ε. και ΟΗΕ, οι δύο πλευρές θα αποφασίζουν από κοινού. Έτσι, θα αναφερόμαστε σε διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία εκ νέου. Άλλωστε, ξεκινώντας από το δύσκολο, τη συνομοσπονδία, και γνωρίζοντας η μία κοινότητα την άλλη καλύτερα μέσα στον χρόνο, θα μπορούσαμε σταδιακά να καταλήξουμε στη συνομοσπονδία.

—Σε κάθε περίπτωση, το όραμά σας είναι ένα τουρκικό, από όλες τις απόψεις, κράτος στον βορρά, έτσι δεν είναι;

—Στην πραγματικότητα και στην ομοσπονδία αυτό θα συμβεί. Υπάρχουν οι παράμετροι του ΟΗΕ που το εισηγούνται αυτό.

—Στις συνομιλίες οι δύο πλευρές δεν συμφωνούν σε αυτό το πεδίο...

—Το Συμβούλιο Ασφαλείας λέει το εξής: Η Εκθάλαρη πλειοψηφία (clear majority) πληθυσμού και ακινήτων στο βορρά θα είναι Τ/κ και στον νότο Ε/κ. Και στη συνομοσπονδία θα επαφεληθούμε από αυτήν την αρχή, με τη μοναδική διαφορά ότι ο Ε/κ δεν θα μπορεί να επεμβαίνει στην δική μου κυριαρχία διοίκησης.

Δεν στηρίζουμε Όζερσαϊ

—Όλα δείχνουν ότι οι επικείμενες «προεδρικές» επιφυλάσσουν αντίκτυπο για το Κυπριακό. Ποια είναι η άποψή σας για τις «εκλογές»;

—Το ορόσημο για την ανακοίνωση της υποψηφιότητας του κόμματός μας είναι ο Δεκέμβριος.

—Το Κόμμα Εθνικής Ενότητας θα κατέβει στις «εκλογές» με τον δικό του υποψήφιο;

—Οπωσδήποτε.

—Δεν υπάρχει πιθανότητα να υποστηρίξετε την κοινή υποψηφιότητα του Κουντρέτ Όζερσαϊ;

—Δεν τίθεται ένα τέτοιο είδους ζήτημα. Η κοιμητική βάση ζητάει έναν δικό μας υποψήφιο.

—Η συνομοσπονδία θα αποτελέσει το εκλογικό σας μαρτύριο;

—Ναι. Μαζί με τη συνομοσπονδία, θα δώσουμε έμφαση στη λύση δύο κρατών και στη συνεργασία των δύο πλευρών.

ΑΡΘΡΟ / Του ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Ένα κλασικό βιβλίο για το Κυπριακό

Πρόκειται για το δίτομο έργο του Νιαζί Κιζιλγιουρεκ «Μια ιστορία βίας και μνησικακίας, Η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο», Ετεροτοπία, 2019. Είναι πράγματι ένα κλασικό έργο που θα αποτελέσει βασικό εργαλείο οποιοσδήποτε μελετητή του Κυπριακού, τόσο για το εύρος της έρευνας και την επιστημονική αναλυτική προσέγγιση όσο και για την ακαδημαϊκή επάρκεια και εντιμότητα του συγγραφέα. Πιο πολύ όμως για το πρωτότυπο θεωρητικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο εντάσσεται και το οποίο φωτίζει αναποψιαστές ως τώρα πτυχές της συλλογικής συμπεριφοράς των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων στη μακρά διάρκεια της εθνοτικής διένεξης.

Αντλώντας από τη διεθνή βιβλιογραφία, ο Νιαζί Κιζιλγιουρεκ χρησιμοποιεί τη «μνησικακία» ως πολιτικό όρο που ερμηνεύει συλλογικές συμπεριφορές εθνοτικών ή κοινωνικών ομάδων όταν αισθάνονται πως δεν έχουν το πολιτικό

ή το κοινωνικό στάτους που φρονούν πως τους αρμόζει, οπότε αναπτύσσουν αισθήματα εχθρότητας έναντι των ομάδων που θεωρούν ότι αποτελούν εμπόδιο για το στάτους που επιδιώκουν. Μεταφέροντας στην Κύπρο αυτό το θεωρητικό πλαίσιο, βλέπει τους Τουρκοκυπρίους (Τ/κ) να εμφορούνται από αίσθημα μνησικακίας έναντι των Ελληνοκυπρίων (Ε/κ) στα πρώτα στάδια του εκσυγχρονισμού, καθώς, από κυρίαρχη κοινότητα, καταλήγουν σε μια «υπανάπτυκτη» και «αόρατη» μειονότητα σε σχέση με την πλειοψηφούσα, οικονομικά και κοινωνικά όσο και πολιτικά ισχυρότερη ελληνική κοινότητα. Αντίθετα, μετά την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κ.Δ.), βλέπει τους Ε/κ, έμφορτους μνησικακίας, να στρέφονται με αισθήματα εκδίκησης κατά των Τ/κ, τους οποίους θεωρούν υπαίτιους για τη ματαίωση της Ένωσης και για το άδικο, στην εκτίμησή τους, καθεστώς πολιτικής ισότητας που απέκτησαν.

Αναδιφώντας εκτενή βιβλιογρα-

Αναδιφώντας εκτενή βιβλιογραφία, τεκμηριώνει τη σύνδεση της βίας, στη νεωτερική εποχή, με τον εθνικισμό, καθώς και τη δημιουργία εθνικών κρατών με πολιτικές αφομοιώσεις, καταπίεσης, υποχρεωτικής μετανάστευσης ή και εξόντωσης μειονοτικών ομάδων.

φία, τεκμηριώνει τη σύνδεση της βίας, στη νεωτερική εποχή, με τον εθνικισμό, καθώς και τη δημιουργία εθνικών κρατών με πολιτικές αφομοιώσεις, καταπίεσης, υποχρεωτικής μετανάστευσης ή και εξόντωσης μειονοτικών ομάδων. Στην ανάλυση των φαινομένων βίας και μνησικακίας στην Κύπρο, αναζητεί τα κίνητρα των συγκρούσεων όχι

στις πολιτισμικές διαφορές αλλά στην ασυμβατότητα των επιδιωκόμενων στόχων των δύο κοινοτήτων, καθώς και στη διαμάχη για πολιτικό στάτους.

Οι κινητοποιήσεις των Ε/κ για την Ένωση προσλαμβάνονται ως «υπαρξιακή απειλή» από τους Τ/κ στη συνείδηση των οποίων λειτουργεί ως εμμονικός φόβος η μοίρα των Τουρκοκυπρίων. Η εμμονή των Ε/κ στην Ένωση και η πλειοψηφική αντίληψη της δημοκρατίας τροφοδοτούν μέσα στην τουρκική κοινότητα τη μνησικακία και την εχθρότητα. Αυτή η εχθρότητα εξελίσσεται σε εθνοτική βία όταν, κατά την περίοδο του ένοπλου εθνικού αγώνα των Ε/κ, οι Τ/κ, σε συμπαρέωση με την Τουρκία, στρέφονται προς τη δικοτή τους.

Σε ό,τι αφορά στην εμπλοκή της Τουρκίας στο Κυπριακό, μετά το 1955, ο συγγραφέας αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο στη ματαίωση της Ένωσης. Αναδεικνύει, μέσα από τον ρόλο του Γραφείου Ειδικού Πολέμου και της ΤΜΤ, την

ποδηγέτηση των Τ/κ στον εθνικιστικό παροξυσμό με αποκορύφωμα τη σφαγή των Κοντεμενιωντών στο Κιόνελλι (Ιούλιος 1958). Τέλος, κλείνοντας τον 1ο τόμο, εξετάζει και αναλύει εκτενώς τα γεγονότα που οδήγησαν στην ίδρυση της Κ.Δ. με τη στροφή του Μακαρίου προς την ανεξαρτησία.

Ο 2ος τόμος καλύπτει την περίοδο από την ίδρυση της Κ.Δ. έως την τουρκική εισβολή. Ενδιατρίβει εκτενώς στα πρώτα τρία χρόνια του κοινού κράτους κατά τα οποία και οι δύο κοινότητες εξοπλίζονται, οι Ε/κ για να ανατρέψουν το «άδικο» καθεστώς της Ζυρίχης και να επανανοιξούν τον δρόμο προς την Ένωση, οι δε Τ/κ για να ματαιώσουν οποιαδήποτε απόπειρα των Ε/κ για την Ένωση και, μέσα από τη σύγκρουση, να επιτύχουν τη δικοτόμηση. Η ένοπλη σύρραξη ανέμενε απλώς τον σπινθήρα της 21ης Δεκεμβρίου 1963 για να οδηγήσει τις δύο κοινότητες σε εξοντωτική αναμέτρηση και, παράλληλα, στην κατάρρευση του κοινού

κράτους. Ο συγγραφέας φέρνει τον αναγνώστη αντιμέτωπο με τα γεγονότα παραθετώντας στοιχεία και αριθμούς που μιλούν από μόνα τους για τις εκατέρωθεν ευθύνες. Στη συνέχεια, με Θουκυδίδια κριτική ματιά, εξετάζει τα γεγονότα γύρω από την τουρκική εισβολή, αναδεικνύοντας κρίσιμες πτυχές του κυπριακού δράματος όπως η εθνοκάθαρση, ο εποικισμός, οι βιασμοί, οι σφαγιασμοί αμάχων, οι αγνοούμενοι, σε όλη τη δεκαετία 1964-1974.

Τέλος, στον επίλογο του βιβλίου, ο Νιαζί Κιζιλγιουρεκ αναδεικνύει την ανάγκη υπέρβασης, από την κάθε κοινότητα, του εθνικού αφηγήματος που εστιάζει στην αυτοδικαίωση, την ευθεία αναμέτρηση με το παρελθόν, και την αναγνώριση των εκατέρωθεν εγκλημάτων ως προϋποθέσεις μιας «λύσης θεμελιωμένης στη συμφιλίωση και στραμμένης στο μέλλον».

Ο κ. Χρυσόστομος Περικλέους είναι εκπαιδευτικός και πολιτικός συγγραφέας.

Τα ψηλά τα παραθύρια της Πινδάρου

Το dress code

Ακούστηκε σε πηγαδάκι την ημέρα της τελετής διαβεβαίωσης στο Προεδρικό. Ο Νίκος Αναστασιάδης έχει μανία με την ενδυμασία των στενών του συνεργατών στο Προεδρικό Μέγαρο. Μια πρώτη γεύση για το κώλυμα του προέδρου της Δημοκρατίας με τον «Κώδικα ενδυμασίας» πήρε νέο μέλος της κυβέρνησης ο οποίος δεν γνώριζε προφανώς ότι για τον Νίκο Αναστασιάδη αποτελεί κόκκινο πανί όσοι εμφανίζονται ενώπιον του με στυλ «Αλέξη Τσίπρα» δηλαδή χωρίς γραβάτα. Το νέο κυβερνητικό μέλος λόγω άγνοιας προφανώς την προηγούμενη της τελετής διαβεβαίωσης πήγε στο Προεδρικό χωρίς γραβάτα, παίρνοντας μια πρώτη γεύση για τις νέες καθημερινές συνήθειες που πρέπει να αποκτήσει και μια πρώτη κρυάδα εννοείται.

• • • • •

Οι χαλαροί

Ο τελευταίος αποκαιρητισμός όσων έφυγαν από το Προεδρικό έγινε στο γραφείο της Κλέλιας Βασιλείου. Εντός του γραφείου, εκτός από την οικοδέσποινα, ο Πρόδρομος Προδρόμου, ο Βικτωρας Παπαδόπουλος η Μαρία Χαραλάμπους και ο Λοΐζος Αντωνίου. Τη συνάντησιση απασθάντισε ο φωτογραφικός φακός. Ο πιο χαρούμενος με βάση τη γλώσσα του σώματος ήταν ο Πρόδρομος Προδρόμου παρά το γεγονός ότι πάει στο λάκκο των λεόντων του Υπουργείου Παιδείας. Ο σοβαρός της παρέας ήταν ο Βικτωρας, ο οποίος σε στιγμές όπως αυτή είναι εκ φύσεως ανέκφραστος. Από το γραφείο της Κλέλιας πέρασε και ο νέος κυβερνητικός εκπρόσωπος, ο οποίος φαίνεται πως είναι αρκετά επικοινωνιακός και ευγενικός με το γυναικείο προσωπικό του Προεδρικού. Πάντως, ο νέος υπουργός Παιδείας πρέπει να περάσει από την Αρχιεπισκοπή κατά το άγραφο έθιμο για να πάρει την ευλογία του Μακαριότατου. Μην ξεχνιόμαστε..

• • • • •

Τζάμπα μάγκας

Οι φωνές του δημάρχου Αραδίππου, ο οποίος απειλεί θεούς και δαίμονες με αποκαλύψεις για το παρασκήνιο της μεταρρύθμισης θα είχαν αξία αν τις έβγαζε στη φόρα όταν τον πλησίασαν, κατά τον ίδιο, και του έταξαν λαγούς με πετραχήλια. Κάτι τέτοιο ο «αντάρτης» δήμαρχος δεν έπραξε. Μέρος του παρασκηνίου που κατακεραυνώνει σήμερα είναι και ο ίδιος και αν του είχαν κάνει τα χατίρια, ο κ.

Τα τρία νέα πρόσωπα της Βουλής των Αντιπροσώπων είχαν την επίσημη πρώτη τους την Παρασκευή και όλα τα φώτα στράφηκαν πάνω τους παρόλο που όλη η κυβέρνηση ήταν εκεί λόγω προϋπολογισμού.

Ευαγγελίδης θα συνέχιζε να είναι αόρατος. Το ότι υπήρξε παρασκήνιο δεν χρειάζεται ο δήμαρχος Αραδίππου να μας το πει. Εκ των υστέρων όμως κ. δήμαρχε επαναστάτης και πολέμιος της διαπολής, κατά τα λεγόμενά σου, δεν γίνεται. Γιατί όπως λένε για να είσαι πειστικός δεν φθάνει μόνο να είσαι αλλά πρέπει και να φαινεσαι.

• • • • •

Κρατάει η κολόνα

Οι σχέσεις του γ.γ. του ΑΚΕΛ με ανώτερους αξιωματούχους του Ισραήλ στην κυριολεξία είναι στα πατάμματα. Η κόντρα του με τον πρόσβη του Ισραήλ στη Λευκωσία είναι το κερασάκι στην τούρτα μετά τα όσα είχε πει παλαιότερα για τις σχέσεις του προέδρου της Δημοκρατίας με τον Ισραηλινό πρωθυπουργό και την επιρροή του Βενιαμίν Νετανιάχου στον Νίκο Αναστασιάδη. Όποια και αν είναι τα αισθήματα του Άντρου Κυπριανού για το Ισραήλ, ο

πρόσβης της γειτονικής χώρας δεν πρέπει να ξεχνά τον ρόλο του, τι λέει δημόσια και το κυριότερο να κρατά τις λεπτές ισορροπίες για να μην παρεξηγηθεί. Σε ό,τι αφορά το ΑΚΕΛ ο άξονας Λευκωσίας – Τελ Αβίβ ισχυροποιήθηκε επί αριστερής διακυβέρνησης και με πρόσβη στην Ισραηλινή πρωτεύουσα τον Τάσο Τζιωνή. Ο νυν πρόεδρος της Δημοκρατίας βρήκε έτοιμη τη μαγιά και απλώς την απογείωσε.

• • • • •

Πιο όμορφη

Έγινε ακόμα πιο όμορφη η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, άκουσα να λέει την Παρασκευή βουλευτής του ΔΗΣΥ, απευθυνόμενος σε ομήγυρη που ήταν παρούσες τόσο η Σάβια Ορφανίδου όσο και η Ξένια Κωνσταντίνου. Ένας τρίτος εισηγήθηκε να φωνάζουν και τον Μιχάλη Σοφοκλέους ωστόσο ο πρώτος δεν βρήκε καλή την ιδέα, διότι δεν ήθελε όπως είπε να γίνει πιο σοβαρό το κλίμα. Παιδες ήρεμα, μπο-

ρεί το καλοκαίρι να παρεπιδημεί ακόμη, αλλά κάτσετε πρώτα και μετά να αρχίσετε να κουνάτε τα πόδια σας. Εξάλλου ο Σοφοκλέους ήταν μέχρι προχθές στα κανάλια εκ μέρους του ΔΗΣΥ. Για να είμαστε δικαιοί.

• • • • •

Η κούρσα

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η μάχη για τις θέσεις των δύο αντιπροέδρων του ΔΗΣΥ. Οι πληροφορίες που ο Ιανός έμαθε απευθείας από την Πινδάρου λένε ότι η μία θέση θα πάει στην ωραία εκ Λάρνακος βουλευτίνα Αννίτα Δημητρίου και η άλλη στον εξ Αμμοχώστου Ονούφριο Κουλλά. Υπάρχουν λένε και ασυστάιντερ αλλά δεν έδειξαν μέχρι στιγμής να κάνουν προθέρμανση για την κούρσα. Όπως επίσης μαθαίνω ο πρόεδρος Αβέρωφ είναι πολύ ευχαριστημένος με την ανανέωση που επήλθε στην κοινοβουλευτική ομάδα, όμως παρουσιάζεται πολύ

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Βασιλική Αναστασιάδη

Η τέως υπουργός Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων Βασιλική Αναστασιάδη, διότι ήταν η μόνη που έμεινε εκτός νυμφώνος, αλλά έφυγε αξιοπρεπώς.

προσεχτικός σε ό,τι αφορά το παίγνιο στα ψηλά αξιώματα...

• • • • •

Αναπληρωτής

Όπως επίσης μαθαίνω ό ευρωβουλευτής Λευτέρης Χριστοφόρου και αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ θα παραδώσει το αξίωμα στο κόμμα και θα παραμείνει στα ευρωβουλευτικά του καθήκοντα. Αυτό ανοίγει τον δρόμο για τον Χάρη Γεωργιάδη, ο οποίος δόχη και τιμή απεχώρησε από τον θώκο του Υπουργείου Οικονομικών, με ένα θούριο από τον πρόεδρο Αναστασιάδη για κατευόδιο, να ανεβεί στο δεύτερο ύπατο αξίωμα του ΔΗΣΥ.

• • • • •

Ο κολυμβητής

Ο άλλος ευρωβουλευτής και φίλος του Ιανού, ο Λουκάς Φουρλάς επέστρεψε από τις Βρυξέλλες κι άρχισε προπόνηση στη θάλασσα για να βγάλει τον κολυμβητικό αγώνα με τους ΟΥΚ για τα παιδάκια του Παιδογκολογικού στον δρόμο για την Ελπίδα στη ζωή. Σάββατο 21 Δεκεμβρίου όσοι έχετε κότσια και θέληση πάτε να βρείτε τον Λουκά και τους ΟΥΚ στη Λεμεσό για έναν εξαιρετικό σκοπό. Παράλληλα μαθαίνω ότι ο Φουρλάς θα το παίξει πλέον διδυμο με τη Στέλλα στη μάχη κατά του καρκίνου και ετοιμάζονται για μεγάλες εξαγγελίες. Μαζί και η νέα πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Νέα κατάσταση στα ελληνοτουρκικά

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Για μια φορά συμβαίνει στη χώρα το αντίθετο του συνήθους: η κατάσταση είναι σοβαρή, αλλά δεν είναι κρίσιμη. Αναφέρομαι στα ελληνοτουρκικά και σπεύδω να εξηγήσω πώς το εννοώ. Είναι σοβαρή, κατ' αρχάς, διότι οι Τούρκοι δεν παίζουν. Η πρωτοβουλία τους να προχωρήσουν στη συμφωνία με τη Λιβύη δεν είναι απλώς προληπτική κίνηση έναντι της «τριμερούς». (Η Κύπρος μπροστά, η Ελλάδα να ακολουθεί πειθήνια όπως πάντα, τέλος, η Αίγυπτος, με μόνο το ένα δάχτυλο του ενός ποδιού μέσα, να αναρωτιέται αν πρέπει να μπλέξει σε αυτή την επιπολαιότητα...). Η κίνηση αυτή είναι έκφραση της μεταμόρφωσης, που υφίσταται τα τελευταία χρόνια η Τουρκία, σε αναθεωρητική δύναμη της περιοχής. Εντούτοις, η κατάσταση δεν είναι κρίσιμη, επί του παρόντος τουλάχιστον, επειδή το παράθυρο των συνομιλιών υπάρχει και μένει ανοικτό.

Η συνάντηση στο Λονδίνο ήταν χρήσιμη, διότι βοήθησε την ελληνική πλευρά, κυβέρνηση και διπλωματική υπηρεσία, να καταλάβει τις προθέσεις των γειτόνων. Τώρα πια διάσταση ως προς την ερμηνεία της τουρκικής προκλητικότητας δεν υπάρχει. Είναι πια πλήρως αντιληπτό ότι απέναντί μας έχουμε μία διαφορετική Τουρκία, με αξιώσεις περιφερειακής δύναμης και τάσεις προδύλης αναθεωρητικές. Χρησιμοποιεί τη δύναμή της με αποφασιστικότητα, χωρίς να δεσμεύεται από τις διεθνείς συνθήκες – ούτε καν από τον χάρτη της Γεωγραφίας...

Υπό αυτήν την έννοια είναι η κατάσταση περισσότερο σοβαρή από όσο τις άλλες φορές. Ωστόσο, η δυνατότητα της συνεννόησης υπάρχει – διαπιστώθηκε στο Λονδίνο – και, γι'

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

αυτό, μπορείς να πεις ότι δεν είναι κρίσιμη, δεν πάμε δηλαδή για θερμό επεισόδιο. Η καινούργια δυσκολία, όμως, είναι ότι τη δυνατότητα αυτή εμείς πρέπει να την αξιοποιήσουμε με μια νέα Τουρκία, τη νεοοθωμανική. Πάει εκείνη που είχαμε συνθήσει, η κεμαλική – ξεχάστε τη. Το υπ. Εξωτερικών της Τουρκίας σήμερα δεν έχει πια την επιρροή του παρελθόντος, είναι στο περιθώριο· και ο Τσαβούσογλου είναι απλός κομπάρσος.

Τα προβλήματα που παρουσιάζει η κατάσταση αυτή για τη χώρα είναι τρία. Το πρώτο είναι η ατζέντα, τα

προς συζήτηση και διευθέτηση θέματα στις συζητήσεις. Αν αυτά αφορούν τις θαλάσσιες ζώνες και καταλήξουν σε παραπομπή των διαφορών στο Διεθνές Δικαστήριο, «θα πρέπει να είμαστε ευγνώμονες προς την Τουρκία», όπως το έθεσε πρόσωπο με επιρροή στη διαμόρφωση της πολιτικής μας. Η Αθήνα, δηλαδή, κάθε άλλο παρά φοβάται, διότι η λύση που θα δώσει το δικαστήριο θα είναι μέσα στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών. Αν, όμως, η Τουρκία επιδιώξει να περιλάβει στην ατζέντα το θέμα της Λωζάννης (όχι

ευθέως, αλλά μέσω συγκεκριμένων ζητημάτων που αφορούν τη Λωζάννη), εκεί έχουμε πρόβλημα. Ούτε αμέσως ούτε εμμέσως είναι διατεθειμένη η Αθήνα να δεχθεί αμφισβήτηση της Λωζάννης.

Το δεύτερο πρόβλημα βρίσκεται στη δική μας πλευρά και πρόκειται για την Κύπρο. Για λόγους που δεν χρειάζεται να θίξουμε τώρα, η Αθήνα σύρεται πίσω από τις επιπολίες κινήσεις της Κύπρου, τις οποίες υπαγορεύουν, αλίμονο, τα προσωπικά παιχνίδια των πολιτικών της. Η τριμερής, κατ' αρχάς, είναι μια επικίνδυνη επιπολαιότητα και αυτό

φαίνεται πια καθαρά. Γιατί η Αθήνα μετείχε; Από υποχρέωση και αμνηχανία. Να όμως τώρα, που η Τουρκία γυρίζει ανάποδα την επιπολαιότητα «εξυπνάδα» της τριμερούς, κάνοντας ουσιαστικά τη δική της διμερή με τη Λιβύη. Πού είναι τώρα η «θωράκιση» των εθνικών δικαίων, όπως εκαυχώντο οι Κύπριοι πολιτικοί, έπειτα από κάθε μνηναία σύνοδο της τριμερούς;

Οι πρωτοβουλίες που παίρνει η Κύπρος, συχνά χωρίς καν να ενημερώνει προηγούμενες την Αθήνα (όπως πρόσφατα με την προσφυγή στη Χάγη για την ΑΟΖ), είναι μια εκστρα-

τεία δημοσίων σχέσεων που απευθύνεται στο εσωτερικό κοινό και ενορχοστρώνεται από δύο πολιτικούς που συμπλέουν λόγω κοινών συμφερόντων, αλλά συγχρόνως υποβλέπουν ο ένας τον άλλον. Ο μεν πρόεδρος Ν. Αναστασιάδης έχει ανάγκη την ασπίδα προστασίας του εθνικού θέματος από τα οικονομικά σκάνδαλα με τα οποία συνδέεται η κυβέρνηση του, ο δε υπ. Εξωτερικών Ν. Χριστοδουλίδης είναι ο υποψήφιος διάδοχός του. Για πρώτη φορά, η δυσφορία που προκαλούν οι πρόχειρες και επικίνδυνες πρωτοβουλίες της Λευκωσίας γίνεται θέμα συζήτησης στην Αθήνα, ακόμη και σε κυβερνητικούς κύκλους.

Το τρίτο πρόβλημα είναι εντελώς δικό μας. Επί 40 χρόνια η κοινή γνώμη στην Ελλάδα τρέφεται με τις ίδιες απαράλλακτες ρητορείες που δημιούργησε το σοκ της ήττας στην Κύπρο το 1974. Οι Τούρκοι έχουν πάντα άδικο, εμείς έχουμε πάντα δίκιο: αυτή η οπτική υφέρπει ακόμη και στη γλώσσα που χρησιμοποιούμε (ασυνείδητα όπως πάντα) οι δημοσιογράφοι, όταν πρόκειται να μιλήσουμε για τα «εθνικά θέματα». Η κοινή γνώμη, εν ολίγοις, δεν είναι καθόλου προετοιμασμένη να δεχθεί ότι, βάσει του ίδιου διεθνούς δικαίου που εμείς επικαλούμαστε, έχει και η Τουρκία κάποια δικαιώματα στις θαλάσσιες ζώνες. Αυτό περιορίζει πολύ τα περιθώρια κινήσεων της κυβέρνησης ή, στην αντίθετη περίπτωση, επιβάλλει ρίσκα.

Το συμπέρασμά μου είναι ότι, ειλικρινά, θα προτιμούσα η κατάσταση να ήταν κρίσιμη και όχι σοβαρή...

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Άλλαξε ο Μανωλιός

Και έβαλε τα ρούχα του αλλιώς. Κάπως έτσι και ο ανασχηματισμός του Προέδρου μας. Μετά από φημολογίες μυνών και σενάρια επί σεναρίων, τα οποία οι πλείστοι από μας παρακολουθούσαμε με ελάχιστο ή ακόμα και μηδενικό ενδιαφέρον, μάθαμε και το τελικό αποτέλεσμα. Ποιοι φεύγουν, ποιοι μένουν και ποιοι έρχονται. Λες και πρόκειται για ριάλιτι σόου, το οποίο απλά χαζεύαμε μέχρι να αρχίσει η ταινία που πραγματικά μας ενδιαφέρει να δούμε. Κάπως έτσι και με τον ανασχηματισμό. Τον παρακολουθούμε από καθαρή περιέργεια ή ακόμα και με διάθεση κουτοσμπολίου και όχι γιατί ευελπιστούμε ότι θα αλλάξει κάτι επί της ουσίας.

Και όσο κι αν δεν θέλουν οι πολιτικοί μας να το εννοήσουν- είτε γιατί δεν τους βολεύει, είτε γιατί δεν τους ενδιαφέρει καν- η πραγματικότητα είναι δυστυχώς μία και μοναδική: Μας έχουν καταντήσει να πιστεύουμε πως όλοι βράζουν στο ίδιο καζάνι και πως ένας ακόμα ανασχηματισμός σημαίνει απλώς πως «άλλαξε ο Μανωλιός και έβαλε τα ρούχα του αλλιώς». Τίποτα περισσότερο. Δηλαδή τίποτα περισσότερο από ένα ακόμα κομματικό παιχνίδι το οποίο θα εξυπηρετήσει τις δικές τους κομματικές ανάγκες και θα “βολέψει” όσους πρέπει να βουλευτούν προκειμένου να κρατηθούν οι εσώκομματικές ισορροπίες. Ούτε καν τα προσχήματα.

Και όσο για το ρόλο που καλείται ένας υπουργός να παίξει αυτά είναι φιλά γράμματα. Πρόχειο η εξυπηρέτησ των δικών τους συμφερόντων και όχι του δημόσιου, όπως άλλωστε συμβαίνει εδώ και χρόνια με αποτέλεσμα ο πολίτης να αισθάνεται ο τελευταίος τροχός της αμάξης. Και αυτό δεν υπογραμμίζει τίποτα άλλο παρά την κατάντια της πολιτικής μας ζωής, την οποία είναι απορίας άξιον γιατί οι πολιτικοί μας την προσπερνούν σφυρίζοντας αδιάφορα και την θυμούνται μόνο όταν πλσιάζουν εκλογές παριστάνοντας πως δίδhen στο ενδιαμέσο διάστημα τους προβληματίζε τα μέγιστα. Ούτε τα μέγιστα, ούτε τα ελάχιστα τους προβληματίζει. Το μόνο που τους προβληματίζει είναι το πώς θα συνεχίσουν απτόητοι το δικό τους παιχνίδι, δηλαδή να συγκρατούν τα ποσοστά τους, να διατηρούν τις καρέκλες τους και τις λιμουζίνες τους και να εξαργυρώνουν χατίρια και χάρες και δεν ξέρω και εγώ τι άλλο, ο ένας στον άλλο.

Διότι αν πραγματικά θέλαμε να μιλούμε για ανασχηματισμό τότε θα φρόντιζαν οι κυβερνώντες να μας πείσουν πρώτα ότι εκείνο που πρόχειο είναι να αλλάξουν νοοτροπίες και σαθρά στεγανά στην λειτουργία Υπουργείων και στο ρόλο Υπουργών και όχι απλώς να αλλάξει τα ρούχα του ο Μανωλιός. Άν για παράδειγμα εκχόταν ο Πρόεδρος (σενάριο επιστημονικής φαντασίας βέβαια) και έλεγε ότι θεωρεί σημαντικό να αλλάξει ο Υπουργός Παιδείας ώστε πλέον να τεθεί ένας φραγμός στην παρέμβαση της Εκκλησίας στο εν λόγω Υπουργείο, τότε, ναι, ο πολίτης θα αισθανόταν ότι επιτέλους αρχίζει κάτι να αλλάξει επί της ουσίας και όχι για να έχουμε να λέμε. Και ειδικά μετά από τα σημεία και τέρατα τα οποία έχει διαπράξει ο Αρχιεπίσκοπός μας και στα οποία κανένας από τους κυβερνώντες δεν έχει αντιδράσει, ούτε και έχει τολμήσει να τον βάλει στην θέση του. Μια τέτοια πολιτική απόφαση θα ήταν αρκετή για να κινήσει τον ενδιαφέρον του πολίτη και να τον μετακινήσει από την πεποίθησή του πως “όλοι στο ίδιο καζάνι βράζουν” και πως δεν έχει οποιοδήποτε νόημα ένας ανασχηματισμός.

Όταν λοιπόν μιλάμε για ανασχηματισμό αν αυτός δεν συνοδεύεται και από ξεκάθαρες πολιτικές δηλώσεις για αλλαγή νοοτροπιών (και όχι απλά προσώπων) και σαθρών καταστάσεων, τότε προφανώς ο πολίτης αισθάνεται πως πρόκειται για ένα ακόμα πολιτικό ελιγμό που εξυπηρετεί το “θεαθήναι”. Το φλέγον ωστόσο ερώτημα είναι γιατί δεν το αντιλαμβάνονται οι κυβερνώντες μας πως ο πολίτης εισπράττει πλέον αυτές τις πολιτικές κινήσεις και μετακινήσεις με απόθεια διότι πιστεύει πως δεν αποσκοπούν στην βελτίωση της ζωής και της καθημερινότητάς του; Και αν υποθέσουμε ότι το αντιλαμβάνονται τότε γιατί εξακολουθούν να συμπεριφέρονται λες και δεν τους πέρασε καν από το μυαλό;

elenixenou11@gmail.com

Άνδρας ντυμένος Άγιος Βασίλης σε τρίτροχο όχημα επισκέπτεται το νοσοκομείο Παίδων Pal Heim στη Βουδαπέστη.

ΕΡΝ ΒΑΛΕΣ ΜΟΡΙΑ

ΑΡΘΡΟ / Του **ΒΙΚΤΩΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Ας μιλήσουμε για μεταρρυθμίσεις

Μετά από μια μακρά περίοδο, κατά την οποία η αντιπολίτευση του ΑΚΕΛ εξαντλήθηκε με μια στείρα και μηδενιστική κριτική απέναντι στην κυβέρνηση και σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις και σε αήθεις προσωπικές επιθέσεις κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας, ολοκληρώνεται σε λίγες μέρες το 2019.

Με τη νέα χρονιά η κυβέρνηση του προέδρου Αναστασιάδη θα έχει άλλα τρία χρόνια στο πηδάλιο της διακυβέρνησης της χώρας. Συνειπώς, το ενδιαφέρον των πολιτών είναι στραμμένο στον τρόπο που θα πολιτευτούν κυβέρνηση και πολιτικές δυνάμεις κατά τη νέα χρονιά, ώστε να επιλυθούν τα προβλήματά τους, να εκσυγχρονιστεί η χώρα και το κράτος, να διατηρηθεί η δημοσιονομική σταθερότητα (που επιτεύχθηκε με τις πολλές θυσίες ολόκληρου το λαού) και να διευρυνθεί η ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων.

Μετά την επανεκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας το 2018, η κυβέρνηση προχώρησε στην εφαρμογή της μεγαλύτερης μεταρρυθμίσεσ στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας (μετά την εισαγωγή του συστήματος των Κοινωνικών Ασφαλίσεων) το ΓεΣΥ. Προχώρησε επίσης στη δημιουργία των Υφυπουργείων Ναυτιλίας και Τουρισμού που ήδη απέδωσαν και προσφέρουν σημαντικά στη διατήρηση και διεύρυνση της ανάπτυξης της οικονομίας μας.

Κατά την τελετή της διαβεβαίωσης των νέων Υπουργών αυτή την εβδομάδα, ο πρόεδρος Αναστασιάδης, αφού υπενθύμισε τις δεκάδες μεγάλες και μικρές μεταρρυθμίσεις που έκανε η κυβέρνησή του από το 2013 και μέχρι σήμερα, έδωσε το στίγμα και το πρόσταγμα, καθορίζοντας τις προτεραιότητες στο θέμα των μεταρρυθμίσεων για τη νέα χρονιά που έρχεται και είναι οι ακόλουθες:

1. Η ολοκλήρωση του ΓεΣΥ, μέσω της εφαρμογής της δεύτερης φάσης και της αυτονόμησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

2. Η ενίσχυση της ευελιξίας, αποτελεσματικότητας και ταχύτητας λήψης αποφάσεων στο σύστημα Δικαιοσύνης, μέσω της εφαρμογής σειράς νομοσχεδίων που έχουν κατατεθεί με παράλληλη εφαρμογή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.

3. Τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας, μέσω των σχετικών επανακατατεθέντων νομοσχεδίων και τα οποία αφορούν τη βέλτιστη αξιοποίηση του αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τις διαχρονικές αγκυλώσεις και αδυναμίες του δημοσίου τομέα.

4. Την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με συγχωνεύσεις Δήμων και τη συμπλεγματοποίηση Υπηρεσιών στη βάση και της σχετικής πρότασης που κατατέθηκε, ούτως ώστε να υπάρξει ποιοτική αναβάθμιση στις υπηρεσίες που παρέχονται στους πολίτες

και αφορούν την καθημερινότητά τους.

5. Τη συνολική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, περιλαμβανομένου του συστήματος αξιολόγησης και της βέλτιστης αποδοτικότητας του εργασιακού χρόνου, με στόχο την ενίσχυση της παρεχόμενης παιδείας.

6. Την πρόωψη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, με στόχο την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας που θα ολοκληρωθεί με την ενοποίηση όλων των συναφών αρμοδιοτήτων σε ένα Υφυπουργείο Ψηφιακού Μετασχηματισμού, Έρευνας και Καινοτομίας.

7. Τη νέα απλοποιημένη διαδικασία για την αδειοδότηση έργων στη βάση του Επενδυτικού Νόμου που ήδη κατατέθηκε στη Βουλή.

8. Την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για τον Τουρισμό, με βασική στόχευση την περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, την επίλυση διαρθρωτικών αδυναμιών και τη διεισδυσή μας σε νέες μεγάλες αγορές.

9. Την πρόωθηση και υλοποίηση των προνοιών του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης των Ορεινών Κοινοτήτων, όπως υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2019.

10. Τη μεταρρύθμιση και ενίσχυση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σύσταση νέας ανεξάρτητης Εποπτικής Αρχής για τον Ασφαλιστικό Τομέα και τα Ταμεία Προνοίας.

11. Το άνοιγμα της ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας, με στόχο τη μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας.

12. Την υλοποίηση του σχεδίου αειφόρου ανάπτυξης του Εθνικού Δασικού πάρκου Ακάμα, με στόχο την ορθολογική διαχείριση της χερσονήσου, με πλήρη σεβασμό στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις αλλά και την ανάγκη συμβατής ανάπτυξης των κοινοτήτων.

13 Τη δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού που θα συνενώσει όλες τις έως τώρα διάσπαρτες Υπηρεσίες υπό έναν φορέα.

14. Την έναρξη διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους και τις επαγγελματικές οργανώσεις για τη θεσμοθέτηση εθνικού κατώτατου μισθού όταν επιτευχθούν συνθήκες πλήρους απασχόλησης.

15. Την υλοποίηση της νέας στεγαστικής πολιτικής.

Για την επιτυχία όλων αυτών των μεταρρυθμίσεων απαιτείται κοινωνική συναίνεση και συμβαχία. Πάνω από όλα, όμως, απαιτείται η μέγιστη πολιτική συναίνεση και συνεργασία ώστε να γίνουν πραγματικότητα. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης και η κυβέρνηση έχουν την πολιτική βούληση να τις προωθήσουν σε συνεργασία με όσες πολιτικές δυνάμεις επιθυμούν τις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις στο κράτος και την κοινωνία.

Ο κ. Βικτωρας Παπαδόπουλος είναι διευθυντής του Γραφείου Τύπου του προέδρου της Δημοκρατίας.

ΒΟΛΕΣ / Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΙΣ**

Βασιλική επίσημη αγαπημένη

Ηταν τελικά η «Επίσημη Αγαπημένη» του Υπουργείου Μεταφορών η Βασιλική Αναστασιάδη. Με τον στίχο της Ελένης Λιάκου, στο κλασικό πλέον τραγούδι του Γρηγόρη Μπιθκιώτη, για την «Επίσημη Αγαπημένη», αποχαίρειτσε την Βασιλική ο Σταύρος Μιχαήλ, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών και πάλι ποτέ, ο πιο δουλεutarάς υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών, κατά τη μαρτυρία πρώην υπουργών. Τα δάκρυα των στενών συνεργατών της Βασιλικής, οι οποίοι εργάζονταν ατέλειωτες ώρες μαζί της, για 21 μήνες, σίγουρα πάνε με τους στοιχούς του τραγουδιού: «As ήτανε αληθινό το όνειρο τ’ αποψινό, το όνειρο τ’ αποψινό as ήτανε αληθινό».

Η ιστορία της Βασιλικής Αναστασιάδου, στο Υπουργείο Μεταφορών, θυμίζει το ανέκδοτο με τον σπουδαίο δικηγόρο, ο οποίος για 30 χρόνια «πολεμούσε» για μια υπόθεση. Κάποια στιγμή ήρθε η ώρα και ανέλαβε τα νπία ο γιος του. Από τις πρώτες μέρες, έτρεξε χαρούμενος στον πατέρα του για να του αναγγείλει ότι κατάφερε να διευθετήσει την υπόθεση. Τότε έκπληκτος δέχθηκε την κατσάδα του «σοφού» πατέρα του, ότι εγώ με αυτή την υπόθεση σε ανάγλωσα και σε σπουδάσα και εσύ σε μια εβδομάδα σκότωσες την «κότα με τα χρυσά αβγά.» Η Βασιλική στο γρήγορο διάβα της, από το πιο δύσκολο και το πιο επικίνδυνο Υπουργείο, το οποίο διαχειρίζεται έργα δισεκατομμυρίων ευρώ, κατάφερε για χάρη των πολιτών να λύσει χρονίζοντα προβλήματα.

Η Βασιλική ανέλαβε τον υπουργικό θώκο, με όπλο τις άριστες νομικές της γνώσεις, λόγω της πολύχρονης υπηρεσίας της στη Βουλή και ειδικότερα στο εξαιρετικά δύσκολο έργο της σύνταξης νομοσχεδίων και προτάσεων νόμου. Με δύναμη, τη μακρά της πείρα, στο δύσκολο έργο της εναρμόνισης της κυπριακής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, κατά την ενταξιακή πορεία της Κύπρου και τις συνεχείς επισκέψεις σε ευρωπαϊκά σώματα. Με ασπίδα, τον μειλίχιο χαρακτήρα της και την εργασιομανία της. Και με όδρυ τη μοναδική ικανότητά της να κερδίζει τον σεβασμό των συνεργατών της, όχι με αγριοφωνάρες και άπρεπες χειρονομίες, όχι με τον φόβο και τις απειλές, αλλά με σεβασμό στην αξιοπρέπεια των υφισταμένων της και τις απίστευτες γνώσεις της.

Ακόμη η τέως υπουργός Μεταφορών δεν καταδέχθηκε ποτέ την πρακτική της «ολίγον» παρανομίας και της «ολίγον» αντισυνταγματικότητας, στα νομοσχέδια και τις συμβάσεις, με αποτέλεσμα να κερδίσει αφενός μεν, τον σεβασμό των «γνώστικων» δημοσίων υπαλλήλων και αφετέρου δε να ανακόψει τα τερτίπια των κάθε λογής απατεώνων του λευκού κολάρου, οι οποίοι απομυζούν, σύμφωνα και με τις εκθέσεις του γενικού ελεγκτή, τα χρήματα των φορολογουμένων. Το κόλπο του «ολίγον» αποτελεί την κύρια αιτία, για την οποία δεν προχωρούν τα έργα. Οι «χαμένον» τρέχουν στην Αναθεωρητική Αρχή και στα δικαστήρια, δικαίως ή αδικως, και τότε αρχίζουν τα παρασκηνιακά αλισβερίσια. Όταν υπάρχουν ξεκάθαροι κανόνες, τότε μειώνονται οι ύποπτες συναλλαγές.

Η Βασιλική Αναστασιάδου, στους λίγους μήνες που είχε τα νπία στο Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, κατάφερε να προχωρήσει έργα τα οποία για πολλά χρόνια ή και δεκαετίες, βρίσκονταν στα συρτάρια. Τα σημαντικότερα ίσως έργα, είναι η πρόωθηση της εγκατάστασης των καμερών φωτοεπισήμανσης και των μεγάλων οδικών έργων, για τα οποία θα την ευχαριστούν –χωρίς να το ξέρουν– χιλιάδες πολίτες, αφού με μαθηματική ακρίβεια, θα μειωθούν κάθετα, σύμφωνα με την παγκόσμια πρακτική, τα θανατηφόρα και τα άλλα σοβαρά δυστυχήματα. Έθεσε και τις βάσεις και για την λύση του κυκλοφοριακού χάους στην Λευκωσία, χωρίς βεβαίως να δούμε επανάληψη του δράματος με την πλατεία Ελευθερίας.

Η Βασιλική, η οποία πρώτη τραγούδσε σε δίσκο το 1974 το «Δεν Ξεχνώ» ατύχησε με το σοβαρό πρόβλημα στις φωνητικές της χορδές. Ακόμη υποτίμησε και την αξία της προβολής του έργου της, εκτιμώντας ότι έπρεπε να μιλά με τα έργα της. Και πληγώθηκε σφόδρα, όταν η ίδια αποκάλυψε, με τα ύποπτα δημοσιεύματα. Ουδείς αναντι-κατάστατος και βεβαίως ούτε και η Βασιλική Αναστασιάδου. Ωστόσο, αυτό που θα μείνει, όπως ομολογούν όσοι συνεργάστηκαν μαζί της, είναι το νέο ήθος και οι νέες σύγχρονες ευρωπαϊκές πρακτικές διακυβέρνησης, οι οποίες ανέδιναν άρωμα γυναίκας, καλοσύνης και χαράς.

kaparispan@yahoo.gr

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ**

Η Αγκυρα θέλει διμερή διαπραγμάτευση

Ευτυχώς σταμάτησε γρήγορα η ομφαλοσκόπηση μέσω συζήτησης κατά πόσον η ελληνική πλευρά έπρεπε ή δεν έπρεπε να επιδιώξει συνάντηση με την τουρκική στο Λονδίνο, μετά την τελευταία κλιμάκωση των προκλήσεων του Ταγίπ Ερντογάν. Παρά τη φιλότιμη προσπάθεια του Αλ. Τσίπρα, που για άλλη μία φορά επιβεβαίωσε τον εαυτό του. Την ίδια ώρα που ο Έλληνας πρωθυπουργός συναντούσε τον Τούρκο πρόεδρο, αυτός επέλεξε να εξαπολύσει αντιπολιτευτικούς μύδρους μπροστά σε κομματικό ακροατήριο, επικρίνοντας ως χλιαρή τη στάση της κυβέρνησης απέναντι στην Αγκυρα. Εκ των υστέρων άλλαξε γραμμή, αν κρίνουμε από τη συγκρατημένη συμπεριφορά στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ σε δημόσιες τοποθετήσεις τους. Δεν έχει ιδιαίτερη σημασία το ερώτημα αν έπρεπε ή όχι να γίνει η συνάντηση. Η αλήθεια είναι ότι ο Ταγίπ Ερντογάν και η Τουρκία ούτε προσπαθούν ούτε

κρύβουν τις προθέσεις τους, και δεν μπλοφάρουν. Η πολιτική που ακολουθεί σήμερα η Αγκυρα αποτελεί συνέχεια της πολιτικής της στη δεκαετία του ’70. Πρόκειται για εθνική πολιτική που εκδηλώνεται, κλιμακώνεται και υλοποιείται τώρα ανοικτά, γιατί η τουρκική ηγεσία κρίνει ότι τη βοηθούν οι διεθνείς συνθήκες. Η αστάθεια που επικρατεί στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου –και σε μεγάλο βαθμό παγκοσμίως–, η παρουσία και η αναστάτωση που προκαλεί ο Ντόναλντ Τραμπ (μαζί με τη... γοητεία που ασκεί πάνω του ο Ταγίπ Ερντογάν), η προσέγγιση Τουρκίας - Ρωσίας, η αμχανία της Ευρώπης και τα εθνικά συμφέροντα που απαγορεύουν ενιαία γραμμή, η έλλειψη βούλησης της Γερμανίας να εμπλέκεται σε καυτά θέματα.

Το συμπέρασμα λοιπόν είναι ότι ο Τούρκος πρόεδρος θα προχωρούσε όπως προχωρεί, είτε γινόταν η συνάντηση είτε όχι. Οσοι νό-

μιζαν ότι ίσως να προέκυπτε κάτι νέο από την ελληνοτουρκική συνάντηση στο Λονδίνο έπεσαν τραγικά έξω. Το ίδιο θα ισχύσει αν ποτέψουν ότι η Τουρκία θα αλλάξει γραμμή επειδή η Αθήνα και διάφορες άλλες πρωτεύουσες καταδικάζουν την προκλητικότητα της Αγκυρας και κρίνουν άκυρο το μνημόνιο συναντίληψης που υπέγραψε με την αμφισβητούμενη κυβέρνηση της Τρίπολης στη Λιβύη. Μόνον αν αλλάξουν τα δεδομένα εκεί και υπεριοχύσει στον εμφύλιο η πλευρά που υποστηρίζεται από την Αίγυπτο μπορεί να αλλάξει κάτι. Με την υπενθύμιση πάντα ότι η Τουρκία ακολουθεί πολιτική ισχύους στην περιοχή και δεν νοιάζεται για διεθνείς νομιμότητες και άλλες τέτοιες «λεπτομέρειες», ούτε επιθυμεί να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σενάριο εξαρχής φανταστικό. Όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα και απ’ όσα έγιναν γνωστά λοιπόν, το «φανερό» μυστήριο της ελληνοτουρκικής συνάντησης ήταν η πα-

ρουσία του Μπινάλι Γιλντιρίμ στο πλευρό του Ερντογάν. Οι πληροφορίες μάλιστα λένε ότι ο Τούρκος πρόεδρος ζήτησε διεύρυνση του αριθμού των δύο αντιπροσωπειών για να είναι και ο λεγόμενος παρών. Είναι τέως πρωθυπουργός, τέως υποψήφιος του Ερντογάν για δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης και απλός βουλευτής σήμερα, οπότε είναι ερώτημα γιατί τον ήθελε δίπλα του ο... σουλτάνος. Για να στείλει ένα μήνυμα στο εσωτερικό της χώρας του ή για να υπονοήσει κάτι στους δικούς μας; Το άλλο μυστήριο είναι αν κατά τη συνάντηση έγινε λόγος, τουλάχιστον από την ελληνική πλευρά, για κοινή προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, και αν ναι, ποια ήταν η αντίδραση των Τούρκων. Κατά τα άλλα, αυτά που γνωρίζαμε πριν από τη συνάντηση, τα ίδια έχουμε και σήμερα, με την προσθήκη του περιεχομένου του τουρκολιβικού μνημονίου συναντίληψης. Πρώτον, η Τουρκία αντιμε-

τωπίζει ως ενιαίο σύνολο τα κυριαρχικά δικαιώματα Κύπρου και Ελλάδας, αλλά ίσως δούμε διαφοροποιήμένες τις τακτικές της επί του πεδίου όσον αφορά τις ΑΟΖ των δύο χωρών. Δεύτερον, είναι φανερό ότι θέλει να αποκόψει πλήρως την Ελλάδα από τα κυριαρχικά δικαιώματα και τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο. Τρίτον, η διακηρυγμένη προτεραιότητά της είναι να σύρει την Ελλάδα σε διμερείς διαπραγματεύσεις εφ’ όλης της ύλης και δείχνει διατεθειμένη να φτάσει στα άκρα για να το πετύχει. Τέταρτον, δεν πρέπει να υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η λιβυκή ηγεσία με έδρα την Τρίπολη είναι μαριονέτα της Αγκυρας και θα την υπακούει όσο βρίσκεται στη ζωή. Πέμπτον, θα συνεχιστεί η εργαλειοποίηση των προσφυγικών ροών, ανάλογα και με τους παρόδες που θα εξασφαλίζει από την Ευρώπη. Εκτον, ο καλός Θεός της Ελλάδας βοηθός, εφόσον όμως διαμορφωθεί εθνική στρατηγική...

Μόνος αποδέκτης ο αναγνώστης

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Δεν σταματάω να εκπλησσομαι με το πώς «διαβάζει» τα ρεπορτάζ, τα άρθρα, τα σκίτσα η αθηναϊκή πολιτική και δημοσιογραφική «πίατσα». Πίσω από κάθε ένα από αυτά βλέπει φαντάσματα ή απόκρυφα σχέδια. Ξυπνάς ένα πρωί και παίρνεις μήνυμα από έναν παλαιμάχο πολιτικό του τύπου «κατάλαβα πού το πάτε, πήρα το μήνυμα». Αν και πολύ πρωί, και μάλιστα πριν από τον καφέ, θέλεις να του απαντήσεις: «Αν-θρώπικέ μου, δεν ήθελε κανείς να σου στείλει κανένα μήνυμα. Ο σκιτσογράφος ήταν όπως πάντα καυστικός, ο αρθρογράφος δηκτικός –ίσως και στο όριο της εμπάθειας– αλλά απολαυστικός. Όσο για την είδηση ή την κριτική που σε δυσαρέστησε, πήγαινε λίγο πίσω και δες πόσες ανάλογες γκρίνιες θα πρέπει να έχουμε ακούσει όλοι από αντιπάλους σου».

Στην εποχή μας έχουμε και ένα νέο είδος δημοσιογραφίας, που ασχολείται –οσχεδόν αποκλειστικά– με τα άλλα μέσα. Εκεί ανθούν κάθε λογής σενάρια, για επιχειρηματικές προτιμήσεις ή δυσαρέσκειες και άλλα πολλά που καθορίζουν τη γραμμή μιας εφημερίδας. Τα διαβάξεις, είσαι σίγουρος ότι πίσω από αυτό που γράφεται δεν υπήρχε τίποτα απολύτως, το ξέρεις καλά. Είναι σαν να διαβάξεις κριτική θεάτρου από κάποιον που σίγουρα δεν έχει δει το έργο και θα έγραφε το ίδιο άσχετα αν έβλεπε Τσέχοφ ή Αισχύλο.

Είναι φυσικό και υγιές σε αυτή

τη δουλειά να έρχεσαι αντιμέτωπος με τη δυσπιστία. Ειδικά μετά την οικονομική κρίση και την άνηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, οι πολίτες αμφισβητούν τα πάντα και έχουν δίκιο. Άλλωστε κανείς δεν θα τους πείσει ότι στη χώρα μας δεν ανθεί σε κάποιες σκοτεινές γωνιές η «συμβολιακή δημοσιογραφία», η επί πληρωμή αποθέωση ή δολοφονία προσωπικοτήτων, και ούτω καθ' εξής.

Τα τελευταία άλλωστε χρόνια επικράτησε η μόδα του κανιβαλισμού, στην οποία επιδόθηκαν πολιτικές δυνάμεις που μπέρδεψαν τον πολιτικό ακτιβισμό με τον κυδαίο εκφασισμό του δημόσιου λόγου. Τους καρπούς τους γεύονται και οι ίδιοι τώρα, αλλά είναι αργά. Εφεραν τον «τραμπισμό» στον ελληνικό δημόσιο διάλογο πολύ πριν από τον Τραμπ.

Επειδή θα περάσουμε και άλλα δύσκολα ως κοινωνία, η ανάγκη για ψύχραιμη ενημέρωση και νηφάlio διάλογο θα είναι μεγάλη. Καμία χώρα δεν μπορεί να σταθεί πραγματικά στα πόδια της χωρίς σοβαρή και ανεξάρτητη ενημέρωση. Το προσφυγικό/μεταναστευτικό και η αργή εμπέδωση μιας αίσθησης αισιοδοξίας για το μέλλον σε όλη την κοινωνία θα συντηρούν την καχυποψία και θα κάνουν σαγηνευτικές τις τοξικές Σειρήνες των άκρων. Το καλύτερο αντίδοτο σε αυτό, όπως έλεγε ο Κωνσταντίνος Μπισσοτάκης, είναι ο ενημερωμένος πολίτης. Μόνο που στην εποχή μας θέλει πολλή επιμονή και υπομονή για να είσαι ενημερωμένος πολίτης.

Διαβάζοντας τη διακήρυξη του Λονδίνου, στην οποία το ΝΑΤΟ πανηγυρίζει για «τα 70 χρόνια της ισχυρότερης και πιο επιτυχημένης Συμμαχίας στην Ιστορία, και την 30ή επέτειο της πτώσης του Σιδηρού Παραπετάσματος», αναρωτιέται κανείς εάν οι ηγέτες των χωρών-μελών που συμμετείχαν στη σύνοδο κορυφής επικειρούν να πείσουν εαυτούς ότι τα πράγματα είναι διαφορετικά απ' ό,τι είναι. Δεν αμφισβητείται ο ρόλος του ΝΑΤΟ στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, ούτε ότι οι δεσμοί μεταξύ των χωρών-μελών αποτελούν κρίσιμη οχύρωση εναντίον των απειλών της εποχής μας. Αλλά όσοι παρακολουθούν τις ενέργειες της Τουρκίας και τη συμπεριφορά του προέδρου των ΗΠΑ, πρέπει να απορούν με όσα ισχυρίζεται η Συμμαχία στη διακήρυξη της περασμένης Τετάρτης.

«Το ΝΑΤΟ εγγυάται την ασφάλεια των εδαφών και του 1 δισ. πολιτών, την ελευθερία, τις κοινές αξίες, μεταξύ των οποίων η δημοκρατία, η ατομική ελευθερία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου. Η αλληλεγγύη,

η ενότητα και η συνοχή είναι θεμελιώδεις αρχές της Συμμαχίας μας», δηλώνει η Συμμαχία. Επιβεβαιώνει, μάλιστα, τη δέσμευση του άρθρου 5 ότι «επίθεση εναντίον ενός συμμάχου θα θεωρείται επίθεση εναντίον όλων μας».

Προφανώς, η εκδήλωση καλών προθέσεων είναι από μόνη της σημαντική, δείχνοντας ότι, παρά τα γνωστά προβλήματα, η Συμμαχία θέλει να προσποριεί ότι όλα είναι εντάξει στους κόλπους της. Η ουσία, όμως, είναι ότι όσο το ΝΑΤΟ εθελούγη, τόσο θα βρεθεί προ αδιέξοδου – και αυτό θα συμβεί τη στιγμή της κρίσης. Δεν χρειάζεται να προτρέχουμε σε κλιμάκωση της έντασης μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας για να το διαπιστώσουμε. Αρκεί να αναλογιστούμε τι συνέβη στα τέλη του 2015, όταν τουρκικά αεροσκάφη κατέρριψαν ρωσικό μαχητικό πάνω από τη Συρία. Αντιμετωπίζοντας την οργή του Πούτιν, που τον κατηγόρησε ως «συνοργάνη των τρομοκρατών», ο Ερντογάν απευθύνθηκε στο ΝΑΤΟ, ζητώντας τη στήριξη των συμμάχων. Ενώ οι ΗΠΑ και ο γ.γ. του ΝΑΤΟ εξέφρασαν τη στήριξή τους προς την Τουρκία, ουδείς ήταν

διατεθειμένος να απειλήσει με πόλεμο τη Ρωσία λόγω της τουρκικής επιπολαιότητας. Οι επιφυλάξεις των συμμάχων ήταν δικαιολογημένες: όταν είδε ότι δεν θα τα έβγαζε πέρα με τον Πούτιν, ο Ερντογάν αναδιπλώθηκε και επιδίωξε καλές σχέσεις με τη Ρωσία. Αφού δεν προκάλεσε παγκόσμιο πόλεμο, ο Τούρκος πρόεδρος συμμάχησε με τη χώρα που υποτίθεται ότι απειλούσε τη δική του και όλο το ΝΑΤΟ. Αυτό ήταν σοβαρό πλήγμα για την αξιοπιστία του ΝΑΤΟ όσον αφορά τη δέσμευσή του άρθρου 5: όταν διακυβευόταν η δική τους εμπλοκή σε πόλεμο, οι σύμμαχοι είχαν τη σωφροσύνη να αξιολογήσουν εάν πράγματι απειλείτο ένας σύμμαχος και πόσο ο ίδιος είχε προκαλέσει την κρίση.

Εκτοτε, όμως, το ΝΑΤΟ επέστρεψε στις παλιές συνήθειές του, να δηλώνει την ισχύ του άρθρου 5 και, την ίδια ώρα, ότι δεν αναμειγνύεται σε διαφορές μεταξύ χωρών-μελών. Εάν είχε το ένστικτο αυτοσυντήρησης να μην παρασυρθεί από την τουρκική αφροσύνη το 2015, θα μπορούσε να επιδείξει την ίδια κριτική διάθεση στην αντιμετώπιση της τουρκικής αυθαιρεσίας που απειλεί τα δικαιώματα

άλλης συμμάχου και, συνεπώς, την ομαλότητα εντός της Συμμαχίας. Η Ελλάδα δεν είναι τρίτη χώρα, ούτε νεότερο μέλος του ΝΑΤΟ απ' ό,τι η Τουρκία. Ούτε είναι η Ελλάδα αυτή που συνεχώς δοκιμάζει –ή παραβιάζει– τα όρια της διεθνούς νομιμότητας. Η Τουρκία έχει δείξει (όπως το 2015) ότι, όταν προσκρούει σε αδιέξοδο, γνωρίζει πώς να αλλάξει κατεύθυνση. Όσο το ΝΑΤΟ δεν θέτει όρια στη συμπεριφορά της, η Αγκυρα θα προκαλεί ολοένα περισσότερα προβλήματα, έως ότου δύσκολα θα συμμαζεύονται οι συνέπειες.

Ο κίνδυνος αυτός είναι σαφέστατος στη «συμφωνία» της Τουρκίας με τμήμα της δικτοκρατικής Λιβύης. Στην προσπάθειά της να δημιουργήσει τετελεσμένα, η Αγκυρα προκαλεί την Αθήνα να δραστηριοποιηθεί διπλωματικά, να εμπλακεί στη Λιβύη υπέρ της μιας πλευράς, να αναδείξει διεθνώς την τουρκική επιθετικότητα. Ίσως αυτό το νέο μέτωπο της Τουρκίας να αφυπνίσει και το ΝΑΤΟ και τον υπόλοιπο κόσμο. Δεν δικαιολογείται η ουδετερότητα, ούτε η επιλεκτική επίκληση των «εγγυήσεων» της «ισχυρότερης και πιο επιτυχημένης Συμμαχίας στην Ιστορία».

Η κρίση κλιμακούμενη

Του ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΑΝΗ

Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Δύσεως που όφειλε να έχει την βαθύτερα αντίληψη της φύσεως και του χαρακτήρος της τουρκικής πολιτικής ηγεσίας, τουλάχιστον από την εποχή της κατισχύσεως του Μουσταφά Κεμάλ, στην ανάδειξη του οποίου σε «πατέρα των Τούρκων» συνέβαλε τα μέγιστα η χώρα μας διά της ατυχούς μικρασιατικής εκστρατείας.

Αποτελεί ιστορικό παράδοξο, ωστόσο, ότι ισχύει το ακριβώς αντίθετο, καθώς οι Έλληνες πολιτικοί, ανεξαρτήτως παραταξιακής τοποθέτησεως, αγνόουν το βασικό στοιχείο της ιδιοσυστασίας των Τούρκων. Από τη φύση τους

εμμέσως ενήργησε στη βάση της ενεργειακής διαιρέσεως της νήσου. Εδόθη η ευκαιρία στην κατοική τουρκοκυπριακή διοίκηση να απευθυνθεί στην Αγκυρα, που ανταποκρίθηκε και απέστειλε ερευνητικά σκάφη στην ΑΟΖ του κατοχομένου τμήματος της νήσου. Αμφίβολο βεβαίως εάν τα τουρκικά ερευνητικά σκάφη είναι σε θέση να διεξαγάγουν αξιόπιστες έρευνες, αλλά συμβολικός ο στόχος της Αγκυρας επετεύχθη.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω ενεργείας στην Κύπρο και διεκδικώντας ρόλο ενεργειακό στην Ανατολική Μεσόγειο, η Τουρκία υπέγραψε μνημόνιο με την αναγνωρισμένη διεθνώς κυβέρνηση της Λιβύης του Φαγέζ αλ Σαράζ, που ελέγχει μόνον τμήμα της Τριπόλεως χάρις στη στήριξη της Αγκυρας. Η νομιμότητα του εν λόγω μνημονίου, που δεν αναγνωρίστηκε από καμία άλλη χώρα, περιλαμβάνει τις αξιώσεις που ήγειρε κατά καιρούς η Αγκυρα. Δεν θα μείνει σε αυτό και πρέπει να θεωρείται βέβαιο ότι θα υπάρξει κάποια «συμβολική» κίνηση της Τουρκίας, που θα σταθμίσει την όποια αντίδραση των Αθηνών. Και από εκεί αρχίζουν τα δύσκολα.

Θα πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπ' όψιν ότι η Τουρκία πλέον διακατέχεται από αίσθημα περικυκλώσεως, απομονωθείσα σε σημαντικό βαθμό από την Ε.Ε. και από την πλειονότητα των αραβικών κρατών, και ως εκ τούτου οδηγήθηκε σε ιστορικούς ανορθόδοξες προσεγγίσεις με τη Ρωσία και το Ιράν. Και αυτό είναι άκρως επικίνδυνο. Διότι αφού η Αγκυρα επέτuche να εμπλακεί στο θέμα της Συρίας χάρη στη στήριξη των ΗΠΑ, η πίεση θα εστιασθεί σε δύο άλλα μέτωπα. Στην Κύπρο, όπου θα επικειρήσει λύση στη βάση της συνομοσπονδίας πλέον, και στο Αιγαίο, σε λύση βάσει της «ευθυδικίας» – λαμβάνοντας διπλά υπ' όψιν τη γεωγραφική ιδιομορφία της περιοχής. Και επειδή οι πάντες θέλουν την ησυχία τους, θα οδηγηθούμε τελικώς σε διαπραγμάτευση, με το ενεργειακό ως καταλύτη των εξελίξεων. Σαν να μη μας έφταναν όλα τα άλλα.

Δύσκολο να πείσει η επιφυλλίδα, ή έστω να προβληματίσει τον αναγνώστη, αν το πολιτικό προσωπικό της χώρας είναι ικανό και ποιοτικά επαρκές για να αντιμετωπίσει την κρίσιμότητα της καινούργιας τουρκικής απειλής. Προκαλεί η Τουρκία απροσχημάτιστα την ακεραιότητα του ελλαδικού κρατιδίου συνοδεύοντας τη θρασυότητα με επιδεικτική υπεροπλία.

Και την ίδια ώρα στην Ελλάδα, οι δημόσιες λειτουργίες πληροφόρησης των πολιτών (κυβερνητικές και ιδιωτικές - εμπορικές) λειτουργούν μάλλον με τη λογική της διαφημιστικής προπαγάνδας και καλόη ή παρεμπιπτόντως με τη λογική κοινωνικού λειτουργήματος. Μεταφέρεται η λογική της εμπορικής διαφήμισης στο πεδίο της πολιτικής, μεταγγίζοντας στον πολίτη τη νοστοπρία πελάτη.

Τι σημαίνει «νοστοπρία πελάτη»: Να μετασχηματίζεται, στη συνείδηση του πολίτη, η πολιτική σε εμπόρευμα. Να μετέχουμε στα κοινά με κριτήρια χρηστικά, ωφελιμιστικά. Να είμαστε πελάτες των κομμάτων (που κυβερνούν ή αντιπολιτεύονται) και ως πελάτες της εξουσίας (αφού εμείς την εκλέγουμε) απαιτούμε ιδιότητες «εξυπηρετήσιμες». Η ίδια η λογική του «συστήματος» μάς θέλει πελάτες, όχι πολίτες, μάς θέλει μαντρωμένους σε κομματικά ποικωμάτισια, να μας δίνει ηδονή η κομματική ετικέτα.

Η κομματική ετικέτα στρατεύει το αδύναμο άτομο στην ισχυρή συλλογικότητα. Δεν είναι μόνος, «ανήκεις», αντλεις κύρος, αυθεντία από την ποσοτική ισχύ της ομάδας. Η εμπορευματική λογική κομμάτων

και μέσων ενημέρωσης επιβάλλει την ταύτιση της πολιτικής με ένα παιχνίδι εντυπώσεων, σημμένων και κατευθυνόμενων «πείποιθήσεων» – δεν επιτρέπονται ρωγμές ανησυχίας, αμφιβολίας ή άγνοιας. Ο πολίτης «έχει πάντα δίκιο» και ο πελάτης - πελάτης «ξέρει καλά», έχει πάντα δίκιο στις εκτιμήσεις και κυρίως στις «πείποιθήσεις» του.

Όλοι τα ξέρουμε όλα στη σημερινή Ελλάδα, κατέχοντας την «πληροπορία» έχουμε την ψευδοαισθητική βεβαιότητα ότι μετέχουμε στην εξουσία. Όπως ακριβώς και στην ποδοσφαιρομανία. Εχοντας μάθει τα ονόματα παίκτων, παραγόντων, διαιτητών, κεφαλαίουκων διακινητών της ραφιναρισμένης ωματεμπορίας, έχουμε και την ψευδοίσθηση ότι αγαπάμε το άθλημα, είμαστε «φιλάθλοι». Κι όταν αμφισβητηθεί η πληροφόρησή μας, στο ποδόσφαιρο ή στην πολιτική, η τεκμηρίωση θα σπληκτεί αυτονόητα και με ανεπίνγνωστη θρασύτητα, σε απολύτως υποκειμενικές εμπειρίες, μη επαληθεύσιμες: «Μια ξαδέλφη μου, που έχει φίλη τη γραμματέα υπουργού, με βεβαίωσε... Το παιδί μου που δουλεύει στην Ολλανδία, διάβασε ότι...» – οι βεβαιότητες, σε κάθε παρακμιακή κοινωνία, δεν έχουν ούτε λογικό ερειμό ούτε στοιχειώδη προκαλύμματα σοβαρότητας.

Απέναντι σε μια Τουρκία που σαφώς βρίσκεται σε ανεξέλεγκτη διέγερση ακαλίνωτης υπερφορσίωσης, αγωγίας, αλαζονείας, η Ελλάδα εμφανίζεται να επιμένει, με παιδαριώδη επιπολαιότητα, στον αυτοκτονικό μικροκομματισμό της. Η πολιτική στελέχωση του υπουργείου Εξωτερικών κραυγάζει την ανυπαρ-

ξία εμπειρίας, ταλέντου και ειδικής κατάρτισης – είναι πρόκληση εξωφρενικής επιπολαιότητας να συγκροτείς, απέναντι σε έναν δαιμόνιο και αδίστακτο Ερντογάν, επιτελική ηγεσία της διπλωματίας σου με κριτήριο τα οικογενειακά ονόματα ή τις αρέσκειες ξένων πρεσβειών. Είναι αδιανόητο, απέναντι στην επιδεικτική και σκαϊότατη υπεροπλία της Τουρκίας, να μην έχει επισυναχθεί στο ΓΕΕΘΑ ό,τι ευφρόντερο σε στρατηγική και τέχνη πολεμική γνώρισαν στα επιτελεία τους οι Ενόπλες Δυνάμεις τις τελευταίες δεκαετίες.

Και, το σπουδαιότερο από όλα: Φροντίζεις για τον εξοπλισμό και για τις επιτελικές ιδιοφυΐες που θα οργανώσουν την άμυνα, όταν ξέρεις γιατί πολεμάς, όταν δεν θέλεις να σου αρπάξουν κάτι, που χωρίς αυτό η ζωή σου δεν έχει νόημα. Σήμερα οι Έλληνανώνμιοι δεν μοιάζει να έχουμε τίποτα που το λογαριάζουμε πολυτιμότερο από τη βιολογική μας επιβίωση, την οικονομική άνεση και τα ατομικά μας δικαιώματα. Το ενδιαφέρον για τη γλώσσα και τον πολιτισμό του παρελθόντος είναι μειοψηφικό, η συντηρητική πλειονότητα δεν θα καταλάβαινε διαφορά στη ζωή της, αν υπουργός Παιδείας ήταν κάποιος Σουλεϊμάν ή Ισμέτ ή Αχμέτ, στη θέση του Γαβρόγλου, της Κεραμέως ή της Γιαννάκου. Δηλώνεις «προεδρευτικός», της Αριστοτέρας, της Δελιάς ή του Κέντρου, όταν απαιτείς η Ελλάδα, ταυτισμένη με «ιερά»-ναούς (Παρθενώνα, Αγία-Σοφία) να αυτοπροσδιορίζεται συνταγματικά σαν άθρησκο κράτος. Και όταν οι μόνες «εθικές» σκοπεύσεις που ανέχεσαι είναι

η ζωοφιλία, η οικολογία και η καταξίωση των σεξουαλικών διαστροφών.

Η «πατρίδα» δεν είναι χρηστική συμβατική οριοθέτηση, δεν είναι αποκύημα διεθνών συμφωνιών και πρωτοκόλλων ούτε χρηστικός κρατικός οργανισμός. Η πατρίδα είναι «αίσθηση» – και η αίσθηση, από τον Ηράκλειτο κιόλας, τον Πρωταγόρα και τον Πλάτωνα, σήμαινε τη γνώση που προκύπτει από τον συνδυασμό εντυπώσεων και φρόνησης, από τη σύνθεση εμπειρίας και λογισμού. Τέτοια συνείδηση πατρίδας δεν επιβιώνει στο σημερινό Ελλάδα-διόταν, η λέξη «πατρίδα» είναι υποπιτη εθνικισμού, επικίνδυνη υπονόμευση του ιστορικο-υλιστικού, παγκοσμιοποιημένου ολοκληρωτισμού, προλεταριακού ή κεφαλαιοκρατικού.

Αυτές τις πιστοποιήσεις ο δαιμόνιος Ερντογάν δεν περιμένει να τις πληροφορηθεί από περιθωριακές επιφυλλίδες στον Ελλαδικό Τύπο, τις γνωρίζει καλά και τις έχει πυξίδα για την εξωτερική του πολιτική. Αν δεν εκμεταλλευτεί τον μηδενιστικό διεθνισμό και τον ασφυκτικά κυρίαρχο αμοραλισμό του πολιτικού μας προσωπικού, των ΜΜΕ και μάλλον της πλειονότητας των Ελλήνωνωνώνμω, θα είναι μόνο γιατί ξέρει να περιμένει το αζημίωτο στη διεθνή του στρατηγική. Αλλά, «κοντός ψαλμός», μέρα με τη μέρα χτίζει σταθερά την οθωμανική Υπερδύναμη. Χωρίς (ακόμα) κάποιον Σουλεϊμάν ή Ισμέτ ή Αχμέτ στα εντόπια εδώ υπουργεία Παιδείας και Εξωτερικών, η Οθωμανική Υπερδύναμη οικοδομείται, από τον Τίγρη και τον Ευφράτη ως τη Λιβύη.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Μάλλον εθελούσιος ο βιασμός

Αφού η Αγκυρα επέτuche να εμπλακεί στο θέμα της Συρίας χάρη στη στήριξη των ΗΠΑ, η πίεση θα εστιασθεί σε δύο άλλα μέτωπα, στην Κύπρο και στο Αιγαίο.

Πόσα πάει άραγε το διαβατήριο;

Του **ΠΑΝΟΥ ΛΟΪΖΟΥ ΠΑΡΡΑ**

Χάνουμε ζωές στην άσφαλτο λόγω ελλιπούς αστυνόμευσης, ατιμωρησίας και ασυντήρητου δικτύου. Χάνουμε ζωές σε εργοστάσια και εργοτάξια γιατί παραβιάζονται οι κανόνες ασφαλείας την ώρα που οι αρμόδιες αρχές υποκλίνονται εγκληματικά στη διαπλοκή. Χάνουμε αθώες ψυχές σε τριτοκοσμικές σχολικές εγκαταστάσεις. Χάνουμε έφηβους από την ανεξέλεγκτη νεανική παραβατικότητα και την απουσία μέτρων ομαλής επανένταξης.

Δολοφονούμε ανθρώπινες ζωές γιατί η Αστυνομία κι η νομοθεσία μας τους αφήνει απροστάτετους στο έλεος του θύτη. Χάνουμε αθώες ψυχές γιατί είμαστε ανήμποροι να στήσουμε ένα αποτελεσματικό Γραφείο Ευημερίας, γιατί οι απόκληροι για την κοινωνική πρόνοια, προσμετρούν στον προϋπολογισμό για «πεταμένα λεφτά».Ζούμε σ’ έναν διαρκή κίνδυνο, σε μια τρομακτική ανασφάλεια. Τα τραγικά παραδείγματα γύρω μας είναι πολλά και καθημερινά. Δικαίως, όμως, θα διερωτηθεί κάποιος πού βλέπω τον συσχετισμό μεταξύ των ατυχημάτων, της ανασφάλειας και των διαβατηρίων. Οπότε οφείλω να διευκρινίσω αυτόν τον αλληγορικό παραλληλισμό. Υψηκοότητα λαμβάνουν όσοι κάτοικοι της χώρας πληρούν τα κριτήρια, αλλά επίσης και υπάκοοι τρίτων χωρών στις «πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις που θα παρέχουν –προς την Κυπριακή Δημοκρατία– υψίστου επιπέδου υπηρεσίες» (Αρ. 111Α στον Περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμο). Η κυβέρνηση κοστολόγησε αυτές τις υψίστου επιπέδου υπηρεσίες στα 2,5 εκατομμύρια ευρώ.

Αν λοιπόν οι αιτούντες πολιτογράφηση δεν έψαχναν άμεση διαφυγή από τις φορολογικές αρχές της χώρας τους ή την πολύτιμη διέξοδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για ποια ακριβώς δικαιώματα ή πλεονεκτήματα θα επέλεγαν την Κύπρο έναντι άλλων ευρωπαϊκής χώρας; Ας το σκεφτούμε λίγο. Θα την επέλεγαν για τη δωρεάν σωμανιστική και πολυπολιτισμική της παιδεία με τις σύγχρονες σχολικές εγκαταστάσεις; Για το σύγχρονο οδικό δίκτυο και την ασφάλεια στους δρόμους; Για το μοναδικό αίσθημα της ασφάλειας που παρέχουν οι αστυνομικές δυνάμεις της ή για το εξαιρετικό σύστημα υγείας που ξεκίνησε να λειτουργεί χωρίς γιατρούς, χωρίς ιδιωτικά νοσηλευτήρια και με ανέτοιμα τα δημόσια; Συνεχίζω την καταγραφή των μοναδικών προτερημάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, με απόσπασμα από την Έκθεση Στατιστικής Ανάλυσης Γνωστοποιηθέντων Εργατικών Ατυχημάτων που εξέδωσε τις προάλλες το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

«Κατά την περίοδο 2017-2018 συνεχίσθηκε η αυξητική τάση του αριθμού των ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (αύξηση 4,2%) σε συνέχεια της αύξησης του αριθμού των ατυχημάτων που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 2015-2017 (αύξηση 29,7%). Η αυξητική αυτή τάση παρατηρείται σε αντίθετο με μία σταδιακή και συνεχή μείωση που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 2008-2013 κατά τη διάρκεια της οποίας υπήρξε μία συνολική μείωση της τάξης του 35%».

Αναρωτιέμαι λοιπόν: Με τόσες χαμένες ζωές, ποια θα ήταν αξία του κυπριακού διαβατηρίου αν το κριτήριο μας ήταν η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει το κράτος στους πολίτες του; Πόσα πάει άραγε το διαβατήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας, μετρημένο σε χαμένες ψυχές;

Συχνά η ξενοδοχειακή και η οικοδομική βιομηχανία αναζητούν κοινοτικούς εργάτες, για να καλύψουν τα κενά σε δυσεύρετες ειδικότητες. Παρόλα αυτά μετά δυσκολίας εισάγουν εργατικά δυναμικό και είναι ενδεικτικό της όλης κατάστασης. Πολύ απλά δεν βρίσκει κανείς τον λόγο να επιλέξει τη χώρα μας, όταν με το κοινοτικό του διαβατήριο μπορεί να βρεθεί σ’ οποιαδήποτε άλλη με αξιοπρεπέστετες συνθήκες διαβίωσης. Εξαιρουμένης της κατηγορίας των πλουσίων αλλοδαπών που στην ουσία αγοράζουν για ίδιο όφελος το κυπριακό διαβατήριο και δεν ξαναπατούν ποτέ εδώ το πόδι τους, ποιος άλλος θα επέλεγε μέσα σ’ αυτές τις ανασφαλείς συνθήκες ένα μικρό, μοιρασμένο κράτος στην άκρη της Μεσογείου, για να ζήσει σε καθεστώς κατάπαυσης του πυρός; Μα φυσικά κανείς άλλος, πέραν των ανθρώπων που διαβιώνουν ήδη σε άθλιες συνθήκες. Άνθρωποι κατατρεγμένοι, πρόσφυγες και μετανάστες, όπου στη χώρα τους το διαβατήριο στοιχίζει –σε χαμένες ζωές– ακριβότερα από ό,τι το δικό μας. Αλλά κι αυτοί δεν μας παρέχουν τίποτα «υψίστου επιπέδου» υπηρεσίες, τις δικές μας ψάχνουν να «καταχραστούν». Αν καταφέρουν βέβαια μέχρι τότε να επιζήσουν από το επόμενο εργατικό ατύχημα...

Ο κ. Πάνος Λοΐζου Παρράς είναι οικονομολόγος.

Οι πυρκαγιές στην Αυστραλία συνεχίζουν να μαίνονται. Στη φωτογραφία κάτοικος περιλούζει αυτοκίνητο με επιβραδυντικό υγρό.

EPAMICK TSIKAS AUSTRALIA AND NEW ZEALAND OUT

Οι δήμοι έχουν κέφια...

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η πρόταση της κυβέρνησης για τη συγκρότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πάνω σε νέα βάση κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Είναι ακραίως παραλογισμός μια χώρα με λιγότερο από 1 εκατ. πολίτες να διαθέτει 34 δήμους, συνεπώς η μείωσή τους σε 17 είναι ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός.

Ειδικότερα, κρίνω ότι η συνένωση των μεγάλων δήμων, όπως συμβαίνει με τη Λευκωσία και τον Στρόβολο, προσθέτει την αναγκαία κρίσιμη μάζα δημοτών για έναν νέο και ισχυρό δήμο της πρωτεύουσας. Επίσης, θεωρώ ότι η συνένωση Λάρνακας-Αραδίππου και Λειβαδιών αποτελεί μια αυτονόητη πράξη ορθολογισμού, καθώς και οι τρεις δήμοι «κάθονται» στην ίδια γειτονιά. Αντιδράσεις υπάρχουν στην επαρχία Αμμοχώστου, τις οποίες, θεωρώ ακατανόητες. Τρεις δήμοι δίπλα-δίπλα, με κοινή γεωγραφική και οικονομική βάση (Αγία Νάπα, Παραλίμνι, Δερύνεια) μπορούν να αλλάξουν σελίδα μόνο αν ενωθούν σε έναν δήμο. Το ίδιο συμβαίνει με την κοινή πλειψη σε έναν δήμο, όπως προνοεί το σχέδιο νόμου, για εκείνους της Πάφου και της Γεροσκήπου. Βρίσκω αντιπαραγωγική τη λύση που δόθηκε στη Λεμεσό, με τα Πάνα και Κάτω Πολεμίδα μόνα τους. Θα μπορούσε να αποτελέσουν μέρος στον σχηματισμό ενός μεγαλύτερου δήμου, του Δήμου Λεμεσού.

Ενώ η πρόταση νόμου επιλύει ορισμένα προβλήματα, ακολουθεί

σε άλλα στοιχεία του την πεπατημένη: οι περισσότερες κοινότητες είναι εκτός σχεδίου, οι νυν δήμαρχοι που αισθάνονται ότι κλείνει ο κύκλος τους, αντιλαμβάνονται ότι κινείται κάποιο δέλεαρ με κάποια αντιδημαρχία. Τα δύσκολα θέματα, που συνδέονται απολύτως με τη νέα μορφή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ουδείς τα ακουμπά. Ο εκσυγχρονισμός της κοινωνίας μας χρειάζεται σχέδια για το σύνολο της εξέλιξης της. Μια μεταρρύθμιση στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα αποδώσει ουσιαστικά αποτελέσματα μόνο αν εντάσσεται σε ένα διαφορετικό σχέδιο μια να προωθεί τη σταδιακή και συστηματική αποκέντρωση των εξουσιών στο τρίγωνο Προεδρικό Μέγαρο – Υπουργεία – Επαρχιακές Διοικήσεις. Απίστευτος αριθμός από θέματα αφορούν τις αρμοδιότητες των τριών πιο πάνω μορφών εξουσίας, που περιπλέκουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και προσθέτουν εμπόδια στην αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών σε πιο σύγχρονη βάση. Οι επαρχιακές διοικήσεις και οι ευθύνες που τους αναλογούν στην περίπτωση που μας ενδιαφέρει μια συνολική μεταρρύθμιση, θα μπορούσαν να ενταχθούν σε μια νέα, με ισχυρή μορφή Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως είναι οι «Μητροπολιτικοί Δήμοι» και οι έπαρχοι δεν θα έχουν κανένα ρόλο. Θα καταργηθούν.

Οι δομές, οι πρακτικές, οι συνήθειες από την εποχή της Αγγλοκρα-

τίας εξάντλησαν τα όριά τους, εδώ και δεκαετίες και ουδείς θέλει να επεξεργαστεί μια πρόταση εκσυγχρονισμού τους. Καθένας που ελέγχει έναν κύκλο από αρμοδιότητες επιδίδει τη συγκέντρωση νέων εξουσιών, επιδίδει να ελέγχει το σύστημα για να επηρεάσει, να ρυθμίσει, και εν τέλει να ανέβει στην κορυφαία επετηρίδα. Γι’ αυτό η Κύπρος από μια χώρα με αξιόλογες διοικητικές δομές στα παλαιότερα χρόνια, έμεινε στάσιμη στα χρόνια που έπρεπε να αλλάξει ταχύτητα. Η ενταξιακή διαδικασία και η ένταξη στην Ε.Ε., καθαυτή, αποκαθάρωσαν το κυπριακό «θαύμα», γιατί η τότε πολιτική ηγεσία πίστευε ότι η ενασχόληση με το Κυπριακό «αντικαθιστούσε» όλα τα άλλα. Πρόσχημα. Το Κυπριακό ήταν εργαλείο για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας, όχι το άλλοθι για την ακινησία της σε ένα συγκεντρωτικό και ανασφαλές σύστημα εξουσίας.

Το κρίσιμο θέμα παραμένουν τα ισχυρά και βιάσιμα οικονομικά, καθώς και οι (απουσίες) σύγχρονες μορφές διοίκησης σε μικρές τοπικές κυβερνήσεις. Η νέα δομή στους ΟΤΑ αφορά την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, την πιο άμεση επικοινωνία του πολίτη με την πιο κοντινή σε εκείνο δομή εξουσίας, τη συμμετοχή των πολιτών σε σχήματα και δράσεις που τον αφορούν άμεσα και βρίσκονται δίπλα του. Συνένωση σημαίνει ψυφιοποίηση και γενικότερη αξιοποίηση της νέας τεχνολο-

γίας για να επιλυθούν παλαιά προβλήματα υστέρησης στον τομέα της γραφειοκρατίας και της εξυπηρέτησης των δημοτών.

Η πρόταση για τη συνένωση των δήμων, παρά το ότι δεν είναι στις προθέσεις του νομοθέτη, βεβαιώνει ότι το ομοσπονδιακό μοντέλο μας πάει τόσο στο Κυπριακό, όσο και στην ευρύτερη διοικητική δομή. Ένα σύγχρονο κράτος χρειάζεται να είναι αποκεντρωμένο, να ενισχύει τις διοικητικές δομές σε κάθε βαθμό, να αναπτύσσει τις πολιτικές του μέσα σε ένα ενωμένο, αποτελεσματικό, σύγχρονο πολιτικό περιβάλλον. Η ομοσπονδιακή δομή είναι η καταλληλότερη μορφή οργάνωσης εξουσίας στην Κύπρο. Η Ε.Ε. διαθέτει ορισμένα στοιχεία ατελούς ομοσπονδίας.

Κάθε φορά που ενισχύει αυτή τη μορφή της, ενισχύεται η πολιτική της ενοποίησης και ωφελημένοι είναι οι ευρωπαίοι πολίτες. Ο φεντε-ραλισμός, αφορά τη δυνατότητα μιας κοινωνίας να αντλεί μαθήματα από τη διεθνή εμπειρία και να επεξεργάζεται λύσεις συμβατές με το δικό της πολιτικό μέλλον. Το ένα κράτος με αποκεντρωμένες εξουσίες, με ισχυρές αυτοδιοικητικές δομές, με αξιοποίηση ενός πακέτου από καλές πρακτικές που έχουν υιοθετήσει άλλα προηγμένα ομοσπονδιακά μοντέλα, μάς αφορά πλήρως.

www.larkoslarkou.org.cy

Οι εθνικοί στόχοι δεν μπορούν να εννοούνται και να παραλείπονται

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Το Κυπριακό μπήκε και πάλι στο ψυγείο. Είτε είναι κλινικά νεκρό είτε έχει ήδη πεθάνει, στο ψυγείο βρίσκεται μέχρι, στο καλύτερο σενάριο, την ερχόμενη άνοιξη ή αρχές του καλοκαιριού. Είναι από τις μοναδικές φορές που έχει δικαίο ο «ΥΠΕΞ» του ψευδοκράτους. «Υπάρχει μια σορός, κανείς δεν τολμά να τη σπρώξει», δήλωσε για τα αποτελέσματα της Τριμερούς του Βερολίνου. Ή καλύτερα, υπάρχει μεν η σορός αλλά δεν βولهύει κανέναν να γίνει τώρα η ταφή. Πέρασαν δύο εβδομάδες από την περιβόητη άτυπη τριμερή του Βερολίνου και ακόμα να καταλάβουμε τι πήραμε. Με μια πιο ψυχραιμία ανάγνωση του ανακοινωθέντος και των εκατέρωθεν δηλώσεων, το συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι δεν υπήρξε τίποτα το νέο που να δημιουργεί προοπτική. Μηνδέν από μηνδέν μιλούν. Αυτό είναι στην ουσία το αποτέλεσμα της Τριμερούς του Βερολίνου. Με μικρό καλάθι πήγαμε, χωρίς καλάθι γυρίσαμε. Μπορεί τη συνάντηση να τη βα-

φτίσαμε άτυπη για να ικανοποιηθεί το δικό μας απορριπτικό μέτωπο όμως, όπως συνάγεται από το ανακοινωθέν και από το ότι πριν από το δείπνο υπήρξε ολοήμερη διαβούλευση της κ. Λουτ με τους διαπραγματευτές των δύο πλευρών, έγινε ουσιαστική διαπραγμάτευση, η οποία κατέληξε σε ναυάγιο. Ακόμα αν συνυπολογίσουμε το γεγονός ότι η διαπραγμάτευση σκοπό είχε να καταλήξουμε στους όρους αναφοράς, δηλαδή στο περίγραμμα της λύσης, το ναυάγιο του Βερολίνου είναι τραγικότερο και από αυτό του Κραν Μοντάνα. Είναι καιρός να σταματήσουμε να στρουθοκαμηλίζουμε. Όταν δεν υπάρχει συναντίληψη στην προετοιμασία και στο περίγραμμα μιας συμφωνίας, τότε οι προοπτικές επιτυχίας είναι μηδενικές.

Αν όμως πάρουμε δεδομένο το ότι η ελπίδα πεθαίνει πάντα τελευταία, το ζητούμενο είναι τι κάνουμε μέχρι τη νέα πρωτοβουλία, αν βέβαια υπάρχει. Δεν χρειάζονται ούτε αναλύσεις ούτε στρατηγικές ούτε

μελέτες για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα. Αν διαβάσουμε, επιτέλους με σοβαρότητα, την τελευταία έκθεση του γ.γ. η απάντηση βρίσκεται εκεί πεντακάθαρα.

«Ο κόσμος είναι σκεπτικός σχετικά με τις προοπτικές για επιτυχείς συνομιλίες. Παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις προς τους δύο ηγέτες να ενημερώσουν καλύτερα τις δύο κοινότητες σχετικά με τα περιγράμματα μιας διευθέτησης και να βελτιώσουν τις γενικές συνθήκες και την ατμόσφαιρα της διαδικασίας, το κλίμα επιδεινώθηκε περαιτέρω... Καμία από τις δύο πλευρές δεν έχει καταβάλει επαρκείς προσπάθειες για να αποφύγει την περιττή ρητορική που έχει ενισχύσει περαιτέρω τον σκεπτικισμό του κοινού», αναφέρει χαρακτηριστικά ο γ.γ. Η ανάγκη ενημέρωσης του λαού και η εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών είναι κάτι που επαναλαμβάνεται σε όλες τις εκδόσεις του ΟΗΕ μετά το ναυάγιο του Κραν Μοντάνα. Ο Αντόνιο Γκουτιέρρες, στο θέμα αυτό, με αντικειμενικό-

τητα λέει τα πράγματα με το όνομά τους. Ούτε ίσες αποστάσεις ούτε υπεκφυγές. Αν θέλουμε να είμαστε αντικειμενικοί και να αφήσουμε κατά μέρος την πολιτική για εσωτερική κατανάλωση, δυστυχώς εμάς δαχτυλοδείχνει. Δεν θα είχε κανένα πρόβλημα να αποδώσει τις ευθύνες μόνο στην άλλη πλευρά.

Άλλωστε τα Η.Ε. απέδειξαν σε αρκετές περιπτώσεις ότι όταν υπήρχαν ευθύνες δεν είχαν πρόβλημα να τις αποδώσουν. «Διαπίστωσα ότι οι θέσεις της τ/κπλευράς διαφέρουν θεμελιωδώς από τη Δέσμη ιδεών κάτω από τρεις ευρείς τίτλους: α) Την έννοια της ομοσπονδίας, β) Τους πρόσφυγες, γ) τις εδαφικές αναπροσαρμογές», αναφέρεται στην παράγραφο 47 της έκθεσης του Μπούτρες Γκάλι της 19ης Νοεμβρίου του 1992 (έγγραφο S24830), επιρρίπτοντας σαφέστερες ευθύνες στον Ραούφ Ντενκτάς.

Δυστυχώς, για εμάς, αν γίνει σύγκριση της ρητορικής που έχουμε αναπτύξει τα τελευταία τρία χρόνια με αυτήν του Μουσταφά Ακιντζί,

η πλάστιγγα γέρνει εις βάρος μας.

Μπορεί επίσημα, και πολύ σπάνια, να διακηρύττουμε ότι ο στόχος μας είναι μια λύση ΔΔΟ αλλά με όλη τη ρητορική που αναπτύσσουμε έχουμε δαιμονοποιήσει στο μυαλό του λαού αυτή τη μορφή λύσης. Ένας λαός που το 2004 απέρριψε μια συγκεκριμένη πρόταση λύσης, το σχέδιο Ανάν, τώρα είναι έτοιμος να απορρίψει οποιαδήποτε ομοσπονδιακή λύση. Δυστυχώς, όλοι αυτοί οι προβληματισμοί περί πολιτικών ανισοτήτων, πλειοψηφίες – μειοψηφίες, δημοκρατικών παραδοξοτήτων, έχουν δημιουργήσει μια ίσως μη αναστρέψιμη κατάσταση.

Ούτε η φιλότιμη προσπάθεια του ΥΠΕΞ Νίκου Χριστοδουλίδη, ο οποίος συνεχώς αναφέρεται στην ΔΔΟ, πολλές φορές μάλιστα κουραστικά, βοηθά. Ας μην ξεχνούμε ότι το Κυπριακό ουδέποτε υπήρξε αντικείμενο εξωτερικής πολιτικής. Ο λαός έχει ανάγκη από τον ίδιο τον ηγέτη του να ακούσει με απλά λόγια τη μορφή λύσης που επιδιώ-

κουμε. Δυστυχώς, τα τελευταία δύο και πλέον χρόνια οι αναφορές του ΠτΔ σε ΔΔΟ είναι μετρημένες στα δάκτυλα του ενός χεριού.

Ό ισχυρισμός ότι μπορεί να μην αναφέρεται σε ΔΔΟ αλλά αυτό εννοεί, ουδόλως πείθει. Όταν αναφερόμαστε σε εθνικά θέματα η ρήση, «τα ευκόλως εννοούμενα παραλείπονται», δεν ισχύει. Ό λαός έχει ανάγκη από απλό και καθαρό λόγο. Δυστυχώς δεν μπορεί να συμπεράνει τα «ευκόλως εννοούμενα» τα οποία επί τρία χρόνια, συστηματικά και ίσως σκόπιμα, παραλείπονται.

Σίγουρα δεν εξαρτώνται τα πάντα από εμάς. Οι τουρκικές προκλήσεις δεν μας αφήνουν και πολλά περιθώρια. Όμως, αν θέλουμε να αποδείξουμε ότι επιδιώκουμε μια ομοσπονδιακή λύση «ιδού πεδίο δόξης λαμπρόν». Ας μιλήσουμε καθαρά και σταράτα στον λαό. Οι εθνικοί στόχοι δεν μπορούν να εννοούνται και να παραλείπονται.

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδώρου είναι ειδικός προγραμμάτων ηλεκτρ. υπολογιστών.

Μαζί με τον 92χρονο σήμερα Άλεξ Ευθυβούλου, δίπλα στον οποίο ο Αντρέας πήρε το «βάπτισμα του πυρός», το 1976 στον εμφύλιο του Λιβάνου.

Οι φωτογραφίες του Ανδρέα Μανώλη «μιλούν». Είναι φωτογραφίες που θα πλασιώσουν ένα δημοσιογραφικό κείμενο, αποτελούν όμως και την εικόνα που «ανακεφαλαιώνει» τη στιγμή που μεταβάλλεται σε αιωνιότητα», είπε ο Κώστας Βενιζέλος.

Ο Αντρέας
περήφανος
μαζί με την οί-
κογένειά του
άκουγε με χα-
μηλωμένα τα
μάτια να εκ-
θειάζουν τη
δουλειά και το
ταλέντο του.
Και στο χειρο-
κρότημα, οι
φακοί των συ-
ναδέλφων
του, ως έπρε-
πε, παρουσία-
ζαν όπλα!

Πανταχοῦ παρών και τα πάντα φωτογραφίζων

Αντρέας Μανώλης, ο κορυφαίος φωτορεπόρτερ κυκλοφόρησε το πρώτο του λεύκωμα με τίτλο, «Αυτόπτης μάρτυρας»

Του **ΑΝΤΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Χτύπος με δύναμη το χέρι του στο βήμα καθώς μιλούσε στην κατήμεστη αίθουσα της ΕΣΚ και συγκινημένος αλλά και οργισμένος φώναξε: «Οι φωτογραφίες μου είναι εδώ και φωνάζουν για το δικίο της Κύπρου! Αυτό το κράτος πού βρισκόταν τόσα χρόνια!». Αυτός είναι ο Αντρέας Μανώλης, ο ανυποχώρητος φωτορεπόρτερ που από το 1975 καταγράφει με εικόνες τη νεότερη ιστορία της Κύπρου. Διαικίως αγανακτί, όπως αγανακτούν όλοι όσοι ασχολούνται σοβαρά και χωρίς σκοπιμότητες με την τραγωδία της Κύπρου.

Το βράδυ της Πέμπτης, που παρουσιάζονταν το λευκωμα φωτογραφιών του με τίτλο, «Αυτόπτης μάρτυρας» είμαι σίγουρος ότι στο πρόσωπο του γιου του Τάσου, ο Αντρέας έβλεπε και αυτό τον αγνοούμενο αδελφού του Τάσου. Εξάλλου το κεφάλαιο «αγνοούμενοι», είναι το πρώτο του λευκώματος αλλά και το πρώτο της βιωτής του Αντρέα. Ακολουθούν οι εκταφές των οστών, οι ταυτοποιήσεις, η επιστροφή των αγνοουμένων στα σπίτια τους και στους οικογενει-

Στην κατάμεστη αίθουσα της Ένωσης Συντακτών παρουσιάστηκε το λεύκωμα Αντρέας Μανώλης «Αυτόπτης Μάρτυρας», το οποίο βασίζεται σε ιδέα του Στέλιου Γιωργαλλίδη, είναι γραμμένο στα ελληνικά, αγγλικά και ρωσικά και χορηγός έκδοσης είναι η Κεντρική Ασφαλιστική ΛΤΔ.

ακούς τους τάφους. Ο Αντρέας εκεί με το φωτογραφικό του πολυβόλο να μην αφήνει εικόνα να πάει χαμένη. Τον είδα στις πορείες των γυναικών, στον Άρωνα, στα Λύμπια, στην Άχνα. Στον Άγιο Κασσιανό βγάλαμε μαζί από τα συρματοπλέγματα του σχολείου ένα μικρό κορτσάκι που έχασε τη μάνα του και

την επόμενη μέρα γίναμε όλοι μάρτυρες της «μονομαχίας» που είχε με έναν φωτογράφο της «αντίπερα όχθης», τον οποίο και νίκησε! Πήγαμε μαζί σε πολλούς χώρους ταφής αγνοουμένων, ψάχνοντας ίχνη κι αναζητώντας πληροφορίες. Πανταχού παρών και τα πάντα φωτογραφίζω, ο Αντρέας Μανώλης! Το

βράδυ της Πέμπτης στην εκδήλωση για τον Αντρέα ήταν όλοι οι φωτορεπόρτερ κάτι σαν τιμητική φρουρά μου θυμισαν. Ήταν όμως και ένα πρόσωπο εξαιρετικά σημαντικό για τον Αντρέα Μανώλη και για όλη όμως τη δημοσιογραφική οικογένεια. Ο Άλεξ Ευθυβούλου! Ο πλέον μαρτυροκαπισμένος ρεπόρτερ της Κύπρου, που ο Αντρέας θεωρεί δασκαλό του. Ο 92 ετών σήμερα Άλεξ υπήρξε το ινδάλμα και η έμπνευσή πολλών από τους νεότερους του δημοσιογράφους. Ο άνθρωπος που κάλυψε πολλά από τα συγκλονιστικότερα γεγονότα της Κύπρου και της Μέσης Ανατολής βρέθηκε την Πέμπτη εκεί για να συγχαρεί τον Αντρέα και εκ μέρους όλων εκείνων της γενιάς του που δεν είναι μα μαζί μας και που υπήρξαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο δάσκαλοι και συνεργάτες του Μανώλη, τους Φάνη Παρπαίρη, Τζωρτζ ντερ Πατόγκ, Φέλιξ Γιαξή και Μπάμπη Αβδελόπουλο. Για το λεύκωμα και τη δουλειά του Μανώλη μίλησαν ο συνάδελφος Κώστας Βενιζέλος, ο φιλόλογος Στέλιος Παπαντωνίου και ο γραφιστής Πέτρος Παπαπέτρου (ΠΙΝ).

«Δεν μπορώ να απουσιάζω από αυτό το γεγονός. Είναι ιστορία, πρέπει να καταγραφεί», είπε στην παρέμβαση του ο Κώστας Βενιζέλος και συνέχισε: «Στα υπήρχαν μεγάλες σύνοδοι για την Κύπρο, διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό ουδείς μπορούσε να τον πείσει να μην είναι εκεί. «Παθιασμένος για τη δουλειά, να τρέχει ακούρατος, κουβαλώντας τις φωτογραφικές του μηχανές, να αλλάξει φακό, να κάνει... επικινδύνα ακροβατικά, για να έχει καλύτερο οπτικό πεδίο. Αυτό το πλήρωσε και με τραυματισμούς. Αυτό το πλήρωσε και σε μηχανές που έπεφταν στο... κενό.

Οχι σε κίνητρα που θα θέτουν σε κίνδυνο τον ΟΚΥπΥ

Ο Πάμπος Χαριλάου θέτει το πλαίσιο εντός του οποίου θα κινηθεί ο Οργανισμός

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Ξεκάθαρος για το θέμα παραχώρησης οικονομικών κινήτρων στους γιατρούς του δημοσίου είναι στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Πάμπος Χαριλάου. Ο εκπρόσωπος του ΟΚΥπΥ χωρίς περιστροφές ξεκαθαρίζει πως δεν θα δοθούν κίνητρα στους γιατρούς που θα θέτουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των δημόσιων νοσπλευτηρίων. Ο κ. Χαριλάου περιγράφει το έργο που έχει επιτελεστεί στον Οργανισμό αλλά και τα επόμενα βήματα μέχρι και την εφαρμογή της δεύτερης φάσης του ΓεΣΥ.

–Επτά μήνες μετά την εφαρμογή της πρώτης φάσης του ΓεΣΥ ποια είναι η αποτίμηση του βαθμού προσαρμογής του ΟΚυΠΥ στο νέο περιβάλλον;

–Αν προσπαθήσουμε να κάνουμε μια σύγκριση, θα δούμε ότι υπάρχει, σταδιακά μια πρόοδος τόσο στην πρωτοβάθμια υγεία όσο και στα δημόσια νοσπλευτήρια. Κυρίως όμως υπάρχει μια αυξητική τάση στα έσοδα του Οργανισμού. Στα πρώτα βήματα του ΓεΣΥ, αντιμετωπίσαμε αρκετές δυσκολίες με το λογισμικό, είχαμε αρκετή δυσκολία προσαρμογής των γιατρών του δημοσίου, στη χρήση του λογισμικού με αποτέλεσμα ο Οργανισμός να μην έχει τα αναμενόμενα έσοδα τα οποία μας αναλογούσαν, από τις αποζημιώσεις του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ).

–Η κατάσταση με τις εισπράξεις από τον ΟΑΥ έχει εξομαλυνθεί;

–Εάν πάρουμε τις οικονομικές εκθέσεις του Νοεμβρίου, θα δούμε ότι υπάρχει μια μεγάλη αύξηση, δηλαδή έχουμε φθάσει πολύ κοντά στον στόχο που είχαμε θέσει, όσον αφορά την πρωτοβάθμια και την εξωνοσοκομειακή φροντίδα και το μερίδιο που μας αναλογεί από τον ΟΑΥ.

–Ποιοι είναι οι στόχοι;

–Ο στόχος είναι τα έξοδα για εξωνοσοκομειακή και την πρωτοβάθμια υγεία να είναι πολύ κοντά στα έσοδα του ΟΚΥπΥ. Θέλω να υπενθυμίσω πως πέραν των υππ-

ρεσιών εντός ΓεΣΥ που προσφέρουμε ως Οργανισμός, προσφέρουμε και πολλές άλλες υπηρεσίες εκτός ΓεΣΥ. Όπως υπηρεσίες υγείας για αιτητές πολιτικού ασύλου, οι οποίες δεν αποζημιώνονται από τον ΟΑΥ. Είναι οι φυλακές, είναι το κέντρο κράτησης στη Μενόγεια, είναι το κέντρο αίματος, είναι οι τράπεζες αίματος.

–Αδυναμίες του ΟΚΥπΥ κατά την πρώτη φάση του ΓεΣΥ έχουν εντοπιστεί;

–Έχουν εντοπιστεί αρκετές αδυναμίες. Προσπαθήσαμε και προσπαθούμε καθημερινά, ούτως ώστε να προβαίνουμε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να αμβλύνουμε αυτές τις αδυναμίες. Να αναφερθώ στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας που δόθηκε τεράστια έμφαση και έγιναν τεράστιες αλλαγές. Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας έχει αλλάξει πρόσωπο, στα κέντρα υγείας του ΟΚΥπΥ. Έχουμε προσπαθήσει να λειτουργήσουμε στο ίδιο πλαίσιο λειτουργίας του ιδιωτικού τομέα. Έχουμε επεκτείνει τα ωράρια λειτουργίας των Κέντρων Υγείας, στις αστικές περιοχές από τις 7:30 το πρωί έως τις 6 το βράδυ. Έχουμε δημιουργήσει την ηλεκτρονική καταχώρηση ραντεβού. Έχουμε δώσει γραμματειακή υποστήριξη στους γιατρούς μας, για το κενό που υπήρχε. Έχουμε αναβαθμίσει το ρόλο του υποστηρικτικού προσωπικού με καθορισμό καθηκόντων, σύμφωνα με τις ανάγκες εφαρμογής του ΓεΣΥ. Έχουμε αναβαθμίσει το τηλεφωνικό σύστημα. Έχει αγοραστεί σύγχρονος εξοπλισμός, έχουν τύχει κτιριακής αναβάθμισης αρκετά από τα κέντρα μας και έχουμε δημιουργήσει, στην αστική περιοχή της Λευκωσίας και επεκτείνεται πολύ σύντομα και στις άλλες επαρχίες, ο θεσμός των κέντρων αιμοληψίας. Εν αντιθέσει με το παρελθόν, σήμερα, το Κέντρο Αίματος πραγματοποιεί αιμοληψία από το πρωί μέχρι την ώρα που κλείνει, χωρίς ραντεβού.

–Σε ό,τι αφορά το ΓεΣΥ μπορούσαν να είχαν γίνει εργασίες πριν την εφαρμογή του συστήματος υγείας και όχι μετά;

Αισιόδοξος για τον διάλογο με τους γιατρούς του δημοσίου στο θέμα παραχώρησης κινήτρων εμφανίζεται στη συνέντευξή του στην «Κ» ο εκπρόσωπος του ΟΚΥπΥ Πάμπος Χαριλάου. Ωστόσο, με νόημα επισημαίνει πως εκτός από το οικονομικό κομμάτι τα κίνητρα περιλαμβάνουν και ζητήματα παραγωγικότητας.

“

Εάν πάρουμε τις οικονομικές εκθέσεις του Νοεμβρίου, θα δούμε ότι υπάρχει μια μεγάλη αύξηση, δηλαδή έχουμε φθάσει πολύ κοντά στον στόχο που είχαμε θέσει, όσον αφορά την πρωτοβάθμια και την εξωνοσοκομειακή φροντίδα και το μερίδιο που μας αναλογεί από τον ΟΑΥ.

–Αν εννοείτε την αυτονομία των δημόσιων νοσπλευτηρίων θέλω να πω πως είναι μια ευρεία έννοια που περιλαμβάνει την διοικητική αλλά και οικονομική αυτονομία. Ο ΟΚΥπΥ έχει αναλάβει τα δημόσια

νοσπλευτήρια από 1 Ιανουαρίου 2019 και είχε ενώπιόν του, αρκετές προκλήσεις. Η πρώτη ήταν να τρέξει την αυτονομία και η άλλη ήταν να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να είναι έτοιμος για την πρώτη φάση του ΓεΣΥ από 1η Ιουνίου 2019. Έγιναν αρκετά βήματα προς τα μπρος. Αν δούμε τον προϋπολογισμό του 2019 καθώς και τον συμπληρωματικό, σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2020 τότε θα αντιληφθούμε πως έχει δοθεί έμφαση στην πρόσληψη υποστηρικτικού, διοικητικού και προσωπικού λογιστηρίων καθώς και στην κτιριακή αναβάθμιση. Υπενθυμίζω πως στο προϋπολογισμό του 2020 υπάρχουν 11 εκατ. ευρώ για κτιριακές αναβαθμίσεις και έχει τριπλασιαστεί το κονδύλι για αγορά ιατρικού εξοπλισμού. Άρα όλα εκείνα που δεν έγιναν τα προηγούμενα χρόνια έχουν μπει σε τροχιά υλοποίησης, όσο το δυνατόν συντομότερα για να καταστούν τα δημόσια νοσπλευτήρια ανταγωνιστικά με τα ιδιωτικά.

–Θεωρείτε πως είναι δίκαιο ένας εργοδότης όπως ο ΟΚΥπΥ να

συζητά να δοθούν κίνητρα σε μια κατηγορία υπαλλήλων του, πέραν των ετήσιων απολαβών, για να κάνουν τη δουλειά τους;

–Στο πλαίσιο της αγοράς, ο ΟΚΥπΥ καλείται να αυτονομήσει τα δημόσια νοσπλευτήρια και μέσα σε μια πενταετία να καταφέρει να υπάρχει ένας ισολογισμός εσόδων και εξόδων. Ο ΟΚΥπΥ έχει κληρονομήσει πολλά βαρίδια από την δημόσια υπηρεσία. Χαρακτηριστικά να πω ότι ο νόμος για τον ΟΚΥπΥ του απαγορεύει να βγάλει πλεονάζον προσωπικό, όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν αποσπαστεί ή μεταφερθεί στον Οργανισμό. Άρα, τα πάγια έξοδα είναι εκεί και η προσπάθεια αυτή τη στιγμή είναι η συγκράτηση των δαπανών αλλά και η αύξηση των εσόδων. Για να είναι επιτυχές αυτό χρειάζεται να προβεί σε κάποιες ενέργειες, ώστε να έχεις σε λειτουργία όλες εκείνες τις υποδομές που διαθέτεις αν είναι δυνατόν, 24 ώρες το εικοσιτετράωρο για να υπάρχουν έσοδα. Ο ΟΚΥπΥ δεν είναι κερδοσκοπικός Οργανισμός, αλλά πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμος για να μπορεί

Σε εξέλιξη ο διάλογος

–Ο ΟΚΥπΥ στο σενάριο που καταγράφει ζημιές μπορεί να δώσει κίνητρα στους γιατρούς;
–Ένας Οργανισμός που έχει ζημιές πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός, στο οποιοδήποτε σχέδιο δώσει στον οποιοδήποτε εργαζόμενο.
–Άρα τα κίνητρα είναι υπό την αιρεση του παράγοντα κερδοφορίας, αυτό γίνεται αντιληπτό από τα λεγόμενά σας. Υπάρχει προοπτική συμφωνίας με την ΠΑΣΥΚΙ;
–Υπάρχει προοπτική. Βρίσκεται σε εξέλιξη ένας διάλογος. Έχουν ενημερωθεί από την προηγούμενη Τρίτη πως στις 12 Δεκεμβρίου (ερχόμενη Πέμπτη), θα συνεδριάσει το ΔΣ του ΟΚΥπΥ για να δει το σχέδιο κινήτρων. Εδώ είναι που εκφράζουμε την έκπληξή μας για την εξαγγελθείσα τριώρη στάση εργασίας, στις 13 του μήνα από την ΠΑΣΥΚΙ.
–Υπάρχει ανησυχία για τα οικονομικά του ΟΚΥπΥ σε περιβάλλον ΓεΣΥ;
–Τα δημόσια νοσπλευτήρια μπορούν να καλύψουν το 50% έως το 60% του πληθυσμού και το υπόλοιπο ποσοστό ο ιδιωτικός τομέας. Θεωρούμε πως η αγορά θα ρυθμίσει όλα αυτά τα ζητήματα και ο ΟΚΥπΥ θα πάρει το μερίδιο που του αναλογεί, τόσο στην εξωνοσοκομειακή όσο και στην ενδονοσοκομειακή φροντίδα υγείας. Το σίκοιμα είναι να γίνουν όλες εκείνες οι ενέργειες, μέχρι την 1η Ιουνίου 2020, για να είναι έτοιμα τα δημόσια νοσπλευτήρια.

να ανταπεξέλθει στο νέο περιβάλλον. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, ο Οργανισμός πρέπει να βρει όλους εκείνους τους τρόπους για να αυξήσει την παραγωγικότητα των δημόσιων νοσπλευτηρίων. Εν προκειμένω, μπαίνει και το θέμα παραχώρησης κινήτρων στους γιατρούς. Έχει ήδη παραχωρηθεί ένα σχέδιο κινήτρων για τους προσωπικούς γιατρούς, το οποίο λειτουργήσει πολύ καλά. Σήμερα συζητείται ένα νέο σχέδιο για τους ειδικούς γιατρούς, το οποίο δεν περιλαμβάνει μόνο οικονομικά κίνητρα. Περιλαμβάνει κίνητρα για την εκπαίδευση των γιατρών και το εργασιακό περιβάλλον. Αυτό που πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας είναι πως τα όποια κίνητρα δοθούν πρέπει να έχουν την οικονομική σύνθεση και πρωτίστως την οικονομική βιωσιμότητα των νοσπλευτηρίων. Άρα δεν μπορούμε να δοθούν κίνητρα που θέτουν σε κίνδυνο τα νοσοκομεία. Τα κίνητρα πρέπει να προάγουν την παραγωγικότητα και από την άλλη να καθιστούν βιώσιμο τον ΟΚΥπΥ.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Η τουρκολυβική συμφωνία και η στρατηγική της Γαλάζιας Πατρίδας

Η Τουρκία, εκμεταλλευόμενη την αδυναμία της κυβέρνησης Εθνικής Συμφιλίωσης (GNA) της Λιβύης, προχώρησε σε υπογραφή δύο μνημονίων με τη χώρα αυτή. Με το πρώτο υποσχέθηκε αμυντική στήριξη και με το δεύτερο πήρε την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών σύμφωνα με τις δικές της επιθυμίες. Η οριοθέτηση αυτή κινήθηκε στη βάση της τουρκικής θέσης ότι τα νησιά δεν έχουν πλήρη επιρροή επί των θαλασσίων ζωνών. Έτσι κατά την Τουρκία Κύπρος, Κρήτη, Ρόδος, Κάρπαθος και Καστελλόριζο ελάχιστα από τις μεταξύ τους θάλασσες δικαιούνται. Να σημειώσουμε ότι ανάλογες προτάσεις για νέα οριοθέτηση και διαμοιρασμό των ΑΟΖ της Ελλάδας και της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο έχει ήδη κάνει η Τουρκία και προς Αίγυπτο, Ισραήλ και Λίβανο. Οι προτάσεις αυτές καταγράφονται στους περίφημους χάρτες που η Τουρκία, διά του υπουργού Άμυνας Χουλουσί Ακαρ, παρουσίασε πριν από κάποιους μήνες. Τα τουρκικά «δώρα» απέρριψαν το Ισραήλ και η Αίγυπτος, οι οποίες ως γεωπολιτικοί παίκτες προτιμούν να έχουν θαλάσσια σύνορα με την

Η Τουρκία με περισσή αυτοπεποίθηση μετά την ανοχή που επιδεικνύουν έναντι της οι μεγάλες δυνάμεις και στην ριζόμενη στην ισχύ της και στα όποια ερείσματα της δίνει το διεθνές δίκαιο, θα προχωρήσει σε ταχεία υλοποίηση των σχεδιασμών της.

αδύναμη και φιλική Κ.Δ. αντί της ισχυρής και ηγεμονικής Τουρκίας. Η νέα κίνηση της Τουρκίας δεν είναι παρά ακόμα ένα βήμα για υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού της Γαλάζιας Πατρίδας τον οποίο διαμόρφωσε ο ναύαρχος Τζεμ Γκιουρντενίζ. Σε αμυντικό επίπεδο, μέρος του σχεδιασμού είναι η ενίσχυση του τουρκικού πολεμικού ναυτικού, η απόκτηση ερευνητικών και γεωτρητικών σκαφών, οι συνεχείς πανtex και ναυτική παρουσία στην Ανατολική

Ελλάδα και Κύπρος χρειάζεται να διαμορφώσουν και να υλοποιήσουν μία συνολική στρατηγική αντιμετώπισης του τουρκικού αναθεωρητισμού.

Μεσόγειο καθώς και τα σχέδια για ναυτική βάση στο Μπογάζι της κατεχόμενης Κύπρου. Στο πολιτικό και διπλωματικό επίπεδο, έχουμε την υποβολή συντεταγμένων στον ΟΗΕ και διεκδίκηση των θαλάσσιων ζωνών μεταξύ του μεσημβρινού 32 16 18 (που εφάπτεται του

Ακάμα) και του 28ου μεσημβρινού στο ύψος της Ρόδου. Επίσης, η Τουρκία προχώρησε σε συμφωνία οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας της με τη «ΤΑΒΚ» και τώρα με τη Λιβύη ώστε να ενισχύσει τα πολιτικά και νομικά της όπλα και να προσδώσει νομιμοφάνεια στις

ενέργειές της. Ταυτόχρονα απειλεί την Κ.Δ. και παραβιάζει τα δικαιώματά της με την διενέργεια ερευνών και γεωτρήσεων τόσο εντός των χωρικών της υδάτων (Καρπασία) όσο και εντός της οριοθετημένης ΑΟΖ (Οικόπεδο 6). Έφτασε μέχρι και το σημείο να παρεμποδίσει ενόπλιες γεωτρήματα που ενεργούσε για λογαριασμό της ΕΝΙ και προς όφελος της Κ.Δ. στο οικόπεδο 3.

Η Τουρκία προχωρεί ήδη σε μία ταχεία επικύρωση και κατάθεση του μνημονίου στον ΟΗΕ. Στην επόμενη φάση αναμένεται και η αποστολή ερευνητικών σκαφών στην περιοχή ανατολικά της Κρήτης με ανάλογη προστασία από τον τουρκικό στόλο όπου και θα δοκιμαστούν οι ελληνικές ατοχές. Είναι νομίζω φανερό πως η Τουρκία με περισσή αυτοπεποίθηση μετά την ανοχή που επιδεικνύουν έναντι της οι ΗΠΑ, η Ρωσία και οι μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις και στηριζόμενη στην ισχύ της και στα όποια ερείσματα της δίνει το διεθνές δικαίο και το δεδικασμένο στην υπόθεση Λιβύη vs. Μάλτα, αλλά και η συμφωνία με τη Λιβύη θα προχωρήσει σε ταχεία υλοποίηση των

σχεδιασμών της για τη Γαλάζια Πατρίδα. Ελλάδα και Κ.Δ. χρειάζεται να διαμορφώσουν και να υλοποιήσουν μία συνολική στρατηγική αντιμετώπισης του τουρκικού αναθεωρητισμού. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει δημιουργία συμμαχιών έναντι σοβαρών ανταλλαγμάτων με χώρες όπως η Αίγυπτος που θίγονται τα συμφέροντα τους από τη Γαλάζια Πατρίδα και έχουν το μέγεθος και τις δυνατότητες να λειτουργήσουν αποτρεπτικά έναντι της Τουρκίας. Επιπρόσθετα, χρειάζονται μέτρα αμυντικής ενίσχυσης και επανενεργοποίησης με μία σύγχρονη μορφή του ενιαίου αμυντικού χώρου. Πέραν αυτών, είναι απαραίτητες πολιτικές και διπλωματικές πρωτοβουλίες όπως η εξαγγελία ελληνικής ΑΟΖ και η μερική τουλάχιστον οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου. Η αδράνεια αλλά και οι μεμονωμένες σπασμωδικές ενέργειες είναι συνταγή αυτοκτονίας.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος. Διετέλεσε γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου της Κ.Δ. την περίοδο 2014-2018.

Η απομόνωση της Αγκυρας, οι σχεδιασμοί της Αθήνας

Τα νέα δεδομένα μετά τη συνάντηση των κ. Μπιστοτάκη και Ερντογάν στο Λονδίνο

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Σε διπλωματική απομόνωση που έχει δυσανάλογο κόστος σε σχέση με τα επικοινωνιακά και μόνο, επί του παρόντος, οφέλη που αποκόμισε από τη συμφωνία με τη Λιβύη εκτιμά το Μέγαρο Μαξίμου πως οδηγείται η Αγκυρα.

Στον απόηχο της υπογραφής της συμφωνίας, αλλά και της συνάντησης που είχε την περασμένη Τετάρτη στο Λονδίνο με τον πρόεδρο της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν, ο πρωθυπουργός επισημαίνει σε συνεργάτες του ότι η κίνηση της Αγκυρας και της Λιβύης αποδοκιμάστηκε από όλους τους μεγάλους διεθνείς παράγοντες, δηλαδή το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Μόσχα, ενώ ισχυρή αντίδραση υπήρξε επίσης από το Ισραήλ και την Αίγυπτο. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται ειδικά στην τοποθέτηση του υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ που έκανε λόγο για «προκλητική» κίνηση, αλλά και στη στάση του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος κατά τη σύνοδο του ΝΑΤΟ υπογράμμισε πως «θέλω να υποστηρίξω με μεγάλη σαφήνεια τους προβληματισμούς της Ελλά-

δας ως προς τη συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης της Τουρκίας και της Λιβύης». Παράλληλα, στην ίδια κατεύθυνση θα υπάρξουν άμεσα και νέα βήματα, καθώς σύμφωνα με πληροφορίες, ο πρωθυπουργός έχει διασφαλίσει ότι στο κείμενο συμπερασμάτων της επικείμενης Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα περιλαμβάνεται αυστηρή αναφορά στην Τουρκία.

Παρότι έχει δημιουργηθεί η αίσθηση πως η συμφωνία μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα, είναι άγνωστο εάν κάποτε θα αποκτήσει πρακτική αξία. Οπως επισημαίνεται, ο ίδιος ο κ. Ερντογάν έχει εκφράσει αμφιβολίες για το κατά πόσον η κυβέρνηση της Λιβύης, η οποία ούτως ή άλλως ελέγχει μόλις το ένα πέμπτο της χώρας, θα επιβιώσει. Επίσης, ο πρόεδρος της Βουλής της Λιβύης, που θα έλθει στην Ελλάδα την τρέχουσα εβδομάδα, κατά πληροφορίες της Αθήνας έχει αποστείλει ήδη επιστολή στον ΟΗΕ, στην οποία τονίζει ότι Τουρκία και Λιβύη δεν έχουν θαλάσσια σύνορα. Τέλος, και ο υπουργός Ενέργειας της Τουρκίας έχει επί της ουσίας αναγνωρίσει πως η συμφωνία για να ενεργοποιηθεί

Ο πρωθυπουργός έχει αποφασίσει να υπάρξει αναλυτική ενημέρωση των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Είναι ενδεικτικό ότι την περασμένη εβδομάδα ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας ενημέρωσε τα κόμματα, ενώ αύριο είναι προγραμματισμένο να συνεδριάσει το συμβούλιο εξωτερικής πολιτικής.

Η Αθήνα αναμένει ότι στο κείμενο συμπερασμάτων της επερχόμενης Συνόδου Κορυφής της Ε.Ε. θα υπάρχει αναφορά στις τουρκικές κινήσεις.

θα πρέπει να κυρωθεί από το Κοινοβούλιο της Λιβύης. Πάντως, όπως επισημαίνεται, η συμφωνία παρότι άκυρη και «μετέωρη» μπορεί ενδεχομένως, λόγω ακριβώς του περιεχομένου της που είναι ο καθορισμός θαλασσιών ζωνών, να ανοίξει μελλοντικά τον δρόμο για την παραπομπή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας. Αναφορά στη συγκεκριμένη πάγια ελληνική θέση έγινε και στη συνάντηση του Λονδίνου.

Σε αντίθεση με τους αυστηρούς

τόνους που χρησιμοποίησε κατά τη συνάντηση με τον κ. Ερντογάν για τη συμφωνία μεταξύ της Αγκυρας και της Τρίπολης, ο κ. Μητσοτάκης ήταν πιο «ανοικτός» στο προσφυγικό, αναφορικά με τη σχέση Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τουρκίας, παρότι ανέφερε ευθέως στον συνομιλητή του πως «τα στοιχεία δείχνουν ότι υπάρχει αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνεται η τουρκική ακτοφυλακή». Παράλληλα, αίσθηση προκάλεσε η τοποθέτηση του Τούρκου προέδρου «να ρίξουμε τους τόνους». Και τούτο, καθώς λίγες ώρες νωρίτερα, ο πρωθυπουργός είχε καταγγείλει τη συμπεριφορά της Αγκυρας στη σύνοδο του ΝΑΤΟ, οπότε ο κ. Ερντογάν είχε το πρόσημο για να τορπίλισε τη συζήτηση, εάν το επιθυμούσε.

Για τις εξελίξεις στα ελληνοτουρκικά, ο πρωθυπουργός έχει αποφασίσει να υπάρξει αναλυτική ενημέρωση των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Είναι ενδεικτικό

ότι την περασμένη εβδομάδα ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας ενημέρωσε τα κόμματα, ενώ αύριο είναι προγραμματισμένο να συνεδριάσει το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής.

Αντιθέτως, ο κ. Μητσοτάκης δεν προγραμματίζει επί του παρόντος συναντήσεις με τους πολιτικούς αρχηγούς και πολύ περισσότερο σύγκληση του συμβουλίου των πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλο. Οπως αναφέρει συνεργάτης του πρωθυπουργού, οι λόγοι είναι δύο: Πρώτον, μια τέτοια κίνηση θα συνιστούσε υπερδραματοποίηση και θα μετέδιδε την αίσθηση εθνικού κινδύνου, που σε καμία περίπτωση δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Δεύτερον, ήταν πολύ πιθανό αντί να εκπεφθεί ένα μήνυμα ενότητας στο εσωτερικό της χώρας και προς το εξωτερικό, οι πολιτικές δυνάμεις να εμφανί-

ζονταν διχασμένες σε ένα μείζον εθνικό ζήτημα.

Προβληματισμός

Στο Μέγαρο Μαξίμου επικρατεί έντονος προβληματισμός και δυσφορία για τους έως τώρα χειρισμούς του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξη Τσίπρα. Υπενθυμίζεται πως την Τετάρτη το πρωί, απευθυνόμενος στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ, ο τέως πρωθυπουργός άσκησε δριμύτατη κριτική στην κυβέρνηση υποστηρίζοντας, με αφορμή τη συμφωνία Τουρκίας - Λιβύης, το περιεχόμενο της οποίας δεν ήταν καν γνωστό τότε, ότι ακολουθεί «καταστροφική πολιτική» έναντι της Αγκυρας. Και τούτο, ενώ λίγες ώρες αργότερα ήταν προγραμματισμένη η συνάντηση των κ. Μητσοτάκη και Ερντογάν στο Λονδίνο. Αντιθέτως, ο κ. Μητσοτάκης ουδέποτε είχε υιοθετήσει ανάλογη τακτική ως πρόεδρος της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
παρουσιάζει

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ

ΕΡΧΕΤΑΙ
15/11/2019 – 12/01/2020

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

Η Αγκυρα αναζητεί συνολική συζήτηση

Για έρευνες στην Κρήτη, σε ελληνική περιοχή όπου η Τουρκία επιχειρεί να προβάλει διεκδικήσεις, έρχεται γαλλικό πλοίο

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

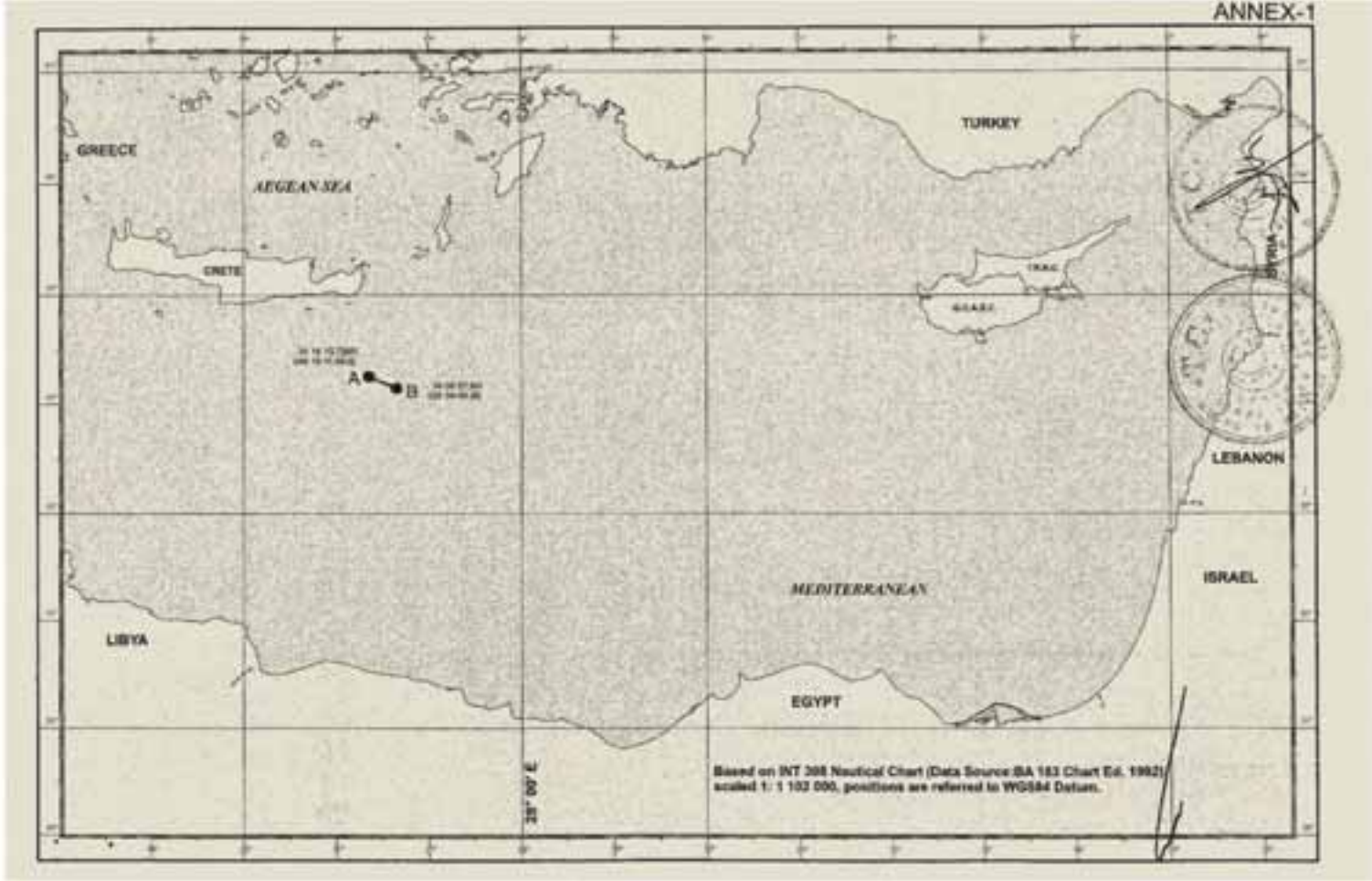
Προετοιμασμένη για εξελίξεις ακόμα και μέσα στον Ιανουάριο είναι η Αθήνα, μετά και την κύρωση του συμφώνου οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών ανάμεσα στην Τουρκία και στη Λιβύη, το οποίο υπεγράφη από την Αγκυρα και την απολύτως εξαρτώμενη από αυτήν κυβέρνηση της Τρίπολης. Τον Ιανουάριο του 2020 έχουν προγραμματιστεί έρευνες σε μια έκταση που ξεκινάει από τα νοτιοδυτικά της Κρήτης έως τα ανατολικά της Ρόδου από ερευνητικό πλοίο υπό γαλλική σημαία για λογαριασμό τρίτης χώρας. Με δεδομένη τη νέα πραγματικότητα, όπως την αντιλαμβάνεται η Αγκυρα, το τουρκικό ναυτικό θα έχει δικαίωμα να προβεί σε νηοψία στη ζώνη η οποία προκύπτει σε μια περιοχή που ξεκινάει από τα νοτιοανατολικά της Κρήτης με πορεία προς τα νοτιοδυτικά προς τη Λιβύη.

Στην Αθήνα υπάρχει ανησυχία και για ακόμα πιο ευθεία παρέμβαση από μέρους της Τουρκίας, δηλαδή μέσω της αποστολής ερευνητικού πλοίου της ΤΡΑΟ, σε περιοχή η οποία βρίσκεται στη ζώνη ανατολικά της Κρήτης, νότια της Ρόδου ή νότια του Καστελλόριζου, κάτι που θα αμφισβητούσε ευθέως τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στην υφαλοκρηπίδα της.

Η Αθήνα εξετάζει όλα αυτά τα σενάρια, ωστόσο δεν υπάρχει επιχειρησιακή επιφυλακή πέρα από τη συνήθη. Αρμόδιες πηγές επισήμαιναν στην «Κ» ότι η ατμόσφαιρα στρατιωτικοποίησης της κρίσης που εκπεμπόταν από διάφορες πλευρές στο εσωτερικό της χώρας τις προηγούμενες ημέρες δεν έχουν απολύτως καμία επαφή με την πραγματικότητα. Αντιθέτως, υπογράμιζαν, η κατάσταση είναι ακόμη και υποτονική σε σύγκριση με τα συνήθη. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι η Αγκυρα έχει ρίξει το βάρος της στο διπλωματικό πεδίο, όπου και εκτιμά πως μπορεί να δημιουργήσει ανυπέρβλητα, για την Αθήνα, τετελεσμένα.

Στην Αθήνα είναι επίσης απολύτως σαφές ότι η επιλογή της Αγκυρας να προχωρήσει ταχέως στην κύρωση του συμφώνου με την κυβέρνηση-ανδρείκελο της Τρίπολης οφείλεται σε πολιτικούς λόγους. Μάλιστα, προετοιμάστηκε με τέτοια ταχύτητα που έχει οδηγήσει στη σύνταξη ενός κειμένου το οποίο βρίθει ανακρίβειών και αυθαίρετων, κατά το δοκούν, ερμηνειών, προκειμένου η ακτή της Τουρκίας να κατορθώσει να αποτελέσει βάση έναρξης χάραξης γραμμών για την οριοθέτηση αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ) με την αντίστοιχη πλευρά της Λιβύης.

Στις επεξεργασίες που γίνονται

Ο χάρτης που συμπεριελήφθη στο σύμφωνο οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών ανάμεσα στην Τουρκία και τη Λιβύη, το οποίο υπεγράφη από την Αγκυρα και την απόλυτα εξαρτώμενη από αυτή κυβέρνηση της Τρίπολης. Με δεδομένη τη νέα «πραγματικότητα», όπως την αντιλαμβάνεται η Αγκυρα, το τουρκικό ναυτικό θα μπορεί να προβεί σε νηοψία στη ζώνη η οποία προκύπτει σε μια περιοχή που ξεκινά από τα νοτιοανατολικά της Κρήτης με πορεία νοτιοδυτικά προς τη Λιβύη.

Με βάση το σύμφωνο που υπέγραψε με τη Λιβύη, το ναυτικό της Αγκυρας θα μπορεί να προβαίνει σε νηοψίες στα νότια της Κρήτης!

τα τελευταία 24ωρα στα υπουργεία Εξωτερικών και Εθνικής Αμυνας, προκύπτει ότι η Αγκυρα χρησιμοποιεί το διεθνές δίκαιο της θάλασσας όταν εξυπηρετεί τη σχεδίαση του χάρτη, ενώ το παραβιάζει όταν συμβαίνει το αντίθετο. Προκειμένου να καταλήξουν ως γραμμή συνάντησης των υποτιθέμενων ορίων θαλάσσιας δικαιοδοσίας μεταξύ Λιβύης και Τουρκίας, χρησιμοποιούνται ως σημεία βάσης οι πόλεις Μαρμαρίδα - Φετιγέ - Κας στην Ανατολία και Ντέρνα - Τομπρούκ - Μπαρντίγια στην Κυρναϊκή. Για να γίνει εφικτό αυτό το σενάριο, οι Τούρκοι χαρτογράφοι εκμηδένισαν την επήρεια του Καστελλόριζου, ενώ λίγα χιλιόμετρα βορειότερα έδωσαν πλήρη επήρεια σε ακατοίκτες βραχονησίδες που ανήκουν στην Τουρκία. Στην πρώτη περίπτωση το Καστελλόριζο είναι ένα νησί που κατοικείται και

Ο χάρτης της «Γαλάζιας Πατρίδας» αποτελεί την προαναγγελία των τουρκικών διεκδικήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο και αντιμετωπίζεται από την Αθήνα με ανησυχία, παρά το γεγονός ότι ο σχεδιασμός του χάρτη δεν υποκούει παρά ελάχιστα στους κανόνες του Διεθνούς Θαλάσσιου Δικαίου.

υποστηρίζει οικονομική ζωή, ενώ στη δεύτερη πρόκειται για βραχονησίδες που δεν έχουν παρά περιτριγυρισμένα δικαιώματα με βάση το διεθνές δίκαιο.

Παράλληλα, οι Τούρκοι «κλείνουν» κόλπους, προκειμένου να τους χρησιμοποιήσουν ως σημείο εκκίνησης για τη χάραξη γραμμών. Εν ολίγοις χρησιμοποιούν κόλπους και ακατοίκτες βραχονησίδες για να επεκτείνουν τη

χωρική θάλασσά τους όσο χρειάζεται ώστε να δημιουργήσουν σύνορα με τη Λιβύη. Η προχειρότητα με την οποία έχει καταρτιστεί το κείμενο της συμφωνίας ανάμεσα στην Αγκυρα και την κυβέρνηση της Τρίπολης για την οριοθέτηση ζωνών θαλάσσιας δικαιοδοσίας υποδηλώνει και το εύρος της υπηρεσιακής διάβρωσης που έχει υποστεί το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο, ανεξαρτήτως

των διαφορών Ελλάδας - Τουρκίας, διατηρούσε υψηλό επίπεδο.

Όλες αυτές οι κινήσεις οδηγούν έμπειρους παρατηρητές στο συμπέρασμα ότι η Αγκυρα επιχειρεί να ισχυροποιήσει, έστω και άγαρμπα με βάση το διεθνές δίκαιο, τη θέση της, με σκοπό να αναγκάσει την Αθήνα να καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και, παράλληλα, να πιέσει τη Λευκωσία ώστε να διακόψει το δικό της ερευνητικό πρόγραμμα, προκειμένου να υπάρξει μια συνολική συζήτηση για την κατάσταση στην Ανατολική Μεσόγειο.

Ο κύριος στόχος

Η λογική της αμοιβαιότητας (quid pro quo ή -αγγλιστί- reciprocity, όπως αρέσκονται να τη χαρακτηρίζουν οι Τούρκοι) αποτελεί βασικό στοιχείο της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, ωστόσο γίνεται σαφές ότι σε αυτή τη φάση η Αγκυρα έχει θέσει ως κύριο στόχο την πλήρη αποδιάρθρωση των ελληνικών και κυπριακών δικαιωμάτων στην Ανατολική Μεσόγειο. Τώρα, ακόμη και οι πλέον δύσπιστοι στην Αθήνα αντιλαμβάνονται ότι η «Γαλάζια Πατρίδα» δεν είναι ένα ρητορικό σχήμα, αλλά η αποτύπωση των τουρκικών διεκδικήσεων.

Η Λευκωσία τις προηγούμενες ημέρες εκκίνησε τη διαδικασία προσφυγής στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης (τη δικαιοδοσία του οποίου δεν αναγνωρίζει η Αγκυρα), καθώς η ισχυρή τουρκική παρουσία στην κυπριακή υφαλοκρηπίδα λειτουργεί ως ουσιαστική τροχοπέδη στην πρόωθηση του ενεργειακού προγράμματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όλες αυτές οι εξελίξεις αναδεικνύουν και τα όρια της όποιας συζήτησης μπορεί να γίνει για την επίλυση του Κυπριακού στην παρούσα φάση.

Η Αθήνα έχει αποδουθεί και σε έναν διπλωματικό μαραθώνιο ο οποίος κρύβει ευχάριστες αλλά και δυσάρεστες εκπλήξεις. Οι πλέον σαφείς και ουσιαστικές καταδίδες και δηλώσεις υποστήριξης ήλθαν από τη Γαλλία και τον πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, αλλά και από το Ισραήλ. Την πολύ ισχυρή δήλωση του αμερικανικού Στέιτ Ντιπάρτμεντ εξουδετέρωσε η στάση του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος εμφανίστηκε στην επετειακή σύνοδο του ΝΑΤΟ στο Λονδίνο περίπου ως το «alter ego» του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Η Τουρκία έχει τον δεύτερο μεγαλύτερο στρατό στο ΝΑΤΟ και αυτή η βαρύτητα φάνηκε ανάγλυφα και σε διπλωματικό επίπεδο στο Λονδίνο. Η απόφαση της Αθήνας να παράσχει δέκα αεροσκάφη τύπου F-16 στο πλαίσιο της νατοϊκής υπηρεσίας επιφυλακής με ονομασία «Initiative Readiness», όπως είχε εισηγηθεί και ο αρχηγός ΓΕΕΘΑ Χρήστος Χριστοδούλου, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη συνήθως πιο διστακτική Ελλάδα, ωστόσο δεν αντισταθμίζει την πραγματική «διαφομιστική καμπάνια» που έκανε η Αγκυρα στο Λονδίνο, σχετικά με την κομβική σημασία των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων.

Η στάση της Ε.Ε. ήταν ικανοποιητική για την Αθήνα, ενώ στην παρούσα φάση ευθυγραμμίζονται και τα αντιμετωπίσει το θέμα η Ιταλία, που εμφανίζεται να δείχνει κατανόηση στις θέσεις της κυβέρνησης του κ. Σαρράζ στην Τρίπολη και, κατ' επέκταση, στις τουρκικές. Την Παρασκευή, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου βρέθηκε στη Ρώμη, όπου και συναντήθηκε με τον Ιταλό ομόλογό του. Μένει να φανεί αν ο κ. Τσαβούσογλου θα μεταβεί και στην Αθήνα τις επόμενες ημέρες για την υπουργική σύνοδο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου...

ΑΠΟΨΗ

Ο φόβος είναι κακός σύμβουλος

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΝΟΥ***

Μερικές σύντομες, επίκαιρες παρατηρήσεις. Εδώ και τρεις δεκαετίες υποστηρίζω ότι είναι προς το συμφέρον μας να αποτυπώσουμε σε χάρτη τις θέσεις μας για την υφαλοκρηπίδα. Να παύσουμε να αναφερόμαστε μόνο στο δίκαιο της θάλασσας, τα 12 μίλια, τις ευθείες γραμμές βάσεων, τους κόλπους κ.λπ. και να αποτυπώσουμε τη συνιστάμενη των απόψεών μας σε χάρτη. Στη δική μας συγκεκριμένη πρόταση, η Τουρκία και άλλες χώρες, η Αλβανία, θα εμφανίζαν τις δικές τους αντιπροτάσεις. Με χάρτες και όχι με ερμηνείες νόμων από την πλευρά των ενδιαφερομένων, το Δικαστήριο της Χάγης θα μπορούσε στη συνέχεια να αποφασίσει σχετικά εύκολα.

Επί των ημερών του κ. Κοτζιά, υπουργού των Εξωτερικών, ανακοινώθηκε κάποια κινητικότητα σε ό,τι αφορά την υφαλοκρηπίδα. Χαιρέτιστα το γεγονός. Οι περισσότεροι όμως

Προέχει να ετοιμαστούμε στοιχειωδώς να πολεμήσουμε (και αν ετοιμαστούμε, θα αυξηθούν οι πιθανότητες να αποφύγουμε τον πόλεμο).

το καταδίκασαν. Τον κ. Κοτζιά διαδέχθηκε ο κ. Τσίπρας. «Πάγωσε» τις εξελίξεις. Την πολιτική του «δεν κάνουμε τίποτε για το ζήτημα της υφαλοκρηπίδας», διατηρούμε το status quo στο Αιγαίο, περιέγραψε αναλυτικά ο Παύλος Παπαδόπουλος στην «Κ» στις 23.04.2018 σε συνέντευξη με έμπειρο διπλωμάτη, «Η καραμανλική στρατηγική απέναντι στο Ελσίνκι». Προς το τέλος της συνέντευξης υπάρχει η ακόλουθη αποστοργή: «Θέτω (Παπαδόπουλος προς διπλωμάτη) ένα άλλο επιχείρημα, ότι ο χρόνος λειτουργεί εις βάρος της Ελλάδας καθώς η Τουρκία ενισχύεται σημαντικά στρατιωτικά

και πληθυσμιακά. Η απάντηση είναι ότι ο χρόνος μπορεί, αντιθέτως, να δρα υπέρ της Ελλάδας. Στο κοντινό μέλλον η Τουρκία μπορεί να είναι περισσότερο αποφασισμένη να συγκλίνει με την Ευρώπη, με αποτέλεσμα να υποχωρήσει ο τουρκικός επεκτατισμός. Αλλά ακόμα και στην περίπτωση που η Τουρκία αποφασίσει να υποχωρήσει από το δυτικό πλαίσιο, τότε αυτό θα σημαίνει ότι η Ελλάδα θα εξασφαλίσει τη μέγιστη δυτική υποστήριξη». Αναρωτιέμαι αν ο πρωθυπουργός στο Λονδίνο, για τα γενέθλια του ΝΑΤΟ, μαζί με όλους τους συμμάχους μας παρόντες και την Τουρκία επιβεβαίωσε αυτή την αισιόδοξη άποψη.

Είναι αυτονόητο, σε μένα τουλάχιστον, ότι τυχόν απόφαση του Δικαστηρίου της Χάγης δεν θα μας αρέσει 100%. Η Χάγη, δηλαδή, μπορεί να οδηγήσει για πρώτη φορά στην αναγνώριση κυριαρχικών δικαιωμάτων της Τουρκίας στο Αιγαίο. Η Χάγη, όμως, με την ίδια απόφαση θα κατοχυρώσει και τα δικά μας

κυριαρχικά δικαιώματα που μέχρι σήμερα μόνο στα χαρτιά έχουμε. Τα επικαλούμαστε, αλλά δεν τολμούμε να τα διεκδικήσουμε. Ούτε βεβαίως να τα επιβάλλουμε. Διαωνίζεται μια αβεβαιότητα στις σχέσεις με την Τουρκία, που χωρίς αμφιβολία κάνει τους σοβαρούς μακροχρόνιους επενδυτές διστακτικούς. Τέτοιους επενδυτές χρειαζόμαστε για να εξασφαλίσουμε βιώσιμη ανάπτυξη.

Είναι επίσης αυτονόητο, σε μένα πάντα, ότι αξιολογώντας τον τουρκικό κίνδυνο πρέπει να είμαστε έτοιμοι να πολεμήσουμε για να υπερασπιστούμε την πατρίδα μας. Ο πρόεδρος Μακρόν στην τελευταία συνάντησή του με τον Αμερικανό πρόεδρο Τραμπ, αναφερόμενος στην τρομοκρατία, του συνέστησε με μη διπλωματικό τρόπο «As so barbaric you!» Το ίδιο ακριβώς θα έλεγα για τον τουρκικό κίνδυνο: As so barbaric you! Το 70% και πλέον των δαπανών για την άμυνα είναι για μισθούς και συντάξεις. Ο,τι απομένει μοιράζεται για την

εξόφληση παλαιών υποχρεώσεων και μόλις 15% αφιερώνεται σε πολεμικές δαπάνες. Στις 30.09.2019 στην «Κ» ο εφοπλιστής Πάνος Λασκαρίδης αναρωτήθηκε σε ένα άρθρο-καταπέλτη αν σε ό,τι αφορά την άμυνα απέναντι στην Τουρκία είμαστε σοβαροί. Η απάντησή μου είναι: Οχι δεν είμαστε.

Το 1975 ιδρύθηκε η ΕΑΒ. Πολλά υποσχόμενη αμέσως μετά την κυπριακή τραγωδία με τεχνονογώσια της περιφημης Lockheed. Με τα χρόνια εξελίχθηκε σε κλασική ΔΕΚΟ. Κατά τη γνώμη μου θα έπρεπε να επιδιωχθεί η κατά προτεραιότητα ιδιωτικοποίησή της με στόχο να γίνει πυρήνας υψηλής τεχνολογίας εξαγωγικού αμυντικού υλικού.

Η κυβέρνηση δεσμεύθηκε προεκλογικά ότι δεν θα απολύσει. Η δεσμευση αυτή παραλύει κάθε εξυγίανση. Διότι η μείωση της δαπάνης για μισθούς στις Ενοπλες Δυνάμεις μπορεί να γίνει με μείωση του αριθμού των αμειβομένων, η εξυγίανση της

ΕΑΒ ή της ΔΑΡΚΟ ή της ΔΕΗ με μείωση του πλεονάζοντος προσωπικού. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνω την προτροπή: «As so barbaric you!» Προέχει να ετοιμαστούμε στοιχειωδώς να πολεμήσουμε (και αν ετοιμαστούμε, θα αυξηθούν οι πιθανότητες να αποφύγουμε τον πόλεμο).

Δεν είναι μόνο η δέσμευση περί μη απόλυσης που παραλύει την κυβέρνηση. Είναι και η αδυναμία της να δυσχερευτεί τοπικές κοινωνίες. Διατηρεί στρατόπεδα εκεί όπου δεν χρειάζονται υποσκαπόμενες την ετοιμότητα των Ε.Δ. Με την ίδια μηλογική ιδρύσεις πανεπιστημιακών σχολών σε κάθε επαρχιακή πόλη.

«As so barbaric you!» Να παρουσιάσει ο πρωθυπουργός την κατάσταση στον ελληνικό λαό, να περιγράψει τους κινδύνους και να εξηγήσει πώς σκοπεύει να τους αντιμετωπίσει. Θα τον στηρίξουμε.

* Ο κ. Στέφανος Μάνος είναι πρώην υπουργός.

Ο ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΣΧΟΙΝΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Πολύ σημαντικό να υπάρχουν ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με την Τουρκία

Το βράδυ του δημοψηφίσματος και τα ξημερώματα της Συνόδου Κορυφής φοβήθηκα ότι το Grexit μπορεί να γίνει πραγματικότητα

Συνέντευξη στον **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ο Μαργαρίτης Σχοινάς ήταν μία αυτονόητη επιλογή για τη θέση του Έλληνα Επιτρόπου. Πρόκειται για άνθρωπο που έχει βρεθεί στην καρδιά των ευρωπαϊκών μηχανισμών λήψης αποφάσεων χωρίς ποτέ να χάσει την επαφή του με την ελληνική πραγματικότητα. Και μάλιστα όχι με την εικονική ελληνική πραγματικότητα «πέραξ της πλατείας Κολωνακίου», όπως συχνά λέει ο ίδιος, αλλά με την ελληνική κοινωνία. Δεν είναι τυχαίο ότι η πρώτη του δημόσια εμφάνιση μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ως αντιπρόεδρος της Κομισιόν ήταν μία ανοικτή συζήτηση με νέους στη Θεσσαλονίκη. Ο κ. Σχοινάς έχει ζήσει κρίσιμες στιγμές της πρόσφατης ιστορίας μας, διαδραματίζοντας μάλιστα κρίσιμο ρόλο. Στην συνέντευξή του στην «Κ» μιλάει για το πώς βίωσε τη διαπραγμάτευση μετά το δημοψήφισμα, καθώς και το παρ' ολίγον Grexit. Δίνει απαντήσεις για τον τομέα της αρμοδιότητάς του, που αφορά το φλέγον και δυσεπίλυτο ζήτημα του προσφυγικού/μεταναστευτικού. Μιλάει ακόμη για τις σχέσεις με τα Σκόπια, υπογραμμίζοντας την ανάγκη να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο η Ελλάδα στην περιοχή όντας η «Ρεάλ των Βαλκανίων». Ο Έλληνας Επίτροπος θεωρεί πολύ σημαντικό να υπάρχουν ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με την Τουρκία, πράγμα που όπως αποκαλύπτει συζητάει την περασμένη Παρασκευή στη συνάντησή του με τον πρόεδρο Ερντογάν στην Άγκυρα.

–Θέλω να σας ρωτήσω πρώτα απ' όλα πώς νιώθετε που είστε ο πρώτος Ευρωπαίος αντιπρόεδρος προερχόμενος από την Ελλάδα.

–Νιώθω ένα μείγμα περηφάνιας αλλά και ευθύνης, γιατί όντως η τιμή είναι μεγάλη και πρωτόγνωρη. Είμαι σίγουρος ότι μπορώ να εξυπηρετήσω το περιεχόμενο της θέσης, αλλά ο τρόπος και η έκπληξη με τον οποίο ανακοινώθηκε το πρόσωπό μου μου δημιουργεί μια επιπρόσθετη ευθύνη να πάω ακόμα πιο μακριά από εκεί που ξέρω ότι μπορώ να φτάσω. Και να δώσω ακόμα παραπάνω από όσα πρέπει.

–Από τη θέση του εκπροσώπου ζήσατε από πολύ κοντά πολλές στιγμές της ελληνικής κρίσης. Αν ήταν μια στιγμή να ξεχωρίσετε, που είτε προβληματιστήκατε είτε φοβηθήκατε, ποια ήταν αυτή; Ως Έλληνας εννοώ.

–Ναι, ήταν το Σαββατοκύριακο μετά την ανακοίνωση του δημοψηφίσματος του Ιουλίου του 2015. Η ανακοίνωση έγινε Παρασκευή

βράδυ, τα μεσάνυχτα, και περάσαμε ένα Σαββατοκύριακο εφιαλτικό, μαύρο, όπου είχαμε την πεποίθηση ότι και η Ελλάδα και η Ευρώζων είναι στο χείλος της αβύσσου. Προβληματιστήκαμε πολύ για το μήνυμα και εκδώσαμε μια ανακοίνωση, που θυμάμαι μέχρι σήμερα, που ήταν μια οφειλόμενη εξήγηση στον ελληνικό λαό, η οποία δημοσιεύθηκε το πρωί της Κυριακής – η ανακοίνωση Τύπου που έχει το ρεκόρ αναγνωσιμότητας στα χρονικά. Εκείνη τη στιγμή ξεχωρίζω και την επόμενη Δευτέρα με την ανακοίνωση του Γιούνκερ στην αίθουσα Τύπου που κατέληξε με τη δραματική του έκκληση «Η Ελλάδα είναι Ευρώπη και η Ευρώπη είναι Ελλάδα».

–Υπήρξε κάποια στιγμή που πιστέψατε ότι το Grexit, μπορούσε να γίνει πραγματικότητα;

–Ναι. Το βράδυ του δημοψηφίσματος μετά το αποτέλεσμα και μια δεύτερη στιγμή ήταν την ημέρα της Συνόδου Κορυφής της 13ης Ιουλίου όταν γύρω στις 04:30-05:00 τα ξημερώματα είδα τον Γιούνκερ να βγαίνει από την αίθουσα με θεοπράσινο χρώμα στο πρόσωπό του και να μου λέει: «toujours rien» - ακόμα τίποτα. Και εκεί πα σκέφτηκα ότι δεν υπάρχει περιθώριο να ανατραπεί πια η υπόθεση, πήμα στα χειρότερα.

–Έχετε ζήσει επίσης από πολύ κοντά τον Γιούνκερ. Μπορείτε να μας πείτε τελικά πόσο καταλυτικός ήταν στην ελληνική κρίση.

–Ναι, ήταν καταλυτικός κυρίως στο να ανατρέψει την αντίληψη που παγιωνόταν στο Βερολίνο και στη Φρανκφούρτη ότι η έξοδος της Ελλάδας από το ευρώ ήταν αναπόφευκτη και δεν επρόκειτο για τους πειραματισμούς του Βαρουσάκη αλλά υπήρχε μια δομική αντίληψη, στη νέα κυβέρνηση, εξέδο. Ο Γιούνκερ αφιέρωσε πολύ καιρό στο να ανατρέψει αυτήν την αντίληψη. Ξεκίνησε με την περίφημη φωτογραφία που ουσιαστικά σέρνει τον Έλληνα πρωθυπουργό στο Μπερλεμόν στην πρώτη του επίσκεψη, δείχνοντας ότι θέλει να επενδύσει επάνω του και κορυφώθηκε με πολλές παράλληλες συζητήσεις που είχε μαζί του, οι οποίες έφεραν μάλιστα και εντονότερες γερμανικές και φρανκφουρτικές αντιδράσεις, με κάποιους να λένε «μην ασχολείσαι, δεν έχεις ρόλο, δεν έχεις λεφτά εκεί, δεν είναι δικιά σου δουλειά». Και επέμενε, εκεί έγινε η διαφορά, μαζί με τον Ολάντ και φυσικά στην τελική φάση με τον Ντράγκι. Όταν ο Ντράγκι είχε πειστεί πως υπήρχε αλλαγή κλίματος στην Ελλάδα.

–Υπήρξε ένα μεγάλο κόστος με αυτή την ιστορία και υπάρχει η

Πρέπει να επενδύσουμε στην αποκατάσταση των ευρωτουρκικών σχέσεων και στο μεταναστευτικό και στα υπόλοιπα θέματα, για τα οποία είχα την ευκαιρία να μιλήσω πολύ ανοιχτά με τον κ. Ερντογάν την Παρασκευή, λέει στην «Κ» αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Μαργαρίτης Σχοινάς.

“

Υπάρχει μια αντίληψη στην Ευρώπη, ότι η χώρα πρέπει να αμειφθεί για την προσπάθειά της και οι Έλληνες για όσα συνειδητά αποδέχτηκαν.

“

Αν συνεχιστούν οι μεταρρυθμίσεις πιστεύω ότι είναι εφικτή η αναθεώρηση των στόχων των πρωτογενών πλεονασμάτων.

προσδοκία ότι τώρα θα υπάρξει μια χαλάρωση σε ό,τι αφορά τον στόχο των πρωτογενών πλεονασμάτων. Και αυτός είναι ένας βασικός κυβερνητικός στόχος, εθνικός στόχος θα πει κανείς. Πόσο πιθανό είναι να επιτευχθεί κάτι τέτοιο;

–Υπάρχει μια αντίληψη αυτή τη στιγμή στην Ευρώπη ότι η Ελλάδα με τη συμβολή φυσικά των εταίρων της, στάθηκε όρθια στα χρόνια της κρίσης. Και ακόμα περισσότερο είναι ενισχυμένη η πεποίθηση ότι αυτό που έκανε τη χώρα να σταθεί όρθια είναι το γεγονός ότι οι Έλληνες ενσυνείδητα ενσωμάτωσαν το κόστος της προσαρμογής δεχόμενοι πολιτικά την αξία της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωζώνη. Αυτό είναι ένα πολιτικό κεφάλαιο που έχει τοκιστεί και σίγουρα θα επιστρέψει στη χώρα. Υπάρχει μια αντίληψη, λοιπόν, ότι η χώρα πρέπει να αμειφθεί για την προσπάθειά της και οι Έλληνες για όσα συνειδητά αποδέχτηκαν. Αυτό προϋποθέτει βέβαια να μην ανατραπεί η ιδιοκτησία των μεταρρυθμίσεων, κυρίως στο κράτος, στη δικαιοσύνη και στη φορολογία. Αν, όλα αυτά τα αν, απαντηθούν ικανοποιητικά πιστεύω ότι είναι εφικτή η αναθεώρηση των στόχων που θα επιτρέψει στην Ελλάδα να συνεχίσει αναπτυξιακά χωρίς το άγχος των πληρωμών το οποίο, όπως ξέρετε, έχει αφαιρεθεί από τη χώρα. Γιατί τα επόμενα δέκα χρόνια η χώρα είναι σε συνθήκες θερμοκηπίου, δεν έχει πληρωμές, δεν έχει έγνοιες, μπορεί λοιπόν να αφοσιωθεί στη μεταρρυθμιστική προσπάθεια.

–Επειδή ξέρω ότι μιλάτε με πολίτες, με κανονικό κόσμο, που

δεν έχουν δηλαδή πολιτικό ρόλο, υπάρχει μια αίσθηση πικρίας απέναντι στην Ευρώπη, από μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης. Αυτό εντείνεται από το μεταναστευτικό-προσφυγικό. Τι τους απαντάτε; Πόσο δικαιολογημένη είναι αυτή η πικρία;

– Απαντώ ότι στο μεταναστευτικό η Ευρώπη έχει κάνει πολλά, αλλά δεν τα έχει κάνει ακόμα όλα. Το σημείο στο οποίο βρισκόμαστε, εάν συγκριθεί με το σημείο στο οποίο βρισκόταν η Ευρώπη, όταν εξεργρήν το μεταναστευτικό το καλοκαίρι του '15, είναι σαφέστατα καλύτερο. Έχουμε την ευρωπαϊκή ακτοφυλακή, έχουμε σημαντικούς πόρους, μπορούμε να διαχωρίζουμε τους αιτούντες άσυλο από τους υπολοίπους, έχουμε δώσει πάρα πολλά λεφτά στις χώρες υποδοχής, έχουμε σώσει 700.000 ζωές στη Μεσόγειο, όλα αυτά έχουν γίνει. Αλλά δεν είναι όλα όσα πρέπει να γίνουν. Αυτό που μένει είναι να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός αλληλεγγύης που θα παίρνει τα βάρη από τις χώρες της πρώτης γραμμής και θα τα επιμερίζει δίκαια στους υπόλοιπους. Αυτό που λέμε «Δουβλίνο 2», η αλλαγή των κανόνων του Δουβλίνου. Εδώ η Ευρώπη απέτυχε και πρέπει να έχουμε το κουράγιο να το πούμε. Έχουμε τώρα μια νέα ευκαιρία με τη νέα επιτροπή. Είναι και ένα από τα κεντρικά στοιχεία του χαρτο-

φυλακίου μου. Μαζί με την αρμόδια Σουνδέζα Επίτροπο θα κάνουμε μια νέα αρχή, μια επιθετική αρχή, γιατί δεν μπορεί οι χώρες της πρώτης γραμμής να αφεθούν μόνες τους. Όσο δεν διορθώνεται αυτή η ασυμμετρία, καταλαβαίνω ότι ο κόσμος θα έχει παράπονα και δικαίως από την Ευρώπη.

–Πολιτικά, όμως, είναι τα πράγματα έτοιμα στο Βορρά για να υπάρξει κάτι από αυτόν τον τομέα;

–Έχουμε κάποιες ενδείξεις, οι οποίες μας κάνουν σχετικά αισιόδοξους αυτή τη φορά. Πρώτον, ότι είναι η αλλαγή ενός νέου πολιτικού κύκλου. Δεύτερον, ότι ο Σαλβίνι δεν κυβερνάει πια στην Ιταλία, τρίτον ότι η Γερμανία και η Γαλλία για πρώτη φορά δείχνουν αποφασισμένες να συμπλεύσουν σ' αυτόν τον τομέα, τέταρτον γιατί οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης έχουν μάθει πολλά από την προηγούμενη εμπειρία και με τη νέα πρόεδρο έχουν αποκαταστήσει κάποια κανάλια επικοινωνίας. Όλα αυτά είναι πρόδρομα αισιόδοξα στοιχεία, αλλά την απάντηση θα την ξέρουμε τον επόμενο χρόνο. Η φιλοδοξία μας είναι να έχουμε την πρόταση έτοιμη μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου και να έχουμε τελική συμφωνία επί γερμανικής προεδρίας, τον επόμενο χρόνο το 2020.

–Η ελληνική κυβέρνηση μόλις ανακοίνωσε ένα σχέδιο δράσης για το μεταναστευτικό. Αυτό πώς το βλέπετε σε πρώτη φάση;

–Ναι, πρόκειται για δράσεις που είναι στη σωστή κατεύθυνση. Όποιος έχει λόγους να τεθεί κάτω από την προστασία ασύλου, θα πρέπει να έχει τη βεβαιότητα ότι θα το πετύχει στην Ευρώπη, γιατί η Ευρώπη θα συνεχίσει να είναι ένας προορισμός ασύλου, είναι κομμάτι αυτού που αντιπροσωπεύει σήμερα η Ευρώπη στον κόσμο. Αλλά πρέπει εξίσου να ειπωθεί –και να υλοποιηθεί– ότι όποιος δεν τυχαίνει προστασίας ασύλου πρέπει να επιστρέφεται. Τα μέτρα αυτής της κυβέρνησης στοχεύουν στο να επιταχυνθεί αυτός ο διαχωρισμός. Η Ευρώπη θα συνεχίσει να στηρίζει και με μέσα και με πόρους. Και είναι και κάτι άλλο που δεν είναι γνωστό, ότι σε λίγους μήνες τα ευρωπαϊκά σύνορα θα ελέγχονται από την ευρωπαϊκή ακτοφυλακή, που θα είναι ο πρώτος ευρωπαϊκός οργανισμός ο οποίος θα οπλοφορεί και θα έχει δικά του μέσα. Όλα αυτά ενισχύουν την αντίληψη ότι πήμα σε μια νέα ευρωπαϊκή πραγματικότητα στη μεταναστευση.

Πιο χρήσιμο να μιλάμε με τους Τούρκους παρά να τους αναλύουμε

–Υπάρχει μια συζήτηση για το αν η Τουρκία χρησιμοποιεί διμερώς ως μοχλό πίεσης το μεταναστευτικό ή αν αυτό γίνεται σε ένα πλαίσιο γενικότερης διαπραγμάτευσης με την Ευρώπη. Η δική σας άποψη;

–Δεν είμαι τουρκολόγος, γνωρίζω ότι ενδημεί αυτό το είδος και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, αλλά αυτό που ξέρω είναι ότι η Τουρκία με συνέπεια και αξιοπρέπεια φιλοξενεί πάνω από 3.500.000 Σύρους πρόσφυγες στο έδαφός της

και γι' αυτό της χρωστάμε μια αναγνώριση την οποία δεν νομίζω ότι λαμβάνει συχνά. Είναι σίγουρο ότι όσο διαρκούν οι ασάφεις στις ευρύτερες ευρωτουρκικές σχέσεις, το μεταναστευτικό θα είναι μια βαλβίδα από την οποία θα περνάει εντάσεις παρά θα αφαιρούνται πιέσεις. Είναι, επίσης, αλήθεια ότι υπάρχει στην Τουρκία μια αντίληψη στρατηγικής ανασφάλειας με την Ευρώπη, η οποία μεταφράζεται σε κινήσεις και ρητορικές που δεν τιμούν τη συνεργασία που περιμέ-

“

Η Τουρκία με συνέπεια φιλοξενεί πάνω από 3.500.000 Σύρους πρόσφυγες στο έδαφός της και γι' αυτό της χρωστάμε μια αναγνώριση.

νουμε από την Τουρκία στο μεταναστευτικό. Προσωπικά μου άποψη είναι ότι πρέπει να επενδύσουμε στην αποκατάσταση των ευρωτουρκικών σχέσεων και στο μεταναστευτικό και στα υπόλοιπα θέματα, για τα οποία είχα την ευκαιρία να μιλήσω πολύ ανοιχτά με τον κ. Ερντογάν την Παρασκευή. Νομίζω ότι είναι πιο χρήσιμο να μιλάμε με τους Τούρκους παρά να αναλύουμε τους Τούρκους.

–Έχει δείξει βέβαια μια συμπεριφορά, προκλητική τη λένε κά-

ποιοι, σε σχέση με την Κύπρο. Υπήρξε κάποια αντίδραση από την Ευρώπη, πώς βλέπετε τα πράγματα να εξελίσσονται εκεί;

–Δεν χωράει καμιά αμφιβολία ότι αυτές οι πρακτικές της Τουρκίας δεν βοήθησαν ούτε την Τουρκία, ούτε τις ευρωτουρκικές σχέσεις, ούτε και πέτυχαν κάποιους από τους στόχους που είχε εξαγγείλει η Τουρκία εκεί. Πρόκειται περισσότερο για κινήσεις εντυπωσιασμού και προκλήσης. Υπήρξε ευρωπαϊκή αντίδραση, θα συνε-

χίσει να υπάρχει ευρωπαϊκή αντίδραση κάθε φορά που γίνονται τέτοιου είδους «καουμποϊλίκια» αλλά ταυτόχρονα πρέπει να ομολογήσουμε ότι το ενεργειακό θέμα στην Κύπρο θα λυθεί οριστικά μόνο όταν προχωρήσει και η επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Όσο δεν έχουμε τη βεβαιότητα ότι βρισκόμαστε σε μια προοπτική επίλυσης, αυτές οι μονομερείς τακτικές θα εντείνονται χωρίς να συμβάλλουν και σε κάτι συγκεκριμένο.

αθηναϊνης

Σταθερές τιμές, καλύτερες και από προσφορές!

Η αργή μετάλλαξη του «σουλτάνου»

Πώς ο «φίλος της Ελλάδας» του 2002 έφτασε το 2019 να αμφισβητεί το status quo στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Ηταν 40 ετών όταν εξελέγη δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης το 1994. Ανερχόμενο στέλεχος του κόμματος των ισλαμιστών και πτυχιούχος στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το πανεπιστήμιο του Μαρμαρά, όλοι προεξόφλούσαν ότι θα ήταν ο διάδοχος του Νεσμετίν Ερμπακάν, πρωθυπουργού την περίοδο 1996-97, με τον οποίο συνεργαζόταν από το 1980. Τον Απρίλιο του 1998 ο Ερντογάν –που όταν ήταν έφηβος παραλίγο να γίνει ποδοσφαιριστής αν δεν επενέβαινε ο πατέρας του για να του απαγορεύσει να ενταχθεί στην ομάδα της Πόλης, Φενερμπαχτσέ... – καταδικάστηκε σε φυλάκιση 10 μηνών για μια ομιλία του στη Σύρτη της νοτιοανατολικής Τουρκίας, τον Δεκέμβριο του 1997, που θεωρήθηκε ότι υποδαυλίζε το μίσος. Κι αυτό γιατί απήγγειλε ένα ποίημα του Ζιγιά Γκοκάλπ: «Τα τζαμιά είναι οι στρατώνες μας / οι θόλοι είναι τα κράνη μας / οι μιναρέδες οι ξιφολόγχες μας / και οι πιστοί είναι οι στρατιώτες μας». Τελικώς εξέτισε ποινή τεσσάρων μηνών το 1999. Ο τότε δήμαρχος Αθηναίων Δημήτρης Αβραμόπουλος, σε μια κίνηση αλληλεγγύης μεταξύ δημάρχων, μετέβη στην Πόλη και ζήτησε να τον συναντήσουν στις φυλακές της πόλης Πιναρκισιάρ (κτισμένς στη θέση της αρχαιοελληνικής Βρύσης) του Μαρμαρά. Οι Αρκές δεν επέτρεψαν τη συνάντηση, αλλά η κίνηση αυτή αποτέλεσε την αφορμή για να αναπτυχθεί μια καλή σχέση μεταξύ τους που διατηρείται μέχρι σήμερα. Η τελευταία συνάντησή τους έγινε πριν από λίγους μήνες με αφορμή το μεταναστευτικό. Είκοσι χρόνια μετά, στις 6 Μαΐου 2019, κατόπιν πείσεων του καθεστώτος Ερντογάν, το ανάτατο εκλογικό συμβούλιο της Τουρκίας ακύρωσε τις δημοτικές εκλογές στην Πόλη που έγιναν στις 31 Μαρτίου και οδήγησαν στην νίκη του υποψηφίου της αντιπολίτευσης 49χρονου Εκρέμ Ιμάμογλου με μόλις 14.000 ψήφους. Στις επαναληπτικές εκλογές της 23ης Ιουνίου ο Ιράμογλου κέρδισε με 54%. Πρόσφατη δημοσκοπήηση της PİAR Research Group έδειξε ότι αν γίνονταν σήμερα προεδρικές εκλογές ο Ιράμογλου θα τις κέρδιζε με 44,5% έναντι 39,7% του Ερντογάν (το 2018 ο Ερντο-

Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος θέλει να μείνει στην Ιστορία ως «νέος Κεμάλ», φαίνεται να πιστεύει ότι θα υπερβεί την πολιτική φθορά και θα κερδίσει τις προεδρικές εκλογές του 2023 μόνον αν έχει κατορθώσει να επανιδρύσει την Τουρκία με ένα «φρεσκάρισμα» της Συνθήκης της Λωζάννης.

Ο Ερντογάν, έπειτα από 17 χρόνια στην εξουσία, γνωρίζει ότι είναι τρωτός και φαίνεται πως έχει αποφασίσει να προβεί σε πρωτοβουλίες.

γάν είχε κερδίσει με 52,54%). Ο Ερντογάν, έπειτα από 17 χρόνια στην εξουσία, γνωρίζει ότι είναι τρωτός και φαίνεται πως έχει αποφασίσει ότι για να υπερβεί την πολιτική φθορά πρέπει να προβεί σε πρωτοβουλίες που θα του επιτρέψουν να επιβληθεί ως ιστορικός ηγέτης της χώρας του.

Η ήρεμη δεκαετία

Ο Ερντογάν κέρδισε τις κοινοβουλευτικές εκλογές της 2ας Νοεμβρίου 2002 ως επικεφαλής του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ). Δεν ήταν υποψήφιος βουλευτής γιατί παρέμεινε σε ισχύ η απαγόρευση του 1999. Ετσι, στις 18 Νοεμβρίου εγκατέστησε πρωθυπουργό τον Αμπντουλάχ Γκιουλ, ο οποίος παρέμεινε τέσσερις μήνες μέχρι ο Ερντογάν, τον Μάρτιο του 2003, να εκλεγεί στο

Κοινοβούλιο σε επαναληπτικές εκλογές στη Σύρτη και να τον διαδεχθεί στην πρωθυπουργία. Μία μέρα πριν ορκιστεί πρωθυπουργός ο Γκιουλ, στις 17 Νοεμβρίου 2002, ο Ερντογάν επισκέφθηκε την Αθήνα και συναντήθηκε με τον πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη. Ηταν η πρώτη επίσκεψή του σε ευρωπαϊκή χώρα μετά τη νίκη. Οι συνομιλίες αφορούσαν τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό με έμφαση στο σχέδιο Ανάν. Ο στόχος της επίσκεψης ήταν να διασκεδάσει τους φόβους της Ευρώπης για τη νίκη ισλαμικού κόμματος σε μια χώρα που επιδίωκε να γίνει μέλος της Ενωσης. Ο Σημίτης αποφάσισε να τον βοηθήσει σε αυτό. Το αντάλλαγμα που έδωσε η Αθήνα ήταν να μη δημιουργήσει η Αγκυρα προβλήματα στην πορεία ένταξης της Κύπρου στην Ενωση χωρίς προηγούμενη επίλυση του Κυπριακού (κάτι που επιτεύχθηκε ένα χρόνο μετά), η επίλυση του Κυπριακού με βάση το σχέδιο Ανάν (που ναυάγησε το 2004) και η διευθέτηση των ελληνοτουρκικών διαφορών με προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης (που ματαιώθηκε μετά το 2004).

Στις 11 Ιουλίου 2004 ο Ερ-

ντογάν πάντρεψε τη μεγαλύτερη κόρη του, Εσρά, με τον Μπεράτ Αλμπαϊράκ, που σήμερα είναι υπουργός Οικονομικών της Τουρκίας. Μάρτυρας στον πολιτικό γάμο ήταν ο Κώστας Καραμανλής δίπλα στον ηγέτη του Πακιστάν στρατηγό Μουσάραφ, τον Ρουμάνο πρωθυπουργό Αντρίαν Ναστάζε και τον βασιλιά της Ιορδανίας Αμπντάλα II.

Ο Ερντογάν χαρακτήρισε τον γάμο «συνάντηση των πολιτισμών», τονίζοντας ότι οι δύο μάρτυρες ήταν χριστιανοί και οι δύο μουσουλμάνοι. Την προηγούμενη μέρα είχε χαρίσει στον κ. Καραμανλή αναμνηστικό δίσκο με την εικόνα της ελληνικής ομάδας ποδοσφαίρου που είχε θριαμβεύσει στο Euro.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι την πρώτη δεκαετία της εξουσίας του ο Ερντογάν επιδίωκε να διατηρήσει καλές σχέσεις με την Ελλάδα. Σύμφωνα με γνώστες των ελληνοτουρκικών, η κυριότερη αιτία της φιλικής στάσης του ήταν ότι ως ισλαμιστής δεν μπορούσε να ελέγξει τον στρατό και το βαθύ κράτος. Μία επιθετική πολιτική εμπειρείχε ρίσκα που ο στρατός θα μπορούσε να αξιοποιήσει για να τον ανατρέψει. Η δεύτερη αι-

τία ήταν ότι χρειαζόταν την Ελλάδα ως «προξενιτή» και «κουμπάρο» με την Ευρώπη, στην οποία η Τουρκία ήθελε τότε να ενταχθεί. Πιθανές εντάσεις στο Αιγαίο θα τον οδηγούσαν σε απομόνωση στο εξωτερικό και θα τον καθιστούσαν ευάλωτο στο εσωτερικό. Ετσι δεν μας δημιούργησε προβλήματα.

Η μεταστροφή

Τα προβλήματα άρχισαν μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 2016, που ο Ερντογάν κατόρθωσε, όχι μόνο να το αντιμετωπίσει, αλλά και να το μετατρέψει σε ευκαιρία για να επιβληθεί πλήρως στο κράτος και στον στρατό μέσα από φυλακίσεις, απομακρύνσεις και απολύσεις 140.000 αντιφρονούντων. Ο Τούρκος ηγέτης συμπέρανε ότι η Ευρώπη και οι ΗΠΑ συνωμότησαν εναντίον του και αποφάσισε ότι από τότε και στο εξής η Τουρκία δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη για τη Δύση – κάτι που έσπευσε να διευκολύνει ο Ρώσος πρόεδρος Πούτιν. Από τότε η Τουρκία αντιμετωπίζεται ως «πολύφερνη νύφη» και απέκτησε μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. Το όραμα της ένταξης στην Ενωση εξανεμίστηκε στην πορεία και άρα η Αγκυρα δεν είναι συγκρατημένη, αφού δεν περιμένει τίποτα σπουδαίο από την Αθήνα ή τις Βρυξέλλες. Παράλληλα, η πρόοδος της τεχνολογίας εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, που επιτρέπει πλέον γεωτρήσεις σε βάθος χιλιάδων μέτρων, κάτι που μέχρι πρότινος ήταν τεχνικά ανέφικτο, προκαλέσε τη ραγδαία επικαιροποίηση των τουρκικών διεκδικήσεων σε πολλές θαλάσσιες ζώνες. Ακριβώς πριν από δύο χρόνια, κατά την επίσκεψή του στην Αθήνα, ο Ερντογάν μίλησε στον ΣΚΑΪ στον Αλέξη Παπαχελά και αναφέρθηκε στη Συνθήκη της Λωζάννης. Την επομένη, 7 Δεκεμβρίου, επισκέφθηκε το Προεδρικό Μέγαρο.

Επειτα από επισήμανση του Προέδρου της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλου ότι «η Συνθήκη της Λωζάννης δεν χρειάζεται διαπραγματεύση», απάντησε ότι η Συνθήκη της Λωζάννης «είναι μια συμφωνία που υπογράφηκε πριν από 94 χρόνια και δεν ήταν μια συμφωνία μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας... μέσα σε αυτά τα χρόνια οικοδομείται ξανά ο πλανήτης μας και εμφανίστηκαν νέα θέματα μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας».

Κωδικός 2023

Με το συνταγματικό δημοψήφισμα της 16ης Απριλίου 2017, το γραφείο πρωθυπουργού στην Τουρκία καταργήθηκε και οι εξουσίες του πέρασαν στον πρόεδρο. Ο Ταγίπ Ερντογάν άρχισε να θέτει θέμα Λωζάννης όταν προετοιμαζόταν για τις προεδρικές εκλογές της 24ης Ιουνίου 2018, τις οποίες κέρδισε. Μπορεί να κυβερνά την Τουρκία από το τέλος του 2002, αλλά είναι πανίσχυρος μόλις ενάμιση χρόνο. Ζει πλέον στο προεδρικό παλάτι, που στοιχισε μισό δισεκατομμύριο ευρώ, αποτελείται από πάνω από 1.000 δωμάτια και είναι μεγαλύτερο από τον Λευκό Οίκο, το Κρεμλίνο και τις Βερσαλλίες. «Είναι σύμβολο της αυξανόμενης ισχύος της Τουρκίας στην περιοχή», έχει πει. Και η Δημοκρατία; «Η Δημοκρατία είναι ένα τραμ που ανεβαίνει και κατεβαίνει όταν έχεις φτάσει στον προορισμό σου», είναι μια φράση που του αποδίδεται. Εγκυριοι τουρκολόγοι λένε ότι στο μυαλό του βρίσκεται το ορόσημο του 2023. Τότε θα διενεργηθούν οι επόμενες προεδρικές εκλογές. Παράλληλα, το 2023 κλείνουν 100 χρόνια από την ίδρυση του νεότερου τουρκικού κράτους που πραγματοποιήθηκε με τη Συνθήκη της Λωζάννης, το 1923. Ο Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος θέλει να μείνει στην Ιστορία ως «νέος Κεμάλ», πιστεύει ότι θα υπερβεί την πολιτική φθορά και θα κερδίσει τις εκλογές μόνον αν έχει κατορθώσει να επανιδρύσει την Τουρκία με ένα «φρεσκάρισμα» της Συνθήκης της Λωζάννης. Μετά την επέμβαση στη Συρία, η οποία έγινε ανεκτή από τη Δύση, δίνεται να πιστεύει ότι μπορεί να προχωρήσει σε κινήσεις στην υπόλοιπη περιοχή.

ΑΠΟΨΗ

Ελληνική εξωτερική πολιτική και η συμφωνία Τουρκίας - Λιβύης

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΟΤΖΙΑ***

Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας από το 1973 υπονοείται μέσα από ένα επαναλαμβανόμενο σχήμα τεσσάρων φάσεων: Αμφισβήτηση της κυριαρχίας και των δικαιωμάτων της Ελληνικής Δημοκρατίας σε θαλάσσιες περιοχές και νησιά. Αναγνώριση των αμφισβητούμενων σε «γκρίζες ζώνες». Παρεμπόδιση άσκησης των νόμιμων δικαιωμάτων της Ελλάδας σε αυτές. Προσπάθεια, τέλος, να εμφανιστούν αυτές οι περιοχές ότι «ανήκουν στην Τουρκία». Πρόκειται για επιλογές διεθνούς πειρατείας, κατάφορης παραβίασης του διεθνούς δικαίου και προκλήσεων που απαιτούν εκ μέρους μας αυστηρές απαντήσεις. Για την αντιμετώπιση αυτής της μεθόδευσης ως προς τη συμφωνία Τουρκίας - Λιβύης, η Ελλάδα οφείλει να πράξει άμεσα τα εξής:

Πρώτον, να κλείσει τους κόλπους της και να χαράξει τις γραμμές βάσης που αντιστοιχούν σε αυτούς. Με αυτόν τον τρόπο μετακινείται η βάση από την οποία ξεκινάει η χάραξη των ζωνών όπως προβλέπει το διεθνές δίκαιο. Μεγαλώνει, δηλαδή, «η εδαφική κυριαρχία» της χώρας. Ακόμα και η Αλβανία το έχει κάνει πριν από 30 χρόνια. Το ερώτημα είναι γιατί δεν έβλεπαν αρκούντως μακριά και δεν το

Συνολικά, η Ελλάδα χρειάζεται να αναλάβει πρωτοβουλίες που δεν θα είναι προς μικροκομματική χρήση.

έκαναν επί δεκαετίες οι ελληνικές κυβερνήσεις; Ή γιατί μετά την παραιτήσή μου από το ΥΠΕΞ η προηγούμενη κυβέρνηση έκανε πίσω από τα ήδη προετοιμασμένα και συμφωνηθέντα; Ίσως γιατί στην Ελλάδα κυριαρχεί στην πολιτική η φοβική εξωτερική πολιτική, πολιτική χωρίς όραμα, περιορισμένη σε τακτικισμούς. Αντίθετα με αυτές τις νοοτροπίες χρειάζεται μια ενεργητική υπεύθυνη εξωτερική πολιτική, με στρατηγική, μέτρο, γνώση και αποφασιστικότητα.

Δεύτερον, πρέπει άμεσα να ανοίξει η προεβία της Ελλάδας στην Τρίπολη ενώ, ταυτόχρονα, η χώρα να συνεχίσει να έχει καλές σχέσεις με τη Βουλή της Λιβύης. Είχα πεί ο ίδιος στη Λιβύη. Η κατάσταση του κτιρίου της προεβίας είναι πολύ καλή. Προσλάβαμε βοηθητικό προσωπικό που τη φροντίζει. Σε υπηρεσιακό συμβούλιο είχε αποφασιστεί ποιος διπλωμάτης θα την αναλάβει. Επειτα από έρευνα είχαμε καταλήξει για το προσωπικό και τα μέσα ασφαλείας που θα χρεια-

στούν, ενώ έγιναν συνεννοήσεις με την Ιταλία προκειμένου να συntonιστούμε. Όλες αυτές οι ενέργειες ακυρώθηκαν. Κάποιοι θεωρούν ότι δεν προέχουν τα εθνικά συμφέροντα και η ασφάλεια της πατρίδας. Καιρός να σοβαρευτούν.

Τρίτον, η κυβέρνηση όφειλε να προωθήσει μέτρα οικονομικών και διπλωματικών κυρώσεων από την Ε.Ε. εις βάρος της Λιβύης μέχρι την ακύρωση της συμφωνίας. Αυτό δύναται να σπρινχθεί στο ότι πετύχαμε πριν από δύο χρόνια τη δέσμευση του συμβουλίου των ΥΠΕΞ της Ε.Ε. να αποτελεί κριτήριο το διεθνές δίκαιο της θαλάσσης έναντι τρίτων.

Τέταρτον, να σταματήσει άμεσα η παρούσα κυβέρνηση να αντιμετωπίζει την Κύπρο με όρους αλληλεγγύης προς «τρίτους». Η Κύπρος είναι κομμάτι του ελληνισμού (ας διαβάσουν, επιτέλους, κάποιοι ιστορία, αλλά και ποίηση όπως Σεφέρη και Ελύτη). Ανέναντί της, ιδιαίτερα μετά τα εγκλήματα της χούντας το 1974, έχουμε ειδικές ευθύνες στήριξης της ασφάλειάς της. Επιπλέον, ενώ καλώς πραγματοποιούμε με τρίτους συναντήσεις «κυβέρνησης προς κυβέρνηση» όπως με Τουρκία, Ισραήλ, Αίγυπτο, πρέπει επιτέλους να οργανώσουμε το ίδιο με την Κύπρο, όπως προτείνω εδώ και πολύ καιρό.

Πέμπτον, θα ήταν πολύ χρήσιμο να σοβαρευτούν οι κυβερνητικοί και να σταματήσουν να хаσκογελούν όταν μιλούν για τη «διπλωματία των κανονιοφόρων» που προωθεί η Τουρκία στην κυπριακή ΑΟΖ, ακόμα και στην αιγιαλίτσα ζώνης. Αν δεν έμαθαν τίποτα από τη συμπεριφορά της Τουρκίας στη Συρία, τότε μάλλον δεν έχουν καταλάβει ούτε τα στοιχειώδη που απαιτεί η εξωτερική πολιτική της χώρας. Επίσης καλό είναι να μιλάνε λίγο και να μελετούν περισσότερο. Δεν μπορεί, επί παραδείγματι, ο Έλληνας ΥΠΕΞ να δηλώνει δημόσια ότι δεν γνωρίζει αν οι σεισμικές έρευνες στην ελληνική υφαλοκρηπίδα από τρίτους συνιστούν ευθεία παραβίαση της κυριαρχίας μας. Οι Τούρκοι καταγράφουν και «χειρίζονται» την άγνοιά του.

Εκτον, να στηρίξουμε τις σχέσεις μας με την Αίγυπτο. Τις προσπάθειες για οριοθέτηση και ανακήρυξη ΑΟΖ μαζί της. Η εξωτερική πολιτική δεν είναι «ευχάριστος τουρισμός», αλλά ένα πολύ σκληρό πεδίο υπεράσπισης των δικαιώων της χώρας και του ελληνισμού. Δεν μπορεί κάποιοι να πγαίνουν αυτή την εποχή στο Κάιρο χωρίς χάρτες και σχεδιαγράμματα.

Εβδομον, η Ελλάδα να συγκεντρωθεί στις προβληματικές ελληνο-

τουρκικές σχέσεις. Προκειμένου να γίνει αυτό απαιτείται να αντιμετωπιστούν με δημιουργικό και παραγωγικό τρόπο τα όποια προβλήματα υπάρχουν με τους βόρειους γείτονές μας. Να κατανοήσει ο Ν.Δ. πόσο απαραίτητη ήταν η συμφωνία των Πρεσπών και από τη σκοπιά της γεωστρατηγικής και να αξιοποιήσει τη σημερινή ευκαιρία προώθησης της «διπλωματίας των σεισμών» με την Αλβανία.

Ογδοον, στις ίδιες τις ΗΠΑ χάσαμε το 2019 σημαντικές διασυνδέσεις με θεσμούς και πρόσωπα. Είναι επείγουσα ανάγκη η αναπλήρωση του κενού. Επίσης, χρειάζεται να μιλήσουμε αναλυτικότερα με Ρωσία και Κίνα για τη στάση της Τουρκίας και να αναδείξουμε τα της συμπεριφοράς της τελευταίας με τρόπο απαιτητικό στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, έναντον, όλα τα πιο πάνω πρέπει να γίνουν σε συνδυασμό με μέτρα που δεν μπορούν να ειπωθούν δημόσια, προκειμένου να δούμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις με μεγαλύτερη ασφάλεια και ηρεμία. Οι σχέσεις μας με τη νευρική και αναθεωρητική-επιθετική γείτονα πρέπει και πάλι να αποκτήσουν μοχλούς πίεσης.

Η προοπτική ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. δεν υπάρχει και μαζί με

αυτή δεν υπάρχουν και τα εργαλεία που προκύπταν από μια τέτοια προοπτική/σχέση πριν από είκοσι χρόνια. Υπάρχουν, όμως, προς αξιοποίηση οι οικονομικές σχέσεις της Ε.Ε. μαζί της, ιδιαίτερα η τελεωνειακή ένωση που αφορά μια ύλη 60 δις. ευρώ. Ταυτόχρονα χρειάζεται μια ειδική στρατηγική ανάπτυξης των σχέσεων με την Αγκυρα, ώστε να στερεώσουμε ορισμένες συνεργασίες. Όμως, η όποια συνεργασία προϋποθέτει επίδειξη αποφασιστικότητας και ισχύος, στήριξη σε συμμαχίες.

Συνολικά, η Ελλάδα χρειάζεται να αναλάβει πρωτοβουλίες που δεν θα είναι προς μικροκομματική χρήση, όπως προσπάθησαν κάποιοι να κάνουν με τις τετραμερείς αμυντικές συμφωνίες που τις βρήκαν έτοιμες από έμένα και για τις οποίες ουδέποτε μίλησα δημόσια σε αντίθεση με αυτούς. Να αντιμετωπίσει τα προβλήματα με την Τουρκία τολημρά και ρεαλιστικά με το βλέμμα στραμμένο στην περιφερειακή και διεθνή κατάσταση, στην ασφάλεια και σταθερότητα, χωρίς πολιτικές ιαχών ή κατευνασμού, μακριά από το σκεπτικό οποιασδήποτε εκλογικής «σταυροδοσίας».

* Ο κ. Νίκος Κοτζιάς είναι πρώην υπουργός Εξωτερικών.

Στην τελική ευθεία η παραπομπή Τραμπ

Πώς η Νάνσι Πελόσι ξεπέρασε τους ενδοιασμούς της και πείστηκε να θέσει στο Κογκρέσο ζήτημα καθαίρεσης του προέδρου

Των **SHERYL GAY STOLBERG**
και **NICHOLAS FANDOS**
THE NEW YORK TIMES

Εκείνο το Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου, η Δημοκρατική πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων Νάνσι Πελόσι είχε προγραμματίσει να εκφωνήσει δύο επικηδείους, τον πρώτο στην αμερικανική πρωτεύουσα και τον δεύτερο στην Πολιτεία της Νότιας Καρολίνας. Κάποια στιγμή ανάμεσα στο βαρυφορτωμένο πρόγραμμά της, η ματιά της έπεσε στο εκρηκτικό πρωτοσέλιδο της εφημερίδας The Wall Street Journal υπό τον τίτλο: «Ο Τραμπ πιέζε κατ' επανάληψιν τους Ουκρανούς να ανοίξουν έρευνα για τον γιο του Τζο Μπάιντεν», του Δημοκρατικού τέως αντιπροέδρου των ΗΠΑ και υποψήφιου για το προεδρικό χρίσμα στις εκλογές του 2020. Αυτή,

Αυτή την εβδομάδα συντάσσεται το κατηγορητήριο, ενώ η σχετική ψηφοφορία στη Βουλή των Αντιπροσώπων αναμένεται για τις 20 Δεκεμβρίου.

όπως εξομολογούνται συνεργάτες της, ήταν η στιγμή που θα άλλαζε ριζικά τη στάση της στο θέμα που κυριαρχεί στην αμερικανική πολιτική ζωή τους τελευταίους μήνες.

Επί μήνες, η Νάνσι Πελόσι αντιστεκόταν στις εκκλήσεις των πιο ριζοσπαστικών στοιχείων του κόμματός της για παραπομπή του προέδρου με το ερώτημα της καθαίρεσης. Θα χρειαζόταν άλλη μία εβδομάδα μέχρις ότου δει το φως της δημοσιότητας η καταγγελία του μάρτυρα δημοσίου συμφέροντος (η ταυτότητα του οποίου δεν έχει αποκαλυφθεί) για το επίμαχο τηλεφώνημα του Τραμπ στον Ουκρανό πρόεδρο Βολοντίμιρ Ζελένσκι. Αυτό ήταν το γεγονός που οδήγησε τους μέχρι τότε απρόθυμους βουλευτές από τη μετριοπαθή πτέρυγα των Δημοκρατικών να

Η Δημοκρατική πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Νάνσι Πελόσι, στη σχετική δήλωσή της επέλεξε αυστηρούς τόνους.

πουν στην πρόεδρο της Βουλής ότι είχαν ξεπεράσει τους ενδοιασμούς τους και ήταν έτοιμοι να ψηφίσουν υπέρ της παραπομπής.

Ωστόσο, η είδηση ότι ο πρόεδρος πίεζε κατ' επανάληψιν τους Ουκρανούς να ανοίξουν δικαστική έρευνα για έναν πολιτικό του αντίπαλο ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι για τη Νάνσι Πελόσι. Η πρόεδρος της Βουλής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν αναγκαίο να θέσει σε κίνηση τις διαδικασίες που θα οδηγούσαν στην παραπομπή, ενδεχομένως δε και στην καθαίρεση του 45ου προέδρου.

Την περασμένη εβδομάδα, η κ. Πελόσι έκανε άλλο ένα σημαντικό βήμα. Την Πέμπτη ανακοίνωσε ότι έδωσε εντολή στον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής να συντάξει το κατηγορητή-

ριο βάσει του οποίου ο Ντόναλντ Τραμπ θα δικαστεί από τη Γερουσία εφόσον, όπως αναμένεται, η παραπομπή του εγκριθεί από την ολομέλεια του Σώματος. Στη δήλωσή της επέλεξε αυστηρούς τόνους, που κάποιες φορές διακόπτονταν από στιγμές συναισθηματικής φόρτισης —«μην μπλέκεις μαζί μου» είπε σε δημοσιογράφο που τη ρώτησε αν μισεί τον πρόεδρο— φανεράνοντας την πλήρη μεταμόρφωσή της από τον σκεπτικισμό στη μαχητική υπεράσπιση της παραπομπής.

Πριν από εννέα μήνες, η κ. Πελόσι είχε δηλώσει, σε συνέντευξή της στην εφημερίδα Washington Post, ότι «δεν υποστηρίζει την παραπομπή» γιατί μια τέτοια εξέλιξη «θα ήταν τόσο δικαστική για τη χώρα, που δεν νομίζω ότι θα

έπρεπε να βαδίσουμε σ' αυτό το μονοπάτι, εκτός αν προέκυπτε κάτι πραγματικά συντριπτικό. Δεν αξίζει κάτι τέτοιο», προσέθεσε. Οι ηγέτες των Ρεπουμπλικανών στο Κογκρέσο υπενθύμισαν πολλές φορές το τελευταίο διάστημα αυτή την παλιότερη τοποθέτηση της προέδρου της Βουλής. Την Πέμπτη, ισχυρίστηκαν ότι τελικά υπέκυψε στην πίεση της αριστερής πτέρυγας του κόμματός της.

«Πιστεύω ότι έχασε τον έλεγχο», δήλωσε ο γερουσιαστής Τζον Κόρνιν από το Τέξας. «Τον Μάρτιο έλεγε ότι η παραπομπή δεν θα είναι επιτυχής αν δεν έχει δικομματική υποστήριξη, αλλά τώρα εγκαταλείπει τελείως αυτή τη γραμμή». Ωστόσο, η κ. Πελόσι απάντησε ότι ο πρόεδρος δεν άφησε στους Δημοκρατικούς άλλη επιλογή. «Είναι

αυτός που δίκασε τη χώρα. Εμείς τιμάμε το σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών», υποστήριξε.

Στενοί συνεργάτες της εκμυστηρεύονται ότι η κ. Πελόσι δεν ήταν ποτέ ενθουσιώδης οπαδός της παραπομπής γιατί φοβόταν ότι οι μετριοπαθείς Δημοκρατικοί μπορεί να χάσουν τις έδρες τους στις εκλογές του επόμενου χρόνου και ότι η πόλωση μπορεί να πάρει απειλητικές διαστάσεις στη χώρα. Επιπλέον, θεωρούσε ότι το ψυχόδραμα της παραπομπής θα αποπροσανατολίζει από την κοινωνική ατζέντα των Δημοκρατικών: τη μείωση του κόστους των φαρμάκων, την αύξηση του κατώτατου μισθού, την καταπολέμηση της διαφθοράς και την επιβολή αυστηρότερων όρων στο θέμα της οπλοκατοχής. Όταν όμως οι ενδείξεις για την ενοχή του προέδρου συσσωρεύθηκαν,

Στο ερώτημα αν πρέπει να καθαρευθεί ή όχι από το αξίωμά του, το εκλογικό σώμα εμφανίζεται διχασμένο σε ισοδύναμα μέρη.

η κ. Πελόσι, έστω και απρόθυμα, πέρασε τον Ρουβίκωνα και αφιέρωσε όλες τις δυνάμεις της στη διεξαγωγή των ερευνών για την παραπομπή με τον πιο αδιάβλητο και έντιμο τρόπο.

Ο λόγος τώρα περνάει στην Επιτροπή Δικαιοσύνης, η οποία θα συγκληθεί πιθανότατα τη Δευτέρα για να συντάξει το κατηγορητήριο εναντίον του προέδρου. Οι Δημοκρατικοί πρέπει να αποφασίσουν αν θα περιοριστούν στην ουκρανική υπόθεση ή θα περιλάβουν κατηγορίες για παρεμπόδιση της Δικαιοσύνης στην έρευνα του ειδικού ανακριτή Ρόμπερτ Μιούλερ για τη ρωσική υπόθεση. Μια πρώτη ένδειξη ήρθε από την ίδια τη Νάνσι Πελόσι την Παρασκευή, όταν δήλωσε, σε συνέντευξη Τύπου που έδωσε στο Καπιτώλιο,

ότι «όλοι οι δρόμοι οδηγούν στον Πούτιν». Το πόρισμα της Επιτροπής Πληροφοριών της Βουλής, που δόθηκε στη δημοσιότητα από τον πρόεδρό της, Ανταμ Σιφ, σκιαγραφεί ένα ευρύ φάσμα παραβάσεων που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο κατηγορητήριο για την παραπομπή του. Οι σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής Δικαιοσύνης αναμένονται στα τέλη της επόμενης εβδομάδας, για να περάσει στη συνέχεια η σκυτάλη στην ολομέλεια της Βουλής, η οποία θα λάβει την τελική απόφαση.

Αισιοδοξία

Οι Δημοκρατικοί, που ελέγχουν τη Βουλή, αισιοδοξούν ότι η παραπομπή του κ. Τραμπ θα περάσει εύκολα στην ψηφοφορία που θα γίνει πιθανότατα στις 20 Δεκεμβρίου, τελευταία ημέρα συνεδριάσεων του Κογκρέσου πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων. Ωστόσο, η όλη διαδικασία, η οποία διεξάγεται ενώ η χώρα έχει ήδη μπει σε προεκλογική τροχιά ενόψει της προεδρικής αναμέτρησης του 2020, ενέχει κινδύνους και για τα δύο κόμματα, όπως βέβαια και για τον πρόεδρο.

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος Τραμπ επιμένει ότι η όλη ιστορία είναι ένα «κυνήγι μαγισσών» και μια «φάρσα» των Δημοκρατικών, που κινούν την υπόθεση της παραπομπής επειδή δεν μπορούν να τον νικήσουν διαφορετικά στις εκλογές του 2020. «Αν είναι να με παραπέμψετε, κάντε το γρήγορα», δήλωσε την Πέμπτη, μετά τις ανακοινώσεις Πελόσι, βέβαιος ότι η ελεγχόμενη από τους Ρεπουμπλικανούς Γερουσία, η οποία θα κληθεί να τον δικάσει, τελικά θα τον απαλλάξει από τις κατηγορίες.

Το μεγάλο αναπάντητο ερώτημα είναι πώς θα λειτουργήσει η διαδικασία της παραπομπής στο εκλογικό σώμα. Σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσκοπήσεις, μια μικρή πλειοψηφία πολιτών τάσσεται υπέρ της παραπομπής του προέδρου, αλλά στο ερώτημα αν πρέπει να καθαρευθεί ή όχι από το αξίωμά του, το εκλογικό σώμα εμφανίζεται διχασμένο σε δύο ισοδύναμα μέρη.

Όταν οι ευχές γίνονται πράξεις

Το πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ΑΝΑΔΑ – ΣΩΖΩ δημιουργήθηκε το 2010 από την SPPMEDIA και την ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ. Μέχρι τώρα πραγματοποιήθηκαν 11 δεντροφυτεύσεις σε διάφορες περιοχές της Κύπρου, ενώ για φέτος επιλέξαμε την Άλωνα, στην επαρχία Λευκωσίας.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

50
ΧΡΟΝΙΑ

Οι «ψηφιακές πλατειές» αποτελούν το μέλλον των social media

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σταδιακά αποσυντίθενται

Της **ANNALEE NEWITZ**
THE NEW YORK TIMES

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν δηλητηριάσει τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούμε και ταυτόχρονα έχουν υπονομεύσει τη δημοκρατική διαδικασία. Πολλοί θέλουμε να απέχουμε, αλλά η αλήθεια είναι ότι αδυνατούμε να φανταστούμε τον κόσμο χωρίς αυτά. Μπορεί να συζητούμε για την αναδιαμόρφωση και τη ρύθμισή τους, την «επιδιόρθωσή τους».

Αλλάστε, όσοι μεγαλώσαμε στην εποχή του Διαδικτύου, γνωρίζουμε ότι κανένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης δεν ζει για πάντα. Το Twitter και το Facebook αποσυντίθενται με αργούς ρυθμούς.

Ωστόσο, προτού εκπνεύσουν ολοκληρωτικά, πρέπει να αναλογιστούμε πώς θα είναι το μέλλον μετά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ώστε να προετοιμαστούμε γι' αυτό που θα έρθει. Οφείλουμε να είμαστε έτοιμοι για ό,τι τα υποκαταστήσει, όπως το Διαδίκτυο αντικατέστησε την τηλεόραση, μεταμορφώνοντας συνολικά τον πολιτισμό μας.

Οι επαίντες της διαδικτυακής πραγματικότητας επισημαίνουν ότι η μεγαλύτερη τραγωδία του μέλλοντος δεν θα είναι η απώλεια της ιδιωτικότητας του βίου μας, αλλά η απώλεια μιας ανοικτής δημόσιας σφαίρας.

Υπάρχουν πολλά μονοπάτια πέρα από την κόλαση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Όμως, όλα ξεκινούν με το όραμα δημιουργίας δημοσίων βημάτων, όπου όλοι οι άνθρωποι θα μπορούν να αναζητήσουν το κοινό έδαφος.

Ενα βασικό ερώτημα το οποίο προσπάθησα να απαντήσω ήταν τι θα συνέβαινε στο Ιντερνετ του

μέλλοντος αν παραδίδαμε στους αλγόριθμους τον πλήρη έλεγχο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Γι' αυτό επικοινωνήσα με την Τζανέλ Σέιν, σχεδιάστρια αλγορίθμων, που χρησιμοποιεί τον αλγόριθμο GPT-2, ένα νευρωνικό δίκτυο πρόβλεψης της επόμενης λέξης μιας πρότασης, αφού «διδάχθηκε» από οκτώ εκατομμύρια ιστοσελίδες. Τη ρώτησα αν οι αλγόριθμοι της θα μπορούσαν να μας δώσουν μία ιδέα του μέλλοντος, όπως αυτό θα διαμορφωθεί μετά τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης. Αυτή εισήγαγε στον αλγόριθμο δε-

Αλγόριθμος προέβλεψε ότι τα μέσα που διοικούνται από αλγορίθμους είναι καταδικασμένα σε αποτυχία.

δομένα για τους όρους χρήσης του Second Life, ενός κοινωνικού δικτύου εικονικής πραγματικότητας και το νευρωνικό σύστημα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ακόμα και στο απώτερο μέλλον θα εξακολουθούμε να ανησυχούμε για τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφερόμαστε στους άλλους στη δημόσια σφαίρα και θα συνεχίσουμε να δημιουργούμε κανόνες που θα προστατεύουν τα παιδιά και θα αποτρέπουν τις δυσάρεστες καταστάσεις.

Πιο σημαντικό από όλα, ωστόσο, είναι το γεγονός ότι το νευρωνικό σύστημα της Σέιν καθεστώς σαφές ότι τα μέσα που διοικούνται από αλγορίθμους είναι καταδικασμένα σε αποτυχία. Χρειάζομαστε ανθρώπους να συντηρούν και να φροντίζουν την ψηφιακή δημόσια σφαίρα που θέλουμε.

Το πρόβλημα

Ακόμα και αν οι αλγόριθμοι αποκτήσουν υπέρμετρη ευφυΐα, δεν πρόκειται να μπορέσουμε να επιλύσουμε το πρόβλημα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αν δεν αλλάξουμε τις αναχρονιστικές μεταφορές που χρησιμοποιούμε όταν τα σκεπτόμαστε.

Δεν υπάρχει στον πραγματικό κόσμο κάτι ανάλογο με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και αυτό δυσχεραίνει τους χρήστες να κατανοήσουν από πού προέρχεται το πλήθος δεδομένων πληροφοριών και πού καταλήγουν τα προσωπικά τους στοιχεία.

Διαθέτουμε εμπειρία αιώνων στον σχεδιασμό δημόσιων χώρων στην πραγματική ζωή, χώρων όπου οι άνθρωποι συναθροίζονται και ανταλλάσσουν απόψεις με ασφάλεια.

Όταν παρέλθει η εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης θα έχουμε την ευκαιρία να οικοδομήσουμε εκ νέου την κατεστραμμένη δημόσια σφαίρα, δημιουργώντας ψηφιακούς δημόσιους χώρους που στην πραγματικότητα θα μιμούνται τα πραγματικά δημαρχεία ή τις πλατείες, τους χώρους συνανθρώπων και τους πεζόδρομους. Εκεί οι άνθρωποι θα αναπτύσσουν κοινωνικές συναναστροφές ή θα συζητούν παραμένοντας, ωστόσο, ανώνυμοι. Αν το θελήσουν, θα μπορούν να είναι απλά πρόσωπα ενός πλήθους και όχι σύνολα δεδομένων κατάφορτα με προσωπικές πληροφορίες.

Στην πραγματική ζωή, άλλωστε, ελέγχουμε καλύτερα ποιος θα μπει στην ιδιωτική μας ζωή, και ποιος θα μάθει λεπτομέρειες για το πρόσωπό μας. Τα μέσα, που θα ελέγχονται από τον άνθρωπο, θα αντικατοπτρίζουν καλύτερα τους τρόπους διαπροσωπικής επκοι-

Στους ψηφιακούς δημόσιους χώρους στο μέλλον οι άνθρωποι θα συζητούν παραμένοντας ανώνυμοι. Αν το θελήσουν, θα μπορούν να είναι απλά πρόσωπα ενός πλήθους και όχι σύνολα δεδομένων κατάφορτα με προσωπικές πληροφορίες.

Το πρόβλημα του Διαδικτύου σήμερα

Η Ερिका Χολ, ιδρύτρια της εταιρείας σχεδιαστών Mule, αποπειράθηκε να μου αποκαλύψει το μέλλον του Διαδικτύου, εξηγώντας ότι «μπορεί εύκολα να σχεδιάσει κανείς επαφές που δημιουργούν πιο ασφαλείς χώρους αλληλεπίδρασης, όπως ακριβώς γνωρίζουμε πώς να σχεδιάζουμε δρόμους που είναι ασφαλείς». Επισήμανε ότι σήμερα το πρόβλημα των social media δεν είναι τεχνολογικό, αλλά αφορά τον τρόπο που λειτουργεί η Σίλικον Βάλεϊ. Το θέμα, είπε, είναι ότι οι τεχνολογικοί κολοσσοί θέλουν να συγκεντρώσουν παρά πολλά προσωπικά στοιχεία από τους πελάτες τους, χωρίς να τους αποκαλύπτουν τον λόγο. Πρόκειται για ένα σχεδιαστικό λάθος εις βάρος των χρηστών, που τους αφήνει ευάλωτους σε παραβιάσεις όπως το σκάνδαλο της Cambridge Analytica. Επίσης εταιρείες, όπως το Twitter και το Facebook, δεν έχουν κίνητρο να συμβάλουν στη δημιουργία καλύτερων σχέσεων μεταξύ των χρηστών και πληρέστερης κατανόησης των ειδήσεων «επειδή κερδοσκοπούν από τις προσβολές και την παραπληνση», αφού εκεί εστιάζεται η σκέψη μας και αυτά τονώνουν τις διαφημίσεις.

ωνίας σε μία λειτουργική δημοκρατική κοινωνία.

Όπως, άλλωστε, διακαθήκαμε από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η ανώνυμη επικοινωνία μπορεί να εκφυλιστεί εύκολα. Τι, όμως, θα αποτρέψει τους ψηφιακούς δη-

μόσιους χώρους του μέλλοντος από το να βρithουν ύβρεων και παραπληροφόρησης και τελικά να καταστούν πολύ χειρότεροι από σήμερα;

Η κληρονομία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι ένας κόσμος

που διψά για νέα είδη δημόσιων εμπειριών. Προκειμένου να οικοδομήσουμε εξαρχής τη δημόσια σφαίρα, οφείλουμε να εφαρμόσουμε όλες τις γνώσεις που συγκεντρώσαμε από κοινωνικά πειράματα δισκατομμυρίων δολαρίων, όπως το Facebook, αλλά και περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως το Μαύρο Twitter. Πρέπει να οικοδομήσουμε και ιδιωτικούς χώρους τους οποίους θα επιμελούνται άνθρωποι που γνωρίζουμε και εμπιστευόμαστε.

Η δημόσια σφαίρα μεταβλήθηκε αμετάκλητα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Εκεί, όμως, έρθει το πλήρωμα του χρόνου για κάτι διαφορετικό.

Οφείλουμε να πάσουμε να μεταβιβάσουμε την ευθύνη των δημόσιων χώρων σε αλγορίθμους και επιχειρήσεις και να την επωμιστούν και πάλι άνθρωποι. Ίσως πρέπει να επιβραδύνουμε λίγο τις προσπάθειές μας, αλλά δεν θα είναι η πρώτη φορά που δημοκρατίες γεννήθηκαν από το χάος. Σίγουρα μπορούμε να το ξανακάνουμε.

Κάν' το όπως ο Γιάννης Αντετοκούνμπο

Η ακαδημία του Ελληνια star του NBA, στην Αθήνα, αγκαλιάζει παιδιά από ευπαθείς ομάδες και δομές μεταναστών και προσφύγων

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Μεσημέρι Σαββάτου στις ανηφόρες της Λαμπρινής. Ο χαρακτηριστικός ήχος της μπάλας του μπάσκετ που σκάει, διακόπτει τη φασαρία της γειτονικής λαϊκής αγοράς και προσκαλεί να πλησιάσεις. Τα δύο περιφραγμένα γήπεδα είναι γεμάτα από έφηβα κορίτσια που ασκούνται στην ντρίπλ και στο μπάσιμο στο καλάθι. Αυτό το τελευταίο είναι διακοσμημένο, στο ταμπλό του, με πολύχρωμα αυτοκόλλητα στο μεγαλύτερο από τα οποία διαβάζεις «Antetokounbros». Η ίδια επιγραφή, μαζί με δεκάδες άλλες που προτρέπουν «δούλεψε σκληρά», «να ονειρεύεσαι», «μην τα παρτάς ποτέ», «είμαστε όλοι αδέρφια» κ.ά. είναι σταμπρισμένη με γκράφιτι σε όλους τους γύρω τοίχους. Από κάτι τέτοια γήπεδα, πιθανότατα χειρότερης ποιότητας, ξεκίνησε πριν από μία δεκαετία και ο Γιάννης Αντετοκούνμπο, σημερινός MVP στο κορυφαίο πρωτάθλημα μπάσκετ του κόσμου. Όπως είναι φανερό, τόσο εκείνος όσο και η οικογένειά του δεν έχουν ξεχάσει...

Η «Ακαδημία Αντετοκούνμπο», που ιδρύθηκε φέτος και μετρά ήδη μερικές εβδομάδες λειτουργίας, αποτελεί μια πιο μόνιμη προέκταση των καλοκαιρινών μπασκετικών γιορτών που διοργανώνει τα τελευταία χρόνια ο Γιάννης και τα αδέρφια του σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, με τη συνεργασία του Eurohoops. Μπασκετικός οργανισμός με διαφορετικά παρακλάδια (ενημέρωση, ακαδημία κ.ά.), το τελευταίο έχει αναλάβει να κάνει πράξη το καινούργιο πρότζεκτ. «Ήδη με τα καλοκαιρινά

Τα κορίτσια που συναντήσαμε στη Λαμπρινή κατάγονταν από χώρες της Αφρικής, τη Συρία, το Ιράν, φυσικά και την Ελλάδα. «Στόχος είναι να βοηθήσουμε τα παιδιά να γίνουν η καλύτερη εκδοχή του εαυτού τους», λέει ο επικεφαλής του μπασκετικού οργανισμού Eurohoops, Νίκος Βαρλάς.

«Antetokounbros» έχει δημιουργηθεί σχέση εμπιστοσύνης με τα αδέρφια. Γενικώς τους ενδιαφέρει οτιδήποτε συνδέεται με το όνομά τους, να γίνεται σωστά και προστατευμένα.

Στην Ακαδημία, το μπάσκετ αποτελεί απλά αφορμή. Στόχος είναι να βοηθήσουμε τα παιδιά να γίνουν η καλύτερη εκδοχή του εαυτού τους. Να επικοινωνήσουμε ουσιαστικά μαζί τους και να βγουν όλα κερδισμένα, όχι στο μπάσκετ αλλά στη ζωή», σημειώνει ο εκ των επικεφαλής του Eurohoops, Nikos Barlas.

«Για τον Γιάννη, η κοινωνική κληρονομιά που θα αφήσει είναι πιο σημαντική από την μπασκετική».

Ο ίδιος διατηρεί εδώ και χρόνια φιλική σχέση με τον Γιάννη Αντετοκούνμπο και μου επαναλαμβάνει αυτό που και ο ίδιος ο Έλληνας star έχει δηλώσει: «Για τον Γιάννη, η κοινωνική κληρονο-

μία που θα αφήσει, είναι πιο σημαντική από την μπασκετική». Τα 100 παιδιά της Ακαδημίας, που θα προπονούνται μέχρι το καλοκαίρι στα γήπεδα της Λαμπρινής και των Αμπελοκήπων (το πρόγραμμα είναι διетές), επιλέχθηκαν με κοινωνικά κριτήρια και προέρχονται κατά κανόνα από ευπαθείς ομάδες — αρκετά φτάνουν στο γήπεδο με πούλμαν, από δομές φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων. Τα κορίτσια που είδαμε από κοντά το περασμένο Σάββατο κατάγονταν από χώρες της Αφρικής, τη Συρία, το Ιράν, την υπόλοιπη Ασία, φυσι-

κά και την Ελλάδα. Πόσο εύκολο είναι όμως να λειτουργήσει όλο αυτό το πολυπολιτισμικό μείγμα;

«Υπάρχει σεβασμός»

«Για να πω την αλήθεια περίμενα περισσότερες δυσκολίες λόγω γλώσσας, έλλειψης πειθαρχίας κ.τ.λ.» τα παιδιά όμως είναι πολύ συγκεντρωμένα και κυρίως χαρούμενα που βρίσκονται εδώ. Είναι κάπως διαφορετικό από την προπόνηση σε συλλόγους. Εδώ βλέπεις πως υπάρχει πολύς σεβασμός, νιώθουν όντως τυχερά που το κάνουν αυτό», μας λέει η αρχιπροπονήτρια της Ακαδημίας, Αναστασία Κωστάκη. Διακεκριμένη πρώην μπασκετμπολίστρια, η Κωστάκη επισημαίνει πως το πιο σπουδαίο για αυτά τα παιδιά, που έχουν περάσει δύσκολα, είναι να μπορούν να ονειρεύονται. Η ίδια είναι επίσης υπεύθυνη για την εκπαίδευση νέων προπονητών, οι οποίοι λαμβάνουν επίσης μέρος στο πρόγραμμα. «Για τα κορίτσια μεγάλη σημασία έχει η αυτοπεποίθηση.

Αρκετά από αυτά προέρχονται από χώρες όπου η θέση της γυναίκας είναι πιο χαμηλή και πρέπει να μάθουν να στηρίζονται στις δυνάμεις τους», μου λέει στα ελληνικά μια νεαρή προπονήτρια από το Ιράν, η οποία βρίσκεται μόλις έναν χρόνο στη χώρα μας.

Η πολυπολιτισμικότητα λοιπόν λειτουργεί, αρκεί να υπάρχουν αγαθές προθέσεις. Παρ' όλα αυτά το πρόγραμμα δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί δίχως τη συμβολή δύο ακόμα πυλώνων: της Nike και του Ισχύματος Ωνάση. Η εταιρεία αθλητικών ειδών είναι φανερό πως έχει βρει στο

πρόσωπο του Γιάννη τον επόμενο μεγάλο πρεσβευτή της και τον στηρίζει σε κάθε του δραστηριότητα. Το Ίδρυμα από την πλευρά του, που διατηρεί εδώ και χρόνια στενή σχέση με την οικογένεια Αντετοκούνμπο, συμβάλλει διαφορετικά:

«Έχουμε βρει κοινό έδαφος πάνω σε αξίες που πρεσβεύουμε τόσο εμείς όσο και η οικογένεια. Ο δικός μας ρόλος είναι πέρα από το μπάσκετ» διοργανώνουμε παράλληλες εκδηλώσεις, εργαστήρια, ομιλίες που στόχο έχουν να εξελίξουν τα παιδιά και να τους δώσουν ευκαιρίες. Εμπρακτα μάλιστα, αφού το Ίδρυμα Ωνάση δίνει τέσσερις υποτροφίες σε παιδιά της Ακαδημίας, ώστε να παρακολουθήσουν καλοκαιρινά μαθήματα στην Αγγλία», επισημαίνει για λογαριασμό του Ισχύματος ο Δημήτρης Θεοδωρόπουλος.

Τα επόμενα βήματα

Υποτροφίες βέβαια υπάρχουν και αθλητικές. Δύο ετήσιες για τα παιδιά, καθώς και μία θέση εργασίας στον Οργανισμό Eurohoops για τους εκπαιδευόμενους προπονητές.

Τα παραπάνω, πάντως, φαίνεται πως είναι μόνο η αρχή. Όλοι οι εμπλεκόμενοι με τους οποίους μιλήσαμε κατέστησαν σαφή την επιθυμία της οικογένειας Αντετοκούνμπο να συνεχίσει να προσφέρει, τόσο σε αθλητικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο στην Ελλάδα. Πιθανότατα από την Ακαδημία δεν θα βγει κάποιος νέος παίκτης του NBA, όμως αν κερδίσουμε μερικούς σωστούς ανθρώπους και πολίτες, η ωφέλεια θα είναι ίσως ακόμα μεγαλύτερη.

Από τη βρεφική ηλικία ο εθισμός στις οθόνες

Ενα βρέφος ηλικίας ενός έτους περνά περίπου μία ώρα την ημέρα μπροστά από μια οθόνη τηλεόρασης, υπολογιστή ή κινητού

Ανθροπικά είναι τα συμπεράσματα αμερικανικής έρευνας, η οποία διαπιστώνει ότι η ενασχόληση των παιδιών με την τηλεόραση ξεκινά από τη βρεφική ηλικία, ακόμα και τους πρώτους μήνες ζωής. Ενα βρέφος ηλικίας ενός έτους περνά κατά μέσον όρο περίπου μία ώρα (53 λεπτά) μπροστά από την οθόνη της τηλεόρασης, του υπολογιστή ή του κινητού τηλεφώνου, ενώ στην ηλικία των τριών ετών ο χρόνος αυτός αυξάνεται σε περίπου 2,5 ώρες (150 λεπτά). Οι ερευνητές των Εθνικών Ινστιτούτων Υγείας των ΗΠΑ, καθώς και των πανεπιστημίων της Νέας Υόρκης και του Ολμπανι, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στην επιθεώρηση JAMA Pediatrics, μελέτησαν περίπου 4.000 παιδιά ηλικίας 12 έως

36 μηνών και στη συνέχεια, όταν ήταν επτά έως οκτώ ετών. Όπως διαπίστωσαν, περισσότερο χρόνο περνούν μπροστά από οθόνες τα πρωτότοκα παιδιά, όσα δεν πηγαίνουν σε βρεφονηπιακό σταθμό, αλλά μένουν στο σπίτι υπό την επίβλεψη γονέος, συγγενούς ή μπέιμπ-σίτερ, καθώς και τα παιδιά γονέων με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο. Εως την ηλικία των οκτώ ετών, τα παιδιά αυτά συνεχίζουν να περνούν περισσότερο χρόνο μπροστά από μια οθόνη από συνομηλίκους τους με άλλα γνωρίσματα. «Τα ευρήματα μας δείχνουν ότι η προσκόλληση στις οθόνες ξεκινά πολύ νωρίς. Γι' αυτό, οι παρεμβάσεις προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος ενός παιδιού μπροστά από μια οθόνη θα έχουν μεγαλύτερη πιθανό-

Παιδιά που εγκαταλείπονται μπροστά σε αναμμένες οθόνες στερούνται εμπειρίες που είναι απαραίτητες για τη σωστή ανάπτυξη του εγκεφάλου τους.

τητα επιτυχίας, εάν επίσης ξεκινήσουν νωρίς», σχολιάζει η ερευνήτρια Εντγουίνα Γιέουνγκ. Τα συμπεράσματα αυτά είναι ανθ-

ρωπικά σε συνδυασμό μιας άλλης έρευνας, που εκπονήθηκε από το Παιδιατρικό Νοσοκομείο του Σίν-σινάτι και τα αποτελέσματά της

δημοσιεύθηκαν στην ίδια επιθεώρηση, η οποία διαπίστωσε άρρηκτη σχέση μεταξύ του χρόνου που περνούν τα παιδιά καθισμένα μπροστά σε αναμμένη τηλεόραση και της ανάπτυξης του εγκεφάλου, ιδιαίτερα στις περιοχές που αφορούν τις λεκτικές δεξιότητες. Οι ερευνητές υπέβαλαν σε μαγνητική τομογραφία 47 υγιή παιδιά, ηλικίας τριών έως πέντε ετών, ενώ ρώτησαν τους γονείς τους πόσες ώρες περνούσε κάθε παιδί μπροστά από κάποια οθόνη. Όπως διαπίστωσαν, τα παιδιά με μεγαλύτερη έκθεση σε οθόνες είχαν χειρότερες επιδόσεις στη γλώσσα, αλλά και στην ταχύτητα επεξεργασίας της. Η έρευνα διαπίστωσε απλώς τη σχέση – και όχι την αιτιότητα. Οι ερευνητές τόνισαν ότι τα συμπεράσματα της μελέτης τους

δεν πρέπει να «μεταφράζονται» σε απλουστεύσεις, όπως ότι οι οθόνες είναι «κακές» και οι συγκεκριμένοι γονείς ανεπαρκείς, επεσήμαναν όμως ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας χρειάζεται να ζουν εμπειρίες προκειμένου να αναπτυχθεί ο εγκεφαλός τους σωστά, άρα οι γονείς οφείλουν να εξασφαλίζουν την πρόσβαση τους στην ανθρώπινη αλληλεπίδραση που επιζητεί ο εγκεφαλός τους. Η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής συνιστά, παιδιά έως 18 μηνών να μην έρχονται καθόλου σε επαφή με ψηφιακές συσκευές, η εισαγωγή των οθονών να γίνεται αργά και με μέτρο στην ηλικία των 18 έως 24 μηνών, ενώ στις ηλικίες δύο έως πέντε ετών, η παραμονή μπροστά από οποιαδήποτε οθόνη να μην ξεπερνά τη μία ώρα την ημέρα.

Φοιτητής στη Νότια Καρολίνα μελετά τα στοιχεία από τομογραφία εγκεφάλου.

Αξονική τομογραφία και εμφάνιση καρκίνου

Αντιπατικά είναι τα επιστημονικά ευρήματα σχετικά με τους κινδύνους από την έκθεση σε ακτινοβολία κατά τη διάρκεια αξονικών τομογραφιών. Σύμφωνα με μια νέα έρευνα, που δημοσιεύθηκε στην επιστημονική επιθεώρηση JNCL Cancer Spectrum, η έκθεση σε ακτινοβολία από αξονικές τομογραφίες συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο ανάπτυξης καρκίνου του θυρεοειδούς και λευχαιμία.

Οι ερευνητές παρακολούθησαν 22.853 πάσχοντες από καρκίνο του θυρεοειδούς, 13.040 πάσχοντες από λευχαιμία και 20.157 ασθενείς με μη-Hodgkin λέμφωμα, κατά το διάστημα 2000-2013. Συνέλεξαν, επίσης, δημογραφικές πληροφορίες από τη βάση δεδομένων του Εθνικού Συστήματος Ασφάλειας Υγείας της Ταϊβάν. Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι ασθενείς που εμφάνισαν καρκίνο του θυρεοειδούς και λευχαιμία είχαν σημαντικά υψηλότερη πιθανότητα να έχουν υποβληθεί σε αξονικές τομογραφίες. Δεν εντοπίστηκε η ίδια σύνδεση μεταξύ αξονικών τομογραφιών και λεμφώματος μη-Hodgkin σε πιο ηλικιωμένους ασθενείς. Ωστόσο, οι ασθενείς μεταξύ 36 και 45 ετών είχαν τριπλάσια πιθανότητα να εμφανίσουν μη-Hodgkin λέμφωμα που συνδέεται με αξονικές τομογραφίες. Διαπιστώθηκε ότι οι ασθενείς που είχαν υποβληθεί σε αξονικές τομογραφίες είχαν γενικώς αυξημένο κίνδυνο ανάπτυξης καρκίνου του θυρεοειδούς και λευχαιμία. Ο κίνδυνος, μάλιστα, αυτός αφορούσε κυρίως γυναίκες νεότερες των 45 ετών. «Η μελέτη μας διαπίστωσε ότι οι αξονικές τομογραφίες σχετίστηκαν με αυξημένο κίνδυνο καρκίνου του θυρεοειδούς και λευχαιμίας σε ενήλικες όλων των ηλικιών και με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης μη-Hodgkin λεμφώματος σε νέους ενήλικες», δήλωσε η Γιου-Χουσάν Γιόνι Σάο, μία εκ των συντακτών της μελέτης, ενώ προσέθεσε ότι «σε όσο περισσότερες αξονικές τομογραφίες εκτιθέμεθα, τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος. Ο αυξημένος αριθμός ατόμων που υποβάλλονται σε αξονικές τομογραφίες συνιστά πρόβλημα για τη δημόσια υγεία». Ετερο έρευνα, ωστόσο, που πραγματοποιήθηκε στο Νέο Δελχί, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι συνενέπειες από τις αξονικές τομογραφίες είναι μηδαμινές.

Αλλεργίες; Όσοι υποφέρετε, ξέρετε.

Οι κυριότερες μορφές αλλεργίας είναι η τροφική, η εισπνεόμενη (εποχιακή), από φάρμακα και από τσιμπήματα ζώων και εντόμων.

Το κοινό τους στοιχείο είναι η υπερβολική παθολογική αντίδραση του ανοσοποιητικού συστήματος σε μια αβλαβή/αθώα ουσία.

Τα συμπτώματα, οι τρόποι αντιμετώπισης και ελέγχου τους, αναλόγως και της έντασής τους, ποικίλουν, με την φαρμακευτική αγωγή να κρίνεται αναγκαία τις περισσότερες φορές.

Σε κάθε περίπτωση απευθυνθείτε στο γιατρό και στο φαρμακοποιό σας.

Είναι η υγεία σου. Δεν είναι παιχνίδι!

Η οργή εξαιτίας της πείνας είναι διαφορετική από τον συνήθη θυμό

Μόλις πρόσφατα οι επιστήμονες άρχισαν να μελετούν τις ψυχολογικές και κοινωνικές συνέπειες του έντονου συναισθήματος της πείνας. Προφανώς, οι επιτροπές βιοηθικής των πανεπιστημίων δεν έβλεπαν «με καλό μάτι» πειράματα που θα υπέβαλλαν του συμμετέχοντες σε αστία επί ώρες, στο όνομα της ψυχολογίας. Κάποιες, ωστόσο, από τις μελέτες που εκπονήθηκαν έδειξαν ότι τα χαμηλά επίπεδα γλυκόζης στο αίμα, όπως μεταφράζεται στον οργανισμό η πείνα, συνδέονται με την επιθετικότητα, γεννώντας μια ψυχολογική κατάσταση που σήμερα ορίζεται ως «hangry (παιχνίδι ανάμεσα στις λέξεις hungry/πεινασμένος και angry/θυμωμένος). Αυτή η ψυχική διάθεση περιλαμβάνει μια σαφή αίσθηση επείγοντος και αύξηση της ανυπομονησίας, ένα μείγμα που είναι σίγουρα πολύ γνωστό σε όσους αναγκάστηκαν να περιμένουν επί ώρα στη μακριά ουρά ενός εστιατορίου. Ωστόσο, υπάρχουν πολλές εκφάνσεις οργής και, πλέον, οι ψυχολόγοι προπαθούν να διακρίνουν πού ακριβώς ανήκει το «hangry».

Επειτα από σειρά πειραμάτων, η Τζένιφερ Μακόρμακ, υποψήφια διδάκτωρ Ψυχολογίας και Νευροεπιστημών στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας, διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι που πεινάνε λένε ότι νιώθουν πιο ενοχλημένοι από ό,τι συνήθως και με μικρότερο έλεγχο των συναισθημάτων τους.

Ωστόσο, η επίπτωση αυτών των παραγόντων στη συμπεριφορά εμφανίστηκε μόνον υπό ειδικές συνθήκες και συγκριτικά με άλλους που είχαν μόλις φάει.

Την ίδια στιγμή, πειράματα που εκπονήθηκαν από επιστήμονες των Πανεπιστημίων του Γκίον και της Οξφόρδης απέδειξαν ότι φοιτητές που είχαν παραμείνει νηστικοί επί

«*Η λαϊκή σοφία λέει ότι η πείνα μας κάνει ευερέθιστους, αλλά αυτό είναι εν μέρει αληθές, επισημαίνει Δανός ερευνητής.*

14 ώρες και πεινούσαν τρομερά, όπως οι ίδιοι παραδέχθηκαν –και απέδειξε η μέτρηση επιπέδων της γλυκόζης τους–, ήταν εξίσου γενναίοι όσο και συμφοιτητές τους που είχαν μόλις φάει και ήταν εντελώς χορτάτοι. Οι ερευνητές που πραγματοποίησαν τη συγκεκριμένα πειράματα πιστεύουν ότι οι ριζές της γενναιοδωρίας είναι εξαιρετικά βαθιές στην ανθρώπινη ύπαρξη και δεν μεταβάλλονται από την αίσθηση της πείνας, όσο ισχυρή και αν είναι αυτή.

Ο Μάικλ Μπανγκ Πέτερσεν, πολιτικός επιστήμονας από το Πανεπιστήμιο του Ααρχους, στην Κοπεγχάγη της Δανίας, διαπίστωσε,

Η ανυπονοσία και η έλλειψη αυτοελέγχου όταν πεινάμε δεν φαίνονται ικανές να μεταβάλλουν ριζικά τη συμπεριφορά μας, όπως υποστηρίζουν πρόσφατες μελέτες.

με τη σειρά του, ότι όσοι ταλαιπωρούνται από έντονο συναίσθημα πείνας είναι εξίσου πιθανό να προσυπογράψουν γενναίοδωρα κοινωνικά προγράμματα όσο και άλλοι, που έχουν φάει πρόσφατα και έχουν κορεστεί. «Η λαϊκή σοφία μάς λέει ότι η πείνα μάς κάνει ευερέθιστους και αυτό είναι εν μέρει αληθές», επισημαίνει ο δρ Πέτερσεν. «Το επιστημονικό ερώτημα που γεννιέται σήμερα είναι πώς μπορεί να νιώθουμε αυτή την έντονη ευερεθιστότητα και την απώλεια αυτοελέγχου και συχνά να μη δρούμε κατ' αυτόν τον τρόπο;» αναρωτιέται ο Δανός ερευνητής.

THE NEW YORK TIMES

Η πρόωρη εμμηνόπαυση «ευνοεί» την καρδιοπάθεια

Όταν η εμμηνόπαυση εμφανίζεται σε σχετικά νεαρή ηλικία, σε γυναίκες που δεν έχουν κλείσει τα 40 χρόνια, εγκυμονεί αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρδιαγγειακών παθήσεων. Στο συμπέρασμα αυτό κατέληξε μια έρευνα, η οποία παρουσιάστηκε στο ετήσιο συνέδριο της Αμερικανικής Καρδιολογικής Ενώσης, στη Φιλαδέλφεια.

Ο Μάικλ Χόνιγκμπεργκ, επικεφαλής συντάκτης της μελέτης και καρδιολόγος στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, στη Βοστώνη, και στο Γενικό Νοσοκομείο της Μασαχουσέτης, επισήμανε ότι είναι κομβικής σημασίας το να γνωρίζει ο γιατρός το ιστορικό εμμηνόπαυσης κάθε γυναίκας, ιδιαίτερα μάλιστα όταν είναι πρόωρη (πριν από τα 40), καθώς αυτό του επιτρέπει να αξιολογήσει τον κίνδυνο καρδιαγγειακών παθήσεων.

Για τη συγκεκριμένη έρευνα, οι ερευνητές συνέλεξαν δεδομένα από την τράπεζα γενετικών δεδομένων UK Biobank και εξέτασαν 144.000 γυναίκες με εμμηνόπαυση (μέση ηλικία τα 60 έτη), συμπεριλαμβανομένων 4.900 για τις οποίες η διαδικασία της εμμηνόπαυσης υπήρξε φυσιολογική μεν, αλλά πριν από την ηλικία των 40, και περίπου 640 που μπήκαν στην εμμηνόπαυση πριν από τα 40, ύστερα από χειρουργική αφαίρεση των ωοθηκών τους. Οι συμμετέχουσες κατέστησαν αντικείμενο παρακολούθησης για τους ερευνητές επί περίπου επτά χρόνια.

Διαπιστώθηκε, λοιπόν, ότι οι γυναίκες που είχαν πρόωρη εμμηνόπαυση ήταν πιθανότερο να εμφανίσουν δείκτες που σχετίζονται με προβληματική καρδιακή λειτουργία (υπέρταση, υψηλά επίπεδα «κακής» χοληστερόλης, διαβήτης τύπου 2). Ακόμη και όσες δεν εμφάνιζαν αυτούς τους δείκτες, διέτρεχαν αυξημένο κίνδυνο στεφανιαίας νόσου, καρδιακής ανεπάρκειας, στένωσης αορτικής βαλβίδας, κοιλιακής μαρμαρυγής και θρόμβων αίματος στα πόδια ή στους πνεύμονες.

Επιπροσθέτως, ο κίνδυνος εμφάνισης καρδιαγγειακών νόσων ήταν μεγαλύτερος για όσες γυναίκες είχαν πρόωρη εμμηνόπαυση λόγω χειρουργικής επέμβασης στην οποία είχαν υποβληθεί, συγκριτικά με εκείνες που είχαν βιώσει με φυσικό τρόπο τη διαδικασία. Η χρήση ορμονών για την αντιμετώπιση της εμμηνόπαυσης δεν μετέβαλλε τον κίνδυνο που διέτρεχαν οι συγκεκριμένες γυναίκες. Όσες είχαν μπει στην εμμηνόπαυση πριν από τα 50 διέτρεχαν επίσης σχετικά αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρδιαγγειακών προβλημάτων. Γενικότερα, ο κίνδυνος φάνηκε να ακολουθεί μια αντιστρόφως ανάλογη σχέση: σε όσο μικρότερη ηλικία είχε εμφανιστεί η εμμηνόπαυση, τόσο μεγαλύτερος ήταν ο κίνδυνος καρδιαγγειακών ασθενειών –ο οποίος, μάλιστα, παραμένει αυξημένος ακόμη και επί δεκαετίες μετά την εμμηνόπαυση.

Ο Χόνιγκμπεργκ τόνισε ότι η πηληση ενός υγιούς προγράμματος διατροφής και η τακτική σωματική άσκηση είναι πολύ σημαντικά για γυναίκες με πρόωρη εμμηνόπαυση.

Η κλήρωση των «32» του Europa

Τα μεσάνυχτα της Πέμπτης θα ξέρει ο ΑΠΟΕΛ τους πιθανούς αντιπάλους του

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧ

Η κλήρωση της φάσης των «32» του Europa League, στην οποία θα συμμετάσχει και ο ΑΠΟΕΛ ο οποίος εξασφάλισε την πρόκρισή του ως δεύτερος στον Α΄ όμιλο με την ολοκλήρωση της 5ης αγωνιστικής, θα πραγματοποιηθεί στη Νιόν της Ελβετίας την Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου και θ΄ αρχίσει στις 13:00. Στην κλήρωση θα συμμετάσχουν οι 24 ομάδες που θα προκριθούν από τη φάση των ομίλων της διοργάνωσης και οι οκτώ τρίτες των ομίλων του Champions League.

Οι 32 ομάδες που θα μπουν στην κληρωτίδα θα χωριστούν σε δύο γκρουπ, 16 «δυνατοί» και 16 «αδύνατοι». Ο ΑΠΟΕΛ που προκρίθηκε ως δεύτερος στον όμιλο του (Α΄), θα είναι στο γκρουπ των «αδύνατων». Αντίπαλος των «γαλαζοκιτρίνων» θα είναι μια εκ των 11 ομάδων (εκτός της Σεβίλλης), που θα έχουν τερματίσει στην 1η θέση του ομίλου τους στο Europa League, είτε με μια από τις τέσσερις «καλύτερες» τρίτες των ομίλων του Champions League.

Μόνο δύο «καθάρισαν»!

Με την 6η και τελευταία αγωνιστική της φάσης των ομίλων του Europa League (οι αγώνες θα διεξαχθούν σε μια εβδομάδα, την Πέμπτη 12/12), μόνο δύο ομάδες έχουν «κλειδώσει» την πρώτη θέση του ομίλου

τους και αυτές είναι οι Σέλτικ και Εσπανιόλ, πιθανοί αντίπαλοι του ΑΠΟΕΛ. Μετά τα αποτελέσματα της 5ης αγωνιστικής των ομίλων, Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, Βασίλεια, Λασκ, Γάνδη, Σπόρτινγκκ, Βόλφσμπουργκ, Μπράγκα, Γουέλβς και Αλκμάαρ έχουν εξασφαλίσει την πρόκρισή τους, αλλά δεν είναι ξεκάθαρη η θέση που θα τερματίσουν.

Δεν γίνεται ξανά με Σεβίλλη

Από τις 16 ομάδες που θα είναι στο

γκρουπ των δυνατών, αφαιρείται ως πιθανός αντίπαλος του ΑΠΟΕΛ η Σεβίλλη, αφού οι δύο ομάδες είναι στον ίδιο όμιλο και δεν μπορούν να παίξουν ξανά στην επόμενη φάση. Υπενθυμίζουμε πως ο Ολυμπιακός Πειραιώς δεν θα είναι ανάμεσα στους πιθανούς αντιπάλους του ΑΠΟΕΛ, καθώς και να καταφέρει να περάσει κερδίζοντας τον Ερ. Αστέρα, δε γίνεται να βρεθεί στους πρώτους τέσσερις τρίτους από όλους τους ομίλους.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Ζητούνται διαιτητές!

Πάει και ο Λούκας Σωτηρίου, κάθε άλλο πλέον από πρώτη επιλογή μπορεί να αποτελει, για παιγνίδια ψηλού βαθμού δυσκολίας και μάλλον έπαψε να θεωρείται αποδεκτός απ΄ όλους. Δεδομένη και η... δυσάρεσκεια, στην ούτως ή άλλως υπό αμφισβήτηση επιλογή του Τιμόθεου Χριστοφί και πριν το ντέρμπι της περασμένης Δευτέρας. Μένει ο Λεόντιος Τράτσος, μακάρι να μην «καεί» νωρίς και το δικό του χαρτί, ακόμη και έτσι όμως να εξελιχθούν τα πράγματα, το πρόγραμμα δεν βγαίνει και οι ανάγκες δεν καλύπτονται, ειδικά όσο πλησιάζουν τα μαζεμένα ντέρμπι. Ζητούνται διαιτητές, λοιπόν, απ΄ αυτούς που μέχρι τώρα δεν θεωρήθηκαν πρώτης επιλογής για τα... δύσκολα και έχει μεγάλο ενδιαφέρον να δούμε πως θα χειριστούν την κατάσταση οι αρμόδιοι.

* * * * *

Η απορία για Μπεργκ

Έκανε την έκκληση ο προπονητής της Ομόνοιας Χένρικ Μπεργκ ρίχνοντας στην αρχική ενδεκάδα του ντέρμπι τον Τόμας Χούμποτσαν για πρώτη φορά. Η απορία όλων είναι το αν θα τον διατηρήσει και στο σημερινό ματς με τη Δόξα στο ΓΣΠ. Υπάρχει και γενικότερη απορία. Θα φρεσκάρει άραγε την ενδεκάδα της Ομόνοιας σήμερα ο Νορβηγός σε σχέση με το ματς κατά του ΑΠΟΕΛ;

* * * * *

Δεν ενηλικιώνομαστε

«Μπάχαλο» έχει γίνει το πράγμα με όλα όσα δυσάρεστα συνέβησαν με το ντέρμπι Ομόνοιας - ΑΠΟΕΛ. Είναι όντως ντροπιαστικό το σκηνικό. Οι δηλώσεις του Διευθυντή του ΓΣΠ Φοίβου Κωνσταντινίδη, η αναιρεσί

τους οι συλλήψεις της... πλάκας και ο παράλληλος διασυρμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Κρίμα που μένουμε συνεχώς στάσιμοι χωρίς να ενηλικιώνομαστε.

* * * * *

Αντέχουν την πίεση;

Πώς τα καταφέρνουμε να συζητάμε μετά από σημαντικούς αγώνες στιδήποτε άλλο εκτός από το ποδόσφαιρο είναι να απορείς πραγματικά. Όλη αυτή η τοξικότητα που κυκλοφορεί μέσα στην εβδομάδα είναι αυτά που μισούμε και θέλαμε να πιστέψουμε πως τα είχαμε αφήσει πίσω μας. Το Ομόνοια-ΑΠΟΕΛ πέρασε στην ιστορία ως το ντέρμπι της κάρτας και πλέον μένει να δούμε αν όλη αυτή η πίεση που μπήκε στους αρμόδιους θα φέρει σοβαρές ανακατατάξεις. Δύσκολα θα πειστεί από εδώ και πέρα ο κόσμος πως του παρέχει ασφάλεια, όχι από επεισόδια αλλά από τις ίδιες τις αρχές, το νομοσχέδιο για τη βία και όσοι το στηρίζουν το ξέρουν πως πρέπει να βρουν άλλα επιχειρήματα πια. Η προσέλευση της αγωνιστικής θα στείλει μηνύματα άνωθεν αφού ο τρόπος χειρισμού των όσων συνέβησαν υπήρξε το λιγότερο άκομψος. Να περιμένετε εξελίξεις και σύντομα.

* * * * *

Το ακραίο της στήριξης

Η περίπτωση της ΑΕΚ και του τρόπου λειτουργίας της είναι επιχείρημα ενάντια στην κλασσική κυπριακή νοστορία σε πολλά θέματα και αυτό έχει αναγνωριστεί από όλους στη διοίκηση της. Έχει όμως και τα κενά του αυτός ο τρόπος αφού για να παρθούν αποφάσεις πρέπει το πράγμα να φτάσει στο απροχώρητο. Εκεί πήγαν τα πράγματα πέρσι μέχρι να αποφασίσουν την απομάκρυνση του Άντονι Ιραόλα, προς τα εκεί οδηγούνται και με τον Ιμανόλ Ιδιάκεθ που στηρίζεται ως ικανός να ανατρέψει την κατάσταση αλλά δεν το έχει καταφέρει. Απέναντι στον Απόλλωνα αν δεν έρθει το αποτέλεσμα θα κινδυνέψει σοβαρά και η έξοδος στην Ευρώπη πέρα από τη διεκδίκηση της κορυφής που πλέον μοιάζει άπιαστο όνειρο. Ξέρουν όλοι πως δεν θα έχουν περιθώριο πια να το τραβήξουν άλλο. Για πολλούς, ήδη το πράγμα έφτασε σε τέλμα. Έτσι είναι όταν διοικείς με διαφορετική νοστορία, ζεις με τα σωστά σου αλλά και με τα λάθη σου.

* * * * *

Δεύτερες σκέψεις...

Έτσι και αλλιώς το ανέμεναν το βαρυφορτωμένο αγωνιστικό πρόγραμμα στο ΑΠΟΕΛ. Ήρθε όμως, μετά την πρόκριση στο Γιουρόπα Λιγκ και η κλήρωση του κυπέλλου και το βαρυφορτωμένο πρόγραμμα έχει πλέον και πολύ ψηλό βαθμό δυσκολίας. Και όλα αυτά, μέχρι και την ολοκλήρωση του μήνα Φεβρουαρίου και λίγο πριν τα μαζεμένα ντέρμπι της δεύτερης φάσης του φετινού πρωταθλήματος. Θα έκαναν άραγε δεύτερες σκέψεις στο ΑΠΟΕΛ το περασμένο καλοκαίρι, ως προς τα αιτήματα αναβολών, αν μπορούσαν να υπολογίσουν, ως ένα τουλάχιστον βαθμό, το σκηνικό που διαμορφώνεται σήμερα;

Του ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Ο τίτλος του κειμένου είναι προσαρμοσμένος με τέτοιο τρόπο αφού γνωρίζουμε καλά ότι ως πολύ καλός γνώστης που είστε στο εταιρικό δίκαιο (corporate), δραστηριοποιούμενος μάλλον στην Κύπρο, μάλλον θα είστε και πολύ εξοικειωμένος με την αγγλική γλώσσα. Αγαπητέ Υπουργέ, οφείλω να ομολογήσω ότι ο τρόπος που εκτελείτε τα καθήκοντά σας ως προς την «κάρτα οπαδού», ή αν θέλετε καλύτερα για το Νόμο περί της καταστολής της βίας, μοιάζει δυστυχώς στάσιμος και πολύ φοβάμαι ανούσιος. Ευθύς εξ αρχής παρουσιάστηκε ως υπερασπιστής του νόμου με μια επιδερμική όμως προσέγγιση επί του θέματος, την οποία μάλιστα εξακολουθείτε να διατηρείτε ακόμη και μετά το τελευταίο φιάσκο με τις συλλήψεις και το μπάχαλο που όλοι πλέον ΑΠΟΕΛ μετά το ντέρμπι Ομόνοια - ΑΠΟΕΛ.

Ενώ οι δικωτικές αρχές αποδεχόμενα προέβησαν σ΄ ένα σωρό λάθη, ενώ αποδεικνύεται ότι η υλικοτεχνική υποδομή ακόμη και στο καλύτερο γήπεδο της χώρας μοιάζει λιειφή, ενώ μεγάλα σωματεία του νησιού επιχειρηματολογούν υπέρ ή κατά του μέτρου, τ΄ αντεπιχειρήματά σας είναι πανομοιότυπα και βασίζονται είτε σε αριθμούς που ο καθένας ερμηνεύει όπως θέλει, είτε αρκείστε στο συνηθισμένο πια εκμέρους σας « το μέτρο είναι επιτυχημένο». Συνολικά, δηλαδή οι δημόσιες τοποθετήσεις σας ανεξαρτήτως των γεγονότων ή των αντιδράσεων εκμέρους των εμπλεκόμενων μοιάζουν με νερόβραστο φαγητό που ούτε ο ασθενής δεν θέλει να τρώει... και φυσικά όλοι εμείς ν΄ ακούμε. Θα ήταν κατά την άποψή μου ευχής έργον να διαφοροποιήσετε τη γενικότερη στάση σας και όχι απαραίτητα τι πιστεύετε.

Αυτό που σίγουρα θα συμεριζέστε ως άποψη αφού είστε κιόλας νομικός, είναι ότι ο όποιος νόμος χρήζει βελτίωσης και καλό θα ήταν ν΄ ακούσουμε από σας την υπερασπιστική ή πολύ καλύτερα προσωπική σας εκτίμηση. Assessment... εάν δεν απατώμαι από την αγγλική γλώσσα.

Αυτό θα ήταν κατά την άποψή μας το πρώτο βήμα, step, εκμέρους σας. Να πιάσετε δηλαδή να είστε απλά συνεπείς ή υπερασπιστής ενός νομικού πλαισίου που σίγουρα χρήζει βελτίωσης ανεξαρτήτως του τι πιστεύει ο καθένας.

Το δεύτερο βήμα, step, που θα έπρεπε να γίνει είναι να προσπαθήσετε να εξασφαλίσετε υπό την αρμοδιότητά σας ως Υπουργός, το οικονομικό κονδύλι που θα εκσυγχρονίσει τα γήπεδα για

ΑΠΟΨΕΙΣ

Κύριε Υπουργέ... four steps

να καταστεί έτσι εφικτή η υλοποίηση του νόμου που εφαρμόζεται εδώ και καιρό χωρίς να υπάρχει η απαραίτητη υποδομή.

Εάν συνεχιστεί να εφαρμόζεται ένας νόμος χωρίς όμως τα γήπεδά μας να πληρούν τις κατάλληλες συνθήκες απλά συμμετέχετε σ΄ ένα πανηγύρι που έστιν-σε ο προκάτοχός σας και η Πολιτεία με αποτέλεσμα να μένουν εκτεθειμένοι ενώπιον των πολιτών.

Αφού προβείτε στις δύο πιο πάνω απαραίτητες ενέργειες, θα ήταν ευχής έργον να ξεκινήσετε μια εκστρατεία ενημέρωσης του κοινού περί της κάρτας φιλάθλου και του νομικού πλαισίου γενικότερα. Το μπέρδεμα και η σύγχυση που επικρατεί ακόμη και ανάμεσα στους φορείς της ενημέρωσης, τους δημοσιογράφους δηλαδή, έχουν δημιουργήσει ένα ντόμινο παρερμηνειών σχηματίζοντας έτσι μια εικόνα μπάχαλο στο μυαλό του καθενός. Εταιρείες που μπορούν ν΄ αναλάβουν ένα τέτοιο έργο, έχω την εντύπωση ότι υπάρχουν αρκετές και οι συνεργάτες σας θα μπορούσαν να βοηθήσουν.

Ως τελευταίο βήμα, step, θα σας πρότεινα επιτέλους ως Υπουργός Δημόσιας Τάξης να στρίψετε το τιμόνι της καθαρσης προς άλλες κατευθύνσεις και όχι μονάχα της βίας στα γήπεδα. Το πρωτάθλημά μας, τα τελευταία χρόνια, ολόένα και διατηρείται στα υψηλότερα σκαλοπάτια της διαφθοράς όπως έγκυρα μέσα ενημέρωσης του εξωτερικού διαβεβαιώνουν αλλά και διάφορες εξιδεικευμένες έρευνες.

Όπως και σεις επαναλαμβάνετε, ο λόγος αποκής του κόσμου από τα γήπεδα δεν είναι αποκλειστικά η «κάρτα φιλάθλου», αλλά κυρίως η ανυποληψία που δημιουργήθηκε όλα αυτά τα χρόνια και την οποία ρίζωσαν στη συνείδηση των πολιτών οι συνεχείς εγκληματικές ενέργειες στις οποίες προβαίνουν διάφοροι καλοθελητές του χώρου. Κύριε Υπουργέ, θα γνωρίζετε βέβαια ότι ποτέ, μα ποτέ, σ΄ ένα από τα πιο διεφθαρμένα πρωταθλήματα της Ευρώπης κανείς δεν προσέχη ενόπιον της Δικαιοσύνης, ούτε καν δεν παρευρέθηκε σε αστυνομικό τμήμα για κατάθεση.

Όλα αυτά, αποδομούν το περί Δικαιού αίσθημα ανάμεσα στους πολίτες στρέφοντας έτσι την πλάτη τους στο πιο λαοφιλές άθλημα στο νησί απαξιώνοντας ταυτόχρονα θεσμούς και αρχές της Πολιτείας.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να σας ευχθώ καλή επιτυχία σ΄ ό,τι και αν κάνετε με την ελπίδα ότι όντως κροτέστε και πρόκειται να ενεργήσετε προς την σωστή κατεύθυνση, μήπως και βγούμε από το αδιέξοδο που ο χώρος μας βρίσκεται εδώ και χρόνια.

Αποκλειστικότητες!

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΝ

Προβλήματα σίγουρα υπάρχουν και αλλού, μόνο στην Κύπρο όμως η Αστυνομία εξετάζει για ώρες υλικό συστήματος ασφαλείας, υψηλής ευκρίνειας, εντοπίζει μόλις τέσσερις από τους πολλούς που έριξαν αντικείμενα, και οι τρεις από τις τέσσερις συλλήψεις που πραγματοποιεί, μετά τη σχετική ταυτοποίηση, είναι λάθος! Μόνο στην Κύπρο και το ποδόσφαιρό της, καταδικάζουμε επεισόδια και πράξεις βίας, αλλά ζητάμε παράλληλα την επείκεια του Νόμου για τους ταραξίες, όταν πρόκειται για οπαδούς της δικής μας ομάδας.

Μόνο στην Κύπρο, εδώ και χρόνια, ποδοσφαιρικές διοικήσεις πλήρωναν δεκάδες χιλιάδες ευρώ σε πρόστιμα, από ενέργειες οπαδών τους, ουδέποτε, ωστόσο, δεν επέδειξαν πραγματική βούληση, για τον εντοπισμό και την απομάκρυνσή τους, σε συνεργασία βέβαια με την Αστυνομία. Απεναντίας, πιο συχνά, από τις... πατροπαράδοτες καταδίκες, ακούγαμε για αυτό τον... υπέροχο κόσμο. Υπάρχει άλλη χώρα, στην οποία με άνεση και χωρίς επιπτώσεις προβαίνει ένας αρμόδιος σε μια δημόσια καταγγελία, στιγματίζοντας ένα επαγγελματία και μετά από δύο μέρες «καθαρίζει» ρίχνοντας το φταίξιμο σε μια λάθος πληροφορία;

Εδώ και χρόνια στη χώρα μας, ακούμε για το παρασκίνιο, κανείς, ωστόσο, δεν άκουσε μια σοβαρή και τεκμηριωμένη καταγγελία, δεν διαπίστωσε μια σοβαρή προσπάθεια να αλλάξει κάτι. Κλασσικό παράδειγμα το σκηνικό, για δύο δεκαετίες περίπου, με την εκλογή προέδρου της ΚΟΠ, πάντα άνευ ανθυποψηφίου! Τι να πει κανείς και για το θέμα διαιτησίας; Όλοι συμφωνούν πως αποτελούν οι κύριοι διαιτητές των πιο αδύναμο κρίκο στο ποδόσφαιρο, όλοι κατά καιρούς έχουν... ξεσκίσει τα ιμάτια τους, για όλες τις (μεγάλες) ομάδες υπάρχουν ανεπιθύμητοι διαιτητές, δεν είδαμε ποτέ όμως μια σοβαρή κοινή προσπάθεια να βελτιωθεί η κατάσταση. Οι ξένοι διαιτητές δεν αποτελούν λύση, ακόμη και τώρα όμως, με αδιαμφισβήτητο το τεράστιο πρόβλημα που έχει ήδη δημιουργηθεί, από το ξεκίνημα του φετινού πρωταθλήματος, δεν αναμένεται να προκύψει σύμνοια απόψεων...

Μόνο στην Κύπρο, είμαστε όλοι προπονητές, πρόεδροι, ιατροί, καθηγητές διαιτησίας και ότι άλλο χρειαστεί, προκειμένου άποψη (ισχυρή) να έχουμε για όλα και εύκολα να κρίνουμε, να κατακρίνουμε, να μηδενίζουμε και κάποτε να αφορίζουμε.

Μόνο στην Κύπρο τόσο σκηνικό, αφού ο συνδυασμός όλων των πιο πάνω... τρομάζει. Και, δυστυχώς, είμαστε ακόμη περίπου στου δρόμου τα μισά της φετινής περιόδου...

NATIONAL LEVEL SCHOOL
FOR
CHAIR AND LINE UMPIRES

NICOSIA, OAK 10, 11 & 12 January 2020

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σε συνεργασία με την Κυπριακή Επιτροπή Διαιτησίας και Επιδεικτών οργανώνεται σχολή για διαιτητές και επόπτες γραμμών επιπέδου 1 (Level 1 Officiating School)

Η σχολή θα γείνει στην Λευκωσία 10-13/01/2020 και αποτελείται από 3 ενότητες:

- 1) Θεωρία Κανονισμοί (Rules & Regulations)
- 2) Πρακτική εξάσκηση για διαιτητές και καθήκοντα διαιτητών
- 3) Πρακτική εξάσκηση για επόπτες γραμμών και καθήκοντα εποπτών γραμμών

Επιτυχόντες στις εξετάσεις θα είναι κάτοχοι του Εθνικού Διπλώματος (level 1) για διαιτητή καρέκλας και εποπτών γραμμών και θα μπορούν να διαιτητεύσουν σε Εθνικά Πρωταθλήματα που διοργανώνει η Ομοσπονδία Αντισφαίρισης Κύπρου.

Πληροφορίες και εγγραφές:
22- 449860 (ΟΑΚ) και 99-200500 (Γ.Βασιλειάδης)

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.
-1,55%X.A.
-3,14%Dow Jones
-0,10%Nasdaq
-0,05%Nikkei
0,26%Dax
-1,44%FTSE 100
-3,76%**ΔΙΕΘΝΗ**
Θα αντλήσει
25,6 δισ. από
τη δημόσια
εγγραφή
η Aramco
Σελ. 11Πετρέλαιο
5,56%€/ \$
0,81%

ΠΙΟ ΓΡΗΓΟΡΟ ΚΑΙ
ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΟ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΝΟ

Συμβουλευτείτε τον γιατρό ή τον φαρμακοποιό σας
ΤΗΛ: 22 056 300. ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

MSI
life pharma

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Η ΠΟΝΕΜΕΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στη Βουλή τον Ιανουάριο
το ηλιοθερμικό πάρκο

Ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών θα τεθεί στις 13 Ιανουαρίου το θέμα της κυβερνητικής εγγύησης προς την Alfa Mediteganean για το ηλιοθερμικό πάρκο στην Αλασσα. Στις 17 Ιανουαρίου θα πάει στην ολομέλεια. Δεν αποκλείεται η εταιρεία να αναζητήσει στέγη εκτός Κύπρου. **Σελ. 4**

ΕΛΛΑΔΑ

Αναζητούν ευκαιρίες
σε ακίνητα ιδιωτών

Στροφή στις εκτός αγοράς συναλλαγές, δηλαδή σε ακίνητα τα οποία δεν πωλούνται μέσω πλειοδοτικών διαγωνισμών ή πλειστηριασμών, πραγματοποιούν αρκετοί σημαντικοί εγχώριοι, αλλά και ξένοι θεσμικοί επενδυτές, στην προσπάθειά τους να «αλιεύσουν» επενδυτικές ευκαιρίες. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών
ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	0,52%	-0,04%
Γερμανία	-0,30%	0,06%
Γαλλία	0,02%	0,07%
Ιταλία	1,37%	0,15%
Ισπανία	0,48%	0,08%
Ιρλανδία	0,04%	0,00%
Ελλάδα	1,51%	0,12%
Ην. Βασίλειο	0,77%	0,10%

Βαθμολογία
από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο- πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ- πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Φουσκώνουν πάλι τον δημόσιο τομέα

Ξεπέρασε τα επίπεδα του 2009 ο αριθμός των κυβερνητικών υπαλλήλων – Κυρίως έκτακτοι

Στα επίπεδα του 2009 ανήλθε ο αριθμός των δημοσίων υπαλλήλων. Μάλιστα για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 2019 ξεπέρασε τον αντίστοιχο Οκτώβριο του 2009. Συγκεκριμένα, το γενικό σύνολο των απασχολούμενων

στην Κυβέρνηση, τον Οκτώβριο του 2019 ανήλθε στους 52.476 υπαλλήλους, έναντι 52.424 που ήταν τον αντίστοιχο μήνα του 2009.

Οι αποπαγοποιήσεις των θέσεων έχουν ως αποτέλεσμα να

φουσκώνουν τον δημόσιο τομέα και να φορτώνουν ξανά το δημόσιο μισθολόγιο. Όλες οι προσπάθειες της Τρόικα και των Ευρωπαίων σε γενικότερη βάση για μείωση των δημοσίων υπαλλήλων στην Κύπρο φαίνεται να έχουν

περάσει στο περιθώριο. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι από το 2016 και μέχρι το 2018 η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα οφείλεται κυρίως στις προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων. Επίσης, ο ρυθ-

μός αύξησης των δαπανών για το 2019 είναι ψηλότερος για πρώτη φορά του αντίστοιχου των εσόδων από το κρατικό μισθολόγιο, κάτι που ανησυχεί το δημοσιονομικό συμβούλιο της Κύπρου. **Σελ. 3**

Προς νέες εξαγορές οίκων ειδών πολυτελείας

Εντονη κινητικότητα καταγράφεται στον κλάδο των ειδών πολυτελείας. Μετά την εξαγορά του Tiffany από τη LVMH, η Kering φέρεται να συζητάει με Moncler, η οποία επιβεβαίωσε τις επαφές, τονίζοντας όμως ότι δεν συζητείται συμφωνία εξαγοράς. Η τιμή μετοχής της Moncler, η οποία έγινε διάσημη για τα επενδυμένα τζάκετ και τα ρούχα που χρησιμοποιούνται στην ορειβασία και σε άλλες αθλητικές χειμερινές δραστηριότητες, είχε άνοδο έως και 8,5% μετά το σχετικό δημοσίευμα του Bloomberg. **Σελ. 9**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του LIAM PROUD / REUTERS BREAKINGVIEWS

Το ροκφόρ, θύμα της μάχης του Μακρόν με τους κολοσσούς του Ιντερνετ

Οι τυροκομικές εταιρείες που παράγουν ροκφόρ είναι μόνον ένας από τους τραυματίες στον επαπειλούμενο εμπορικό πόλεμο μεταξύ Γαλλίας και Ηνωμένων Πολιτειών. Ίσως το συνεχές και πιο καταστρεπτικό αποτέλεσμα από οικονομικής πλευράς αυτής της λαίλαπας να είναι η κωλυσιεργία στη θεσμοθέτηση μιας σειράς αλλαγών, στον τρόπο με τον οποίο οι χώρες στον πλανήτη φορολογούν τους μεγάλους ομίλους της υψηλής τεχνολογίας. Το γραφείο του εμπορικού αντιπροσώπου των ΗΠΑ δήλωσε ότι υπάρχει το ενδεχόμενο να επιβάλει 100% δασμούς σε γαλλικές προέλευσης αγαθά των οποίων η αξία ανέρχεται σε 2,4 δισ. δολάρια. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται η σαμπάνια, το ροκφόρ και ακόμα σχεδόν 20

είδη τυριών και συναφή προϊόντα. Αφορμή της κίνησης αυτής ήταν η απόφαση του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν τον Ιούλιο να επιβάλει φόρο 3% στα έσοδα των τεχνολογικών ομίλων που προέρχονται από τις δραστηριότητές τους στη Γαλλία. Κατά τον Ντόναλντ Τραμπ, αυτός ο φόρος βάζει στο στόχαστρο με τρόπο άδικο τις αμερικανικές εταιρείες.

Ο Αμερικανός πρόεδρος έχει ένα δικίο. Ο γαλλικός νόμος εφαρμόζεται επί των πωλήσεων που σχετίζονται με υπηρεσίες «σε ψηφιακό περιβάλλον» και με «στοχευμένη διαφήμιση». Φαίνεται πιθανόν ότι η μπτρική της Google, η Alphabet, η Facebook και άλλοι αμερικανικοί τεχνολογικοί κολοσσοί θα καταβάλουν το μεγαλύτερο μέρος από τα 500 εκατ.

Η επιβολή φόρου 3%
στον τζίρο που πραγματοποιούν τεχνολογικές εταιρείες στη Γαλλία οδηγεί σε νέο εμπορικό πόλεμο.

ευρώ του ετήσιου τιμήματος που ο κ. Μακρόν ευελπιστεί να συγκεντρώνει. Το γαλλικό υπουργείο Οικονομικών μπορεί να ισχυριστεί πως και άλλοι όμιλοι, μη αμερικανικοί, επίσης θα πληγούν. Εντούτοις, η θέση του αυτή κλονίζεται από το ίδιο το γεγονός ότι ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινό Λε Μερ, έχει επα-

νειλημμένα χαρακτηρίσει το μέτρο ως φόρο επί των GAFA – και αναφέρεται στις Google, Apple, Facebook, Amazon. Καμία από τις δύο πλευρές δεν αναμένεται να οπισθοχωρήσει. Ο Τραμπ έχει ιστορία στο να επιβάλει τιμωρητικούς δασμούς σε φαινομενικούς συμμάχους, όπως συνέβη πέρυσι με τους δασμούς επί των εισαγωγών αλουμινίου από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γραφείο του εμπορικού αντιπροσώπου των ΗΠΑ αναφέρεται στη γαλλική νομοθεσία και θεωρεί ότι κάνει διάκριση εις βάρος των αμερικανικών εταιρειών. Οπότε θα ήταν παράξενο να μην αντιδράσει ο κ. Τραμπ. Αντιστοίχως, και οι κ. Μακρόν και Λε Μερ έχουν αποκομίσει πολιτικά οφέλη από την επίθεσή τους στους κο-

λοσσούς της τεχνολογίας. Δίνουν την εντύπωση πως δεν κάμφθηκαν από τον εκφοβισμό του Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος στη Γαλλία έχει διασπαστεί ευρέως. Όλα αυτά λογίζονται ως μια κακή αρχή μιας μεγαλόπνοης παγκόσμιας απόπειρας να εκσυγχρονισθούν οι κανόνες φορολόγησης επιχειρήσεων για την ψηφιακή εποχή υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ. Ο αρμόδιος αξιωματούχος για τα φορολογικά Πασκάλ Σεν-Αμάν είχε μέχρι σήμερα κατορθώσει να χαράξει μια πορεία που δεν έφερε αντιμέτωπες Γαλλία και ΗΠΑ. Σχεδίαζε να ενισχύσει τις κυβερνήσεις των μεγάλων οικονομιών για να μπορούν να φορολογούν ορισμένα κέρδη που επί του παρόντος φυλάσσονται σε φορολογικούς παραδείσους τύπου Ιρλανδίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΝΙΚΟΥ ΑΥΛΩΝΑ*

Χαμηλές οι κλιματικές επιδόσεις της Ελλάδας

Παρά την ολοένα αυξανόμενη ευαισθητοποίηση για το σοβαρότατο θέμα της κλιματικής αλλαγής, παρατηρείται, ακόμη, σημαντικό έλλειμμα σε εθνικό επίπεδο στην υιοθέτηση ολοκληρωμένων αλλά και πρακτικών στρατηγικών για την αντιμετώπισή της. Μέσα από την επιτακτική ανάγκη για τον περιορισμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής έχει προκύψει η δημιουργία σημαντικών συμφωνιών, νομοθεσιών, αλλά και πρωτοβουλιών και εργαλείων για την παρακολούθηση των επιδόσεων για την προστασία των κλιματικών συνθηκών, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εταιρειών. Για παράδειγμα, σε επίπεδο εταιρειών ο δείκτης CDP είναι από τους σημαντικότερους στον πλανήτη και παρακολουθεί την επίδοση κυρίως εισγυμένων εταιρειών που θέλουν να βελτιώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Ένα σπουδαίο εργαλείο σε επίπεδο κρατών είναι και ο Δείκτης Κλιματικής Επιδόσης CCPI (Climate Change Performance Index), ο οποίος έχει στόχο του την ενίσχυση της διαφάνειας σε διεθνές επίπεδο για τις εκδόσεις πολιτικές για το κλίμα, αλλά, επίσης, αξιολογεί και συγκρίνει την προσπάθεια μεμονωμένων χωρών για την προστασία του περιβάλλοντος. Ο CCPI εστιάζει στην παρακολούθηση των επιδόσεων χωρών σε 4 κατηγορίες, από τις οποίες προκύπτει ένα τελικό αποτέλεσμα: 1. Εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (GHG Emissions). 2. Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ). 3. Ενεργειακή κατανάλωση. 4. Πολιτική για την κλιματική αλλαγή. Βάσει του τελικού αποτελέσματος δημιουργείται μια ετήσια κατάταξη, αλλά και τέσσερις επιμέρους για την κάθε κατηγορία.

Παρατηρώντας τη φετινή κατάταξη (2019), βλέπουμε πως η Ελλάδα μόλις «περνάει τη βάση» με συνολικό σκορ 50,86 και, σκαρφαλώνοντας 9 θέσεις ψηλότερα από πέρυσι, βρίσκεται στην 30ή θέση από τις συνολικά 60. Οι θέσεις καταλαμβάνονται από 56 χώρες και την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ οι τρεις πρώτες θέσεις παραμένουν κενές υποδηλώνοντας πως καμία χώρα ακόμη δεν πληροί τα κριτήρια καλύψης τους λόγω έλλειψης μέτρων για τον περιορισμό της ανόδου της παγκόσμιας θερμοκρασίας στους 2 βαθμούς Κελσίου. Κι ενώ είναι αναμενόμενη η μέτρια επίδοση της χώρας μας στην κατηγορία των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (24η θέση) και στη χρήση ανανεώσιμων

πηγών ενέργειας (30η θέση) παρά τις προνομιακές συνθήκες ηλιοφάνειας και ανέμου, εντύπωση κάνει η υψηλή επίδοσή μας στην ενεργειακή κατανάλωση (12η θέση), αλλά και η εξαιρετικά χαμηλή απόδοσή μας στην πολιτική για την κλιματική αλλαγή (54η θέση). Αυτό το τελευταίο, ωστόσο, είναι και το πιο σοβαρό, καθώς η έλλειψη ολοκληρωμένων και πρακτικών στρατηγικών για το περιβάλλον και ενός πρακτικού πλάνου για τη βιώσιμη ανάπτυξη όπως έχουν άλλα ευρωπαϊκά κράτη, μόνο με μεμονωμένες εξαγγελίες των πολιτικών μας δεν μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της τωρινής επιβαρυνμένης κατάστασης. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, το γεγονός πως οι σκανδιναβικές χώρες, που έχουν τις καλύτερες επιδόσεις και τις υψηλότερες θέσεις στην κατάταξη του CCPI, εμφανίζουν και πιο αξιολογες πολιτικές με κυβερνητικά μέτρα.

Φυσικά, δεν αρκεί μόνο τα κράτη να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά και ο επιχειρηματικός μας κόσμος πρέπει να αναλάβει το μερίδιο ευθύνης που του αναλογεί. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τον ορισμό πιο «βιώσιμων» προσεγγίσεων και εφαρμογή πρακτικών, όπως η μέτρηση και η μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος σε όλες τις μεσαίες και μεγάλες εταιρείες, αλλά και η δημιουργία κινήτρων για τη μείωσή του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, στη σημερινή Ελλάδα των χωματερών, το παράδειγμα της Νορβηγίας με το καινοτομικό εργοστάσιό της που παράγει ενέργεια από σκουπίδια και τροφοδοτεί σχεδόν τη μισή ενέργεια που απαιτεί το Όσλο, το οποίο και αναζητεί όλο και περισσότερα εισαγόμενα σκουπίδια από γειτονικές χώρες. Μήπως εκτός από απλοϊκές σκέψεις, όπως να τους στείλουμε τα σκουπίδια μας, θα πρέπει να κατασκευάσουμε ένα αντίστοιχο εργοστάσιο(α) εκεί όπου σήμερα βρίσκονται οι χωματερές;

Οι επιστήμονες έχουν κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου και ο χρόνος έχει αρχίσει να μετράει αντίστροφα ήδη. Είναι σημαντικό, λοιπόν, πέρα από εξαγγελίες, να οριστούν αυστηρές νομοθεσίες, πρότυπα και κατευθύνσεις, που θα θέσουν το νέο πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων.

* Ο κ. Νίκος Αυλώνας είναι πρόεδρος του Κέντρου Αειφορίας (CSE), επισκέπτης καθηγητής Οικονομικού Παν. Αθηνών (IMBA).

ΔΗΚΤΗΣ

Επίσημη πρώτη για τον Πετρίδη

Ο Υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, μίλησε την Παρασκευή ενώπιον της Ολομέλειας σηματοδοτώντας την έναρξη της διαδικασίας συζήτησης και ψήφισης του κρατικού προϋπολογισμού για το 2020. Ήταν και η πρώτη επίσημη εκδήλωση για τον κ. Πετρίδη μετά την ανάληψη των καθηκόντων του σε αντικατάσταση του Χάρη Γεωργιάδη. Η συζήτηση ενώπιον της Ολομέλειας θα ξεκινήσει το απόγευμα της Δευτέρας με την παρουσίαση της συνοπτικής αναφοράς της κοινοβουλευτικής επιτροπής Οικονομικών. Θα ακολουθήσουν οι ομιλίες των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων. Η συζήτηση θα συνεχιστεί με τοποθετήσεις των βουλευτών την Τρίτη και την Τετάρτη, οπότε θα πραγματοποιηθεί η ψήφιση επί του κειμένου του προϋπολογισμού.

Πουλάνε οι τράπεζες

Δύο οι διαδικασίες πώλησης δανείων. Της Τράπεζας Κύπρου και της Ελληνικής. Γι αυτό και βρίσκονται τόσο ψηλά στα κεφάλαια και οι δύο. Θα τα θυσιάσουν για να πωλήσουν. Εποπτικές απαιτήσεις βλέπετε, αλλά είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Απορία μισού εκατ.

Η Ολομέλεια ψήφισε τον Προϋπολογισμό της CYTA για το 2020. Επίσης ψήφισε τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό για το 2019 ύψους 25 εκατ. ευρώ για την κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος του Ταμείου Συντάξεων της. Αλλά απέκοψε 0.5 εκατ. που θα προοριζόταν σε μελέτη για τους συμβούλους που θα βρουν στρατηγικό επενδυτή. Οι βουλευτές κρατούν την Cyta σαν το τελευταίο τους οχυρό.

The stage is yours

Μήνες ολόκληρους είχαν να συζητήσουν στις επιτροπές της Βουλής τους προϋπολογισμούς των υπουργείων και ημικρατικών οργανισμών. Είχαν την ευκαιρία τους οι βουλευτές να παρελάσουν για δηλώσεις διαφωνίες και τοποθετήσεις. Αλλά δεν ήταν αρκετό. Έδωσαν ρέστα και στην Ολομέλεια.

Νέα αναβολή

Προχθές είδατε αγαπητοί ξενοδόχοι τι προέβλεπε η πρόταση νόμου για το Airbnb και αποφασίσατε ότι έχετε ενστάσεις;

diktis@kathimerini.com.cy

«Η ύπαρξη πλεονασμάτων δεν σημαίνει την ταυτόχρονη ικανοποίηση απαιτήσεων και πιέσεων για αλόγιστη διόγκωση των δημοσίων δαπανών» είπε ο νέος ΥΠΟΙΚ. Αυτός θα έπρεπε να είναι και ο τίτλος της ομιλίας.

Θυμίζουμε ότι μετά από δύο χρόνια συζήτησης πήγε στην ολομέλεια για ψήφιση και αντί ψήφισης πήρε αναβολή. Βέβαια την αναβολή την ζήτησε η ΕΔΕΚ από την οποία

προέρχεται και ο ένας εκ των εισηγητών της πρότασης. Airbnb στην Βουλή και το 2020 λοιπόν.

Νέα απαγόρευση

Σε συνέχεια της έκδοσης την προηγούμενη Τρίτη, προσωρινού διατάγματος αναστολής εκτέλεσης της προβαλλόμενης απόφασης σε σχέση με την Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών Δημόσιων Επιβατικών Μεταφορών στην επαρχία Λευκωσίας, ο Οργανισμός Συγκοινωνιών Επαρχίας Λευκωσίας (ΟΣΕΛ) ΛΤΔ, στα πλαίσια νέας Προσφυγής που καταχώρησε την Παρασκευή, αυτή τη φορά σε σχέση με την Σύμβαση που αφορά στις Δημόσιες Επιβατικές Μεταφορές με Λεωφορεία για την Επαρχία Λάρνακας, πέτυχε την έκδοση νέου (δεύτερου) προσωρινού διατάγματος αναστολής εκτέλεσης της απόφασης του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για κατακύρωση της προσφοράς της Επιτυχούσας Κοινοπραξίας «Malta Lines Ltd and Karpnos Airport Shuttle Limited (MLKP)».

Στο Λος Αντζελες αναζητούν σκιά

Του **TIM ARANGO**
THE NEW YORK TIMES

Η σκιά αναδεικνύεται σταδιακά σε ένα από τα μεγαλύτερα προνόμια του Λος Αντζελες, με τον δήμο να έχει εντοπίσει τα θερμότερα σημεία της πόλης και να σχεδιάζει την τοποθέτηση 750 σκιάστρων. Η πόλη προσέλαβε, μάλιστα, τον πρώτο της ειδικευμένο γεωπόνο, ανακοινώνοντας τη φύτευση 90.000 σκιαδών δέντρων έως το 2021. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής, μέρος των εμβληματικών φοινίκων της μεγαλούπολης ενδέχεται να αντικατασταθεί από πλατύφυλλα δέντρα. «Η σκιά είναι θέμα ισότητας. Σκεφθείτε τους ηλικιωμένους κατοίκους, που εξαρτώνται από το λεωφορείο για τη μετακίνησή τους μέσα στον θερινό καύωνα. Τους αξίζει να ζουν άνετα, όπως και οι συμπολίτες τους στις εύπορες συνοικίες», είπε ο δήμαρχος Ερικ Γκαρκέτι. Στις ακριβές γειτονιές του Μπέμπερλι Χιλς και του Μπρέντγουντ, τα αειθαλή δέντρα προσφέρουν άφθονη σκιά, ενώ στις φτωχές συνοικίες, όπως το Ανατολικό L.A., δεν υπάρχουν σχεδόν καθόλου δέντρα. Η ηλιοφάνεια ήταν κάποτε ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του Λος Αντζελες, προσελκύοντας κατοίκους από κάθε σημείο των ΗΠΑ. Υπό την αιγίδα του Εμπορικού Επιμελητηρίου, που διένειμε φυλλάδια και βιβλία παρουσιάζοντας τη Νότια Καλιφόρνια ως ηλιόλουστη ουστοπία, η εκστρατεία βοήθησε στη μεταμόρφωση του Λος Αντζελες σε μεγαλούπολη. Οι σύγχρονοι κάτοικοι της πόλης σπανίως εγκαταλείπουν τον κλιματισμό, μετακινούμενοι σε κλιματιζόμενα αυτοκίνητα και αφή-

Κάτοικος του Λος Αντζελες περιμένει το λεωφορείο κάτω από τον καυτό ήλιο και με έναν φοινίκα να προσφέρει μηδαμινή σκιά.

«Σκεφτείτε τους ηλικιωμένους, που εξαρτώνται από το λεωφορείο για τη μετακίνησή τους μέσα στον καύωνα. Τους αξίζει να ζουν άνετα», λέει ο δήμαρχος Ερικ Γκαρκέτι.

νοντας τα λεωφορεία και τα πεζοδρόμια στους εισοδηματικά ασθενέστερους. «Η πόλη έγινε πιο εκρηκτική προς τους πεζούς τα τελευταία 15 χρόνια, ενώ η μέση θερμοκρασία αυξάνεται», λέει ο πρώην κριτικός αρχιτεκτονικής των Los Angeles Times, Κρίστοφερ Χόθορν.

Για τις υποβαθμισμένες συνοικίες της πόλης, η φύτευση δέντρων δεν προκαλεί ενθουσιασμό. Η πόλη είχε προχωρήσει και πριν από δύο δεκαετίες σε μεγάλο πρόγραμμα αναδάσωσης. Η αδιαφορία των αρχών, όμως, συνετέλεσε ώστε τα δέντρα να μην κλαδεύονται όπως θα έπρεπε, με αποτέλεσμα κινδύνους για τους περσιόικους. Δορυφωτικές εικόνες του ευπώρου Δυτικού Λος Αντζελες και της συνοικίας Λος Φελίξ δείχνουν κάλυψη δέντρων σε ποσοστό 35% των συνοικιών, ενώ το ποσοστό αυτό δεν υπερβαίνει το 10% με 12% στο υποβαθμισμένο Νότιο Λος Αντζελες. Μελέτες δημόσιας υγείας κατέδειξαν ότι ο αριθμός δέντρων σε μια γειτονιά είναι αντιστρόφως ανάλογος με το ποσοστό εμφανίσις αναπνευστικών παθήσεων και το ποσοστό εισαγωγών σε τοπικά νοσοκομεία κατά τη διάρκεια επιδημιών καύωνα. Ακόμη και τα φοινικόδεντρα του Λος Αντζελες ενδέχεται να υποστούν δραστητική μείωση, καθώς προσφέρουν ελάχιστη σκιά και στερούν από την πόλη τους λιγοστούς υδάτινους πόρους της. «Τα φοινικόδεντρα έχουν ξεχωριστή πολιτιστική αξία και για τον λόγο αυτόν θα διατηρηθούν. Πρέπει, όμως, να προσελκύσουμε τους κατοίκους πίσω στον δημόσιο χώρο και να τους αποθαρρύνουμε από τη χρήση του αυτοκινήτου», λέει ο Χόθορν.

Η κλιματική αλλαγή απειλεί και την υγεία

ΜΑΔΡΙΘΗ/ΓΕΝΕΥΗ. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην ανθρώπινη υγεία, επισημαίνοντας παράλληλα ότι τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπισή της, κυρίως η εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων, έχουν θετικές επιπτώσεις στην υγεία.

«Ο ΠΟΥ θεωρεί ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να αποτελέσει τη μεγαλύτερη απειλή για την υγεία τον 21ο αιώνα», δήλωσε ο εμπειρογνώμων του ΠΟΥ, Ντιάρμιντ Κάμπελ-Λέντρουμ. «Ο λόγος είναι ο εξής: αν δεν περικόψουμε τις εκπομπές ρύπων, θα συνεχίσουμε να δημιουργούμε προβλήματα στην παραγωγή τροφίμων, στους υδάτινους πόρους και στην ποιότητα του αέρα, δηλαδή σε όλα αυτά που χρειαζόμαστε για να διατηρήσουμε την καλή υγεία του πληθυσμού». Επιπλέον, όλο και περισσότεροι άνθρωποι υποφέρουν από θερμοπληξία και από ασθένειες που μεταδίδονται από τα κουνούπια, όπως η ελονοσία. Από την άλλη πλευρά, η απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα όχι μόνο μετριάξει αυτούς τους κινδύνους, αλλά και προβλέπεται να αποβεί σωτήρια για τους 7 εκατ. ανθρώπους που πεθαίνουν κάθε χρόνο εξαιτίας της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αλλά και της ρύπανσης από καύση σε εσωτερικούς χώρους.

Την δεύτερη ημέρα της συνόδου COP25 του ΟΗΕ για το κλίμα, ο Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός έδωσε στη δημοσιότητα στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι η τελευταία δεκαετία υπήρξε η θερμότερη όλων των εποχών. Σε μια δραματική υπενθύμιση των αλλαγών που προξενούνται στη

Ορθία στο καταμαράν «La Vagabonde», η Γκρέτα Τούνμπεργκ χαιρετάει τους υποστηρικτές της φθάνοντας στο λιμάνι της Λισσαβώνας.

σύσταση της ατμόσφαιρας από τα ορυκτά καύσιμα, η έκθεση του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού ανέφερε ότι η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα έφθασε στο ρεκόρ των 407,8 μερών ανά εκατομμύριο το 2018 και ανέβηκε περισσότερο το 2019, στα υψηλότερα επίπεδα εδώ και εκατομμύρια χρόνια. Κατά την έναρξη της συνόδου, τη Δευτέρα, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες θύμισε ότι πριν από λίγα χρόνια, τα 400 μέρη ανά εκατομμύριο αντιμετώπιζονταν ως

σημείο καμπής για το κλίμα. Εν τω μεταξύ, έφθασε στο λιμάνι της Λισσαβώνας, ύστερα από 21 ημέρες στον Ατλαντικό, η Σουηδή ακτιβίστρια Γκρέτα Τούνμπεργκ, η οποία αρνείται να πετάξει λόγω του μεγάλου όγκου ρύπων που εκπέμπουν τα αεροπλάνα. «Δεν ταξιδεύω κατ' αυτόν τον τρόπο επειδή θέλω να κάνουν όλοι το ίδιο», είπε. «Το κάνω για να δείξω ότι είναι αδύνατον να ζει κανείς με τρόπο περιβαλλοντικά βιώσιμο σήμερα και αυτό πρέπει να αλλάξει».

REUTERS, A.P.

Σε επίπεδα 2009 και πάλι το δημόσιο

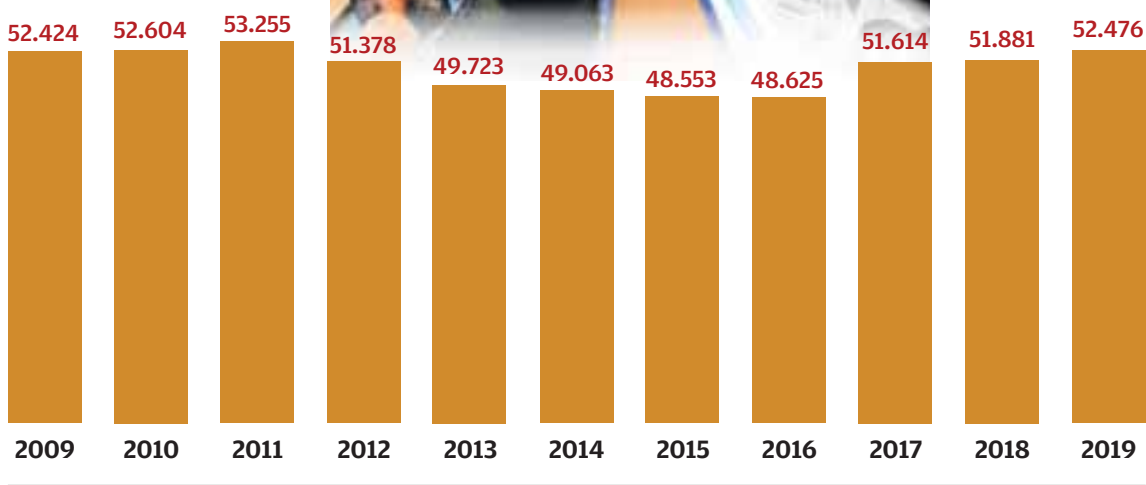
«Φούσκωσε για τα καλά» ο αριθμός των υπαλλήλων που απασχολούνται στην Κυβέρνηση το 2019

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Παρά το ότι εκπνέει το 2019 και μπαίνει η χώρα σε νέα δεκαετία, με νέο υπουργό Οικονομικών και περνώντας από τρία χρόνια μνημονίου μέχρι το 2016, αποδεικνύεται πως τα του δημοσίου τομέα επέστρεψαν σε επίπεδα 2009. Ο λόγος, για τον αριθμό των δημοσίων υπαλλήλων, ο οποίος για πρώτη φορά τον Οκτώβριο ξεπέρασε τον αντίστοιχο Οκτώβριο του 2009. Συγκεκριμένα, το γενικό σύνολο των απασχολούμενων στην Κυβέρνηση, τον Οκτώβριο του 2019 ανήλθε στους 52.476 υπαλλήλους, έναντι 52.424 που ήταν τον αντίστοιχο μήνα του 2009. Και πώς να μην έχει φουσκώσει, αφού στη Βουλή των Αντιπροσώπων φθάνουν σωρεία αιτημάτων για ξεπάγωμα θέσεων στο δημόσιο τομέα; Οι απογαποποιήσεις των θέσεων έχουν ως αποτέλεσμα να φουσκώνουν τον δημόσιο τομέα και να φορτώνουν ξανά το δημόσιο μισθολόγιο. Όλες οι προσπάθειες της Τρόικα και των Ευρωπαίων σε γενικότερη βάση για μείωση των δημοσίων υπαλλήλων στην Κύπρο έχουν περάσει στο περιθώριο ανεπισημάνει. Σύμφωνα με στοιχεία που είναι ευρέως προσβάσιμα σε όλους τους πολίτες από την Στατιστική Υπηρεσία, τον Οκτώβριο του 2015 το γενικό σύνολο των δημοσίων υπαλλήλων που περιλαμβάνει τη δημόσια υπηρεσία, την εκπαιδευτική υπηρεσία, τις δυνάμεις ασφαλείας και το ωρομίσθιο προσωπικό, ανέρχονταν στα 48.553 πρόσωπα. Από τον Οκτώβριο του 2015 έως και τον Οκτώβριο του 2019 δηλαδή, έχουν αυξηθεί οι δημόσιοι υπάλληλοι κατά 3.923 πρόσωπα. Είναι αντιληπτό επίσης πως για να μειώνεται η ανεργία στην Κύπρο και να έχει φτάσει κοντά

**Σύνολο
των δημοσίων
υπαλλήλων
στην Κύπρο**

2009 - 2019 (ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ)

Είναι αντιληπτό πως για να έχει μειωθεί η ανεργία και να έχει φτάσει κοντά στο 6,5% θα έχουν αυξηθεί οι θέσεις εργασίας, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει αυτομάτως πως θα πρέπει να γίνει στον δημόσιο τομέα.

στο 6,5% θα έχουν αυξηθεί και οι θέσεις εργασίας, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει αυτομάτως πως θα πρέπει να γίνεται στο δημόσιο τομέα. Για

- * Δημόσια υπηρεσία, εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμεις ασφαλείας και ωρομίσθιο προσωπικό.

να τους επιστραφούν μονομιάς όλες οι αποκοπές που υπέστησαν. Όπως επίσης, και δίκως να αναφέρουμε πως ο ρυθμός αύξησης των δαπανών για το 2019 είναι ψηλότερος για πρώτη φορά των αντίστοιχων των εσόδων από το κρατικό μισθολόγιο, κάτι που απνυχθεί δέοντως το δημοσιονομικό συμβούλιο της Κύπρου.

ΜΕ ΕΚΤΑΚΤΟΥΣ

Υπάρχει μια ποιοτική διαφορά μέσα σε αυτά τα ποσοστά. Από το 2016 και μέχρι το 2018 οι αυξήσεις του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων ως επί το πλείστον γίνεται μέσω των έκτακτων. Βάσει επισημωμένων της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, η απασχόληση στην Κυβέρνηση τον Οκτώβριο του 2019 αυξήθηκε κατά 595 άτομα (1,1%) σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2018 και έφτασε τα 52.476 άτομα.

Στο μόνιμο προσωπικό παρατηρείται μείωση κατά 575 άτομα (-2%), από 28.487 σε 27.912 άτομα. Στο έκτακτο προσωπικό παρατηρείται αύξηση (8,4%) φθάνοντας τις 15.971 σε σχέση με 14.731 άτομα τον Οκτώβριο του 2018. Σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2018 υπάρχει αύξηση σε όλες τις κατηγορίες προσωπικού με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση να παρατηρείται στο προσωπικό της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (3,3%) και πιο συγκεκριμένα στο έκτακτο προσωπικό με ποσοστό 20,8% (712 άτομα). Σε σχέση με το Σεπτέμβριο του 2019, τόσο στο προσωπικό της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας όσο και των Δυνάμεων Ασφαλείας παρατηρείται αύξηση με την μεγαλύτερη στο έκτακτο προσωπικό της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (19,1%). Το Προσωπικό της Δημόσιας Υπηρεσίας μειώθηκε κατά 36 άτομα (-0,2%).

«Φόκους» στις μεταρρυθμίσεις

Βάσεις της ομιλίας του νέου Υπουργού Οικονομικών Κωνσταντίνου Πετρίδη στη Βουλή των Αντιπροσώπων την Παρασκευή (6/12/2019) που αφορούσε στον Προϋπολογισμό του 2020, «η προώθηση μεταρρυθμίσεων και αλλαγών στις δομές και διαδικασίες του κράτους και της οικονομίας πρέπει να είναι εθνικός στόχος. Και πρέπει να επιδιώξουμε την συνεννόηση κυβέρνησης και Βουλής, προκειμένου από κοινού να στηρίξουμε μια φιλόδοξη μεταρρυθμιστική προσπάθεια που θα αλλάξει την χώρα. Πρέπει από κοινού να προωθήσουμε ένα πλαίσιο πολιτικής το οποίο, μεταξύ άλλων, πρέπει να περιλαμβάνει την προώθηση θεμάτων μεταρρύθμισης του συστήματος διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων στη δημόσια υπηρεσία που σχετίζεται με τη διαδικασία πρόσληψης, αξιολόγησης και ανέλιξης του προσωπικού. Ενώ υπάρχουν πολύ αξιόλογα στελέχη στη δημόσια υπηρεσία, πολίτες και επιχειρήσεις ζουν τη συνέπεια της έλλειψης ενός συστήματος αξιολόγησης και ανέλιξης που θα φέρει αξιοκρατία αλλά και μεγαλύτερη αποδοτικότητα τόσο του κράτους όσο και της κυπριακής οικονομίας».

Όπως κατέληξε εξάλλου ο νέος ΥΠΟΙΚ, «η προσπάθεια διόρθωσης διαχρονικών στρεβλώσεων και παθογενειών στην οικονομία μας η οποία άρχισε τα τελευταία χρόνια θα πρέπει να συνεχιστεί». Ωστόσο, αν το δημόσιο συνεχίσει να διογκώνεται με τους τωρινούς ρυθμούς, τότε ο νέος ΥΠΟΙΚ θα μείνει στην ιστορία ως ο ΥΠΟΙΚ που επέτρεψε να φουσκώσει ξανά ο δημόσιος τομέας.

DREAM
TOWER

*What is inside
your dream?*

EUROPEAN PROPERTY AWARDS
DEVELOPMENT
★★★★★
BEST RESIDENTIAL
HIGH-RISE
DEVELOPMENT
CYPRUS
Dream Tower
by Property Gallery
2019-2020

EUROPEAN PROPERTY AWARDS
ARCHITECTURE
AWARD WINNER
★★★★★
RESIDENTIAL
HIGH-RISE
ARCHITECTURE
CYPRUS
Dream Tower
by Property Gallery
2019-2020

EUROPEAN PROPERTY AWARDS
MARKETING
★★★★★
BEST DEVELOPMENT
MARKETING CYPRUS
Dream Tower
by Property Gallery
2019-2020

CALL FREE 8000 77 88
DREAM@CYPRUSPROPERTYGALLERY.COM
DREAMTOWERCYPRUS.COM

PROPERTY
GALLERY

ΟΧΣ: Αντίμετρα στην αποτυχία του ΕΣΤΙΑ

Θα ξεκινήσει διαγωνισμό για συνεργασία με διαχειριστή δανείων στα πρότυπα που έχουν κάνει άλλες τράπεζες

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το ότι το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ δεν έχει την αποδοχή που εξαρχάς υπολογιζόταν, είναι πλέον γνωστό. Οι αριθμοί εξάλλου του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου το επιβεβαιώνουν, με μόνο 1.300 αιτήσεις να έχουν γίνει μέχρι στιγμής από τις συνολικά 10.000 που αναμενόταν. Και από αυτές, λιγότερες από τις μισές είναι ολοκληρωμένες, με τις άλλες να υπολείπονται 2 – 3 δικαιολογητικά. Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ), η τράπεζα που βάσει καρτοφυλακίου είναι μια «μικρογραφία του πρώην Συνεργατισμού», έχει σχεδιασμό να αντιδράσει όσο

Η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, Στέλλα Καμμίτση, ανέφερε στην «Κ» πως ο ΟΧΣ βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας των εγγράφων για να ξεκινήσει ο διαγωνισμός μέχρι το τέλος του χρόνου.

το δυνατόν πιο γρήγορα για να μειώσει το απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων του, παραχωρώντας τα προβληματικά του δάνεια σε διαχειριστή δανείων (servicer). Οι ελπίδες που είχε εναποθέσει στο Σχέδιο ΕΣΤΙΑ, αποδεικνύονται φρούδες, διότι η αλήθεια είναι πως τα δάνεια του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης λόγω του προφίλ του που είναι όλα οι-

Βάσει της οικονομικής πληροφόρησης του 2018, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια του ανέρχονται σε 296,3 εκατ. ευρώ.

κιστικά, βρίσκονται στο πιο δύσκολο τύπο δανείων που χρήζουν ιαψης. Γι' αυτό, ο ΟΧΣ θα προχωρήσει άμεσα, πριν το τέλος του 2019, σε διαδικασία διαγωνισμού για διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του. Η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, Στέλλα Καμμίτση, ανέφερε στην «Κ» πως ο ΟΧΣ βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας των εγγράφων για να ξεκινήσει ο διαγωνισμός μέχρι το τέλος του χρόνου. Ερωτηθείσα σχετικά με τον χρονικό ορίζοντα που έχει τεθεί

ώστε να αρχίσει η διαχείριση των δανείων από τον επιτυχόντα προ-φοροδότη σημείωσε πως ως Πρόεδρος, «θέλει να γίνει άμεσα». Όσον αφορά στην μέχρι τώρα προσέλευση των δανειοληπτών του Οργανισμού για συμμετοχή στην ΕΣΤΙΑ τόνισε πως είναι αντίστοιχη των άλλων τραπεζών, δηλαδή είναι περιορισμένη. Εντούτοις, κάλεσε τους δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα να προσέλθουν στον Οργανισμό για να συμμετάσχουν στην ΕΣΤΙΑ, διότι όπως είπε, δεν θα υπάρξει άλλο αντίστοιχο πρό-

γραμμα όπως το ΕΣΤΙΑ. Όπως είναι φυσικό από όλα τα πιο πάνω δεδομένα, το ποσό για το οποίο θα κληθεί ο «servicer» να αναλάβει, θα είναι αυτό που δεν θα εξυπηρετηθεί μέσω του Σχεδίου ΕΣΤΙΑ. Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης, βάσει των οικονομικών του αποτελεσμάτων για το 2018, έχει μη εξυπηρετούμενα δάνεια που ανέρχονται στα 296,3 εκατ. ευρώ. Το 2017 τα ΜΕΔ του ανέρχονταν στα 303,7 εκατ. ευρώ. Ως ποσοστό του συνόλου του δανειακού καρτοφυλακίου του Οργανι-

σμού αντιστοιχεί στο 46,67%, ενώ οι προβλέψεις επί των δανείων για το 2018 ανέρχονται στο 34,33%. Το 2017 ήταν στο 32,84%. Κατά τη διάρκεια του 2018, ο ΟΧΣ προχώρησε σε αναδιάρθρωσεις στεγαστικών δανείων ιδιωτών συνολικού ύψους 19,3 εκατ. ευρώ, που δείχνει επί της ουσίας τη δυσκολία που έχει να αναδιարθρωθεί ένα τέτοιο καρτοφυλάκιο. Το 83,43% των δανείων και άλλων χορηγήσεων στους πελάτες του είναι εξασφαλισμένα με υποθήκες ακινήτων, με δεσμεύσεις καταθέσεων και με κυβερνη-

τικές εγγυήσεις. Τα συνολικά δάνεια που έχει παραχωρήσει ο ΟΧΣ φτάνουν τα 632,2 εκατ. ευρώ, όπως παρουσιάζεται στα αποτελέσματα του 2018. Τα 515,1 εκατ. ευρώ δανεισμού είναι δάνεια με υποθήκες, τα 49,7 εκατ. ευρώ είναι δάνεια με εκχώρηση δικαιωμάτων επί κρατικών οικοπέδων, τα 17 εκατ. είναι με κυβερνητικές εγγυήσεις και τα «άλλα δάνεια» είναι στα 49,7 εκατ. ευρώ.

Με βοήθεια

Υπενθυμίζεται πως, όπως είχε καταγράψει η «Κ» τον Οκτώβριο, ο ΟΧΣ συμφώνησε να δανείσει το κράτος 250 εκατομμύρια ευρώ. Βάσει της πληροφόρησης, το δάνειο παραχωρήθηκε με σταθερό επιτόκιο 0,975% και αποπληρωμή σε διάρκεια 7 ετών. Το ρίσκο του δανεισμού αυτού είναι μηδαμινό, ενώ ο λόγος των καλών δανείων προς τα προβληματικά δάνεια του Οργανισμού μειώθηκε. Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης ιδρύθηκε από το Κράτος το 1980, στα πλαίσια της ανάπτυξης στρατηγικών διευκολύνσεων του πληθυσμού για πρόσβαση σε στεγαστικά δάνεια. Το 2017, ο ρόλος του Οργανισμού διευρύνθηκε για να καλύψει και άλλους τομείς βασικών αναγκών της οικογένειας, όπως είναι οι σπουδές των παιδιών και για σκοπούς υγείας. Το καλοκαίρι του 2019 τροποποιήθηκε ξανά ο νόμος του και διευρύνθηκε ξανά το φάσμα εργασιών του. Σκοπός ήταν «να καλύπτονται οι σημερινές ανάγκες του νοικοκυριού, πέραν του στεγαστικού δανείου, όπως είναι η αγορά οικιστικού οικοπέδου, εξοπλισμός και ενεργειακή αναβάθμιση κατοικίας, σπουδές, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, όριο παρατραβήγματος, χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες και έκδοση εγγυητικών».

Αποφάσεις τον Ιανουάριο για το ηλιοθερμικό πάρκο

Χρονοβόρες διαδικασίες και χειρισμοί από τα Υπουργεία και η αναβολή στη Βουλή, στέλνει το θέμα το 2020

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Στις 17 Ιανουαρίου θα τεθεί ενώπιον της Ολομέλειας το θέμα της παραχώρησης κυβερνητικής εγγύησης προς την εταιρεία Alfa Mediterranean ύψους 60 εκατομμυρίων ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κατασκευή ηλιοθερμικού πάρκου δυναμικότητας 50 μεγαβάτ στην Άλασσα. Το θέμα

Στις 13 Ιανουαρίου η Επιτροπή Οικονομικών θα ξαναδεί το θέμα της κυβερνητικής εγγύησης και θα πάει ολομέλεια στις 17 Ιανουαρίου.

επρόκειτο να κατατεθεί στην ολομέλεια της περασμένης Παρασκευής, ωστόσο αναβλήθηκε, λόγω εκκρεμοτήτων και διευκρινήσεων που ζητήθηκαν αναφορικά με την απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι αν στις 17 Ιανουαρίου το θέμα πάρει νέα παράταση, τότε το

σενάριο να προχωρήσει το ηλιοθερμικό πάρκο μέσα στα χρονοδιαγράμματα, είναι απομακρυσμένο, και η προσπάθεια θα ναυαγήσει. Δεν αποκλείεται, σε μια τέτοια περίπτωση, οι επενδυτές να αναζητήσουν στέγη για την επένδυσή τους, σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνεται ότι βάσει χρονοδιαγραμμάτων, τον Ιούνιο του 2021 θα πρέπει να ολοκληρωθεί το 1/3 του έργου ενώ μέχρι το 2026, το ηλιοθερμικό πάρκο θα πρέπει να είναι έτοιμο να παράγει και να αποθηκεύει την ενέργεια αλλά και να παρέχει στο δίκτυο ενέργειας όταν του ζητηθεί από τον διαχειριστή δικτύου.

Φυσικά, η τελευταία αναβολή του θέματος, αποτελεί απλά το κερασάκι στην τούρτα αφού ακολουθεί μια σειρά προβληματικών χειρισμών που έδιωξαν προηγουμένως όλους δύο δυνητικούς επενδυτές στον τομέα των ΑΠΕ. Το ιδιωτικό ενδιαφέρον είχε επιδειχθεί το 2015 και αφορούσε τη δημιουργία δύο ηλιοθερμικών πάρκων δυναμικότητας 50 μεγαβάτ το καθένα, συνολικού κόστους 370 εκατομμυρίων ευρώ. Στη συνέχεια το ένα από αυτά ναυάγησε και απέμεινε η πρωτοβουλία της εταιρείας Alfa Mediterranean, μια επένδυση ύψους

Δεν αποκλείεται η εταιρεία να αναζητήσει στέγη εκτός Κύπρου ώστε να προχωρήσει με την επένδυσή της.

177 εκατομμυρίων ευρώ. Από αυτά, τα 60 εκατ. είναι το ποσό που πρόκρινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο προκύπτει από την εξέταση της τεχνολογίας του ηλιοθερμικού πάρκου και διαπίστωσης ότι πρόκειται για έργο μεγάλης καινοτομίας.

Λόγω Υπουργείων

Οι καθυστερήσεις στους χειρισμούς των έργων για τα ηλιοθερ-

μικά πάρκα, αποδίδονται σε διαφορίες μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας και Ενέργειας. Πηγές σχολιάζουν στην «Κ» ότι οι χειρισμοί του Υπουργείου Ενέργειας πάνω σε θέματα ΑΠΕ δεν ευνοούν την προώθησή τους, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα την παρούσα εικόνα. Επενδυτές όπως η Albright Stonebridge Group να αποσύρονται και η εναπομείνασα πρωτοβουλία να εξαρτάται από την εξέλιξη και τα

χρονοδιαγράμματα της Βουλής για το αν θα προχωρήσει.

Παραγωγή και αποθήκευση

Πάντως η ΡΑΕΚ, διά του προέδρου της Ανδρέα Πουλλிக்கά, έχει υποστηρίξει το έργο στην Άλασσα χαρακτηρίζοντας το καινοτόμο έργο το οποίο δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας, ότι με την τεχνολογία που θα εφαρμόσει θα σηματοδοτήσει μια μεγάλη αλλαγή στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σημειώνεται ότι ήδη στην χώρα μας, τρέχουν πολλές πρωτοβουλίες για ανάπτυξη φωτοβολταϊκών πάρκων, τα οποία επίσης αποτελούν αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρισμού. Ωστόσο, η διαφορά με τα ηλιοθερμικά πάρκα είναι ότι το ηλιοθερμικό πάρκο έχει τη δυνατότητα παραγωγής και αποθήκευσης της ενέργειας και διοχέτευσής της στην αγορά αναλόγως των αναγκών.

Οι στόχοι για ΑΠΕ

Είναι γνωστός ο στόχος που έχει καθορίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση για συμμετοχή των ΑΠΕ στην συνολική κατανάλωση ενέργειας στο 20%, μέχρι το 2020, με την Κύπρο να βρίσκεται στο 14%. Στην περι-

πτωση δε της παραγωγής ηλιακής και αιολικής ενέργειας, καθώς και από βιομάζα, ο μέσος όρος της Ε.Ε. για το 2016 κυμάνθηκε στο 29,6% ενώ στην Κύπρο το αντίστοιχο ποσοστό βρίσκεται στο 8,4%. Ποσοστό πολύ πίσω από τον εθνικό στόχο του 13,8% με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης, το 2020.

Υπενθυμίζεται ότι η Κυβέρνηση τρέχει για την ολοκλήρωση του σχεδίου ενέργειας και κλιματικής πολιτικής έως το 2030, το οποίο πρέπει να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου. Εκφράζονται δε ανησυχίες ότι η επίτευξη των στόχων της Κύπρου είναι σε πολύ χαμηλότερο σημείο σε σχέση με τους στόχους, κάτι που μεταφράζεται σε καμιάνα πολλών δεκάδων εκατομμυρίων για την Κύπρο. Σε μια άλλη εξέλιξη, η οποία σχετίζεται με την προώθηση έργων για Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανακοίνωσε ότι θα πάψει να χρηματοδοτεί νέα έργα που αφορούν τα ορυκτά καύσιμα από το 2022. Από την απόφαση δεν εξαιρείται και το φυσικό αέριο. Πρόκειται για απόφαση η οποία εκτιμάται ότι θα συμβάλει στις προσπάθειες αποτροπής της κλιματικής αλλαγής.

If you don't use technology to transform your business, will it make you obsolete?

ey.com #BetterQuestions

The better the question. The better the answer. The better the world works.

EY

Building a better working world

Επιστρέφουν από 2021 οι πτήσεις για Γαλλία

Ελλειψη ενδιαφέροντος από επιβατικό κοινό άλλαξε τα σχέδια για το πτητικό πρόγραμμα της Cyprus Airways

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Τον Οκτώβριο η εταιρεία Cyprus Airways είχε αναφερθεί στις προθέσεις της να συνδέσει ξανά Κύπρο και Γαλλία, μέσω των δρομολογίων Λάρνακας-Παρισιού (αεροδρόμιο Orly) στο πλαίσιο του καλοκαιρινού της προγράμματος. Η πρόθεση της εταιρείας να ξανακτίσει την απευθείας γέφυρα επικοινωνίας με την γαλλική αγορά, η οποία διεκόπη άδοξα με το κλείσιμο της Cobalt, δεν ευδοχώθηκε, αφού το ενδιαφέρον στην αγορά δεν ήταν αρκετό για να διασφαλίσει την κερδοφορία του δρομολογίου. Έτσι η εταιρεία άλλαξε πορεία και πλάνα εντάσσοντας στη θέση του Παρισιού την Βερόνα και τη Γενεύη. Η συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί ένα μικρό δείγμα της ευρύτερης εικόνας που παρουσιάζει η γαλλική αγορά, η οποία κινείται μάλλον μουνδιασμένα, και αναμένεται ότι θα κλείσει με χαμηλότερα πρόσημα σε σχέση με την περσινή. Πηγές από την τουριστική αγορά σχολιάζουν ότι η απόφαση της ιδιωτικής εταιρείας Cyprus Airways ήταν αναμενόμενη εφόσον στην περίπτωση που υπήρχε απτό ενδιαφέρον για την γαλλική αγορά, τότε θα υπήρχαν ήδη πτήσεις και τουριστικοί πράκτορες οι οποίοι θα έφερναν Γάλλους τουρίστες στην Κύπρο.

Κρούσεις στο Παρίσι

Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν τη δεδομένα στιγμή πτήσεις, σημαίνει ότι τουλάχιστον επί του πα-

ρόντος, οι Γάλλοι δεν έχουν στο πλάνο τους την Κύπρο όταν προγραμματίζουν είτε τις διακοπές τους, είτε τα επαγγελματικά τους ταξίδια. Αυτή είναι και η πρόκληση για το Υφυπουργείο, το οποίο θα προσπαθήσει την επόμενη διετία να αλλάξει τα δεδομένα και να επανεντάξει την Κύπρο στις επιλογές του Γάλλου τουρίστα. «Πρόκειται εξάλλου για αγορά η οποία είναι

Περίπου 28 χιλιάδες είναι οι Γάλλοι οι οποίοι επισκέφθηκαν την Κύπρο από τον Ιανουάριο μέχρι τον Οκτώβριο του 2019.

στην κατηγορία πρώτης προτεραιότητας για την Κύπρο και χρειάζεται να γίνει πολλή δουλειά προκειμένου να φέρουμε την ζήτηση στην Κύπρο», αναφέρει στην «Κ» ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίδος. Οι προσπάθειες για επανασύνδεση με την γαλλική αγορά θα τεθούν πιο εντατικά στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος του Υφυπουργείου Τουρισμού τους επόμενους μήνες αν και ήδη είναι σε διαβουλεύσεις με διοργανωτές ταξιδιών. Αρχές του 2020 έχει προγραμματιστεί ταξίδι του Σάββα Περδίδου στην Γαλλία με σκοπό να σκιαγραφήσει κατ' αρχάς το προφίλ του Γάλλου τουρίστα, και κατά δεύτερο

«Έχουμε πάρα πολλή δουλειά να κάνουμε στην γαλλική αγορά για να βάλουμε την Κύπρο στις προτιμήσεις των Γάλλων τουριστών. Αυτός είναι ο λόγος που έχουμε εντάξει την Γαλλία στις αγορές α' προτεραιότητας για την Κύπρο».

να γίνει μια πιο στοχευμένη προσπάθεια προώθησης και προβολής της χώρας μας στη γαλλική αγορά. Οι εκτιμήσεις από πλευράς Υφυπουργείου θέτουν ως ρεαλιστικό στόχο για ανάπτυξη της προσβασιμότητας στην γαλλική αγορά το 2021. Αυτό όμως προϋποθέτει ότι μέσα στο 2020 οι αρμόδιοι φορείς θα προετοιμάσουν το έδαφος μέσα από επαφές και επισκέψεις.

Τέλος Ιανουαρίου

Το κατά πόσο θα υπάρχει πρόσφορο έδαφος για επανασύνδεσή μας με την Γαλλία είναι κάτι που θα διαρρανεί περί τα τέλη του Γενάρη, μετά το τέλος του ταξιδιού του Υφυ-

πουργού στη Γαλλία. Τότε θα πρέπει να αναμένονται επίσημα πια, τα αποτελέσματα και τα επόμενα βήματα για την γαλλική αγορά.

Μέσω Βηρυτού

Σε παράλληλο επίπεδο, η συμφωνία για κοινά τουριστικά πακέτα με Λίβανο, Ισραήλ και Ιορδανία και Αίγυπτο τα οποία θα προωθούνται σε κάποιες αγορές και θα προσφέρονται κοινές διαδρομές. Αυτά τα πακέτα αναμένεται ότι θα αποτελέσουν, ελλείψει απευθείας αεροπορικής σύνδεσης, μια μεσοπρόθεσμη λύση για ενίσχυση του τουρισμού με την αγορά της Γαλλίας. Για παράδειγμα, η σύνδεση της Κύ-

πρου με την Γαλλία μπορεί να γίνει μέσω της Βηρυτού (Λίβανος) αφού οι δύο χώρες συνδέονται με σχεδόν καθημερινές πτήσεις, ενώ και ο Λίβανος είναι σε απόσταση είκοσι λεπτών από την Κύπρο.

Αριθμοί αφίξεων

Διαχρονικά η ροή επισκεπτών από την Γαλλία κυμαινόταν κατά μέσο όρο γύρω στις 30-35 χιλιάδες ετησίως. Από την περίοδο κατά την οποία λειτουργούσαν ακόμα οι Κυπριακές Αερογραμμές, οι οποίες πραγματοποιούσαν πτήσεις προς το διεθνές αεροδρόμιο του Σαρλ ντε Γκωλ στο Παρίσι (μέχρι το κλείσιμο τους το 2015), και τις πτήσεις της Cobalt το 2016 μέχρι τον Οκτώβριο του 2018, οι ροές των Γάλλων επισκεπτών μόλις μία φορά ξεπέρασαν το φράγμα των 50 χιλιάδων προς την Κύπρο. Αυτό ήταν το 2005 με τον καταγεγραμμένο αριθμό επιβατών να ανέρχεται στις 52.783. Έκτοτε υπήρξαν αυξημειώσεις στους αριθμούς των Γάλλων τουριστών. Οι υψηλότερες επιδόσεις από το 2005 και μετά καταγράφεται το 2016 με την έναρξη των δρομολογίων της Cobalt για Παρίσι, χρονιά κατά την οποία επισκέφθηκαν την Κύπρο 42.576 επισκέπτες από την Γαλλία. Το 2017 ο αριθμός έπεσε στις 35.931 ενώ και το 2018 κατέγραψε μικρή αύξηση και έφτασε τις 36.500. Για το 2019, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, οι αφίξεις επισκεπτών από την Γαλλία έφτασαν μέχρι τον Οκτώβριο τις 28 χιλιάδες.

Το προφίλ

Η γαλλική αγορά αποτελεί προτεραιότητα για το Υφυπουργείο Τουρισμού και θεωρείται, μαζί με την γερμανική, μια από τις αγορές στόκευσης για την Κύπρο. Πρόκειται για τουρίστες οι οποίοι αρέσκονται στις ειδικές μορφές τουρισμού, πεδίο στο οποίο τουλάχιστον ακόμα, η Κύπρος υστερεί. Πρόσφατες έρευνες για τις ευρωπαϊκές τάσεις στον τομέα του τουρισμού σκιαγραφούν το προφίλ του Γάλλου τουρίστα και δίνουν μια εικόνα για το πού κινείται και τι προτιμά. Οι ίδιες έρευνες αναφέρονται και στα χαρακτηριστικά των Γερμανών τουριστών, αγορά η οποία επίσης αποτελεί προτεραιότητα για τους κυπριακούς φορείς του τουρισμού. Στις προτεραιότητες των Γάλλων τουριστών λοιπόν είναι οι προορισμοί οι οποίοι προσφέρονται για οικογενειακές διακοπές σε αντίθεση με τους Γερμανούς, οι οποίοι αρέσκονται στις δραστηριότητες και τις εξορμήσεις. Επίσης οι Γάλλοι συνηθίζουν να κλείνουν τα ταξίδια τους περίπου ένα χρόνο πριν τις διακοπές τους, αρκετό περισσότερο χρόνο σε σχέση με τους Γερμανούς. Η μέση διάρκεια παραμονής των Γάλλων τουριστών τόσο βάσει ερευνών, όσο και βάσει των στοιχείων της κυπριακής στατιστικής υπηρεσίας, είναι περίπου 10,2 μέρες, ενώ η κατά κεφαλή δαπάνη τους κυμαίνεται στα 840 ευρώ, κάτι λιγότερο σε σχέση με τους Γερμανούς τουρίστες. Συνηθίζουν να ταξιδεύουν περισσότερο σε σχέση με τους Βρετανούς και τους Γερμανούς, όχι μόνο για σκοπούς αναψυχής, αλλά επίσης και για επαγγελματικούς σκοπούς.

ΑΠΟΨΗ / Του **ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ**

Εθνική στρατηγική και στην παιδεία

Όπως η αντιμετώπιση της τουρκικής απειλής και του προσφυγικού - μεταναστευτικού προβλήματος απαιτεί χάρση / διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής ΤΩΡΑ, το ίδιο ισχύει και για το πεδίο της δημόσιας εκπαίδευσης ως αναγκαία προϋπόθεση βελτίωσης. Έχει επισημανθεί και τονιστεί επανειλημμένως, όχι μόνο για το επίπεδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και για το επίπεδο της δευτεροβάθμιας. Αλλωστε, στη δεύτερη αναπτύσσονται σε μεγάλο βαθμό τα χαρακτηριστικά που υποβαθμίζουν την πρώτη. Το επιβεβαιώνει ανά τριετία ο διεθνής διαγωνισμός της PISA, καθώς

θούν σε κόμματα και πολιτικές ηγεσίες, όμως σημασία έχει ότι το τελικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι εξαιρετικά ανησυχητικό.

Γιατί γίνεται σαφές ότι ταυτόχρονα με τη ραγδαία υποβάθμιση της χώρας και την ανικανότητά της να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις των καιρών, το χάσμα μεταξύ των κοινωνικών τάξεων μεγαλώνει εσωτερικά και στο πεδίο της εκπαίδευσης. Αυτό προκύπτει από τις επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών των ιδιωτικών σχολείων που βρίσκονται πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

Στο πώς και γιατί συμβαίνουν αυτά, ενώ όλοι οι μαθητές σχεδόν προβιβάζονται, παίρνουν απολυτήρια και μπαίνουν στα πανεπιστήμια, αρμόδιοι να δώσουν απάντηση είναι το υπουργείο, οι συνδικαλιστές, το διδακτικό προσωπικό, κυρίως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και εκείνοι που παράγουν το συγκεκριμένο προϊόν στα ΑΕΙ. Ίσως και η κοινωνία που βολεύεται με ό,τι της δίνουν. Πάνω σ' αυτό το βόλεμα και στην άγνοια πατάνε διάφοροι που θέλουν να εντυπωσιάσουν στον πολιτικό και στον επαγγελματικό στίβο, είτε κοτσάροντας ανύπαρκτους τίτλους είτε παίρνοντας πτυχία χωρίς να το αξίζουν, ακόμη και δίκως να περνούν από εξετάσεις (γνωστό το σκάνδαλο στην Ιατρική του ΑΠΘ). Πρόσφατο παράδειγμα, ο υφυπουργός Εξωτερικών για τον απόδημο Ελληνισμό...

Δεν είναι ο μόνος, βέβαια. Είναι αρκετοί διαχρονικά οι πολιτικοί που στα βιογραφικά τους «πούλησαν φύκια για μεταξωτές κορδέλες», παρουσιάζοντας σαν σπουδές σεμινάρια που παρακολούθησαν σε γνωστά ξένα πανεπιστήμια. Κατά καιρούς έχουν ακουστεί απερίγραπτες μπουρδες από συνδικαλιστές και στελέχη της δημόσιας εκπαίδευσης προκειμένου να δικαιολογήσουν την κατρακύλα των Ελλήνων μαθητών και την ανεπαρκεία τόσο του συστήματος όσο και των εκπαιδευτικών. Μιλάμε για μέσους όρους πάντα, που όμως διαμορφώνονται από σωρεία χαμηλών επιδόσεων. Οι ευθύνες για την απαράδεκτη κατάσταση είναι εύκολο να αποδο-

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ (ΔΕΛΤΙΟ Α) ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΝΥΠΟΘΗΚΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 2015 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΝΟΜΟ ΤΟΥ 1965 ΜΕΧΡΙ 2015

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΤΑΙ ότι σύμφωνα με το Μέρος VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων Νόμου, αρ. 9 του 1965, θα πωληθεί στη δημοπρασία μετά από αίτηση της Eurobank Cyprus Ltd η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πιο κάτω Πίνακα από το δημοπράτη Ευάγγελο Μακρή, αρ. τηλ. 22-778751. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε όπως αποταθείτε στο τηλέφωνο 22-208282 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση cypusdru@eurobank.com.cy. Η πώληση θα διεξαχθεί στο κατάστημα επί της Λεωφόρου Μακαρίου Γ', αριθμός 28, Κάτω Λακατάμια, 2324 Λευκωσία, στις 08/1/2020 και ώρα 11.00 π.μ.

Έγγραφες προσφορές μπορούν να παραδίδονται προσωπικά στο δημοπράτη που αναφέρεται πιο πάνω, μέχρι την ώρα της πώλησης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ							
Α/Α	Αριθμός Εγγραφής	Αριθμός Φύλλου/ Σχεδίου και Αρ. Τεμαχίου	Δήμος/ ενορία/ Κοινότητα	Τοποθεσία ή οδός	Λεπτομέρειες του ακινήτου		Εγγεγραμμένο συμφέρον που θα πωληθεί
					Είδος	Έκταση τ.μ.	
1	0/3370	30/39Ε2, Αρ. Τεμ. 2783	ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ	ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤ/ΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ	522	1/1
Επιφυλασσόμενη τιμή πώλησης: €96.000,00							
2	0/3372	Φ/Σχ. 30/39Ε2 & 30/40W2 Αρ. Τεμ. 2785	ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ	ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤ/ΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ	564	1/2
Επιφυλασσόμενη τιμή πώλησης: €43.200,00							

1. Το ακίνητο δεν θα παραδοθεί αν δεν καλυφθεί η επιφυλαχθείσα τιμή πώλησης.

2. Το συμφέρον στο/α πιο πάνω ακίνητο/α προσφέρεται/προσφέρονται στην πώληση χωρίς περισσότερες εγγυήσεις σχετικά με την ύπαρξη, το είδος ή την έκταση του ακινήτου ή με το δικαίωμα που έχει ο ενυπόθηκος/ές αποφάσεως οφειλέτης. Η πώληση γίνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς Πώλησης, εκτός αν οριστεί να γίνει διαφορετικά.

3. Οι τελευταίοι πλειοδότες πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι, αν υπάρχει υπόλοιπο από το τίμημα πώλησης αυτό πρέπει να πληρωθεί στον ενυπόθηκο δανειστή, διαφορετικά θα χάσουν το ποσό της προκαταβολής και θα έχουν ευθύνη για κάθε ζημιά που πιθανόν να υπάρξει σε κατοπινή πώληση.

Ημερομηνία: 06/12/2019

Σημειώνεται ότι, όποιος προτίθεται να παραστεί στον πλειστηριασμό, θα πρέπει να προσκομίσει την πολιτική του ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο ταυτότητας για την εγγραφή του.

Εσοδα άνω του 1 δισ. από βραχυχρόνιες μισθώσεις

Μέσω Airbnb και HomeAway το 10% του ετήσιου τζίρου στη διαμονή τουριστών – 170.542 καταλύματα στις δύο πλατφόρμες

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Μερίδιο της τάξεως του 10%, τουλάχιστον, του τζίρου στη διαμονή τουριστών και έσοδα άνω του ενός δισεκατομμυρίου ευρώ ετησίως έχουν οι βραχυχρόνιες μισθώσεις από διαδικτυακές πλατφόρμες στην Ελλάδα όπου διατίθενται περισσότερα από 200.000 ακίνητα. Τα αποκαλυπτικά στοιχεία προκύπτουν από μελέτη του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ), η οποία μεταξύ άλλων απαντά εμμέσως πλην σαφώς και σε ερωτήματα όπως το πώς γίνεται να αυξάνονται οι αφίξεις στην Αθήνα αλλά να υποχωρούν τα έσοδα και οι πληρότητες των ξενοδοχείων. Σύμφωνα με την μελέτη «Οικο-

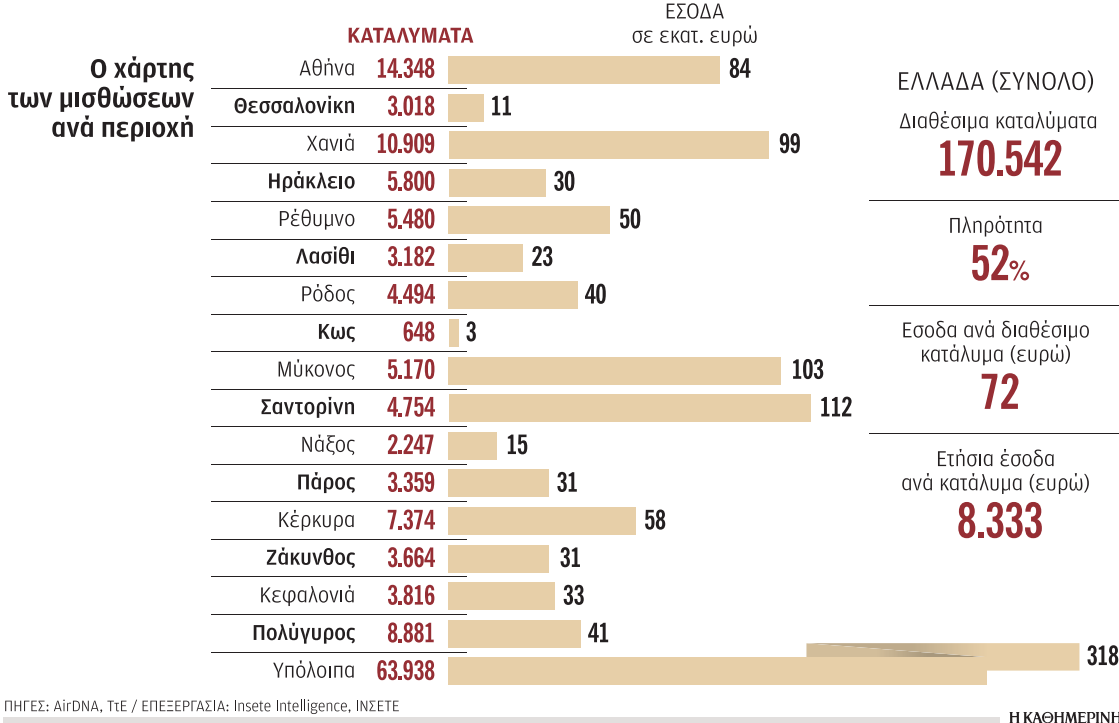
Η Booking.com διαθέτει στην αγορά άλλα 90.000 ελληνικά ακίνητα.

νομικά στοιχεία βραχυχρόνιων μισθώσεων στην Ελλάδα, μέσω πλατφορμών Airbnb και HomeAway» του ΙΝΣΕΤΕ, η οποία έχει αξιοποιήσει στοιχεία από την AirDNA, τα συνολικά έσοδα από τις μισθώσεις καταλυμάτων στην Ελλάδα μέσω των πλατφορμών Airbnb και HomeAway, κατά το 12μνηνο Ιουνίου 2018 - Μαΐου 2019 έφθασαν το 1,15 δισ. ευρώ. Στο διάστημα αυτό, διατέθηκαν προς μίσθωση στην Ελλάδα από τις δύο πλατφόρμες 170.542 καταλύματα, εκ των οποίων οι 137.484, δηλαδή το 81%, μισθώθηκαν τουλάχιστον μία φορά. Από αυτά, οι 121.287 ήταν αυτόνομα καταλύματα, ενώ στα υπόλοι-

πα 16.197 υπήρχαν κοινόχρηστοι χώροι εντός του ενοικιαζόμενου καταλύματος. Σύμφωνα με άλλες πηγές, η Booking.com διαθέτει στην αγορά άλλα περίπου 90.000 ελληνικά ακίνητα, ένα μέρος εκ των οποίων όμως αφορά διπλές καταχωρίσεις ακινήτων που διατίθενται και στις άλλες δύο πλατφόρμες. Μία ασφαλής εκτίμηση, πάντως, είναι πως τα διατιθέμενα συνολικά μοναδικά ακίνητα υπερβαίνουν τις 200.000. Από το 1,15 δισ. ευρώ συνολικών εσόδων των Airbnb και HomeAway, το 1,08 δισ. ευρώ εισπράχθηκε από τα αυτόνομα καταλύματα. Για τα καταλύματα αυτά, η μέση πληρότητα ανήλθε σε 53%, η μέση τιμή καταλύματος διαμορφώθηκε στα 146 ευρώ, το ημερήσιο έσοδο ανά διαθέσιμο κατάλυμα σε 77 ευρώ και το μέσο ετήσιο έσοδο ανά κατάλυμα σε 8.912 ευρώ.

Σαντορίνη, Μύκονος
Το υψηλότερο ετήσιο έσοδο ανά κατάλυμα εμφάνισε η Σαντορίνη με 31.734 ευρώ και ακολούθησε η Μύκονος με 27.263 ευρώ. Ας σημειωθεί πως οι πλατφόρμες αυτές καλύπτουν μόνο ένα μέρος της αγοράς βραχυχρόνιων μισθώσεων, ενώ σύμφωνα με τη Euromonitor, η συνολική δαπάνη για διαμονή το 2018 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 9,9 δισ. ευρώ. Δηλαδή μόνον οι Airbnb και HomeAway καλύπτουν το 10% του τζίρου της διαμονής στην Ελλάδα. Ποσό για τη διαμονή που μπορεί να ξεπερνά ακόμα και το 1,5 δισ., αν συνυπολογιστούν και τα εκτιμώμενα έσοδα της Booking.com.
Σύμφωνα με το ΙΝΣΕΤΕ, στο 12μνηνο Ιουνίου 2018 - Μαΐος 2019, για τα αυτόνομα καταλύματα που μισθώθηκαν τουλάχιστον μία φο-

Μισθώσεις μέσω Airbnb και HomeAway (Ιούνιος 2018 -Μάιος 2019)

ρά, οι μισθώσεις μέσω Airbnb και HomeAway, ακολούθησαν την εποχικότητα του τουρισμού. Παρατηρείται δηλαδή κορύφωση το καλοκαίρι.
Η μεγαλύτερη πληρότητα παρατηρείται τον Αύγουστο με 68% και ακολουθούν ο Ιούλιος με 60% και ο Σεπτέμβριος με 54%. Τη μεγαλύτερη μέση τιμή καταλύματος είχε ο Ιούλιος στα 172 ευρώ, ακολούθησε ο Αύγουστος στα 171 ευρώ και ο Ιούνιος με 153 ευρώ.
Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ιδιαιτερότητα των επιμέρους περιοχών της Ελλάδας, ως προς τη ζήτηση, την πληρότητα, τη μέση τιμή και τα έσοδα. Επιγραμματι-

κά, η Σαντορίνη εμφάνισε τη μεγαλύτερη πληρότητα (62%) στα ενεργά αυτόνομα καταλύματα και ακολούθησαν η Αθήνα με 60% και η Κεφαλονιά με 59%. Η μέση τιμή καταλύματος της Σαντορίνης ήταν στα 341 ευρώ, ενώ την πρώτη θέση είχε η Μύκονος με 496 ευρώ. Παρά την υψηλή πληρότητα, η μέση τιμή καταλύματος στην Αθήνα είναι χαμηλή, μόλις στα 66 ευρώ, ενώ την πιο χαμηλή παρουσιάζει η Θεσσαλονίκη με 45 ευρώ.
Το μέγεθος και μόνο της αγοράς των βραχυχρόνιων μισθώσεων επιβάλλει πλέον την ανάγκη ρύθμισής της, όπως επισημαίνει ο ΣΕΤΕ, σε κάθε ευκαιρία τα τε-

λευταία χρόνια έχοντας παρουσιάσει και παραδείγματα άλλων προορισμών, διεθνώς σε ό,τι αφορά τους τρόπους αντιμετώπισης. «Το κρίσιμο ζητούμενο είναι οι βραχυχρόνιες μισθώσεις να μην γίνονται με τρόπο που συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό για τις επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουργούν νόμιμα και φυσικά να μη δημιουργεί παράπλευρα αλλά σημαντικά προβλήματα στην εξεύρεση κατοικίας, στις τιμές των ενοικίων, στην εύρυθμη λειτουργία των πολυκατοικιών, των γειτονιών, αλλά και των πόλεων», σημειώνει η μελέτη. Η μαζική μίσθωση καταλυμάτων από τουρίστες μέσω πλατφορμών

έχει πολλαπλές επιπτώσεις, τόσο εντός του πλαισίου της τουριστικής δραστηριότητας, μέσω του ενίοτε αθέμιτου ανταγωνισμού προς τις επιχειρήσεις αλλά και της προσέλευσης νέων αγορών, όσο και εκτός αυτής, δημιουργώντας προβλήματα π.χ. σε πολυκατοικίες, «εκτοπίζοντας» κατοίκους από ολόκληρες περιοχές, αλλάζοντας τη φυσιογνωμία περιοχών, αυξάνοντας τα ενοίκια, προκαλώντας έλλειψη στέγης σε τουριστικούς προορισμούς κ.ά.

Η ζήτηση
Στη μελέτη επισημαίνεται και μια μεγάλη διαφορά της μίσθωσης μέσω Airbnb και HomeAway σε σχέση με τα ξενοδοχεία και τις επιχειρήσεις καταλυμάτων. Τα ξενοδοχεία και οι επιχειρήσεις καταλυμάτων λειτουργούν μέσα σε ένα συγκεκριμένο, καθορισμένο χρονικό πλαίσιο κάθε χρόνο, συχνά ανάλογα με τη γεωγραφική τους θέση. «Αντίθετα, η προσφορά καταλυμάτων μέσω των πλατφορμών Airbnb και HomeAway είναι συνεχώς μεταβαλλόμενη, ανάλογα με τη ζήτηση».
Παράλληλα, υπογραμμίζεται πως στην Αθήνα υπάρχει υψηλή ζήτηση για τέτοιες μισθώσεις, αλλά λόγω αυξημένης προσφοράς ο ανταγωνισμός ανάμεσα στα καταλύματα είναι μεγάλος, οδηγώντας σε χαμηλές προσφερόμενες τιμές. Αντίθετα, σε νησιά όπως η Μύκονος και η Σαντορίνη, όπου τα διαθέσιμα καταλύματα είναι εκ των πραγμάτων λιγότερα εξαιτίας του οικοδομικού κορεσμού και το τουριστικό brand τους ιδιαίτερα υψηλό, καταγράφεται πολύ μεγάλη πληρότητα. Ως επακόλουθο της εν λόγω εξέλιξης, οι τιμές είναι ιδιαίτερα αυξημένες.

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθειά αναθεώρησής του, το 1963

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ 2019 ΛΟΓΟ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ

Χρήστος Θ. Λοιζίδης

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Πρωτεύουσα: Ανδρέας Δημητρόπουλος, Ομ. Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
Ανδρέας Αφειρόπουλος, Βιολογικής Β' Αθήνας (BAIDK), Καθηγητής Μουσικής, Απ. Καθηγητής Ε.Μ.Π. - Ιακωβίδης

Ανατύπωση 2019

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΘΗΝΑ

Αθήνα: Ινποκράτους 23 - Τ.Κ. 106 79 - Τηλ. 210 33 87 500 - Fax 210 33 90 075 - Θεσσαλονίκη: Φράγκων 1 - Τ.Κ. 546 26 - Τηλ. 2310 535 381 - Fax 2310 546 812
Εθνικής Αμύνης 42 - Τ.Κ. 546 21 - Τηλ. 2310 244 228, 9 - Fax 2310 244 230 - www.sakkoulas.gr - info@sakkoulas.gr

Θεσπίζεται επίδομα γέννησης 2.000 ευρώ

Προϋπόθεση λήψης επιδόματος στέγασης και παιδιού για τους πολίτες τρίτων χωρών, η 10ετής παραμονή στη χώρα

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Στη Βουλή αναμένεται να εισαχθεί το αργότερο έως το τέλος του έτους σχέδιο νόμου του υπουργείου Εργασίας, με το οποίο θεσπίζεται το επίδομα γέννας, αναπροσαρμόζονται τα κριτήρια διαμονής στη χώρα για πολίτες τρίτων χωρών που δικαιούνται επιδόματα παιδιού και στέγασης και ορίζεται ως αφορολόγητο και ακατάσχετο το επίδομα ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

Πρόκειται για την πρώτη νομοθετική παρέμβαση της κυβέρνησης στον τομέα της πρόνοιας, με την αρμόδια υφυπουργό Εργασίας Δόμνα Μιχαλίδου να ξεκαθαρίζει ότι αφενός δεν κόβεται κανένα επίδομα, αφετέρου θεσμοθετείται το επίδομα γέννας για κάθε παιδί που θα γεννιέται στη χώρα μας από την 1η Ιανουαρίου 2020 και εφεξής, ως ένα πρώτο βήμα στην προσπάθεια αντιμετώπισης του έντονου δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Βέβαια, στο σχέδιο νόμου, που αναμένεται να τεθεί σε διαβούλευση το αμέσως επόμενο διάστημα, αυστηροποιούνται τα κριτήρια χορήγησης του νέου επιδόματος καθώς και των επιδομάτων στέγασης και παιδιού στους πολίτες τρίτων χωρών, καθώς πλέον θα απαιτείται η 10ετής παραμονή μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα. Όσον αφορά το επίδομα παιδιού, σύμφωνα με πληροφορίες, θα τεθεί ως προϋπόθεση λήψης και η βεβαίωση ότι τα παιδιά παρακολουθούν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Για το επίδομα παιδιού θα τεθεί ως προϋπόθεση η υποβολή βεβαίωσης επαρκούς φοίτησης, ώστε να αποδεικνύεται ότι τα παιδιά παρακολουθούν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Αναλυτικά, στο πρώτο μέρος του σχεδίου νόμου θεσπίζεται το επίδομα γέννησης, στις 2.000 ευρώ για κάθε παιδί που θα γεννηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2020 και εφεξής. Η πρώτη δόση, ύψους 1.500 ευρώ, θα καταβάλλεται ύστερα από αίτηση στον ΟΠΕΚΑ, αμέσως μετά τη γέννηση, ενώ η δεύτερη δόση θα δίνεται εντός εξαμήνου από τη γέννηση του παιδιού.

Βάσει των υπολογισμών, το επίδομα γέννας αναμένεται να λάβουν το 2020 περίπου 83.000 οικογένειες.

Δικαιούχοι του επιδόματος είναι η μητέρα του παιδιού ή ο πατέρας ή κάποιο τρίτο πρόσωπο που έχει την επιμέλεια του παιδιού. Σύμφωνα με την κ. Μιχαλίδου, πρόκειται για ένα οριζόντιο –δημογραφικό και όχι προνοιακό– μέτρο από το οποίο θα εξαιρούνται, για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης, οι γονείς με πολύ υψηλά εισοδήματα. Συγκεκριμένα, τα εισοδηματικά κριτήρια για τη

χορήγηση του επιδόματος είναι οι 40.000 ευρώ τον χρόνο για μονογονεϊκή οικογένεια χωρίς παιδί, ενώ το ποσό αυξάνεται στις 60.000 ευρώ τον χρόνο για ζευγάρι και φθάνει τις 70.000 ευρώ μεικτά ετησίως, για ζευγάρι με ήδη ένα παιδί. Το επίδομα γέννησης δεν θα υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα, θα είναι αφορολόγητο και ακατάσχετο. Βάσει των υπολογισμών του υπουργείου Εργασίας, αναμένεται να το λάβουν εντός του 2020 περίπου 83.000 οικογένειες.

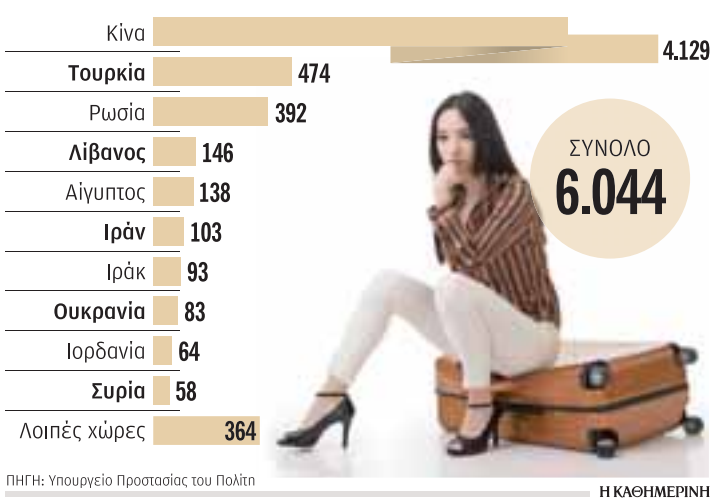
Αλλαγές προβλέπονται όσον αφορά τη νόμιμη και μόνιμη παραμονή των δικαιούχων τόσο του νέου επιδόματος όσο και των επιδομάτων στέγασης και παιδιού, στην Ελλάδα. Στην πράξη, τίθεται οριζόντια, για όλους τους νέους δικαιούχους πολίτες τρίτων χωρών, ως προϋπόθεση λήψης επιδόματος η 10ετής παραμονή στη χώρα.

Σύμφωνα με το υπουργείο Εργασίας, δεν αλλάζει τίποτα για τη λήψη του επιδόματος στέγασης και παιδιού, από ομογενείς, Ευρωπαίους πολίτες και πολίτες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), δικαιούχους ασύλου, αλλά και δικαιούχους «επικουρικής προστασίας». Οι αλλαγές αφορούν μόνο πολίτες τρίτων χωρών και μόνο στην περίπτωση που είναι νέοι δικαιούχοι. Οι παλαιοί, που έλαβαν το 2015 επίδομα στέγασης ή παιδιού καθώς είχαν συμπληρώσει 5ετή νόμιμη παρουσία στην Ελλάδα, θα συνεχί-

σουν να λαμβάνουν τα επιδόματα, αν εξακολουθούν να πληρούν και τις υπόλοιπες προϋποθέσεις. Στην πράξη, οι αλλαγές αφορούν όσους μετανάστες έχουν έρθει στην Ελλάδα μετά το 2014 και, πλέον, απαιτείται η 10ετής νόμιμη παρουσία τους προκειμένου να καταστούν δικαιούχοι κάποιου επιδόματος. Καθώς, μάλιστα, ο έλεγχος διαμονής του δικαιούχου γίνεται από την υποβολή φορολογικών δηλώσεων και η ηλεκτρονική υποβολή τους ξεκίνησε από το 2012 και μετά, στην πράξη, για το 2020 αρκεί να αποδεικνύεται η 8ετής παραμονή στη χώρα. Η 10ετία θα μπορεί να ελεγχθεί από το 2022 και μετά. Ειδικά για το επίδομα παιδιού, με στόχο την ένταξη των επιδοτούμενων τέκνων με ομαλό τρόπο στην κοινωνία, θα τεθεί ως προϋπόθεση υποβολής βεβαίωσης επαρκούς φοίτησης, ώστε να αποδεικνύεται ότι τα παιδιά παρακολουθούν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Το έγγραφο θα παρέχεται από το υπουργείο Παιδείας, με στόχο το αμέσως επόμενο διάστημα αυτό να γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω της εφαρμογής του e-school. Με το ίδιο σχέδιο νόμου θα μετονομαστεί το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης σε Ελάχιστο Εγγυημένο Επίδομα, σε συνέχεια της συνταγματικής κατοχύρωσής του, ενώ θα οριστεί ότι όλα τα επιδόματα θα καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΑ, την ίδια ημέρα, και συγκεκριμένα την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα.

Συνολικές χορηγήσεις αδειών διαμονής

Εκδόθηκαν 2.008 «χρυσές βίζες» το εντεκάμηνο του 2019

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Αυξημένες κατά 50% είναι ήδη με τη συμπλήρωση 11 μηνών από τις αρχές του έτους οι άδειες παραμονής που έχουν χορηγηθεί σε επενδυτές ακινήτων, στο πλαίσιο του προγράμματος «Χρυσή βίζα». Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποίησε το Enterprise Greece, έως την 1η Δεκεμβρίου είχαν εκδοθεί 2.008 νέες άδειες, συγκριτικά με το τέλος του 2018. Τότε ο αριθμός των αδειών (από την έναρξη ισχύος του προγράμματος) είχε διαμορφωθεί σε 4.059. Με την προσθήκη και των φετινών στοιχείων, προκύπτει πως έχουν εκδοθεί 6.044 άδειες, εκ των οποίων σχεδόν το 70% αφορά Κινέζους επενδυτές (4.129 άδειες). Ωστόσο, η τάση αυτή πλέον είναι ακόμη πιο έντονη. Συγκεκριμένα, κατά τους τελευταίους τρεις μήνες, από τις αρχές Σεπτεμβρίου μέχρι και τις αρχές Δεκεμβρίου, εκδόθηκαν 742 νέες άδειες παραμονής. Εξ αυτών, οι 665 αφορούσαν Κινέζους επενδυτές, ήτοι ποσοστό της τάξεως του 90%. Σύμφωνα με στελέχη της αγοράς ακινήτων, το ενδιαφέρον από το εξωτερικό για την αγορά ακινήτων έχει πλέον αγγίξει το υψηλότερο επίπεδο από την έναρξη της οικονομικής κρίσης, με το πρόγραμμα της «χρυσής βίζας» να διαδραματίζει καθορι-

στικό ρόλο, καθώς αποτελεί σημαντικό δέλεαρ, όντας ίσως το ελκυστικότερο, μεταξύ τουλάχιστον των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στις εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό, καθώς, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, στη διάρκεια του φετινού πρώτου εξαμήνου έχουν εισρεύσει στη χώρα ξένα κεφάλαια ύψους 736 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 94% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2018. Υπενθυμίζεται ότι το 2018 αποτέλεσε έτος-ορόσημο για τις ξένες επενδύσεις στην αγορά ακινήτων, καθώς το σχετικό ποσό εκτινάχθηκε κατά 172%, σε 1,12 δισ. ευρώ, από 414,7 εκατ. ευρώ το 2017, όταν και πάλι είχε καταγραφεί σχεδόν διπλασιασμός από τα 222,4 εκατ. του 2016. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2018 εισέρρευσαν στη χώρα 464,1 εκατ. ευρώ, ποσό υψηλότερο από τις ετήσιες επιδόσεις όλων των προηγούμενων ετών. Βάσει των στοιχείων του ΟΟΣΑ, το συνολικό ύψος των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ελληνική οικονομία το 2018 ανήλθε σε 4,25 δισ. ευρώ, από 3,6 δισ. ευρώ το 2017. Εξ αυτών, το 1,12 δισ. ευρώ, δηλαδή σχεδόν το 1/4, αφορούσε την αγορά ακινήτων.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ (ΔΕΛΤΙΟ Α) ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΝΥΠΟΘΗΚΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 2015 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΝΟΜΟ ΤΟΥ 1965 ΜΕΧΡΙ 2015

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΤΑΙ ότι σύμφωνα με το Μέρος VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκέυσεως Ακινήτων Νόμου, αρ. 9 του 1965, θα πωληθεί στη δημοπρασία μετά από αίτηση της Eurobank Cyprus Ltd, η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πιο κάτω Πίνακα από το δημοπράτη Αντώνη Μαυρομαμάτη, αρ. τηλ. 99427141. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε όπως αποταθείτε στο τηλέφωνο επικοινωνίας 22-208282 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση cyprusdru@eurobank.com.cy. Η πώληση θα διεξαχθεί στο κατάστημα επί της Λεωφόρου Μακαρίου Γ', αριθμός 28, Κάτω Λακατάμια, 2324 Λευκωσία, στις 08/01/2020 και ώρα 12:00 μ.μ.

Έγγραφες προσφορές μπορούν να παραδίδονται προσωπικά στο δημοπράτη που αναφέρεται πιο πάνω, μέχρι την ώρα της πώλησης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ							
Α/Α	Αριθμός Εγγραφής	Αριθμός Φύλλου/ Σχεδίου και Αρ. Τεμαχίου	Δήμος/ ενορία/ Κοινότητα	Τοποθεσία ή οδός	Λεπτομέρειες του ακινήτου		Εγγεγραμμένο συμφέρον που θα πωληθεί
					Είδος	Έκταση τ.μ.	
1	5/896	39/08W1/664	ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ	ΝΗΣΟΥ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ	523	1/1
Επιφυλασόμενη τιμή πώλησης: €87.200,00							

- Το ακίνητο δεν θα παραδοθεί αν δεν καλυφθεί η επιφυλαχθείσα τιμή πώλησης.
- Το συμφέρον στο/α πιο πάνω ακίνητο/α προσφέρεται/προσφέρονται στην πώληση χωρίς περισσότερες εγγυήσεις σχετικά με την ύπαρξη, το είδος ή την έκταση του ακινήτου ή με το δικαίωμα που έχει ο ενυπόθηκος/εξ αποφάσεως οφειλέτης. Η πώληση γίνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς Πώλησης, εκτός αν οριστεί να γίνει διαφορετικά.
- Οι τελευταίοι πλειοδότες πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι, αν υπάρχει υπόλοιπο από το τίμημα πώλησης αυτό πρέπει να πληρωθεί στον ενυπόθηκο δανειστή, διαφορετικά θα χάσουν το ποσό της προκαταβολής και θα έχουν ευθύνη για κάθε ζημία που πιθανόν να υπάρξει σε κατοπινή πώληση.

Ημερομηνία: 06/12/2019

Σημειώνεται ότι, όποιος προτίθεται να παραστεί στον πλειστηριασμό, θα πρέπει να προσκομίσει την πολιτική του ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο ταυτότητας για την εγγραφή του.

Νέες, καλές θέσεις εργασίας από ξένες πολυεθνικές

Επενδύσεις στην τεχνολογία από PwC και SIA μετά τις Deloitte και Cisco

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Καθώς βελτιώνεται το μακροοικονομικό κλίμα, η χώρα ελκύει όλο και περισσότερες επενδύσεις. Το ενδιαφέρον μάλιστα δεν περιορίζεται στους τομείς που παραδοσιακά προσελκύουν τους ξένους επενδυτές (π.χ. ακίνητα, τουριστικές μονάδες, υποδομές κ.λπ.), αλλά επεκτείνεται και στον τομέα της τεχνολογίας.

Ετσι, μετά την Deloitte και τη Cisco που επέλεξαν τη Θεσσαλονίκη για να δημιουργήσουν κέντρα καινοτομίας, άλλες δύο πολυεθνικές εταιρείες ανακοίνωσαν χθες σχέδια περαιτέρω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους στην Ελλάδα. Η πρώτη επένδυση αφορά την επέκταση του κέντρου σχεδίασης και υποστήριξης εφαρμογών SAP της PwC. Το κέντρο αυτό, που ονομάζεται SAP Center of Excellence, σήμερα απασχολεί περί τους 50 μηχανικούς πληροφορικής και υποστηρίζει κυρίως πελάτες στο εσωτερικό της χώρας μας.

Επιδιώξη με τη νέα επένδυση είναι το κέντρο λογισμικού SAP της PwC να τριπλασιάσει το προσωπικό του, σε 150 μηχανικούς, και να υποστηρίξει πελάτες εκτός Ελλάδος. Ήδη η εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία πρόσληψης 20 μηχανικών πληροφορικής και μέχρι το τέλος του 2020 θα έχει ολοκληρώσει τις σχετικές προσλήψεις. «Στόχος», ανέφερε η ανακοίνωση της PwC, «είναι η υλοποίηση προγραμμάτων μετασχηματισμού υψηλής δυναμι-

κής που ξεπερνούν τα όρια της Ελλάδας και υποστηρίζουν τις ανάγκες των πελατών του πολυεθνικού δικτύου της PwC σε περισσότερες από 55 χώρες που ανήκουν στην περιοχή Ευρώπης, Μέση Ανατολής, Αφρικής (EMEA)».

Η δεύτερη σημαντική επένδυση, που ανακοινώθηκε αφορά την πολυεθνική εταιρεία ηλεκτρονικών πληρωμών SIA. Η τελευταία ανακοίνωσε χθες ότι δημιουργεί κέντρο αριστείας στην Αθήνα με στόχο την ενίσχυση της πλατφόρμας PowerCARD, πάνω στην οποία διενεργούνται ηλεκτρονικές συναλλαγές. Η εταιρεία ανακοίνωσε τη συνεργασία της με την εταιρεία HPS τον περασμένο Ιούλιο, αλλά τώρα αυτή αναβαθμίζεται με τη δημιουργία του κέντρου αριστείας.

Με το νέο κέντρο αριστείας που δημιουργείται στην Αθήνα, η SIA θα μπορεί να επεξεργαστεί όλους τους τύπους συναλλαγών με κάρτες, για τράπεζες και χρηματοοικονομικούς πελάτες. Παράλληλα με την ανακοίνωση δημιουργίας του κέντρου αριστείας, καλεί υποψηφίους να υποβάλουν τα χαρτιά τους για πρόσληψη και απασχόληση στο κέντρο (open call).

Η εταιρεία προτίθεται να προσλάβει 45 μηχανικούς πληροφορικής και των υποδομών πληροφορικής, με έμφαση στον τομέα των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Με αυτή την πρωτοβουλία, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, «η SIA ενισχύει τη θέση της Ελ-

Με τη νέα επένδυση, το κέντρο λογισμικού SAP της PwC θα τριπλασιάσει το προσωπικό του, σε 150 μηχανικούς, με στόχο να υποστηρίξει πελάτες εκτός Ελλάδος.

«Στόχος είναι η υλοποίηση προγραμμάτων μετασχηματισμού υψηλής δυναμικής που ξεπερνούν τα όρια της Ελλάδας.

λάδας στο στρατηγικό και αναπτυξιακό πλάνο της, καθώς το κέντρο αριστείας θα υποστηρίξει τη δραστηριότητα επεξεργασίας καρτών ολόκληρου το ομίλου, σε όλες τις ευρωπαϊκές αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται».

Τις προαναφερόμενες νέες προσλήψεις, σύμφωνα με πληροφορίες, αναμένεται να ακολουθήσουν άλλες τώσεις, με στόχο τον διπλασιασμό των απασχολούμενων στο κέντρο αριστείας έως

το 2022. Η συνολική νέα αυτή επένδυση της SIA στην Ελλάδα θα ξεπεράσει τα 30 εκατ. ευρώ.

Σε 50 χώρες

Η SIA είναι ιταλικών συμφερόντων επιχείρηση, με δραστηριότητες σε περισσότερες από 50 χώρες του κόσμου. Σήμερα επεξεργάζεται 7,2 δισ. συναλλαγές με κάρτες και διαχειρίζεται περισσότερες από 84 εκατ. κάρτες πληρωμών σε 23 ευρωπαϊκές χώρες.

Ελέγχεται πλειοψηφικά από την CDP Equity, ένα ιταλικό επενδυτικό κεφάλαιο υπό κρατικό έλεγχο και συγκεκριμένα του ιταλικού Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. Η εταιρεία εισήλθε στην ελληνική αγορά αποκτώντας τη θυγατρική της αμερικανικής First Data (πρώην ΔΕΛΤΑ Πληροφορική). Στη χώρα μας, η εταιρεία απασχολεί 950 άτομα προσωπικό.

Μονόδρομος η ψηφιακή κατάρτιση των εργαζομένων

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Τη ριζική αναπροσαρμογή του συστήματος ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης στη χώρα μας προτείνει ο ΣΕΒ, χαρακτηρίζοντας μονόδρομο την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων εντός της επιχείρησης, για τους εργαζομένους στην εποχή της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης. Μάλιστα, ο Σύνδεσμος στην ειδική έκθεσή του με τίτλο: «Εκπαίδευση εργαζομένων για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων: Μονόδρομος στην εποχή της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης», επισημαίνει ότι η χώρα μας παρουσιάζει τη χαμηλότερη επίδοση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat (2015), η Ελλάδα έχει εξαιρετικά δυσμενείς επιδόσεις, το χαμηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε., στην ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση με μόλις το 21,7% των επιχειρήσεων να παρέχουν στο ανθρώπινο δυναμικό τους κατάρτιση. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι πάνω από 72%. Μάλιστα, η έλλειψη είναι εντονότερη στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά κατάρτισης έχουν οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις, αλλά και οι επιχειρήσεις έντασης γνώσης.

Ο ΣΕΒ προτείνει τη ριζική αναπροσαρμογή του συστήματος ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης με τη στενή συνεργασία όλων των μερών για διαρκή εκπαίδευση στο πλαίσιο της εργασίας και τη δημιουργία εκπαιδευτικών διαδρομών για όλους τους εργαζομένους.

Αναλυτικά, επισημαίνει πως η «επαιδική» λογική (πρώτα εκπαίδευση και μετά εργασία) των εκπαιδευτικών συστημάτων της προηγούμενης Βιομηχανικής Επανάστασης δεν μπορεί πλέον να υπηρετήσει τις ανάγκες εργαζομέ-

Η ταχύτητα των τεχνολογικών αλλαγών και τρόπων εργασίας απαξιώνει γρήγορα τις δεξιότητες και δημιουργεί την ανάγκη διαρκούς ανανέωσής τους, αναφέρει ο ΣΕΒ σε έκθεσή του.

Η χώρα μας έχει τη χαμηλότερη επίδοση στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων στην Ε.Ε., τονίζει ο ΣΕΒ.

νων και επιχειρήσεων. Η ταχύτητα των τεχνολογικών αλλαγών και τρόπων εργασίας, απαξιώνει γρήγορα τις δεξιότητες και δημιουργεί την ανάγκη διαρκούς ανανέωσής τους. Αυτή η διαρκής προσαρμογή θεωρείται πλέον απαραίτητη καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου. Οι ψηφιακές δεξιότητες των εργασιακών ικανότητες αποτελούν τη νέα, οριζόντια, μεγάλη ανάγκη για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας.

Η Ελλάδα ακόμα υστερεί σε αυτό το πεδίο. Βρίσκεται, σύμφωνα με τον δείκτη DESI 2019, μεταξύ των χωρών όπου το ανθρώπινο δυναμικό υστερεί περισσότερο, τόσο σε δεξιότητες χρήσης του Διαδικτύου όσο και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες. Η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση αναγνωρίζεται ως κρίσιμος πυλώνας βελτίωσης αυτής της εικόνας.

Κι αυτό γιατί, όπως χαρακτηρίστικά επισημαίνουν οι μελετητές του ΣΕΒ, δίνει κίνητρο στους εργαζομένους, αυξάνει την παραγωγικότητα, βελτιώνει τις δεξιότητες, δημιουργεί αμοιβαία οφέλη και εντάσσει διαρκώς νέες ιδέες στο εργασιακό περιβάλλον, βελτιώνοντας τις ικανότητες των επιχειρήσεων να αλλάζουν και να καινοτομούν. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την προοπτική τους, και άρα, σημαντική τους ευθύνη.

Σημαντική οφείλει σύμφωνα με τον ΣΕΒ να είναι σε αυτήν την προσπάθεια και η συμβολή των κοινωνικών εταιρών. Κρίσιμης σημασίας για τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους θεωρείται έτσι, η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών ενημέρωσης, υποστήριξης και καθοδήγησης των κοινωνικών εταιρών καθώς και η πληροφόρηση των μελών τους για ανάγκες, διαθέσιμα προγράμματα, δράσεις κατάρτισης και τρόπους καλύτερης αξιοποίησής τους.

Αντίστοιχα, η συμμετοχή των κοινωνικών εταιρών είναι σημαντική σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και εκπόνησης πολιτικών για την εκπαίδευση ενηλίκων. Μάλιστα, ο ΣΕΒ εκτιμά ότι η κατά προτεραιότητα κάλυψη των νέων αναγκών για το υφιστάμενο χάσμα ψηφιακών δεξιοτήτων μπορεί να αποτελέσει οδηγό για την μεταρρύθμιση των υφιστάμενων αναπτυξιακών πολιτικών. Κρίνει, δε, απαραίτητο να αξιολογηθούν η λειτουργία και η διάθροιση του υπάρχοντος συστήματος χρηματοδότησης, καθώς επισημαίνει πως η έως τώρα λειτουργία του Λογαριασμού για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ) επιδεικνύει εξαιρετικά χαμηλές επιδόσεις.

Το ίδιο εκτιμά ο ΣΕΒ και για τους εθνικούς και τους κοινωνικούς πόρους που διατίθενται για την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση.

Τέλος, ο Σύνδεσμος προτείνει τη στενότερη συνεργασία των εμπλεκόμενων (εργαζόμενοι, πολιτεία, και επιχειρήσεις) μέσα από κλαδικά συμβούλια δεξιοτήτων, αναμόρφωση των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) και σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες.

Επενδύσεις 20 εκατ. ευρώ από την British American Tobacco στην Ελλάδα

Επενδύσεις ύψους 20 εκατ. ευρώ για τη στήριξη του προϊόντος θερμαινόμενου καπνού glo ανακοίνωσε χθες η British American Tobacco (BAT) στην Ελλάδα.

Οι επενδύσεις αφορούν κυρίως τη δημιουργία και τη στήριξη του δικτύου πώλησης του νέου προϊόντος, το οποίο πριν από λίγες ημέρες έκλεισε ένα χρόνο παρουσίας στην ελληνική αγορά.

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, το ποσό των 20 εκατ. ευρώ θα επενδυθεί την επόμενη διετία. Στόχος θα είναι η δημιουργία ενός εκτεταμένου δικτύου λιανικής πώλησης του προϊόντος glo, στο οποίο επενδύει στρατηγικά η BAT, καθώς συνιστά ένα προϊόν μειωμένου δυνητικού κινδύνου.

Με τη νέα επένδυση, στόχος είναι οι συσκευές glo αρχικά να γίνουν διαθέσιμες σε 2.000 σημεία λιανικής πώλησης (περίπου 1.000 και 1.000) σε όλη την Ελλάδα. Σημειώνεται ότι σήμερα η εταιρεία διαθέτει τα προϊόντα glo στην Ελλάδα μέσω της Nobacco.

Η συνεργασία αυτή, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, θα συνεχιστεί και θα ενισχυθεί, καθώς οι συσκευές και τα neosticks (ραβδοί καπνού) θα εξακολουθήσουν να διατίθενται μέσω των σημείων πώλησης της Nobacco, του ηλεκτρονικού καταστήματος nobacco.gr και χιλιάδων άλλων σημείων πώλησης σε όλη την Ελλάδα.

Η επέκταση αυτή του δικτύου διανομής της BAT Hellas στον τομέα της μικρής λιανικής συμπίπτει με την εισαγωγή των νέων προϊόντων στην ελληνική αγορά, του glo nano και του glo pro, δύο νέων μοντέλων συσκευών θέρμανσης καπνού. Σύμφωνα με την εταιρεία, η Ελλάδα είναι μία από

τις πρώτες χώρες της Ευρώπης στις οποίες διατίθενται οι νέες συσκευές.

Η εταιρεία ακόμη παραδέχεται ότι οι επενδύσεις της θα συμβάλουν θετικά στη πορεία της μικρής λιανικής, η οποία έχει πληγεί ιδιαίτερα από την κρίση. Μέχρι σήμερα, χιλιάδες σημεία πώλησης έχουν κλείσει, ειδικά μέσα στα χρόνια της οικονομικής κρίσης.

Τα neosticks είναι ράβδοι καπνού που χρησιμοποιούνται στις συσκευές glo, και είναι σχεδιασμένες με νέο φίλτρο που βελ-

Αφορούν κυρίως τη δημιουργία και τη στήριξη του δικτύου πώλησης του νέου προϊόντος glo.

τιώνει τα χαρακτηριστικά του προϊόντος. Τα νέα αυτά προϊόντα neosticks θα είναι διαθέσιμα και σε νέες γευστικές προτάσεις αντί 3,5 ευρώ.

Σύμφωνα με την εταιρεία, οι νέες επενδύσεις της BAT στη χώρα μας αναμένεται να αυξήσουν περαιτέρω την κίνηση εμπορευματοκιβωτίων στο Διεθνές Διαμετακομιστικό Κέντρο του ομίλου στον Πειραιά.

Το glo είναι μια συσκευή που θερμαίνει, χωρίς να καίει, ειδικά σχεδιασμένες ράβδους καπνού. Το αερόλυμα που σχηματίζεται με τη θέρμανση των ειδικών ράβδων καπνού παράγει μια φυσική γεύση, αντίστοιχη με αυτή του τσιγάρου, με περίπου 90%-95% λιγότερες τοξικές ουσίες σε σύγκριση με τον καπνό του τσιγάρου.

Προειδοποιήσεις IOBE παρά τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος

Μικρή ανάκαμψη παρουσίασε ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος τον Νοέμβριο του 2018, καθώς διαμορφώθηκε στις 107 μονάδες από τις 106,7 μονάδες τον Οκτώβριο. Η βελτίωση αυτή αποδίδεται κυρίως στην ενίσχυση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και της ανόδου των επιχειρηματικών προσδοκιών στον κλάδο των υπηρεσιών.

Παρά, πάντως, τη γενική ευφορία που επικρατεί, το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), το οποίο διενεργεί κάθε μήνα την έρευνα οικονομικής συγκυρίας, επισημαίνει τους πιθανούς κινδύνους για την ελληνική οικονομία, αναφέροντας χαρακτηριστικά: «Η παραγωγική βάση της οικονομίας παραμένει ασθενής, η ανεργία εξαιρετικά υψηλή και το επίπεδο επενδύσεων πολύ χαμηλότερο από αυτό που θα στηρίξει μια μεσοπρόθεσμα ισχυρή ανάπτυξη της οικονομίας. Ο δημοσιονομικός χώρος είναι πεπερασμένος και το δημόσιο χρέος παραμένει ιδιαίτερα υψηλό».

Στον κλάδο της βιομηχανίας, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υποχώρησε στις 102,9 μονάδες (από 105,3 τον Οκτώβριο), ενώ πολύ εντονότερη ήταν η κάμψη του σχετικού δείκτη στον κλάδο των κατασκευών. Συγκεκριμένα, τον Νοέμβριο διαμορφώθηκε στις 53,7 μονάδες (από τις 60,7 μονάδες τον Οκτώβριο), με τη μεγαλύτερη πτώση να καταγράφεται στην κατηγορία των ιδιωτικών κατασκευών.

Οριακή βελτίωση παρατηρήθηκε στον κλάδο του λιανικού εμπορίου, όπου ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών ανήλθε στις 120,3 μονάδες από τις 119,9 μονάδες τον Οκτώβριο, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης στον κλά-

δο των υπηρεσιών επίσης ενισχύθηκε τον Νοέμβριο, καθώς διαμορφώθηκε στις 103,9 μονάδες από 101,4 μονάδες τον Οκτώβριο.

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύθηκε ήπια τον Νοέμβριο και διαμορφώθηκε στις -6,8 (από -8,4 μονάδες). Ύστερα από τη νέα άνοδο, οι Έλληνες καταναλωτές δεν συγκαταλέγονται πλέον στην πεντάδα των περισσότερων απαισιόδοξων στην Ε.Ε. Την πρώτη θέση σε αυτήν την κατάταξη κατέχει η Βουλγαρία με -22,7 μονάδες (από -22) και την πέμπτη η Ισπανία (-10,3 από -9,1). Η Ελλάδα βρί-

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη ενισχύθηκε τον Νοέμβριο.

σκεται στη 10η θέση μαζί με τη Ρουμανία.

Σε αντίθεση, πάντως, με τον δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) που καταρτίζει η IHS Markit προκαλεί πολύ μεγαλύτερη αισιοδοξία.

Ο εν λόγω δείκτης ενισχύθηκε τον Νοέμβριο φτάνοντας τις 54,1 μονάδες από τις 53,5 μονάδες τον Οκτώβριο.

Η βελτίωση αυτή οφείλεται στην άνοδο των νέων παραγγελιών για τις αγορές στο εξωτερικό, με τον ρυθμό αύξησης να καταγράφει υψηλό έξι μηνών, στην ενίσχυση των νέων παραγγελιών για τις εγχώριες αγορές, καθώς και στην αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στη μεταποίηση.

Εντονη κινητικότητα μεταξύ των οίκων ειδών πολυτελείας

Μετά την εξαγορά του Tiffany από τη LVMH, η Kering φέρεται να συζητά με Moncler

Η αρχή έγινε με την κίνηση του Μπερνάρ Αρνό, του ιδρυτή του κολοσσού της Louis Vuitton Moët Hennessy, ο οποίος εξαγόρασε τον αμερικανικό οίκο κοσμημάτων Tiffany και φαίνεται πως η κίνηση αυτή θα λειτουργήσει ως καταλύτης για σημαντικές εξελίξεις στον κλάδο των ειδών πολυτελείας. Ο ανταγωνιστικός του όμιλος Kering, στον οποίο ανήκει μια γκάμα εμπορικών σημάτων στα είδη πολυτελείας και στην υψηλή ραπτική, όπως ο Gucci, φέρεται να ενδιαφέρεται για εξαγορά της εταιρείας κατασκευής χειμωνιάτικων ρούχων Moncler. Πάντως ο Ρέμο Ρουφίνι, διευθύνων σύμβουλος και μεγαλομέτοχος της Moncler, το διέψευσε, επισημαίνοντας ότι απλώς οι δύο εταιρείες είχαν μερικές συζητήσεις, αλλά δεν γίνεται διαπραγμάτευση για κάποια συμφωνία. Η τιμή μετοχής της Moncler, η οποία έγινε διάσημη για τα επενδυμένα τζάκετ και τα ρούχα που χρησιμοποιούνται στην ορειβάσια και σε άλλες αθλητικές χειμερινές δραστηριότητες, είχε άνοδο έως και 8,5% μετά το σχετικό δημοσίευμα του Bloomberg,

που ανέφερε ότι οι δύο εταιρείες κάνουν διερευνητικές συζητήσεις. Η μετοχή της Kering ενισχύθηκε 1,2%. Το δημοσίευμα αναθέρμανε τις φήμες και τις προσδοκίες πως επίκεινται νέες συμφωνίες στον κλάδο, ο οποίος κυριαρχείται από

Ο επικεφαλής της Moncler επιβεβαίωσε τις επαφές με Kering, τονίζοντας όμως ότι δεν συζητείται συμφωνία εξαγοράς.

κολοσσούς, αν και ορισμένες πηγές από τις τράπεζες και από τον ίδιο τον κλάδο εκφράζουν τον προβληματισμό τους για τα οφέλη που πιθανώς θα προέκυπταν από ένα συνδυασμό Kering - Moncler.

Επαφές

Ο Ρέμο Ρουφίνι, ο οποίος εξαγόρασε τη Moncler το 2003 και την ανανέωσε δυναμικά, δήλωσε ότι

από καιρού εις καιρόν διατηρεί επαφές και συνομιλίες με επενδυτές και άλλους παίκτες στον κλάδο, μεταξύ των οποίων και με τον όμιλο Kering.

Στόχος του να διερευνήσει τις πιθανές στρατηγικές ευκαιρίες που ανακύπτουν, ώστε να ενισχύσει περαιτέρω την επιτυχημένη ανάπτυξη της Moncler. «Ωστόσο, επί του παρόντος, δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη πρόταση υπό εξέταση», προσέθεσε ο κ. Ρουφίνι. Διατηρεί μερίδιο 22% στη Moncler, η οποία ξεκίνησε φτιάχνοντας υπνόσκαους και τζάκετ χιονιού, αλλά εξελίχθηκε σε μια εταιρεία που απευθύνεται στο ευρύτερο κοινό. Προσκάλεσε σχεδιαστές για να επινοήσουν πιο χαρούμενα και ευφάνταστα επενδεδυμένα τζάκετ και μπουφάν, αλλά και τουαλέτες που φορούν κινηματογραφικοί αστέρες. Η εταιρεία του Ρέμο Ρουφίνι έχει χρηματιστηριακή αξία της τάξεως των 10 δισ. ευρώ και εκτιμάται ότι σε μια υποθετική απόπειρα εξαγοράς της θα ζητούσε μεγάλη προσαύξηση, όπως προβλέπουν τραπεζικές πηγές. Επιπλέον,

Η πρόσφατη εξαγορά του Tiffany από τον όμιλο Louis Vuitton εκτιμάται από τους αναλυτές ότι θα λειτουργήσει ως καταλύτης για νέες συμφωνίες στον κλάδο των ειδών πολυτελείας.

εάν εξαγοραζόταν από τον όμιλο Kering, δεν θα προκαλούσε ανισορροπία στο χαρτοφυλάκιό του, το οποίο είναι σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένο από εμπορικά σήματα ένδυσης.

Ο μεγαλύτερος ανταγωνιστής του, ο όμιλος Louis Vuitton Moët Hennessy, μια τεράστια μπουτικ σημάτων όπως τα είδη Louis Vuitton, οι σαμπάνιες Moët Hennessy, ο οίκος υψηλής ραπτικής Christian Dior, τα αρώματα Kenzo και τα κοσμήματα Bulgari

μεταξύ πολλών άλλων, πρόσφατα απέκτησε τον Tiffany. Ετσι ενίσχυσε την παρουσία του σε μία από τα ταχύτερα αναπτυσσόμενες υποαγορές στο πεδίο των ειδών πολυτελείας. Παρά ταύτα, η φημολογία γύρω από την τύχη της Moncler παρατηρείται, ενώ οι προοπτικές για τα εμπορικά σήματα, που παραμένουν αυτόνομα, θεωρούνται δύσκολες. Οι μεγάλοι παίκτες τύπου Kering και LVMH δημιουργούν ασφυκτικές συνθήκες για τους ανταγωνιστές, διό-

τι ξοδεύουν πολλά για την προώθησή τους στα κοινωνικά δίκτυα και προσλαμβάνουν διάσημους σχεδιαστές.

Συν τοις άλλοις, έχουν πολύ καλύτερο εξοπλισμό για να μπορέσουν να απορροφήσουν τα πλήγματα από τις διαδηλώσεις στο Χονγκ Κονγκ και να επενδύσουν περισσότερο στην Κίνα – και αυτό από μόνο του μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για μικρότερους οίκους να αναζητήσουν αγοραστές.

REUTERS

Πιθανός αποκλεισμός της Huawei από δίκτυα 5G της Ολλανδίας

Τουλάχιστον 900 εκατ. ευρώ φιλοδοξεί να αποκομίσει το ολλανδικό δημόσιο από την πρώτη δημοπράτηση συκνοτήτων για δίκτυα κινητής τηλεφωνίας 5ns γενιάς (5G). Ωστόσο, η Χάγη άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να αποκλείσει ορισμένους προμηθευτές τηλεπικοινωνιακού υλικού, εάν κρίνει ότι εγείρουν ανησυχίες για την εθνικά ασφάλεια της χώρας. Μεταξύ αυτών η κινεζική Huawei, που έχει κατηγορηθεί από τις ΗΠΑ ότι ο εξοπλισμός της θα μπορούσε να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης από την κινεζική κυβέρνηση με στόχο την κατασκοπεία, κάτι το οποίο αρνείται κατηγορηματικά η Huawei. Οι πρώτες συκνότητες θα δημοπρατηθούν σταδιακά μέχρι τις 30 Ιουνίου, δήλωσε χθες η υφυπουργός Οικονομικών Υποθέσεων της Ολλανδίας,

«Κρίσιμης σημασίας εξαρτήματα του δικτύου θα παρέχονται μόνο από αξιόπιστους προμηθευτές», αναφέρει σχετική ανακοίνωση.

Μόνα Κέιζερ. Αναμένεται να πάρουν μέρος σε αυτές οι τρεις μεγάλες ολλανδικές τηλεπικοινωνιακές εταιρείες KPN, VodafoneZiggo και T-Mobile. Ωστόσο, σε ανακοίνωση που εξέδωσε η κ. Κέιζερ αναφέρεται πως «κρίσιμης σημασίας εξαρτήματα του δικτύου θα παρέχονται μόνο από αξιόπιστους προμηθευτές». Χωρίς να γίνεται αναφορά στη Huawei, στη δήλωση περιλαμβάνεται η προειδοποίηση πως «μπορεί να αποκλειστεί ένας αναξιόπιστος προμηθευτής εάν υπάρχει η υποψία πως θα μπορούσε να καταχραστεί ή να απενεργοποιήσει την υποδομή τηλεπικοινωνιών της Ολλανδίας, ή αν υπάρχουν στενοί δεσμοί με ξένες κυβερνήσεις που εμπλέκονται σε κατασκοπεία». Χθες, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο δήλωσε από τη Λισαβόνα ότι η Ουάσινγκτον εργάζεται τα τελευταία χρόνια ώστε να

διασφαλίσει πως οι σύμμαχοί της ανά τον κόσμο γνωρίζουν ποιοι είναι οι κίνδυνοι που υπάρχουν όταν συνεργάζονται με εταιρείες όπως η Huawei. Δεν αναφέρθηκε ονομαστικά στην κινεζική τηλεπικοινωνιακή εταιρεία, αλλά χρησιμοποίησε τον όρο «δίκτυα που δεν είναι εμπιστοσύνης».

Η δημοπράτηση της συκνότητας των 3,5 Ghz που συνήθως χρησιμοποιείται για τα νέα δίκτυα 5G θα γίνει στις αρχές του 2022, καθώς η ολλανδική κυβέρνηση μετακινεί ένα επίγειο δορυφορικό σύστημα που θα προκαλούσε παρεμβολές.

Τον Απρίλιο, η ολλανδική υπηρεσία πληροφοριών (AIVD) είχε προειδοποιήσει πως η χώρα δεν θα πρέπει να εξαρτάται από τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό που προέρχεται από χώρες που έχουν «επιθετική κυβερνοστρατηγική». Είχε αναφέρει πως η Κίνα αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή για βιομηχανική κατασκοπεία. Η εταιρεία KPN σκοπεύει να χρησιμοποιήσει εξοπλισμό της Huawei μόνο σε κεραιές ραδιοσημάτων, τις οποίες θεωρεί «περιφερειακής» σημασίας στα δίκτυα 5G, ενώ ο βασικός εξοπλισμός της θα προέρχεται από δυτικές εταιρείες. Η KPN έχει ανακοινώσει επίσης ότι σκοπεύει να απομακρύνει σταδιακά εξοπλισμό της Huawei από παλαιότερα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Τον Οκτώβριο, τα κόμματα της αντιπολίτευσης είχαν υποστηρίξει σχέδιο νόμου που θα απέκλειε τη Huawei από τα ολλανδικά δίκτυα 5G, ωστόσο είχε καταψηφιστεί από τα κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού, που είχαν υποστηρίξει ότι δεν θα ήταν σοφό να τεθεί στο στόχαστρο μία μόνο χώρα ή μία μόνο εταιρεία. Την Τετάρτη, ο Βρετανός πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον άφησε να εννοηθεί ότι θα μπορούσε να ακολουθήσει το παράδειγμα των ΗΠΑ, Νέας Ζηλανδίας και Αυστραλίας και να περιορίσει ή να αποκλείσει τη Huawei από τα βρετανικά δίκτυα πέμπτης γενιάς (5G). «Δεν θέλω αυτή η χώρα να είναι εχθρική χωρίς λόγο απέναντι σε επενδύσεις από το εξωτερικό. Από την άλλη πλευρά, δεν μπορούμε να ζημιώσουμε τα ζωτικά σημασίας εθνικά μας συμφέροντα».

REUTERS, BLOOMBERG

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ (ΔΕΛΤΙΟ Α) ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΝΥΠΟΘΗΚΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 2015 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΝΟΜΟ ΤΟΥ 1965 ΜΕΧΡΙ 2015

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΤΑΙ ότι σύμφωνα με το Μέρος VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου, αρ. 9 του 1965, θα πωληθεί στη δημοπρασία μετά από αίτηση της Eurobank Cyprus Ltd η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πιο κάτω Πίνακα από το δημοπράτη Χάρη Μαρκίδη, αρ. τηλ. 99657503. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε όπως αποσταθείτε στο τηλέφωνο επικοινωνίας 22-208282 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση cyprusdru@eurobank.com.cy. Η πώληση θα διεξαχθεί στο κατάστημα επί της Λεωφόρου Μακαρίου Γ', αριθμός 28, Κάτω Λακατάμια, 2324 Λευκωσία, στις 08/01/2020 και ώρα 10.00 π.μ.

Έγγραφες προσφορές μπορούν να παραδίδονται προσωπικά στο δημοπράτη που αναφέρεται πιο πάνω, μέχρι την ώρα της πώλησης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ							
Α/Α	Αριθμός Εγγραφής	Αριθμός Φύλλου/ Σχεδίου και Αρ. Τεμαχίου	Δήμος/ ενορία/ Κοινότητα	Τοποθεσία ή οδός	Λεπτομέρειες του ακινήτου		Εγγεγγραμμένο συμφέρον που θα πωληθεί
					Είδος	Έκταση τ.μ.	
1	7/912	39/08W1/685	ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ	ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛ. ΒΑΣΙΛΙΚΑ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ	1283	1/1
	Επιφυλασσόμενη τιμή πώλησης: €709.200,00						

1. Το ακίνητο δεν θα παραδοθεί αν δεν καλυφθεί η επιφυλαχθείσα τιμή πώλησης.
2. Το συμφέρον στο/α πιο πάνω ακίνητο/α προσφέρεται/προσφέρονται στην πώληση χωρίς περισσότερες εγγυήσεις σχετικά με την ύπαρξη, το είδος ή την έκταση του ακινήτου ή με το δικαίωμα που έχει ο ενυπόθηκος/εξ αποφάσεως οφειλέτης. Η πώληση γίνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς Πώλησης, εκτός αν οριστεί να γίνει διαφορετικά.
3. Οι τελευταίοι πλειοδότες πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι, αν υπάρχει υπόλοιπο από το τίμημα πώλησης αυτό πρέπει να πληρωθεί στον ενυπόθηκο δανειστή, διαφορετικά θα χάσουν το ποσό της προκαταβολής και θα έχουν ευθύνη για κάθε ζημιά που πιθανόν να υπάρξει σε κατοπινή πώληση.

Ημερομηνία: 06/12/2019

Σημειώνεται ότι, όποιος προτίθεται να παραστεί στον πλειστηριασμό, θα πρέπει να προσκομίσει την πολιτική του ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο ταυτότητας για την εγγραφή του.

Μεταναστεύουν και οι Γερμανοί για υψηλότερες αποδοχές

Κάθε χρόνο αναζητούν την τύχη τους εκτός συνόρων περίπου 180.000 άτομα

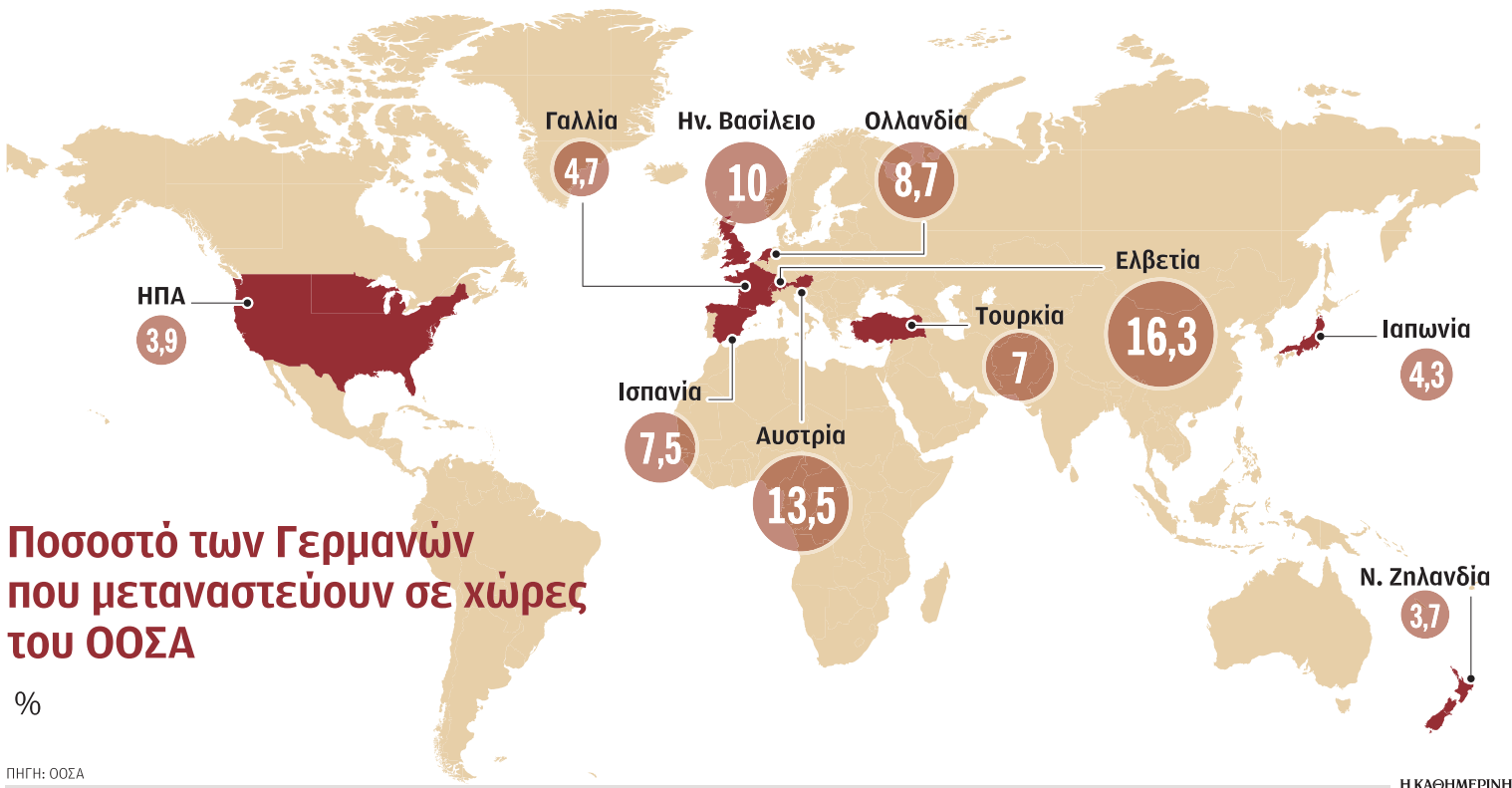
Συνθησιμένη έως και φυσιολογική είναι πλέον η ιδέα της μετανάστευσης για τους αποφοίτους πανεπιστημίων, οι οποίοι αναζητούν εκτός της χώρας τους καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές και μεγαλύτερες απολαβές. Εξ ου και Έλληνες αλλά και νέοι από άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου μεταναστεύουν μαζικά, έχοντας μάλιστα τη Γερμανία ως έναν από τους κορυφαίους προορισμούς.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν αυτό, μπορεί αρχικά να είναι παράξενο στο άκουσμα το γεγονός ότι ακόμη και οι Γερμανοί μεταναστεύουν για να χτίσουν μία καλύτερη καριέρα με υψηλότερους μισθούς. Παρ' όλα αυτά, πρόκειται για μία πραγματικότητα που παρασύρει τους Γερμανούς αποφοίτους πανεπιστημίων εκτός χώρας, έστω και για μικρό χρονικό διάστημα, όπως αποδεικνύει έκθεση του γερμανικού ομοσπονδιακού ινστιτούτου για την έρευνα του πληθυσμού (BiB) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Ντούισμπουργκ στο Εσσεν.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των Γερμανών μεταναστεύει αναζητώντας καλύτερη καριέρα. Πολλοί, ωστόσο, εγκαταλείπουν τη χώρα, διότι επιθυμούν να αλλάξουν παραστάσεις και τρόπο ζωής. Άλλοι ακολουθούν τους συντρόφους τους

εκτός χώρας, ενώ ακόμη λιγότεροι, συγκεκριμένα ένας στους πέντε, φεύγουν για σπουδές. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αυτή η μετανάστευση μόνιμη απώλεια, διότι πολύ μεγάλο μέρος αυτών επιστρέφει ξανά στη Γερμανία έπειτα από μερικά χρόνια. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, κάθε χρόνο μεταναστεύουν περίπου 180.000 Γερμανοί, ενώ επιστρέφουν άλλοι 130.000. Περίπου το 76% των Γερμανών μεταναστών έχει πτυχίο πανεπιστημίου.

Όσοι Γερμανοί μεταναστεύουν αποκοτούν κατά μέσον όρο 12.000 ευρώ περισσότερα σε σχέση με τον μισθό που έπαιρναν σε αντίστοιχη θέση στη Γερμανία. «Περίσσοτερο από 60% των ερωτηθέντων αναφέρουν ότι το εισόδημα του νοικοκυριού τους στο εξωτερικό ήταν «καλύτερο» ή «πολύ καλύτερο» σε σχέση με το προηγούμενο έτος», όταν δηλαδή βρίσκονταν στη Γερμανία, όπως δήλωσε στη γερμανική Deutsche Welle ο Αντρέας Ετε, επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας για τη διεθνή μετανάστευση στο ινστιτούτο BiB. Η ετήσια διαφορά στα εισοδήματα ήταν ακόμη μεγαλύτερη σε Γερμανούς με χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, καθώς και σε γυναίκες.

Ποσοστό των Γερμανών που μεταναστεύουν σε χώρες του ΟΟΣΑ

%

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ

Το εισόδημα όσων μεταναστεύουν είναι κατά μέσον όρο 12.000 ευρώ υψηλότερο σε σχέση με τον μισθό τους στη Γερμανία.

Η πλειονότητα των μεταναστών είναι μεταξύ 20 και 40 ετών, ενώ η μέση ηλικία αυτών είναι τα 36 έτη, όπως αναφέρεται στην έρευνα, η οποία επικεντρώθηκε σε Γερμανούς μετανάστες μεταξύ 20 και 70 ετών. «Υπάρχουν βεβαίως συνταξιούχοι, οι οποίοι επίσης μεταναστεύουν, δεν είναι όμως η πιο χαρακτηριστική μερίδα μεταναστών. Αντιθέτως, η μετανάστευση είναι φυσιολογική λίγο μετά το τέλος των σπουδών, ώστε να μπορεί κανείς να ξεκινήσει την επαγ-

γελματική του πορεία και να αναζητήσει νέες εμπειρίες», σχολίασε στην Deutsche Welle ο Μαρσέλ Ερλινγκκχάγκεν, καθηγητής κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Ντούισμπουργκ στο Εσσεν. «Οφείλω να σημειώσω όμως ότι υπάρχει και ένας ανάλογος επαναπατριsmός.

Αυτό σημαίνει ότι όσοι έχουν υψηλά προσόντα επιστρέφουν. Δεν μπορεί κανείς να το χαρακτηρίσει μακροχρόνια απώλεια», όπως τόνισε ο Ερλινγκκχάγκεν.

Οι ερευνητές τονίζουν επίσης ότι παράλληλα με τη μετανάστευση πολλών Γερμανών αποφοίτων πανεπιστημίων, σημειώνεται εισροή ξένων εργαζομένων στη Γερμανία με εξίσου υψηλά προσόντα. «Οι άριστοι φεύγουν, έρχονται όμως άλλοι άριστοι», σχολιάζουν οι συντάκτες της έρευνας από το Πανεπιστήμιο του Ντούισμπουργκ και το γερμανικό ερευνητικό ινστιτούτο BiB, σύμφωνα με την Deutsche Welle.

Επιλέγουν Ελβετία

Σύμφωνα με στατιστικά του ΟΟΣΑ, οι χώρες που προτιμούν κατά κύριο λόγο οι Γερμανοί είναι η Ελβετία, η Αυστρία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία και η Ισπανία.

Η γειτονική Ελβετία αποτελεί ιδανικό προορισμό για τον απόδημο πληθυσμό της Γερμανίας, όχι μόνο λόγω ομοιοτήτων στη γλώσσα, αλλά επίσης διότι η φορολογία είναι χαμηλότερη και οι μισθοί έως και 50% υψηλότεροι σε σύγκριση με τη Γερμανία, όπως εκτιμά ο ΟΟΣΑ. Περισσότεροι από 450.000 Γερμανοί ζουν στην Ελβετία και κατά κύριο λόγο στα περίχωρα της γερμανόφωνης Ζυρίχης.

Μεγαλύτερη ασφάλεια προσφέρει στους Γερμανούς μετανάστες η Αυστρία λόγω της ελεύθερης κυκλοφορίας εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσφέρει ευελιξία στα ζητήματα της διαμονής και της εργασίας. Σχεδόν 200.000 Γερμανοί

ζουν στην Αυστρία, με τους περισσότερους να επιλέγουν τη Βιέννη.

Σε εντελώς διαφορετικό κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο οφείλουν να προσαρμοστούν όσοι Γερμανοί επιλέγουν να μεταναστεύσουν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Παρ' όλα αυτά, περίπου 150.000 ζουν εκεί. Η Ολλανδία προσελκύει πολλούς φοιτητές από τη Γερμανία, όχι μόνον εξαιτίας της κοντινής απόστασης, αλλά και λόγω της σχετικά εύκολης για τους Γερμανούς γλώσσας. Τέλος, όσον αφορά την Ισπανία, οι Γερμανοί διατηρούν πολύ στενό δεσμό με ορισμένες ισπανικές πόλεις. Πολλοί συνταξιούχοι Γερμανοί επιλέγουν την Ισπανία για διακοπές λόγω καλύτερου καιρού και χαμηλότερων τιμών. Οι περισσότεροι Γερμανοί που μεταναστεύουν στην Ισπανία είτε επιλέγουν να μνη εργαστούν είτε είναι συνταξιούχοι.

Εμπορική συμφωνία με άρση δασμών ζητεί η Κίνα

Πεκίνο και Ουάσινγκτον εξακολουθούν να δηλώνουν πως οδεύουν προς συμφωνία, αλλά εμμένουν στις θέσεις τους. Παρά τις αισιόδοξες δηλώσεις τους δεν φαίνεται να σημειώνεται πρόοδος στις μεταξύ τους συνομιλίες. Αυτό προκύπτει από την επιμονή της Κίνας στο αίτημά της να αρθούν οι δασμοί αν συνάψει προκαταρκτική εμπορική συμφωνία με την Ουάσινγκτον. Τη θέση του Πεκίνου εξέφρασε χθες μιλώντας στο Reuters ο εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εμπορίου, Γκάο Φενγκ, και πρόσθεσε για μια ακόμη φορά πως οι δύο πλευρές βρίσκονται σε διαρκή επαφή.

Δεν είναι μόνον η Κίνα που εμμένει στο δικό της αίτημα. Ο Αμερικανός πρόεδρος έχει τονίσει ότι δεν θα είναι καλή για τα αμερικανικά συμφέροντα μια συμφωνία που θα προβλέπει άρση των δασμών, χωρίς όμως να διευθετεί καίρια θέματα. Μεταξύ άλλων αυτά περιλαμβάνουν το ζήτημα του σεβασμού των πνευματικών δικαιωμάτων και της υποχρεωτικής μεταβίβασης

Το αίτημα του Πεκίνου γνωστοποίησε ο εκπρόσωπος του υπουργείου Εμπορίου, Γκάο Φενγκ.

τεχνογνωσίας στις κινεζικές επιχειρήσεις από όσες αμερικανικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην Κίνα. Η κυβέρνηση Τραμπ έχει απειλήσει το Πεκίνο με νέους δασμούς σε κινεζικά προϊόντα αξίας 156 δισ. δολαρίων, οι οποίοι θα επιβληθούν στις 15 Δεκεμβρίου αν δεν επιτευχθεί συμφωνία. Γι' αυτό και αναμενόταν πως η προκαταρκτική συμφωνία θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου.

Στο μεταξύ, όμως, και ενώ οι διμερείς επαφές είναι σε εξέλιξη, το κλίμα στις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις επιβαρύνεται συχνά από εντάσεις σε θέματα που δεν σχετίζονται με το εμπόριο: τις διαδηλώσεις στο Χονγκ Κονγκ αλλά και τη

Οι ΗΠΑ έχουν απειλήσει με νέους δασμούς σε κινεζικά προϊόντα αξίας 156 δισ. δολαρίων.

σκληρή στάση που τηρεί το Πεκίνο απέναντι στη μουσουλμανική μειονότητα της Κίνας. Ο λόγος είναι πως η Ουάσινγκτον έχει ταχθεί με

το μέρος των διαδηλωτών και έχει καταδικάσει την παραβίαση των δικαιωμάτων της μουσουλμανικής μειονότητας. Σύμφωνα πάντως με πηγή προσκείμενη στο Πεκίνο, που μίλησε χθες στο Reuters σε καθεστώς ανωνυμίας, «δεν υπάρχει λόγος πανικού».

Η εν λόγω πηγή επιμένει πως «οι αντιπροσωπείες των δύο πλευρών ολοκληρώνουν τη δουλειά» γύρω από τη συμφωνία στην οποία έχουν αναφερθεί οι δύο ηγέτες. Είχε προηγηθεί, άλλωστε, την Τετάρτη δήλωση του Αμερικανού προέδρου πως οι συνομιλίες με την Κίνα «οδεύουν πολύ καλά». Η ίδια πηγή πρόσθεσε στο Reuters πως εκτιμά ότι το Πεκίνο δεν θα προχωρήσει σε μέτρα αντεκδίκησης. Το Πεκίνο έχει, πάντως, προειδοποιήσει πως θα δημοσιοποιήσει κατάλογο των αμερικανικών εταιρειών τις οποίες θεωρεί αναξιόπιστες και επικίνδυνες για τα κινεζικά συμφέροντα. Ο εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εμπορίου απέφυγε να τοποθετηθεί όταν ρωτήθηκε σχετικά.

Απαγορευτικό της Ε.Ε. στο ψηφιακό νόμισμα libra

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύει ότι το ψηφιακό νόμισμα libra καθώς και όλα τα άλλα συναφή θα πρέπει να τελούν υπό καθεστώς απαγόρευσης εντός των συνόρων της, μέχρις ότου βρεθούν τρόποι και μηχανισμοί για να μπορεί να ελεγχθεί ο κίνδυνος που ενέχουν. Πρόκειται για την ανακοίνωση των Ευρωπαίων υπουργών Οικονομικών, οι οποίοι επιβεβαίωσαν την άκαμπτη στάση τους ως προς το εν λόγω νόμισμα, το οποίο έχει δεχθεί έντονη κριτική από τις παγκόσμιες ρυθμιστικές αρχές λόγω του πιθανού αντικτύπου του στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, αρ' ης στιγμής ανακοινώθηκε η δημιουργία του, φέτος τον Ιούνιο. Νομίματα όπως το libra έχουν διασυνδεση με παραδοσιακά νομίσματα και άλλα χρεόγραφα, ενώ τα άλλα ψηφιακά κρυπτογραφημένα, όπως το Bitcoin, όχι. Εταιρείες πιστωτικών καρτών τύπου Mastercard και Visa, αν και αρχικά υποστήριξαν το σχέδιο «Libra», το οποίο γεννήθηκε

στους κόλπους της Facebook, αναδιπλώθηκαν. Και ο λόγος ήταν ότι υπέστησαν συστηματικές πιέσεις από τις ρυθμιστικές αρχές, εξ ου και αποχώρησαν – συνολικά το 25% όσων στήριζαν το libra αποσύρθηκε. Ως αποτέλεσμα, η Facebook και είκοσι επιπλέον μέλη της Ένωσης Libra στη Γενεύη αποφάσισαν να προχωρήσουν χωρίς αυτούς και να εγκαينάσουν το νόμισμα τον Ιούνιο του 2020. Οι υπουργοί Οικονομικών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόνισαν πως θα ορισθούν να εξετάσουν πιθανούς κανόνες για να ρυθμίσουν το καθεστώς των κρυπτονομισμάτων και των νομισμάτων που συνδέονται με παραδοσιακά νομίσματα, στο πλαίσιο ενός παγκόσμιου σχεδίου. Τέλος, ο αρμόδιος περι χρηματοπιστωτικών υποθέσεων επίτροπος Βάλντις Ντομπρόβσκις δήλωσε στους υπουργούς ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται κανόνες για τα ψηφιακά νομίσματα.

REUTERS

Μέτρα 122 δισ. δολαρίων λαμβάνει η Ιαπωνία για να αποτρέψει την ύφεση

Δημοσιονομικά μέτρα ενίσχυσης της οικονομίας ύψους 122 δισ. δολαρίων ανακοίνωσε η ιαπωνική κυβέρνηση, καθώς η χώρα έχει δεχθεί πλήγμα από τη σημαντική μείωση των εξαγωγών, από φυσικές καταστροφές, ενώ η πρόσφατη αύξηση του φόρου πωλήσεων προκάλεσε πολύ μεγάλη συρρίκνωση των λιανικών πωλήσεων.

Σε αντίθεση με την Ευρωζώνη που ακούει ασυγκίνητη τις εκκλήσεις της ΕΚΤ να λάβει μέτρα για την αναθέρμανση της σχεδόν στάσιμης οικονομίας της, ο Ιάπωνας πρωθυπουργός κ. Σίνζο Αμπε δήλωσε ότι «δεν πρέπει να χάσουμε αυτή την ευκαιρία, αυτή είναι ακριβώς η στιγμή κατά την οποία πρέπει να... υπερνικήσουμε τις προκλήσεις». Είπε ότι το πακέτο μέτρων έχει στόχο την ενίσχυση των υποδομών για τη θαλάσσι-

Στόχος, να ενισχυθεί το ΑΕΠ κατά 1,4% μέχρι και τις αρχές του 2022.

ση της Ιαπωνίας έναντι φυσικών καταστροφών, να αποτρέψει την ύφεση της οικονομίας και να προετοιμάσει τη χώρα για την περίοδο μετά τους Ολυμπιακούς του Τόκιο το 2020.

Τα δημοσιονομικά μέτρα θα ενισχύσουν το ΑΕΠ κατά 1,4% μέχρι και τις αρχές του 2022, προέβλεψε χθες η ιαπωνική κυβέρνηση, τονίζοντας ότι πρέπει να πάρει όλα τα δυνατά μέτρα ώστε να αποτρέψει το ενδεχόμενο η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας «όχι μόνο να μειώσει τις εξαγωγές αλλά και

Ο Ιάπωνας πρωθυπουργός Σίνζο Αμπε δήλωσε ότι το πακέτο μέτρων έχει στόχο την ενίσχυση των υποδομών.

τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και την ιδιωτική κατανάλωση». Το συνολικό πακέτο μέτρων ενίσχυσης της οικονομίας ανέρχεται σε 239 δισ. δολάρια, με τα μισά χρήματα να αποτελούν κρατικές εγγυήσεις, κρατικά δάνεια και επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, ορισμένοι οικονομολόγοι προβλέπουν ότι το πακέτο μέτρων δεν θα είναι τόσο αποτελεσματικό όσο ελπίζει το Τόκιο. Ο κ. Ριουτάρο Κόντο, επικεφαλής οικονομολόγος στην BNP Paribas είπε στο Reuters ότι το ΑΕΠ θα ενισχυθεί κατά 0,3 ή 0,4 ποσοστιαίες μονάδες, διότι τα μέτρα θα εφαρμοστούν στη διάρκεια αρκετών χρόνων, ενώ τα δημόσια έργα υποδομής θα εκτελεστούν με αργό ρυθμό λόγω της έλλειψης εργατικού δυναμικού.

Η ιαπωνική οικονομία ήταν σχεδόν στάσιμη το τρίτο τρίμηνο

του έτους και προβλέπεται ότι θα συρρικνωθεί το τέταρτο τρίμηνο. «Είτε πρόκειται για δαπάνες για υποδομές ή για την παιδεία και την επαγγελματική εκπαίδευση νέων ανθρώπων ή για τη διατήρηση γηραιότερων ανθρώπων για περισσότερο χρόνο στην αγορά εργασίας – αυτές οι δραστηριότητες θα ενισχύουν βραχυπρόθεσμα την οικονομία αλλά είναι πιθανό να έχουν επίσης μακροπρόθεσμη επίπτωση», εξηγεί στο Reuters ο οικονομολόγος κ. Στιβ Κόκρεϊν της Moody's Analytics. Ωστόσο, ο κ. Κόια Μιγιάμε, οικονομολόγος της SMBC Nikko Securities, επισήμανε ότι η αύξηση των δαπανών θα πλήξει τα δημόσια οικονομικά και αναρωτήθηκε για ποιον λόγο αύξησε η κυβέρνηση τον Νοέμβριο τον φόρο πωλήσεων.

REUTERS

Η μεγαλύτερη δημόσια εγγραφή στην ιστορία από την Aramco

Θα αντλήσει 25,6 δισ. δολ., υπερβαίνοντας εκείνη της κινέζικης Alibaba που το 2014 άντλησε 25 δισ. δολ.

Στα 32 ριάλ Σαουδικής Αραβίας, ποσό αντίστοιχο των 8,53 δολαρίων, όρισε ο πετρελαϊκός κολοσσός της Aramco την τιμή της μετοχής της, η διαπραγμάτευση της οποίας αναμένεται να αρχίσει στο χρηματιστήριο του Ριάντ μέσα στον Δεκέμβριο. Βάσει αυτής της τιμής, της ανώτατης στο φάσμα που είχε ορίσει η Aramco για την αρχική δημόσια εγγραφή της, θα αντλήσει 25,6 δισ. δολάρια, υπερβαίνοντας εκείνη της κινεζικής Alibaba, που το 2014 άντλησε 25 δισ. δολάρια. Έτσι, η ναυαρχίδα του πετρελαϊκού κλάδου της Σαουδικής Αραβίας θα έχει χρηματιστηριακή αξία ύψους 1,7 τρισ. δολαρίων, ανώτερη της Apple, που είχε έως τώρα τη μεγαλύτερη κεφαλαιοποίηση στον κόσμο. Υπολείπεται, πάντως, σημαντικά του φιλόδοξου στόχου για χρηματιστηριακή αξία ύψους 2 τρισ. δολαρίων που είχε θέσει ο Σαουδάραβας πρίγκιπας Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν.

Η είδηση συνέπεσε με τη συμφωνία μεταξύ χωρών-μελών του ΟΠΕΚ και της Ρωσίας, ντε φάκτο πλέον εταίρου του διεθνούς καρτέλ πετρελαίου, για τη μεγαλύτερη μείωση της παραγωγής πετρε-

λαίου που έχει αποφασιστεί την τελευταία δεκαετία. Η συμφωνία, σε μεγάλο βαθμό προϊόν συστημικών πιέσεων της Σαουδικής Αραβίας, προβλέπει μείωση της παραγωγής κατά επιπλέον 500.000 βαρέλια την ημέρα, πέραν του 1,2 εκατ. βαρελίων που έχουν μειώσει στο σύνολό τους τα μέλη του ΟΠΕΚ. Οι πληροφορίες που διέρρεαν για τις προθέσεις των μελών του ΟΠΕΚ οδήγησαν σε άνοδο τις

Η χρηματιστηριακή αξία της εταιρείας από τη Σαουδική Αραβία θα φθάσει το 1,7 τρισ. δολ., ξεπερνώντας την Apple.

τιμές του πετρελαίου, προτού ακόμη ανακοινωθούν οι πρώτες αποφάσεις. Αργά το βράδυ, το αργό ΗΠΑ έφθανε στα 58,79 δολάρια το βαρέλι, σημειώνοντας άνοδο 0,36%, ενώ το Brent στα 63,40 δολ., με άνοδο 0,4%.

Το 1,7 εκατ. βαρέλια την ημέρα που θεωρητικά θα λείπουν από την

αγορά αντιπροσωπεύει το 1,7% της παγκόσμιας προσφοράς «μαύρου χρυσού». Παραμένει ακόμη εκκρεμότητα και αναμένεται να συζητηθεί σήμερα, δεύτερη ημέρα της συνόδου του ΟΠΕΚ στη Βιέννη, ποια ακριβώς θα είναι η χρονική διάρκεια της νέας συμφωνίας.

Μιλώντας στο Reuters, ο Ρώσος υπουργός Ενέργειας, Αλεξάντερ Νόβακ, ανέφερε πως η επιπλέον μείωση της παραγωγής «μαύρου χρυσού» ήταν η πρόταση της Σαουδικής Αραβίας και της Ρωσίας και ορισμένων άλλων υπουργών Ενέργειας σημαντικών κρατών-μελών του ΟΠΕΚ. Το Ριάντ έχει ασκήσει πιέσεις στους εταίρους του για περαιτέρω μείωση της παραγωγής προκειμένου να κινηθούν ανοδικά οι τιμές του πετρελαίου, να αντλήσει περισσότερα έσοδα, αλλά και να προωθήσει με καλύτερες προοπτικές την εισαγωγή της Aramco στο χρηματιστήριο. Η έλλειψη διαφάνειας στη σαουδαρβική εταιρεία, η πολιτική αβεβαιότητα στη Σαουδική Αραβία, μέχρι και ο προβληματισμός για την κλιματική αλλαγή, έχουν αποθαρρύνει τους μεγάλους ξένους επενδυτές. Έτσι, το βασίλειο έχει αναγκαστεί να εγκαταλείψει

Έπειτα από πιέσεις της Σαουδικής Αραβίας, οι χώρες του ΟΠΕΚ αποφάσισαν να αυξήσουν τη μείωση της παραγωγής πετρελαίου στο 1,7 εκατ. βαρέλια την ημέρα προκειμένου να κινηθούν ανοδικά οι τιμές και να προωθηθεί με καλύτερες προοπτικές η εισαγωγή της Aramco στο χρηματιστήριο.

τα αρχικά φιλόδοξα σχέδιά του να αντλήσει 100 δισ. δολάρια εισάγοντας την Aramco στα μεγαλύτερα χρηματιστήρια του κόσμου και πουλώντας μετοχές που αντιστοιχούν σε μερίδιο 5% της εταιρείας.

Εν ολίγοις, η Aramco δεν πρόκειται, προς το παρόν τουλάχιστον, να εγγραφεί ούτε στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης ούτε στο χρηματιστήριο του Λονδίνου και θα αρκεστεί να πουλήσει μερίδιο 1,5% κυρίως σε Σαουδάραβες επενδυτές

και μεγιστάνες από τις υπόλοιπες χώρες του Κόλπου. Προκειμένου μάλιστα να πείσει τους Σαουδάραβες, το Ριάντ παρουσίασε την επένδυση στην Aramco ως πατριωτικό καθήκον μετά τις επιθέσεις που δέχθηκαν τον Σεπτέμβριο οι πετρελαϊκές εγκαταστάσεις του βασιλείου. Μέχρι στιγμής το Ριάντ έχει αποσιωπήσει εντελώς το πότε μπορεί να γίνει εισαγωγή της Aramco σε χρηματιστήριο του εξωτερικού, μολονότι έχει ανακοινωθεί από το

2016. Η αρχική δημόσια εγγραφή στο χρηματιστήριο του Ριάντ είναι το αποτέλεσμα μακροχρόνιων προσπάθειών της Σαουδικής Αραβίας να πουλήσουν τμήμα της πλέον κερδοφόρας εταιρείας στον κόσμο. Ανώτερος στόχος, η άντληση κεφαλαίων με τα οποία θα δρομολογηθεί η αλλαγή μοντέλου της οικονομίας του βασιλείου, η απεξάρτησή της από το πετρέλαιο και η δημιουργία θέσεων εργασίας για τον διαρκώς αυξανόμενο πληθυσμό της.

Γενική Συνέλευση Παγκύπριου Συνδέσμου Ευημερίας Τυφλών

Τα μέλη του Παγκύπριου Συνδέσμου Ευημερίας Τυφλών καλούνται να παραστούν στην ετήσια τακτική γενική συνέλευση του συνδέσμου που θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 19 Δεκεμβρίου 2019 στις 5.00 μμ στο κέντρο «Γεωργία» στη Χοιροκοιτία.

Η παρουσία όλων των μελών του συνδέσμου είναι απαραίτητη.

Πληροφορίες στο τηλ. 22426969 (9.00 π.μ.-4.00 μ.μ.)

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ

Ο Δήμος Στροβόλου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων εργατών:

(α) 12 θέσεων Εργατών αποκλειστικά για τα σκύβαλα
(Κλίμακα μισθοδοσίας Δ6
Μεικτός Μηνιαίος Μισθός **€1.291,92**)

(β) 4 θέσεων Εργατών γενικών καθηκόντων
(Κλίμακα μισθοδοσίας Δ5
Μεικτός Μηνιαίος Μισθός **€1.215,86**)

Τα πρόσωπα που θα προσληφθούν θα εργαστούν για δοκιμαστική περίοδο 12 μηνών και αν οι υπηρεσίες τους κριθούν ικανοποιητικές, θα μονιμοποιηθούν.

Οι αιτήσεις πρέπει να υποβληθούν πάνω σε έντυπο που οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παραλάβουν από τα γραφεία του Δήμου (Γραφείο Εξυπηρέτησης Δημοτών), Λεωφ Στροβόλου 100, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες και από την ιστοσελίδα του Δήμου <http://www.strovolos.org.cy>, στην κατηγορία «ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ» και να το παραδώσουν στα γραφεία του Δήμου, το αργότερο μέχρι την Παρασκευή, 13 Δεκεμβρίου 2019.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΔΕΛΤΙΟ Α ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ (Κανονισμός 4)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΤΑΙ ότι σύμφωνα με το Μέρος VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκέυσεως Ακινήτων Νόμου, αρ. 9 του 1965, θα πωληθεί στη δημοπρασία μετά από αίτηση της Eurobank Cyprus Ltd, η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πιο κάτω Πίνακα από το δημοπράτη Γεώργιο Αντωνίου, αρ. τηλ. 99626547. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε όπως αποταθείτε στο τηλέφωνο επικοινωνίας 22-208282 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση cypprusdru@eurobank.com.cy. Η πώληση θα διεξαχθεί στο κατάστημα επί της Λεωφόρου Μακαρίου Γ', αριθμός 28, Κάτω Λακατάμια, 2324 Λευκωσία, στις 08/01/2020 και ώρα 09:00 π.μ.

Έγγραφες προσφορές μπορούν να παραδίδονται προσωπικά στο δημοπράτη που αναφέρεται πιο πάνω, μέχρι την ώρα της πώλησης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ							
Α/Α	Αριθμός Εγγραφής	Αριθμός Φύλλου/ Σχεδίου και Αρ. Τεμαχίου	Δήμος/ ενορία/ Κοινότητα	Τοποθεσία ή οδός	Λεπτομέρειες του ακινήτου		Εγγεγραμμένο συμφέρον που θα πωληθεί
					Είδος	Έκταση τ.μ.	
1	4/1100	21/550102 Αρ. Τεμ. 892	Αγίου Κωνσταντίνου & Ελένης, Λευκωσία	Ευαγόρα Παλλικαρίδη	ΟΙΚΟΠΕΔΟ	598	Όλο
	Επιφυλασσόμενη τιμή πώλησης: €938.800,00						

- Το ακίνητο δεν θα παραδοθεί αν δεν καλυφθεί η επιφυλαχθείσα τιμή πώλησης.
- Το συμφέρον στο/α πιο πάνω ακίνητο/α προσφέρεται/προσφέρονται στην πώληση χωρίς περισσότερες εγγυήσεις σχετικά με την ύπαρξη, το είδος ή την έκταση του ακινήτου ή με το δικαίωμα που έχει ο ενυπόθηκος/εξ αποφάσεως οφειλέτης. Η πώληση γίνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς Πώλησης, εκτός αν οριστεί να γίνει διαφορετικά.
- Οι τελευταίοι πλειοδότες πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι, αν υπάρχει υπόλοιπο από το τίμημα πώλησης αυτό πρέπει να πληρωθεί στον ενυπόθηκο δανειστή, διαφορετικά θα χάσουν το ποσό της προκαταβολής και θα έχουν ευθύνη για κάθε ζημιά που πιθανόν να υπάρξει σε κατοπινή πώληση.
- Το ακίνητο αποτελείται από μία υπό ανέγερση ανεξάρτητη τετραώροφη οικοδομή. Το κτίριο βρίσκεται στο τελικό στάδιο, αλλά οι εργασίες σταμάτησαν πριν από 6 χρόνια περίπου. Αποτελείται συνολικά από 4 δώροφα διαμερίσματα (δυο διαμερίσματα στο ισόγειο και 1ον όροφο και δυο διαμερίσματα 2ο και 3ο όροφο).

Οι πλειοδότες θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι, σε περιπτώσεις όπου ενδέχεται να προκύπτει Φ.Π.Α., το οποιοδήποτε κατακυρωθέν τίμημα πώλησης δεν θα περιλαμβάνει το ποσό του Φ.Π.Α. Το ποσό αυτό θα είναι πληρωτέο επιπρόσθετα από το τίμημα πώλησης και θα βαρύνει τον αγοραστή.
Ημερομηνία: 06/12/2019

Σημειώνεται ότι, όποιος προτίθεται να παραστεί στον πλειστηριασμό, θα πρέπει να προσκομίσει την πολιτική του ταυτότητα ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο ταυτότητας για την εγγραφή του.

Αναζητούν ευκαιρίες σε ακίνητα ιδιωτών

Αλλαγή πλεύσης από τις επενδυτικές ακινήτων εξαιτίας του σκληρού ανταγωνισμού από τα ξένα funds

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στροπή στις εκτός αγοράς συναλλαγές, δηλαδή σε ακίνητα που δεν πωλούνται μέσω πλειοδοτικών διαγωνισμών ή πλειστηριασμών, αναμένεται να πραγματοποιήσουν το προσεχές διάστημα σημαντικοί εγκώριοι αλλά και ξένοι θεσμικοί επενδυτές, στην προσπάθειά τους να αλιεύσουν επενδυτικές ευκαιρίες. «Έχουμε αποφασίσει πλέον να απέχουμε συνειδητά από διαγωνιστικές διαδικασίες, οι οποίες συχνά οδηγούν σε υπερβολικές κατά την άποψή μας αποτιμήσεις, μειώνοντας εντέλει και την απόδοση του προς απόκτηση ακινήτου. Πλέον κινούμαστε ιδιαίτερα επιλεκτικά στην αγορά». Η φράση αυτή ανήκει σε ανώτατο στέλεχος επενδυτικής εταιρείας ακινήτων και αποτυπώνει με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο τη «μάχη» που γίνεται αυτή την περίοδο μεταξύ των θεσμικών επενδυτών, στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή συμφωνία, σε μια αγορά όπου έχει αυξηθεί κατακόρυφα ο ανταγωνισμός, η οικονομία βελτιώνεται και ως εκ τούτου οι αξίες των ποιοτικών ακινήτων εισοδήματος έχουν αρχίσει να ενισχύονται σημαντικά.

Σε πρόσφατη παρουσίασή της, η Prodea Investments (πρώην Εθνική Πανγαία) ανέφερε ότι το 90% των συναλλαγών της τελευταίας τριετίας αφορούσε ακίνητα τα οποία πωλούσαν κατά κύριο λόγο ιδιώτες, χωρίς να βρίσκονται σε επίσημα κανάλια διάθεσης, π.χ. σε κάποιο μεγάλο γραφείο προώθησης ακινήτων. Στο πλαίσιο της μελλοντικής επέκτασής της, η εισηγμένη σχεδιάζει να ακολουθήσει τη συγκεκριμένη οδό για το 90% των νέων εξαγορών της. Όπως εξηγούν στην «Κ» στελέχη της αγοράς, τέτοιες συναλλαγές απαιτούν βαθιά γνώση της αγοράς και μεγάλο δίκτυο επαφών και διασυνδέσεων, κάτι που ευνοεί, εκ των πραγμάτων, τις ΑΕΕΑΠ, που διαθέτουν ήδη σημαντικό προσωπικό και γνωρίζουν την ελληνική αγορά. Συνήθως τα προς πώληση ακίνητα «διαφημίζονται» άτυπα προς την εκάστοτε ΑΕΕΑΠ απευθείας από τον πωλητή ή κάποιοι μεσάζοντα που γνωρίζει κάποιο στέλεχος της εταιρείας. Εφόσον το ακίνητο και η αποτίμηση καλύπτουν τις ανάγκες της ΑΕΕΑΠ,

η εταιρεία το δεσμεύει αποκλειστικά για μια περίοδο δύο-τριών μηνών προκειμένου να προχωρήσει στους τελικούς ελέγχους πριν την απόκτησή του. Έτσι, το «βγάξει εκτός αγοράς» και εξασφαλίζει χαμηλότερο τίμημα, καθώς με τον τρόπο αυτό αφαιρεί το στοιχείο του ανταγωνισμού, δηλαδή τη δυνατότητα σε κάποιον τρίτο επενδυτή να προχωρήσει σε αντιπροσφορά και να ανεβάσει το τίμημα.

Η αλλαγή πλεύσης για τις εταιρείες του κλάδου κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να μπορέσουν αφενός να διατηρήσουν τις αποδόσεις του χαρτοφυλακίου τους σε όσο το δυνατόν υψηλότερο επίπεδο, αφετέρου να συνεχίσουν να προσφέρουν ελκυστικά

Μάχη μεταξύ θεσμικών επενδυτών για να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή συμφωνία.

μερίσματα στους μετόχους τους. Μέχρι πριν από 1-2 χρόνια, οι ΑΕΕΑΠ ήταν σχεδόν η μοναδική κινητήριος δύναμη της αγοράς ακινήτων, καθώς δεν υπήρχαν άλλοι θεσμικοί επενδυτές για να αποκτήσουν τα ακίνητα που ήθελαν να πωλήσουν τράπεζες και εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων ή ακόμα και ιδιώτες. Έχοντας δαπανήσει πάνω από 1,5 δισ. ευρώ κατά την περίοδο της κρίσης, οι ΑΕΕΑΠ δεν είχαν αντίπαλο στην αγορά, με αποτέλεσμα να είναι εκείνες που διαμόρφωναν ουσιαστικά τις τιμές, καθώς ελάχιστες ήταν οι φορές που οι ιδιοκτήτες είχαν εναλλακτική λύση. Αυτό άλλαξε πρόσφατα με την έλευση όλο και περισσότερων ξένων funds, τα οποία υιοθέτησαν μια σαφώς επιθετικότερη στρατηγική προκειμένου να εξασφαλίσουν ακίνητα για τους μετόχους τους και άρχισαν να ανταγωνίζονται ευθέως τις ΑΕΕΑΠ. Σύμφωνα με τον Τάσο Κοτζαναστάση, πρόεδρο του ULI Ελλάδος και διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ακινήτων 8GCP Capital Partners, «το τελευταίο διάστημα έχουμε δει πολλά επενδυτικά κεφάλαια (private equity funds) να

κερδίζουν πολλούς διαγωνισμούς ακινήτων έναντι των ΑΕΕΑΠ. Υπάρχουν διάφορες πιθανές εξηγήσεις, όπως χαμηλότερο κόστος δανεισμού των επενδυτικών κεφαλαίων από ξένες τράπεζες, ενώ ενδεχομένως να είναι και πιο επιθετικά όσον αφορά το πλάνο τους, π.χ. υποθέτοντας υψηλές μελλοντικές υπεραξίες», αναφέρει ο κ. Κοτζαναστάσης.

Σημειώτέον ότι, κατά κανόνα, τα επενδυτικά funds έχουν ορισμένη διάρκεια ζωής (π.χ. πέντε χρόνια), με το πέρας της οποίας υποχρεούνται να πουλήσουν τα περιουσιακά στοιχεία τους και να αποδώσουν τα κέρδη στους μετόχους τους. Ως εκ τούτου, όταν υποβάλλουν προσφορές υπολογίζουν τόσο τις ανατιμήσεις των ενοικίων, που σήμερα βρίσκονται στην αρχή ενός νέου ανοδικού κύκλου, όσο και πιθανές υπεραξίες. Κατά τον κ. Κοτζαναστάση, οι ΑΕΕΑΠ αρνούνται να ακολουθήσουν τα επενδυτικά funds στο ανοδικό σπινάλ των τιμών και αντ' αυτού επιστρατεύουν ένα άλλο συγκριτικό πλεονέκτημά τους, τις επαφές τους στην αγορά και τη δυνατότητα να «ξετριπώνουν» ακίνητα.

Ενα πρόσφατο παράδειγμα που κατέδειξε την ανάγκη διαφοροποίησης της στρατηγικής είναι η επικράτηση του επενδυτικού fund Brooklane Capital στον διαγωνισμό της Alpha Bank για την απόκτηση χαρτοφυλακίου πέντε κτιρίων γραφείων, τα περισσότερα εκ των οποίων ανήκαν στο παρελθόν στην «Μπ. Βωβός». Στο αρχικό στάδιο του διαγωνισμού συμμετείχαν και ΑΕΕΑΠ, οι οποίες τελικά δεν υπέβαλαν δεσμευτικές προσφορές, εκτιμώντας ορθά ότι οι προσφορές θα ήταν αρκετά υψηλότερες από το ποσό που οι ίδιες ήταν διατεθειμένες να δαπανήσουν. Το χαρτοφυλάκιο είχε λογιστική αξία 75 εκατ. ευρώ και τελικά πωλήθηκε αντί ποσού 95 εκατ. ευρώ. Ενα χρόνο νωρίτερα, το GreCo Fund της Dromeus Capital επικράτησε σε διαγωνισμό της Εθνικής Leasing αγοράζοντας συνολικά τρία κτίρια γραφείων συνολικού κόστους 30 εκατ. ευρώ. Το σημαντικότερο εξ αυτών, κόστους 23,6 εκατ. ευρώ, ήταν το κτίριο όπου σήμερα στεγάζονται τα γραφεία της Wind στη λεωφόρο Κηφισίας 66 στο Μαρούσι.

Η αυξημένη ζήτηση και η σταθερά χαμηλή προσφορά έχουν ενισχύσει τις τιμές των γραφείων στην πλ. Συντάγματος στα 21 ευρώ/τ.μ., ενώ στον άξονα της Λ. Κηφισίας το κόστος ενοικίασης έχει αυξηθεί κατά 6% τον τελευταίο χρόνο και ανέρχεται σε 17,5 ευρώ/τ.μ.

Εκτινάχθηκαν τα ενοίκια γραφείων

Τα ξένα επενδυτικά funds έχουν βάλει στο στόχαστρό τους την ελληνική αγορά ακινήτων, εντοπίζοντας σε αυτήν σημαντικές ευκαιρίες, λόγω των ελκυστικών αποτιμήσεων, αλλά κυρίως εξαιτίας των σοβαρών προοπτικών για μελλοντικές υπεραξίες, τόσο στις τιμές όσο κυρίως στα ενοίκια. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων Proprius για το τρίτο τρίμηνο, τα ενοίκια σύγχρονων γραφειακών χώρων στην Αθήνα αυξήθηκαν κατά 13,5% σε σχέση

με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Όπως αναφέρει η ανάλυση της εταιρείας, η οποία εκπροσωπεί στην Ελλάδα και τον διεθνή όμιλο Cushman & Wakefield, η αυξημένη ζήτηση και η σταθερά χαμηλή προσφορά έχουν ενισχύσει τις τιμές των γραφείων στην πλ. Συντάγματος στα 21 ευρώ/τ.μ., ενώ στον άξονα της Λ. Κηφισίας το κόστος ενοικίασης έχει αυξηθεί κατά 6% τον τελευταίο χρόνο και ανέρχεται σε 17,5 ευρώ/τ.μ.

Αντίστοιχα, οι τιμές πώλησης φαίνεται πως αυξάνονται με ετή-

σιο ρυθμό της τάξεως του 10-15%, κάτι που αποτυπώνεται και στις αποδόσεις, οι οποίες συνεχίζουν να υποχωρούν, με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται πλέον σε 6,5% για ακίνητα πέραξ της πλ. Συντάγματος, έναντι 7,5% πριν από ένα χρόνο και σε περίπου 7% για ακίνητα στον άξονα της Κηφισίας, συγκριτικά με 7,75% πέρυσι. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι οι σημερινές αποδόσεις στην αγορά γραφείων είναι πλέον οι χαμηλότερες της τελευταίας δεκαετίας.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Τεχνητή νοημοσύνη και ακίνητα

Τα πάντα εξελίσσονται. Σήμερα μπορείς να στείλεις ένα SMS στην υπεραγορά σου και τα ψώνια σου να έρθουν να σε βρουν στο σπίτι σου. Αυτό είναι ιδιαίτερα βολικό με το ιδιαίτερα βαρυφορτωμένο καθημερινό μας πρόγραμμα δουλειά, συναντήσεις, δραστηριότητες των παιδιών, δραστηριότητες δικές μας και δε συμμαζεύεται. Δε λέω, οι πλείστοι είμαστε ακόμη πιο παραδοσιακοί. Θα προσπαθήσουμε να ξεκλέψουμε καμιά ωρίτσα για να πάμε για τα καθιερωμένα εβδομαδιαία ψώνια, αν μη τι άλλο ξεφεύγει το μυαλό από όλα τα άλλα που το ταλανίζουν. Πιο εξελιγμένες μεγαλουπόλεις εδώ και χρόνια εξέλιξαν άλλα συστήματα που είναι προσαρμοσμένα στους δικούς τους ρυθμούς στη σύγχρονη εποχή. Και αναφέρομαι για τεχνολογικά συστήματα τα οποία, για παράδειγμα, είναι ενσωματωμένα στην κουζίνα σας και τα οποία παρέχουν άμεση συνδεσιμότητα με την υπεραγορά σας.

Εσείς το μόνο που έχετε να κάνετε είναι να πληκτρολογήσετε στην οθόνη αφής τι ακριβώς θέλετε να αγοράσετε, την ποσότητα που θέλετε και η υπεραγορά ενημερώνεται αμέσως. Σε λίγη ώρα, ή σε ώρα που σας βολεύει, τα ψώνια σας έρχονται στην πόρτα σας, πληρώνετε με την κάρτα σας και τέλος. Καμία ανησυχία ούτε για την κίνηση που θα συναντήσετε, ούτε

για το αν θα βρείτε χώρο να σταθμεύσετε, ούτε αν θα έχει μεγάλες ουρές στο ταμείο, τίποτα! Είναι αντιληπτό πως αυτή η οικονομομία ενός δώρου σε μια μεγαλούπολη είναι μεγάλη υπόθεση.

Όταν ερχόμαστε ενώπιον της απόφασης να βρούμε ένα σπίτι να αγοράσουμε ή ακόμα πιο σημαντικό, να ενοικιάσουμε, τότε είμαστε πάρα πολύ παραδοσιακοί. Θα μιλήσουμε σε εφημερίδες, θα μιλήσουμε σε κάποιο γνωστό, θα γυρίσουμε με το αυτοκίνητο μας μπας και δούμε κάποια πινακίδα ... που να ισχύει, ή θα πάμε σε κάποιο ή κάποιους κτηματομεσίτες. Με λίγα λόγια, θα βασανιστούμε. Δεν θα έχουμε ενώπιον μας πολλές επιλογές, ή αν έχουμε πολλές επιλογές μάλλον οι περισσότερες δεν θα είναι στα μέτρα μας για τον ένα ή τον άλλο λόγο. Και όλο αυτό είναι εξαιτίας παραμέτρων όπως, η ανακριβής παράθεση δεδομένων των ακινήτων όπως βγαίνουν προς τα έξω, ανακριβής ή ελλιπής παράθεση αναγκών του ενοικιαστή/αγοραστή και της παντελούς έλλειψης διαφάνειας.

Σκεφτείτε για παράδειγμα δύο διαμερίσματα στην ίδια πολυκατοικία να διαφημίζονται σε κάποιο κτηματομεσίτη. Τα δύο διαμερίσματα είναι ίδιου εμβαδού, ίδιων προδιαγραφών, ίδιας εσωτερικής διάταξης χώρων. Προσφέρονται με το ίδιο ενοίκιο. Λογικό δεν είναι;

Αλγόριθμοι εξελικτικά θα ενδυναμώνονται και στο τέλος της ημέρας, θα σου παρουσιάζουν την καλύτερη δυνατή επιλογή η οποία θα είναι κομμένη - ραμμένη στα μέτρα σου.

Το τι φαίνεται ή ακούγεται λογικό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη πως είναι κιόλας. Πάτε εκεί να τα δείτε και εντοπίζετε τα εξής στοιχεία: το ένα είναι βόρειο, ενώ το άλλο νότιο. Το ένα έχει ένα πολύ εργονομικό και βολικό πάγκο, ενώ το άλλο θέλει τρεις «πισινές» και τέσσερις «μπροστινές» για να μπει μέσα αυτοκίνητο. Το ένα δείχνει να είναι έντονα χρησιμοποιούμενο το άλλο πιο καλοδιατηρημένο. Είναι λογικό το ενοίκιο να είναι το ίδιο; Όχι βέβαια. Εσείς θα κρίνετε επιτόπου ποιο προτιμάτε και αν προτιμάτε κάποιο από τα δύο θα το αντιπαραβάλετε με το ύψος τιμής που ζη-

τάνε και το πόσο ανοικτός είναι ο κάθε ιδιοκτήτης σε διαπραγματεύση κλπ.

Άλλο παράδειγμα είναι το εσείς να ζητάτε εύκολη πρόσβαση στο κέντρο επειδή εκεί είναι ο τόπος εργασίας σας ή εύκολη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο επειδή ταξιδεύετε συχνά εκτός πόλης. Πάνε και σας δείχνουν περιπτώσεις στους διαδούλο τη μάνα για τα δικά σας δεδομένα. Δεν θα νευριάσετε; As πούμε ότι κάνατε το συμβιβασμό επειδή δεν βρίσκατε αυτό που γυρεύατε. Δεν θα βγείτε εκτός εαυτού αν πέντε μέρες μετά μαθαίνατε πως υπήρχε μια τέλεια περίπτωση απλά

Ο κτηματομεσίτης του μέλλοντος θα είναι μια εφαρμογή που ακούραστα θα εργάζεται σε κλάσμα σημερινού χρονικού διαστήματος και θα σου προσφέρει το σπίτι που ζητάς, στην τιμή, στην περιοχή, στην κατάσταση, με τις προδιαγραφές που εσύ βολεύεσαι.

τα άτομα στα οποία απευθυνθήκατε δεν την είχαν υπόψη τους;

Όταν τα πράγματα είναι στην θέση «manual», τότε είναι πολύ δύσκολο να παντρευτεί η προσφορά με τη ζήτηση με τρόπο ώστε να είναι όλα τα μέρη πλήρως ικανοποιημένα. Παρόλα αυτά, μέχρι πριν καμιά δεκαπενταριά χρόνια το πράγμα δούλευε. Μέχρι πριν πέντε χρόνια είχαμε μια ημιαυτόματη κατάσταση: ιστοσελίδες φορτωμένες με χιλιάδες ακίνητα που μέχρι να «τικκάρεις» τι ήθελες σου έβγαине το λάδι, για να βγει μετά από 7 λεπτά μήνυμα «file not found» ή «the search returned no match

for your request. Try something different»... και τα παρατούσες πηγαίνοντας πίσω στην «manual» μέθοδο. Τα τελευταία πέντε χρόνια έχουμε τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης. Για κάποιους πετυχαίνει, για κάποιους όχι τόσο. Αλλά αναμφισβήτητα είναι ένας τρόπος να προσεγγίσεις άτομα, αφού όλοι είναι μέσα στο Facebook και στο Instagram.

Η αγορά όμως στα επόμενα χρόνια θα αλλάξει. Και θα αλλάξει άρδην, αφού θα μπει στη ζωή μας η τεχνητή νοημοσύνη (artificial intelligence – AI). Εκεί, αλγόριθμοι εξελικτικά θα ενδυναμώνονται και στο τέλος της ημέρας, θα σου παρουσιάζουν την καλύτερη δυνατή επιλογή η οποία θα είναι κομμένη - ραμμένη στα μέτρα σου. Άρα ο κτηματομεσίτης του μέλλοντος θα είναι μια εφαρμογή που ακούραστα θα εργάζεται σε κλάσμα σημερινού χρονικού διαστήματος και θα σου προσφέρει το σπίτι που εσύ ζητάς, στην τιμή, στην περιοχή, στην κατάσταση, με τις προδιαγραφές και την εγγύτητα στις υπηρεσίες που εσύ βολεύεσαι. Αυτή την υπηρεσία θα την έχεις 24/7 στην πολυτέλεια του δικού σου χρόνου. Και οι επιλογές θα είναι πράγματι οι ιδανικότερες για εσένα.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Στον ρόλο του Ντον Κάρλο, λίγους μήνες μετά το επιτυχημένο ντεμπούτο του στο Τεάτρο Ρεάλ της Μαδρίτης, το ελληνικό κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει την ερμηνεία του Αργεντινιού τενόρου Μαρσέλο Πουέντε.

Ενας διεθνής «Ντον Κάρλο»

Μιλούν στην «Κ» οι συντελεστές της όπερας του Τζουζέπε Βέρντι, που παρουσιάζεται στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

Είναι χειμώνας στο δάσος του Φοντε-νεμπλό, αλλά το χιόνι, ένα λευκό τεράστιο σεντόνι που απλώνεται στη σκηνή, δεν λέει να στρώσει. Τσαλακωμένο μπλέκει στα πόδια της χορωδίας και δυσκολεύει την κατάσταση. Πάνω σε αυτό το φαινομενικά άσπιλο χιόνι πρέπει να ριχούν οι ευγενείς τα γούνινα πανωφόρια τους για να βαδίσει η Ελισάβετ των Βαλουά, κόρη του βασιλιά της Γαλλίας και μέλλουσα σύζυγος του Φιλίππου Β', βασιλιά της Ισπανίας.

Αλλά στην τεχνική πρόβα που παρακολουθούμε –το πρώτο «πέρασμα» της παράστασης με ολόκληρο τον θίασο επί σκηνής, με κοστούμια, σκηνικά, φωτισμούς σε αρχική δοκιμασία, περίπου μια εβδομάδα πριν από την πρεμιέρα– τα παλάτι δεν σχηματίζουν ένα κομψό μονοπάτι· μάλλον μια άμορφη στοίβα. Ο Ντάνιελ Ντούνερ, που έχει αναλάβει την αναβίωση της σκηνοθεσίας του σερ Νίκολας Χάιντερ, πετάγεται από τη θέση του στην πλατεία και διακόπτει τη ροή της πρόβας. Το ύφασμα ισιώνει πάλι, οι χορωδοί-υπάκοοι επιστρέφουν στις θέσεις τους, η Μπάρμπαρα Φρίτολι - Ελισάβετ Βαλουά αρχίζει πάλι την άρια. Και τα πανωφόρια επιτέλους στρώνονται σωστά. Αλλά αυτή τη φορά, δυο παιδιά με κεριά εμφανίζονται πριν την ώρα τους στο προσκήνιο. Διακοπή.

Ο μαέστρος

Από τον εκνευρισμό των επαναλήψεων μόνον ο μαέστρος Φίλιπ Γγκέν μοιάζει να μην επηρεάζεται. Παραμένει ήρεμος και δίνει τραγουδιστά το σημείο από το οποίο πρέπει να ξεκινήσουν όλοι. Αλλωστε σε μια τεχνική πρόβα, στην οποία λείπει η ορχήστρα και μόνον η πιανίστα Σοφία Ταμβακοπούλου συνοδεύει μουσικά τους τραγουδιστές, εκείνος δεν έχει λόγο να άγχεται. Η προετοιμασία χρειάζεται ακόμη πολύ κόπο και χρόνο μέχρι να βρεθεί η ισορροπία ανάμεσα στους ερμηνευτές, να δημιουργηθεί ο απαραίτητος σύνδεσμος μεταξύ των

συντελεστών, και όλα να συντονιστούν σωστά, σαν χορογραφία, με την ευαισθησία της μουσικής.

Αυτή τη δημιουργική αναστάτωση επιτρέπει η πολυγλωσσία των συντελεστών της παραγωγής. Ο «Ντον Κάρλο», η σημαντικότερη μεγάλωπρητη όπερα του Βέρντι που σήμερα το βράδυ ξεκινάει τις παραστάσεις της στην Εθνική Λυρική Σκηνή, αποτελεί συμπαραγωγή της Βασιλικής Όπερας του Λονδίνου, της Μετροπόλιταν Όπερας της

«*Εχουμε Αγγλο σκηνοθέτη, Γάλλο διευθυντή ορχήστρας, και ιταλο-αργεντινο-ελλο-ρωσικό θίασο. Η μουσική δίνει το καλύτερο παράδειγμα ειρηνικής συνύπαρξης.*»

Νέας Υόρκης, της Εθνικής Όπερας της Νορβηγίας, και πρωτοπαρουσιάστηκε στο Κόβεντ Γκάρντεν το 2008. Βασισμένη στο ομώνυμο έργο του Φρίντριχ Σίλερ, είναι γεμάτη εντυπωσιακές άριες, ντουέτα και επιβλητικά σύνολα, ενώ για την παρουσίασή της στην Ελλάδα έχει εξασφαλιστεί μια διανομή κορυφαίων πρωταγωνιστών διεθνούς επιπέδου. Πρόκειται για μια πραγματικά υψηλή μουσική συνάντηση που πραγματοποιείται μέσα στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον της όπερας, στο οποίο πλέον η χώρα μας συμμετέχει με αξιώσεις.

Όλα ετούτα ταιριάζουν απόλυτα με την πολυεθνική ιστορία του έργου: «Ο «Ντον Κάρλο» είναι όπερα ενός Ιταλού συνθέτη, βασισμένη σε ποιητικό κείμενο δύο Γάλλων, το οποίο στηρίζεται στο θεατρικό έργο ενός Γερμανού που είναι εμπνευσμένο από ιστορικά γεγονότα τα οποία αφορούν την Ισπανία. Κατά μία έννοια, λοιπόν, είναι μια πολυεθνική περιπέτεια, ενδεικτική του κοσμοπολίτη Βέρντι αλλά και απολύτως χαρακτηριστική του γούστου

Η υψίφωνος Μπάρμπαρα Φρίτολι ερμηνεύει τον ρόλο της Ελισάβετ των Βαλουά.

μιας μητρόπολης, όπως υπήρξε το Παρίσι τα χρόνια που γράφτηκε η όπερα», σχολιάζει ο μουσικολόγος Νίκος Α. Δοντάς.

«Πώς αισθάνεστε ως καλλιτέχνες δουλεύοντας σε ανάλογες διεθνείς παραγωγές», ρωτάμε την Μπάρμπαρα

Φρίτολι, μία από τις κορυφαίες Ιταλίδες σοπράνο, η οποία έχει εμφανιστεί περισσότερες από 80 φορές στη Μετροπόλιταν Όπερα, έχει συνεργαστεί με μεγάλους μαέστρους και έχει ερμηνεύσει τον συγκεκριμένο ρόλο στην Ιταλία,

στη Νέα Υόρκη, στο Παρίσι και στο Βερολίνο. «Φέτος συμπληρώνω τριάντα χρόνια καριέρας», απαντά. «Εχω δουλέψει σε πολλές χώρες, με τραγουδιστές διαφορετικών εθνικοτήτων και αυτό μου αρέσει πολύ. Μαθαίνουμε ο ένας από τον πολιτισμό του άλλου, συγκρίνουμε τη γλώσσα μας, την ιστορία μας, τα αστεία μας, το φαγητό μας. Και μερικές φορές δημιουργούμε αχώριστες φιλίες. Σε αυτή την παραγωγή έχουμε Αγγλο σκηνοθέτη, Γάλλο δι-

«*Η όπερα είναι μια διεθνής γλώσσα, και στις μέρες μας μια διεθνής αγορά. Όσοι κινούμαστε σε αυτόν τον κόσμο, μοιραία πρέπει να αντέξουμε τη ζωή του ταξιδιώτη.*»

ευθυντή ορχήστρας, και έναν ιταλο-αργεντινο-ελλο-ρωσικό θίασο. Η μουσική δίνει το καλύτερο παράδειγμα ειρηνικής συνύπαρξης: μια κοινή γλώσσα που ενώνει».

«Δεν είναι πάντοτε εύκολη η συνεργασία σε διεθνές επίπεδο, γίνεται όμως προκλητική», σχολιάζει η μέτζο σοπράνο Εκατερίνα Γκουμπάνοβα, που ερμηνεύει στην πρώτη διανομή τον ρόλο της Πριγκίπισσας του Εμπολι – τον πρωτοτραγουδιστή το 2017 με επιτυχία στην Εθνική Όπερα των Παρισίων. «Πρέπει να ταξιδεύεις πολύ, να συναντήσεις τις αλλαγές της ώρας και τις διαφορές στο κλίμα. Πρέπει να μάθεις να συνεννοείσαι σε πολλές γλώσσες και κυρίως να αντέχεις τη ζωή μακριά από το σπίτι και την οικογένειά σου. Πάντως, προκειμένου να μη δημιουργούνται παρανοήσεις, πριν ταξιδέψω σε κάποιες χώρες, όπως το εξωτικό Κατάρ για παράδειγμα, κάνω μια μικρή έρευνα για τις συνήθειές τους. Ή όταν βρίσκομαι στην Ιταλία, περιμένω έναν πιο καώδη τρόπο οργάνωσης σε σχέση με τη Γερμανία. Εντέ-

λει μαθαίνεις να το παίρνεις πιο χαλαρά».

Τον ρόλο του Ροντρίγκο παρουσιάζουν δύο κορυφαίοι Έλληνες βαρύτονοι, ο Δημήτρης Πλατανιάς, που τον πρωτοτραγουδιστή στη Λισαβόνα και ο Τάσος Χριστογιαννόπουλος, ο οποίος τον έχει ερμηνεύσει σε Φρανκφούρτη, Στρασβούργο, Ντίσελντορφ και Μπορντό. Εξακολουθεί, παρά την εμπειρία του στον συγκεκριμένο ρόλο, να μελετά για κάθε νέα παραγωγή, ρωτάμε τον κύριο Χριστογιαννόπουλο. «Είμαι πλέον τριάντα χρόνια σολίστας και όμως συνεχίζω αδιαλείπτως τη μελέτη», απαντά. «Και αυτό δεν αφορά μόνον τον συγκεκριμένο ρόλο. Μελετώντας, μου αποκαλύπτονται κάθε φορά νέα υλικά, ένας βαθύς πλούτος. Χωρίς την προετοιμασία, θα έχανα από την ίδια τη χαρά της μουσικής».

Συζητάμε για τη σημασία των μετακλήσεων και των μετακινήσεων στον παγκόσμιο χάρτη που πλέον καλύπτει η όπερα. Ο ίδιος, αν και πολυταξιδεμένος επαγγελματικά, υποστηρίζει ότι μια διεθνής καριέρα δεν αποτελεί απόδειξη καλλιτεχνικής αξίας. Στο παρελθόν έλειπε από την Ελλάδα σχεδόν δέκα μήνες τον χρόνο. Πλέον, μοιράζει τις εμφανίσεις του εντός και εκτός της χώρας, καθώς η ΕΛΣ παρουσιάζει πολλές και μεγάλες παραγωγές. «Η διεθνής παρουσία αποτελεί κατά κύριο λόγο απόρροια προσωπικών επιλογών», τονίζει. «Μια στάση ζωής που εμπεριέχει σημαντικές χαρές αλλά επίσης κόυραση και μοναξιά. Η όπερα είναι μια διεθνής μάthesis να συνεννοείσαι σε πολλές γλώσσες και κυρίως να αντέχεις τη ζωή μακριά από το σπίτι και την οικογένειά σου. Πάντως, προκειμένου να μη δημιουργούνται παρανοήσεις, πριν ταξιδέψω σε κάποιες χώρες, όπως το εξωτικό Κατάρ για παράδειγμα, κάνω μια μικρή έρευνα για τις συνήθειές τους. Ή όταν βρίσκομαι στην Ιταλία, περιμένω έναν πιο καώδη τρόπο οργάνωσης σε σχέση με τη Γερμανία. Εντέ-

«Ντον Κάρλο» του Τζουζέπε Βέρντι. Παραστάσεις 8, 13, 15, 19, 21, 28/12 και 2, 5/1. Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής, Κέντρο Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

8.12.19 - 15.12.19

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΔΙΑΛΕΞΗ

Πρωτοπόρες του κυπριακού θεάτρου

Η **συνάντηση** θα επιχειρήσει μια συνολική τοποθέτηση του θέματος της γυναικείας παρουσίας στο ελληνόφωνο θέατρο της Κύπρου. Θα μιλήσουν οι: Ελλάδα Ευαγγέλου, Ελένη Αναστασίου, Κική Αργυρού και Άντρη Χ. Κωνσταντίνου. Οι ομιλήτριες θα παρουσιάσουν τις τολμηρές αυτές καλλιτεχνίδες, από το τέλος του 19ου αιώνα έως σήμερα, το έργο τους, το πώς διακρίθηκαν στο πεδίο της τέχνης του θεάτρου. Θέατρο Χώρα, Κοροή 1, Λευκωσία. Τρίτη 10 Δεκεμβρίου, ώρα 6:30 μ.μ. **Πληροφορίες** **τηλέφωνο 99602428 / 96500767, <https://project-season.org>**

ΧΟΡΟΣ

Νεανική ομάδα σύγχρονου χορού 14ΑΝΩ

Αποτέλεσμα της συστηματικής προετοιμασίας διάρκειας οκτώ μηνών είναι η πρώτη παρουσίαση της νεανικής ομάδας με τέσσερα έργα των κύπριων χορογράφων Νικόλ Γιάννακα, Κρίστια Πατσιλλίδου, Έλενας Χριστοδουλίδου και του Ιορραλίνου χορογράφου Γιόαβ Γκρίμπεργκ. Στην νεανική ομάδα μετέχουν μαθητές/μαθήτριες χορού ηλικίας 14-18 χρονών, στους μελλοντικούς στόχους των οποίων

είναι η συνέχιση των σπουδών στον σύγχρονο χορό σε ανώτερο επίπεδο. Η δημιουργία της νεανικής ομάδας σύγχρονου χορού προσφέρει δυνατότητες μιας διαφορετικής παραστατικής εμπειρίας και τη δυνατότητα στους νεαρούς χορευτές και χορεύτριες να δουλέψουν με διαφορετικούς δασκάλους και χορογράφους. Η νεανική ομάδα σύγχρονου χορού 14ΑΝΩ αποτελείται από τις Αθηνά Αταλιαλή,

Άντρεα Μάντη, Αλίκη Κυπραγόρα, Κωνσταντίνο Νιούλικο, Νεφέλη Παπαλουκά, Μικαήλια Λουκαΐδου, Έλενα Σωτηριάδου, Μαρία Λοϊζίδου και Παναγιώτα Παντελίδου. Η παρουσίαση θα γίνει στις 14 και 15 Δεκεμβρίου στις 7:00 μ.μ. στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο, Νέας Έγκωμης 8 Λευκωσία.

Πληροφορίες τηλέφωνο 22781104 www.dancelabnicosia.com

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

«Βοτσαλωτή», βιβλίο διηγημάτων

Ο **συγγραφέας** Κώστας Λυμπουρής παρουσιάζει το βιβλίο του «Βοτσαλωτή» και κουβεντάζει με τους φίλους του το θέμα σύγχρονων διηγηματικών εκδοχών. Βασικά γνωρίσματα της νέας του δουλειάς είναι ότι συγκεντρώνει διηγήματά του, τα οποία φιλοξενήθηκαν σε διάφορα λογοτεχνικά περιοδικά, σε αφιερωματικές εκδόσεις για την κυπριακή λογοτεχνία, καθώς και σε διάφορες ιστοσελίδες. Το συζήτηση θα συντονίσει ο δημοσιογράφος της Καθημερινής Κύπρου Απόστολος Κουρουπάκης. Χαιρετισμό στην εκδήλωση θα απευθύνει ο διευθυντής Μ. Εκπαιδεύσης του ΥΠΠΑΝ δρ Κυπριανός Λούης. Τετάρτη 11 Δεκεμβρίου, ώρα 7:30 μ.μ., στο Υφαντουργείο, Λεώκωνος 67-71 Φανερωμένη, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99409900.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Φωτογραφία 51» της Άννα Ζιγκλερ

Το **θεατρικό** έργο «Φωτογραφία 51» της Άννα Ζιγκλερ έκανε παγκόσμια πρεμιέρα στο Λονδίνο το 2015 με την Νικόλ Κίντμαν στο ρόλο της σπουδαίας επιστήμονα Ρόζαλιντ Φράνκλιν. Το όνομα της Βρετανίδας επιστήμονα επανέρχεται σήμερα στην επικαιρότητα, αφού θα το φέρει το ρόβερ της ευρωρωσικής αποστολής ΕχοMars, το οποίο συναρμολογείται στη Βρετανία και θα σταλεί στον πλανήτη Άρη το 2020, και αναμένεται να φτάσει τον Μάρτιο του 2021. Η απόφαση για την ονομασία αυτή βασίστηκε στο ότι «η εξερεύνηση είναι στο DNA του ανθρώπου». Στην Κύπρο το έργο ανεβαίνει σε μετάφραση της Ανθής Ζαχαριάδου και σε σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου. Ερμηνεύουν του ρόλους οι Παναγιώτα Παπαγεωργίου, Ανδρέας Τσέλεπος, Φώτης Αποστολίδης, Πάνος Μακρής, Ηρόδοτος Μιλτιάδους και Γιάννης Καραούλης. Σκηνικά και κοστούμια σχεδιάζει

η Έλενα Κατσούρη και τους φωτισμούς ο Βασίλης Πετεινάρης ενώ μουσική συνθέτει ο Γιώργος Κολιάς. Ένα έργο για τη φιλοδοξία, την απομύκνωση και τον αγώνα για μεγαλείο. Θέατρο Δέντρο, Ενότπος

44 Παλουριώτισσα, Λευκωσία. Κάθε Σάββατο, 8:30 μ.μ. και Κυριακή 6:30 μ.μ. για τον μήνα Δεκέμβριο. Θα ακολουθήσουν παραστάσεις σε Λεμεσό και Πάφο. **Πληροφορίες τηλέφωνο 7777 7040.**

ΕΚΔΟΣΗ

Νέο τεύχος του περιοδικού «Διόραμα»

Ο **Κυκλοφόρησε** το 26ο τεύχος του περιοδικού «Διόραμα». Το «Διόραμα» στις σελίδες του περιλαμβάνει θέματα που αφορούν το θέατρο, τη μουσική, τα εικαστικά, τη λογοτεχνία και τη φωτογραφία. Στις 50 και πλέον σελίδες του νέου τεύχους ο αναγνώστης μπορεί να διαβάσει μελέτες, κριτικές και παρουσιάσεις, όπως τη μελέτη του Κ. Γιαγκουλλά για τη κυπριακή διάλεκτο επί Α. Μαχαίρα και του Ν. Παναγιώτου για τη λογοκρισία από τους Άγγλους, τα κείμενα του Δ. Δασκαλόπουλου και του Κ. Λυμπουρή για τα βιβλία των Ελένης Αντωνιάδου και Ανδρέα Μαλόρη. Επίσης, το ενδιαφέρον κείμενο του Χρ. Πουμπουρή για τη μουσική του Σόλωνα Μιχαηλίδη, του Ανδρέα Χατζηθωμά για την έκθεση «Οικείον κτήνος» του Ανδρέα Παρασκευά και αλλά πολλά. Το περιοδικό διατίθεται από τα βιβλιοπωλεία της Κύπρου και δέχεται συνδρομές. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99653588 και eteandros@hotmail.com**

ΕΚΘΕΣΗ

«Ατακάμα», ουδετερότητα στο χαρτί

Μία **ατομική** έκθεση της Νικομάχης Καρακωστανόγλου-Μπουτάρη στην Isnogallery. Οι υδατογραφίες από την Ατακάμα αφυπνίζουν το πνεύμα, αποτυπώνοντας μια ουδετερότητα πάνω στο χαρτί. Από την αυθεντική τεχντροπία της αραίωσης και ανάμιξης χρωμάτων προκύπτει μια απροσδιοριστία υποδιαιρέσεων και αποχρώσεων. Εμπνευσμένα κατά τη διάρκεια της πρόσφατης σπουδής της εκεί. Τα έργα αποκαωικοποιούν τη μυθική απεραντοσύνη της Ατακάμα μέσα από τα μάτια της Νικομάχης. Η καλλιτέχνης αναφέρει χαρακτηριστικά: «Επέστρεψα από την έρημο της Ατακάμα με τα μάτια

μου γεμάτα από το εκτυφλωτικό φως. Ήταν τόσο έντονο και αφόρητα δυνατό που τα έκλεισα κι άρχισα να αποτυπώνω τις δονήσεις που βίωσα τις τελευταίες 30 μέρες. Προσπάθησα να εγκλωβίσω μέσα στο νερό με τα διάφανα μελάνια μου την ενέργεια της δύσης του ηλίου

όπως την απολαμβάνω κάθε σούρουπο στις 19:19. Με απασχόλησε βαθιά ο κοινός τόπος που προκύπτει όταν συναντούνται οι ενέργειες, οι φόρμες, τα χρώματα». Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 2020. Isnogallery, Οδυσσέως 11, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22 343670, www.isnogallery.com**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Αμα θέλει ο κουτσαγκάς...

Νέος **υπουργός** Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (μόνο που το λέει κάποιος ένα δέος τ'ιώνθει) ο κ. Πρόδρομος Προδρόμου. Ο κ. Χαμπιαούρης έφυγε, θα τον θυμόμαστε κυρίως για το ότι έβγαλε στους δρόμους χιλιάδες εκπαιδευτικούς κατακαλόκαιρο και για τα Τετράμνηνα και άλλα περί τις παιδείας, αυτός είναι και ο τίτλος του, υπουργός Παιδείας, τα υπόλοιπα μάλλον είναι για γεμωσιά! Διότι για τον αθλητισμό έχουμε ΚΟΑ, ΚΟΠ και άδεια γήπεδα... για τη νεολαία τον Οργανισμό Νεολαίας, Επίτροπο Εθελοντισμού και για τον Πολιτισμό τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες. Άρα γιατί θέλαμε να κάνει κάτι ο κ. Χαμπιαούρης για τον Πολιτισμό;

Το αυτό βέβαια ισχύει και για τους προκατόχους του. Αλλά ας μη σταθούμε στα πρόσωπα, όταν έχεις γεντρική πολιτική για κάτι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τα εφαρμόζεις. Εμείς δεν έχουμε ή τουλάχιστον δεν φαίνεται να έχουμε. Ας περιμένουμε να δούμε τι θα κομίσει ο νέος υπουργός πριν τον μεταφέρουμε στο όρος και πέσουμε να τον φάμε.

Βέβαια, αντιλαμβάνομαι ότι κύριες έγνοιες του υπουργού θα είναι τα της παιδείας, τα οποία ως συνήθως μονοπωλούν το ενδιαφέρον, αλλά γιατί να μην κάνει την αλλαγή; Γιατί να μη γίνει εκείνος η αλλαγή που θέλουμε όλοι; Όχι μόνο στην παιδεία, αλλά και στον πολιτισμό. Ξέρω ότι είναι δύσκολο, διότι είναι μέρος μιας κυβερνήσεως που διανύει τη δεύτερή της θητεία και μοιάζει να έχει παραδώσει τα όπλα, αλλά εκείνος ας δει την υστεροφημία του. Να πει σε δυο-τρία χρόνια κατάφερα να φτιάξω το Μουσείο, το αρχαιολογικό ντε: Αλλά, ξεχασα, αυτό που είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Έργων - ελπίζω μόνο ο κ. Καραούζος να μην ασχοληθεί μόνο με τα της επαρχίας του, θέλω να πω, μην παρασυρθεί και νομίζει ότι είναι ακόμα δέμαρκος του Μονακό, συγγνώμη της Αγίας Νάπας, και δεν προχωρήσει το Μουσείο, όχι, το λέω γιατί ο πρόεδρος θυμώνει με τα του μουσειού, το έχει πάρει σοβαρά, αλήθεια το λέω. Αλλά, πού σας πήγα τώρα. Επιστρέφω στον κ. Προδρόμου. Να πει, βρε αδελφέ, θα

λύσω τον γόρδιο δεσμό της Κυπριακής Βιβλιοθήκης, ξέρω ότι είναι φίλος του βιβλίου. Δεν είναι κατάσταση αυτή της Κυπριακής Βιβλιοθήκης για κράτος που θέλει να λέγεται πολιτισμένο, συγγνώμη κιόλας. Να ανοίξει σε μόνιμη βάση η Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονος Τέχνης, διότι έχουμε έργα Κυπρίων καλλιτεχνών που σήμερα ασφυκτιούν σε αποθήκες, τοίχους και ερμάρια. Ξέρετε πόσο ενδιαφέρουσα είναι το Μουσείο Σύγχρονος Τέχνης του Στρασβούργου; Κάποιου λιγότερο από όσους έχει η Λευκωσία. Θέλετε κι άλλα; Υπάρχουν πολλά, πάρα πολλά που μπορούν να γίνουν, αρκεί κάποιος να πει το «Έλα, πάμε τώρα. Μαζευτείτε διευθυντές και προϊστάμενοι των Πολιτιστικών Υπηρεσιών και έχουμε και λέμε». Χωρίς να σπάσεις αβγά δεν γίνεται ομελέτα, ας τα σπάσουμε επιτέλους, γιατί μπορεί να έχουμε και κανένα κλούβιο μέσα σ' όλα. Δεν θέλω πάντως να βάλω στοίχημα.

Εν τω μεταξύ ακούσατε κάτι για Παράλληλη Βουλή για τον Πολιτισμό; Εμένα κάτι πήρε το αφτί μου και πραγματι-

κά δεν ξέρω αν πρέπει να γελάσω ή να καγχάσω ή να με πιάσει απελπισία. Ε, μα συγγνώμη, δημιουργήθηκε λέει αυτό το όργανο με ανθρώπους του Πολιτισμού, ποιος τους επέλεξε; Ποιοι κλήθηκαν να συμμετάσχουν, πώς έγιναν οι διεργασίες, πού είναι τα δελτία Τύπου, ποιος ενημέρωσε, σοβαρής ενημέρωσης, έτυχαν οι πέντε-έξι πολιτιστικοί συντάκτες του τόπου (παπαπονάκι, το πιάσατε, έτσι); Πάντως, εμένα η κίνηση αυτή μου φαίνεται, αφού δεν κάνουμε και τίποτα στη Βουλή, ας βάλουμε κάποιους να μας λένε τι να κάνουμε, εμείς να το συζητάμε και μετά να λένε οι μεν εμείς το είπαμε και δε να απαντάνε κι εμείς το βλέπουμε. Και όλοι να είμαστε πολύ ευτυχισμένοι και να ζούμε σε ένα παράλληλο σύμπαν, όπου θα έχουμε αξιοπρεπή μουσεία, βιβλιοθήκες, πινακοθήκες και θέατρο χωρίς θεατρινισμούς και επισφάλεια για όσους το υπηρετούν. Κύριε Προδρόμου, γίνε και υπουργός του Πολιτισμού, μην περιμένεις να τα κάνει ο υφυπουργός που θα διορίσει ο πρόεδρος.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

«Μη χαιρέσαι ευτυχή, μη λυπάσαι δυστυχή»

Ο **Μπουγιάρ Αλιμάνι** θεωρεί την Ελλάδα «σπίτι του». Είναι η χώρα «που έμαθε σινεμά και γύρισε τις πρώτες ταινίες του». Το 2014, ύστερα από 22 χρόνια στην Αθήνα, μετακόμισε με την οικογένειά του στη Νέα Υόρκη. Εκεί ζει, πλέον, και ταξιδεύει στην Ευρώπη και όπου χρειαστεί για τις κινηματογραφικές υποχρεώσεις του. Αρχές του '90, έφθασε στην Αθήνα με δύο πτυχία, ζωγραφικής και σκηνοθεσίας θεάτρου, από τη Σχολή Καλών Τεχνών των Τιράνων, και μια σακούλα στο χέρι στην οποία είχε τα προσωπικά του αντικείμενα και μια ξυριστική μηχανή. Ηξερε μόνο ένα πράγμα: έπρεπε να επιβιώσει. «Καλλιτεχνικά όνειρα δεν υπήρχαν, ξεκίνησα από το μηδέν, να βρω στέγη, να εργαστώ, να μάθω τη γλώσσα», έχει πει ο ίδιος στο παρελθόν. «Ο άνθρωπος κάνει πολλά πράγματα για να ζήσει, αλλά δεν σημαίνει ότι πρέπει να αποδεχθεί ότι αυτή θα είναι η ζωή του».

Από την περασμένη Πέμπτη προβάλλεται η νέα, τρίτη μεγάλου μήκους, ταινία του «Η αντιπροσωπεία», συμπαραγωγή Αλβανίας, Ελλάδας, Γαλλίας και Κοσόβου. Διαδραματίζεται το 1990 στην Αλβανία και έχει ως κεντρικό ήρωα έναν, επί 16 χρόνια, πολιτικό κρατούμενο, τον οποίο το καθεστώς της χώρας επιχειρεί να μεταφέρει, από την απόμακρη, ορεινή φυλακή του στα Τίρανα. Σκοπός της μετακίνησης να εμφανιστεί σε μια ομάδα διπλωματών από τη Δύση, σε μια προσπάθεια της κομμουνιστικής κυβέρνησης να κατασκευάσει εικόνα φιλική προς την Ευρώπη ώστε να πείσει για τη μη καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επικεφαλής της «αντιπροσωπείας» των Ευρωπαίων και ένας Γάλλος φίλος και συμφοιτητής του από τη δεκαετία του '60. Ηρθε στην Αλβανία για να τον συναντήσει και να του παραδώσει προσωπικά μια φυσαρμόνικα που είχε ξεχάσει στο σπίτι του στο Παρίσι.

Η βραβευμένη ταινία -το 2018 προβλήθηκε στο 59ο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης- χερίζεται αριστοτεχνικά ένα θέμα όχι πρωτότυπο αλλά πάντα παρόν στις κοινωνίες: αναφέρεται -όπως το ορίζει ο σκηνοθέτης του- στην αντίσταση ενός ανθρώπου που δεν θέλει να γίνει εργαλείο του συστήματος. Η κάμερα του Μπουγιάρ Αλιμάνι αποδίδει τις θερμοκρασίες των ρώων, ακολουθώντας τις συγκρούσεις, υπόγειες και φανερές, καταγράφοντας τον απόλυτο παραλογισμό και τη γελοσιότητα του καθεστώτος. Όπως είχαμε γράψει («Κ» 10/11/2018), «η φύση παρεμβαίνει ως στοιχείο της δραματουργίας, τοπία και πρόσωπα συνθέτουν μια υποβλητική και επιβλητική ατμόσφαιρα».

Ενώ το ταξίδι του κρατουμένου προς τα Τίρανα εξελίσσεται επιεισοδικά με διάφορα απρόοπτα, η επίσκεψη της «αντιπροσωπείας» στο επινυμένο για την περίπτωση σπίτι του, με «δανεικά» μπότες και αντικείμενα που έχουν μεταφερθεί επί τουτόυ, δηλώνει τις δύο όψεις μιας παρωδίας. Το σκηνικό μιας στημένης παράστασης, τόσο στον εξωτερικό όσο και στον εσωτερικό χώρο, καθορίζεται από την ανθρώπινη φύση. Καθένα σύστημα δεν είναι ισχυρότερο της ανθρωπίνης δυνατότητας να επιλέγει, μοιάζει να υποστηρίζει ο σκηνοθέτης. Οποιο κι αν είναι το τιμήμα της επιλογής.

Τα έπιπλα θα επιστραφούν, ένας υπάλληλος τσεκάρει με επιμέλεια στιδήποτε έχει μεταφερθεί στη δόθεν κατοικία του κρατουμένου, τραπέζια, καρέκλες, βιβλία, μια γυάλα με ένα χρυσόψαρο. Το ντεκόρ διαλύεται. Τι απομένει;

«Μη χαιρέσαι ευτυχή, μη λυπάσαι δυστυχή», συμβουλεύει μια αλβανική παροιμία (ή μήπως δημώδες τραγούδι), είχε επαναλάβει ο σκηνοθέτης στην παρουσίαση της ταινίας του. Και από τη μικρού μήκους του «Υγραέριο» (2006) μέχρι σήμερα, ο Μπουγιάρ Αλιμάνι, παίρνει αποστάσεις από το τυχαίο. Η πραγματικότητα είναι πάντα σκληρή και αφιλόξενη, τα σπίτια είτε είναι γυμνά και κρύα υπόγεια είτε «κανονικά» διαμερίσματα, είναι πάντα το σκηνικό της ζωής μας. Δηλώνουν επιθυμίες και φαντασιώσεις, ανεπάρκειες και αδυναμίες. Στο δικό του σύμπαν τα σπίτια είναι πάντα έτοιμα να διαλυθούν, να «ανατιναχτούν», από εσωτερική παρόρμηση, από απελπισία, από την επιβολή του καθεστώτος, από τη σκληρότητα ενός βίου που συχνά είναι ανελέητος, χωρίς χαρά, χωρίς απόλαυση. Τίποτα δεν πάει σύμφωνα με το σχέδιο, είτε καταστρώνεται από κυβερνήσεις που βασίζουν την εξουσία τους στην ανελέητη διακτορία. Η σπία είναι ο άνθρωπος. Με κάθε επιλογή του φτιάχνει ένα νέο «σπίτι». Άλλοτε το κατοικεί, άλλοτε το κουβαλάει.

Σκληρή δουλειά και αγάπη για τη μουσική τους

Οι *Monsieur Doumani* καλύτερο γκρουπ στα Μουσικά Βραβεία *Songlines* 2019

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το γνωστό κυπριακό συγκρότημα Monsieur Doumani πριν από μερικές ημέρες βραβεύτηκε ως το «Καλύτερο γκρουπ» (Best Group) στα Διεθνή Μουσικά Βραβεία Songlines 2019. Η τελετή πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 30 Νοεμβρίου στο EARTH Hall στο Λονδίνο. Τα βραβεία του γνωστού Βρετανικού μουσικού περιοδικού Songlines έχουν σκοπό την ανάδειξη μουσικών ταλέντων από όλες τις γωνιές του πλανήτη και από διαφορετικές μουσικές κοινότητες, και αποτελούν ίσως την κυριότερη διάκριση παγκοσμίως στον κύκλο της World Music. Οι Monsieur Doumani οι οποίοι ήταν υποψήφιοι άλλες δύο φορές στο παρελθόν και φέτος πήραν στο τους οδηγό ο τελευταίος τους δίσκος «Αγκάθθιν». Με την ευκαιρία αυτή συζητήσα μαζί τους, θεωρώντας ότι είναι από τις περιπτώσεις καλής πολιτιστικής διαφήμισης. Οι Monsieur Doumani είναι οι Αντώνης Αντωνίου στον τζουρά, ο Άγγελος Ιωνά στην κιθάρα και ο Δημήτρης Γιασεμίδης στα πνευστά.

—Μία ακόμη επιτυχία για τους Monsieur Doumani, και έξω λοιπόν πάμε καλά. Τι νομίζετε ότι

κάνει τον δίσκο «Αγκάθθιν» να ξεχωρίζει, αλλά και το συγκρότημά σας;

—Ναι, όντως αυτή ήταν μια πολύ μεγάλη διάκριση για μας και πραγματικά είμαστε πολύ ευγνώμονες για όλη την αγάπη και την στήριξη που παίρνουμε από όλους τους φίλους μας στην Κύπρο αλλά και στο εξωτερικό. Το «Αγκάθθιν» αλλά και το συγκρότημα γενικότερα έχει μια αξιόλογη πορεία στο εξωτερικό και οι διακρίσεις αλλά και η αναγνώριση από διάφορα μέσα μας χαροποιεί ιδιαίτερα. Δεν μπορούμε να απαντήσουμε εμείς στην ερώτηση για το αν και πώς ξεχωρίζουμε. Αυτό πρέπει να απαντηθεί από τον κόσμο που μας ακολουθεί στις συναυλίες μας. Αυτό που μπορούμε σίγουρα να πούμε είναι ότι πίσω από αυτή την επιτυχία υπάρχουν αμέτρητες ώρες σκληρής δουλειάς, αφοσίωσης και αγάπης για αυτό που κάνουμε.

—Πώς τα καταφέρνει ένα συγκρότημα να έχει τη δική σας απήχηση σε ένα διεθνές κοινό;

—Δεν υπάρχει κάποια μυστική συνταγή για αυτή την απήχηση που έχουμε στο εξωτερικό. Προσπαθούμε όσο μπορούμε να είμαστε ειλικρινείς με αυτό που κάνουμε, να εμπλουτίζουμε τη μουσική που φτιάχνουμε με καινούργιες ιδέες, να ανα-

Το κυπριακό κοινό ασφαλώς κατανοεί τον στίχο και όλα τα μηνύματα που προσπαθούμε να επικοινωνήσουμε με αποτέλεσμα πολλές φορές η μουσική να περνά ακόμα και σε δευτερεύοντα ρόλο.

Το «Αγκάθθιν» αλλά και το συγκρότημα γενικότερα έχει μια αξιόλογη πορεία στο εξωτερικό και οι διακρίσεις αλλά και η αναγνώριση από διάφορα μέσα μας χαροποιεί ιδιαίτερα.

νεώνουμε τον ήχο μας και γενικά να μη μένουμε στάσιμοι ως μουσικοί. —Στο εσωτερικό τοπίο νομίζετε ότι λειτουργεί περισσότερο η εντοπιότητα και ο κυπριακός στίχος, από τη μουσική;

—Ενδεχομένως να έχετε δίκαιο με την έννοια του ότι το κυπριακό κοινό ασφαλώς κατανοεί τον στίχο και όλα τα μηνύματα που προσπαθούμε να επικοινωνήσουμε με αποτέλεσμα πολλές φορές η μουσική να περνά ακόμα και σε δευτερεύοντα ρόλο. Επίσης, κάτι άλλο που παρατηρούμε είναι ότι συχνά στις εμφανίσεις μας στο εξωτερικό το κοινό είναι κατά κάποιο τρόπο πιο εκπαιδευμένο σαν ακροατήριο και πολλές φορές έχουμε πολύ ενδιαφέρουσες συζητήσεις με κόσμο που μας προσεγγίζει για να μιλήσουμε καθαρά μουσικά. Έχουμε συχνά την αίσθηση ότι παίζουμε κλασική μουσική, ενώ από την άλλη στην Κύπρο οι εμφανίσεις μας έχουν σχεδόν πάντοτε έναν πολύ διαφορετικό χαρακτήρα με τον κόσμο να χορεύει και γενικά να είναι ιδιαίτερα θερμός κατά τη διάρκεια της συναυλίας. Εμείς απολαμβάνουμε και τις δύο προσεγγίσεις!

—Ξέρω ότι αυτό που κάνετε δεν είναι παραδοσιακή μουσική, έχει ταμπέλα;

—Είναι πολλές φορές που ο κόσμος ζητάει να μάθει τι είδος μουσικής παίζουμε. Δεν υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση σε αυτό το ερώτημα και σίγουρα δεν θέλουμε να βάλουμε οποιαδήποτε ταμπέλα στη μουσική που φτιάχνουμε. Είναι πολλές οι επιρροές μας από διάφορα είδη μουσικής που προέρχονται από διάφορες μεριές του πλανήτη, οπότε θα λέγαμε ότι η μουσική μας είναι κατά κάποιο τρόπο ένα κράμα όλων αυτών των διαφορετικών στοιχείων, έχοντας πάντα ως βάση την κυπριακή μουσική ή και τη μουσική γενικότερα της περιοχής μας.

—Ετοιμάζετε κάτι καινούργιο;

—Ναι, έχουμε ήδη ξεκινήσει να δουλεύουμε πάνω σε καινούργιο υλικό. Όπως είπαμε και πιο πάνω προσπαθούμε να ανανεώσουμε τον ήχο μας αλλά και τη μουσική μας γενικότερα έτσι αυτή την περίοδο πειραματιζόμαστε αρκετά. Ο στόχος είναι να ηχογραφήσουμε το καινούργιο υλικό που θα έχουμε στο τέλος περίπου του επόμενου χρόνου.

Μειωμένα κονδύλια για τον Πολιτισμό

—Σε όλο αυτό το τρέξιμο, θεσμικά έχετε κάποια βοήθεια;

—Η βοήθεια από την Πολιτεία είναι σαφώς απαραίτητη. Ταξιδεύουμε πολύ συχνά στο εξωτερικό και συμμετέχουμε σε πολύ σημαντικά διεθνή φεστιβάλ με χιλιάδες επισκέπτες. Εκεί νιώθουμε ότι δεν αντιπροσωπεύουμε μόνο τους εαυτούς μας αλλά και την Κύπρο γενικότερα. Πολλές φορές ο κόσμος έρχεται μετά το τέλος των συναυλιών και θέλει να μάθει περισσότερα για την Κύπρο. Μιλώντας με καλλιτέχνες από το εξωτερικό βλέπουμε συχνά ότι τα Υπουργεία Πολιτισμού τους έχουν προτεραιότητα τους τη στήριξη καλλιτεχνών που αντιπροσωπεύουν τις χώρες τους στο εξωτερικό. Το βλέπουν σαν έναν απλό και ουσιαστικό τρόπο ενδυνάμωσης σχέσεων ή και προώθησης πολιτικής. Στην Κύπρο οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του ΥΠΠΑΝ στηρίζουν οικονομικά κάποιες από τις εμφανίσεις μας στο εξωτερικό και γι' αυτό είμαστε ευγνώμονες, αλλά σίγουρα υπάρχουν τεράστια περιθώρια βελτίωσης και πιο ουσιαστικής στήριξης των Κυπρίων καλλιτεχνών. Αυτό βεβαίως πηγάζει από την πολιτική που χαράσσει η κάθε κυβέρνηση και όχι από τους λειτουργούς των Πολιτιστικών Υπηρεσιών. Η παρούσα κυβέρνηση φαίνεται να μη δίνει ιδιαίτερο βάρος στον πολιτισμό και στην ανάπτυξη και προώθησή του. Ενδεικτικές είναι οι απανωτές περικοπές ειδικά μετά την οικονομική κρίση και που εξακολουθούν να υφίστανται ακόμα και τώρα που υποτίθεται μας διαφημίζουν συνεχώς ότι η κρίση έχει παρέλθει. Παρ' όλα αυτά τα το κονδύλι για τον Πολιτισμό συνεχώς μειώνεται και αυτό είναι σίγουρα ο αργός θάνατος για ό,τι έχει κτιστεί μέχρι σήμερα με νύχια και με δόντια.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΝΕΑ ΜΟΝΤΕΛΑ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΛΟΥΣΙΟ ΠΟΛΥΣΕΛΙΔΟ ΕΝΘΕΤΟ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ (ΓΕΝΙΚΟΣ) ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΔ: ΕΓΔΟΚΥΠΥ/11/2019, ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΚΥΠΡΟΣ

Ο Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (Ο.Κ.Υπ.Υ.) στη Λευκωσία επιθυμεί να προσλάβει άτομο στη θέση του Εκτελεστικού (Γενικού) Διευθυντή. Η θέση είναι Πρώτου Διορισμού.

Απαιτούμενα Προσόντα:

Πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο ή ισότιμο προσόν σε οποιοδήποτε θέμα και Μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας, Δημόσια Υγεία ή σε άλλο θέμα σχετικό με τα καθήκοντα και τις ευθύνες της θέσης.

Δεκαπενταετής (15) τουλάχιστον πείρα στη διοίκηση μεγάλου οργανισμού με αυξημένα επίπεδα ευθύνης, από την οποία δεκαετής (10) τουλάχιστον πείρα σε ανώτατη διευθυντική/διοικητική θέση που να περιλαμβάνει προγραμματισμό, οργάνωση, καθοδήγηση, συντονισμό και έλεγχο εργασιών.

Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής γλώσσας ή/και της Αγγλικής γλώσσας.

Εκτεταμένη επαγγελματική κατάρτιση σχετική με τα καθήκοντα και τις ευθύνες της θέσης ή/και πενταετής (5) τουλάχιστον πείρα σε εκτελεστική διοικητική θέση παρόχου με ελάχιστο προϋπολογισμό €100 εκατομμύρια ή/και αριθμό 1000 υπαλλήλων, η οποία περιλαμβάνεται στη δεκαπενταετή πείρα που απαιτείται στην παρ. (2) πιο πάνω, αποτελεί πλεονέκτημα.

Αμοιβή:

Ετήσιος πάγιος βασικός μισθός ύψους €70,685 πλέον 6,656% γενικές αυξήσεις και το ισχύον τιμαριθμικό επίδομα, το οποίο ανέρχεται σήμερα σε 28,35%, ο οποίος θα αναθεωρείται με βάση τις εντεύθεν παραχωρούμενες στο υπόλοιπο διευθυντικό προσωπικό γενικές και τιμαριθμικές αυξήσεις. Επιπρόσθετα θα καταβάλλεται δέκατος τρίτος μισθός. Με τα σημερινά δεδομένα ο ετήσιος ακαθάριστος μισθός, περιλαμβανομένων των εξόδων παραστάσεως, ανέρχεται σε €122.826,54.

Περισσότερες πληροφορίες για τα καθήκοντα και τις ευθύνες της θέσης καθώς και αίτηση:

στην ιστοσελίδα www.shso.org.cy ή στα τηλέφωνα +35722605670 και +35722605734.

Τελευταία ημέρα υποβολής αιτήσεων η 20ή Δεκεμβρίου 2019.

ΟΚΥΠΥ
Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας

Η πορεία ενός γενναίου και έντιμου άντρα

Η Φωτεινή Τομαή μιλάει στην «Κ» για το βιβλίο της «Κωδικός Γκάντερ. Ο άνδρας που σημάδεψε την πορεία του πολέμου»

ΤΟΜΑΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
«**Κωδικός Γκάντερ. Ο άνδρας που σημάδεψε την πορεία του πολέμου**»
εκδ. Α.Α. Λιβάνη, 2018, σελ. 288

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Στο πλαίσιο της παρουσίασης του βιβλίου «Κωδικός Γκάντερ. Ο άνδρας που σημάδεψε την πορεία του πολέμου» της Φωτεινής Τομαή στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, το οποίο παρουσίασε ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Πέτρος Παπαπολυβίου, συνομιλήσαμε με τη συγγραφέα για το βιβλίο της. Η κ. Τομαή στο βιβλίο της σκιαγραφεί την προσωπικότητα και την δράση του Αλέξανδρου Γεωργιάδη, μετανάστη στην Αμερική, ο οποίος κατέταγν στις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οργανώνοντας πράξεις δολιοφθοράς των Συμμάχων. Η άρνησή του να δουλέψει για τη CIA μετά το τέλος του πολέμου και η συνεργασία του με το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ τον έφεραν στο μάτι του κυκλώνα, όταν στην Αμερική μεσουρανούσε το άστρο του Μακάρθυ. Η κ. Τομαή λέει ότι ο ανεψιός του, καθηγητής στο Πιτσμπουργκ, ο Mike Eritoroulous, φέρνει κάθε χρόνο τους φοιτητές του στην Κύπρο. Αμερικανάκια, φοιτητές Κοινωνιολογίας όλα τους που παίρνουν νκηρά μαθήματα τι εστί να είσαι Κύπριος και να κατοικείς σε μια χώρα μοιρασμένη στα δύο.

–Κυρία Τομαή, γιατί επιλέξατε να ασχοληθείτε με τον Αλέξανδρο Γεωργιάδη και τη δράση του στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο;

–Αφορμή για την έρευνα και τη συγγραφή, στάθηκε η ανακρίνωση τη δεκαετία του ’80 της αιώνηστης βυζαντινολόγου και ΥΦΥΠΕΣ στην κυβέρνηση Κώστα Σημίτην, Αγγελικής Λαίου σε συνδεδριο στην Αμερική της Modern Greek Studies Association. Δεν γνωρίζω για ποιο

Η Φωτεινή Τομαή λέει ότι απ’ όλους τους Αμερικανούς πράκτορες που ήλθαν τότε στην Ελλάδα μόνο για τον Γεωργιάδη και τη δράση του βρέθηκαν έγγραφα στο Διπλωματικό Αρχείο και μάλιστα σε επτά φακέλους.

λόγο μια επιστήμων βυζαντινολόγος έδειξε ενδιαφέρον να ασχοληθεί επιστημονικά με ένα ιστορικό πρόσωπο της νεότερης ιστορίας μας για το οποίο τότε ελάχιστοι γνώριζαν. Πάντως, έκανε και τότε αίσθηση η αποκάλυψη της δράσης του Ελληνοαμερικανού μετανάστη από την Κάρπαθο που σπούδασε μηχανολόγος ηλεκτρολόγος στο Ινστιτούτο Κάρνεγκι, για να στρατολογηθεί στις τάξεις της American Air Force και στη συνέχεια των πρώτων Μυστικών Υπηρεσιών των ΗΠΑ, την OSS (Office of Strategic Services) πριν σταλεί στο Κάιρο, αρχικά, και στη συνέχεια το Ελληνικό Βασιλικό Προξενείο Αδριανουπόλεως, απ’ όπου οργάνωσε με δεισιδύσεις του στην κατεχόμενη Ελλάδα, τον Έβρο, πράξεις δολιοφθοράς κατά του Άξονα. Γιατί πρέπει να γνωρίζετε ότι

από τον κατεχόμενο Έβρο και τις γέφυρες της Αλεξανδρουπόλνς και του Σβιλενγκραντ ήταν που περνούσαν τα σιδηροδρομικά βαγόνια με τις πρώτες ύλες με τις οποίες η κατά τα άλλα «ουδέτερη» Τουρκία προμήθευε τον Χίτλερ με αποτέλεσμα να συνεχίζεται ο πόλεμος.

–**Το βιβλίο «Κωδικός Γκάντερ» είναι απλώς ένα ιστορικό αφήγημα ή επέχει θέση και ιστορικού συγγράμματος;**

–Ασφαλώς και δεν είναι ένα απλό ιστορικό αφήγημα / μυθιστόρημα. Παράγει γνώση και φέρει στο φως άγνωστα στοιχεία, όπως για παράδειγμα ότι από το 1943 ο Ρούζβελτ γνώριζε ότι το έγκλημα στο Κατίν του είχαν διαπράξει οι Σοβιετικοί, αλλά διέταξε τα στοιχεία της έρευνας που διεξήγαγε με εντολή του ο Ερλ να παραμείνουν μυστικά, με το

Δεν ήταν ένας κλασικός Έλληνας μετανάστης

–Ο Αλέξανδρος Γεωργιάδης είναι το κλασικό παράδειγμα Έλληνα μετανάστη στις ΗΠΑ, την Ελλάδα πώς την έβλεπε;

–Κλασικός Έλληνας μετανάστης; Δεν θα το έλεγα. ... Πόσοι Έλληνες μετανάστευσαν στην εποχή του για να σπουδάσουν; Ο Αλέξανδρος δεν ήλθε στην Αμερική για να κάνει περιουσία και λεφτά. Έφυγε από το νησί του γιατί οι ορίζοντες στένευαν και η Ιταλοκρατία νχούσε –και απειδείχθη– φρικτή για τον υπότιο πληθυσμό. Όσο για τη μητέρα-πατρίδα, αυτή ποτέ δεν έφυγε από την καρδιά του. Μάλιστα, θέλω να καταταγεί εθελοντής και να έλθει να πολεμήσει στον Α΄ Παγκόσμιο, αλλά του το απαγόρευσαν οι Αμερικανοί καθώς παρέμενε από λάθος

τους στα χαρτιά... Οθωμανός υπήκοος (τα Δωδεκάνησα πέρασαν από τους Οθωμανούς στους Ιταλούς τη χρονιά που ο Αλέξανδρος άφησε το νησί του), άρα εχθρός της Αμερικής!

–**Στις ΗΠΑ διακρίθηκε αλλά και πολεμήθηκε, στην Ελλάδα;**

–Στην Ελλάδα, ευτυχώς ή δυστυχώς, παρέμεινε άγνωστος! Μόλις τα τελευταία χρόνια γίνεται λόγος για τη δράση του και την τιμή που περιβάλλει τη μνήμη αυτού του πραγματικά μοναδικού και αγνού πατριώτη. Ο ανεψιός του, καθηγητής στο Πιτσμπουργκ, ο Mike Eritoroulous, φέρνει κάθε χρόνο τους φοιτητές του στην Κύπρο. Αμερικανάκια, φοιτητές Κοινωνιολογίας όλα τους που παίρνουν νκηρά μαθήματα τι εστί

να είσαι Κύπριος και να κατοικείς σε μια χώρα μοιρασμένη στα δύο μέσα στο άδικο, με αναχώματα και στρατιτικά φυλάκια και τον Τούρκο να σε σημαδεύει από απέναντι... Να ζητήσετε να σας μιλήσει την επόμενη χρονιά που θα έλθει στο νησί σας για τον ήρωα θείο του, που τον λατρεύει. Και δικαίως, θα προσέθετα..

–**Παρέμεινε για πολλά χρόνια στην αφάνεια, γιατί;**

–Μα, εξαιτίας του Ψυχρού Πολέμου! Ξέρετε στην Αμερική τις δεκαετίες μετά τη λήξη του Β΄ ΠΠ, επικρατούσε μια αδιανόητη υστερία. Εχθρός δεν ήταν πια ο Χίτλερ, αλλά ο κομμουνισμός! Οι πάντες υποψιάζονταν τον διπλανό τους και υπήρξαν άπειρες ιστορίες καταδοτών

Ευρηματικός όπως ο Οδυσσέας

–**Πώς θα χαρακτηρίζατε τον ήρωά σας; Τι τον έκανε να ξεχωρίσει;**

–Θαρραλέο, τολμηρό, ευρηματικό σαν τον Οδυσσέα του Ομήρου, ευαίσθητο, μέγα πατριώτη, γενναίο και γενναϊόδωρο μαζί, έντιμο. Έναν υπέροχο άνθρωπο! Αυτές οι αρετές, συγκεντρωμένες σε ένα μόνο πρόσωπο σπανίζουν. Και τις είχε όλες ο Αλέξανδρος που, πριν πεθάνει, σχεδίαζε ακόμα και τον Παπαδόπουλο να εκτελέσει, ερχόμενος στην Ελλάδα ειδικά για τον σκοπό αυτό. Και να μην παραλείψω αυτό: αγαπούσε την Κύπρο και πονούσε για τα βάσανα του κυπριακού λαού μέχρι το τέλος της ζωής του.

–**Έχετε εντοπίσει παρόμοιες ιστορίες;**

–Ασφαλώς και μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις που παραμένουν άγνωστες ακόμα. Αλλά, πιστέψτε με, σαν αυτή του Γεωργιάδη, αδύνατον να βρεθεί. Επιπλέον, στο διάλειμμα που μεσολάβησε –γιατί κατά τη γνώμη μου ο Ψυχρός Πόλεμος δεν έληξε...– ήλθαν στο φως αρκετές ιστορίες, αλλά όχι όλες. Μία από όλες πρόκειται σύντομα να φέρω στο φως με άρθρο μου στην περίοδο υποχώρησης των Γερμανών από τη Χαλκιδική και τον Μάρκο Βαφειάδη, έναν ήρωα επίσης πατριώτη που σέβομαι πολύ, σε αντίθεση με τον Ζαχαριάδη, τραγική φιγούρα και με άδοξο τέλος.

Ο αναγνώστης θα φρίξει κυριολεκτικά με τον ύπουλο ρόλο των Άγγλων όχι μόνο στον ελληνικό Εμφύλιο μετά το τέλος του πολέμου, αλλά και διαρκούντος αυτού σε βάρος των Αμερικανών.

επιχείρημα ότι δεν έπρεπε να διασπαθούν οι Σύμμαχοι ΗΠΑ, Βρετανία, ΕΣΣΔ στον αγώνα τους κατά του Άξονα και του Χίτλερ. Φυσικά, δεν είναι το μόνο άγνωστο στοιχείο που έρχεται στο φως με την έκδοση αυτή. Ο αναγνώστης θα φρίξει κυριολεκτικά με τον ύπουλο ρόλο των Άγγλων όχι μόνο στον ελληνικό Εμφύλιο μετά το τέλος του πολέμου, αλλά και διαρκούντος αυτού σε βάρος των Αμερικανών. Όταν ο Ρούζβελτ κατάλαβε τον ρόλο του Τσώρτσιλ αποφάσισε να φτιάξει την πρώτη υπεράκτια Υπηρεσία Πληροφοριών –μέχρι τότε υπήρχε μόνο το FBI– που αμέσως μετά τον πόλεμο μετονομάστηκε σε CIA.

–**Ποιες ήταν οι δυσκολίες στη συγγραφή του βιβλίου αυτού;**

–Ο βασικός λόγος για τον οποίο δυσκολεύτηκα ήταν το γεγονός ότι

κατάπινε ανθρώπους στην κυριολεξία! Είχε μεσολαβήσει και η άρνησή του να ενταχθεί επιστρέφοντας στις τάξεις της CIA (τον θεωρούσαν πολύ ικανό και φερέγγυο, αξίζει να διαβάσετε γιατί αρνήθηκε...) οπότε είχε συγκεντρώσει πάνω του κάθε λόγο που υπαγόρευε την καταδίκη ή του εν καιρώ ειρήνης κι ας είχε βραβευθεί ως ήρωας πολέμου και με τη Λεγεώνα της Τιμής του αμερικανικού στρατού, γιατί με τη δράση του αποκάλυψε το διπλό δικτυο πρακτόρων με την ονομασία Dogwood και οι Αμερικανοί σταμάτησαν να βομβαρδίζουν λάθος στόχους. Ο άνθρωπος ήταν αυτό που οι Αγγλολόγους χαρακτηρίζουν με τη φράση one of a kind.

ΚΡΙΤΙΚΗ / Της ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ

Μετά την τραγωδία, καιρός για αιγωδία

ΦΟΙΒΗ ΓΙΑΝΝΙΣΗ
Χίμαιρα
εκδ. Καστανιώτη, σελ. 185

Υστερα από δύο ώριμες ποιητικές συλλογές που δεν πέρασαν απαρατήρητες στο εξωτερικό («Ομπρικά», 2009· «Ραψωδία», 2016) και ένα υβριδικό βιβλίο («Τέττιζ», 2012, ταυτόχρονα παρτιτούρα για επιτέλεση, μελέτη φυσικού αντικειμένου, εικαστικό πρότζεκτ και «εργασία πάνω στις αρχαιοελληνικές ζωικές ποιητικές ταυτότητες», για να δανειστούμε δυο λόγια από το οπισθοφυλλό της υπό συζήτηση έκδοσης), η Φοίβη Γιαννίση δεν μας εισάγει απλώς, αλλά μας μπάζει τώρα κανονικά στον κόσμο της κατσίκας, της «Χίμαιρας».

Δυσκολεύομαι να δω το βιβλίο αυτό ως κυρίως ποιητικό, κι ας εί-

ναι μια ποιητική σύνθεση ο κορμός του. Ούτε ως παρτιτούρα για επιτέλεση το ξεφυλλίζω, μολονότι ανήκω στους τυχερούς που το 2015 απόλαυσαν την απαγγελία κάποιων ποιημάτων του στην έκθεση «ΑΙ-ΓΑΙ Ω: Τα τραγούδια», στο Μουσείο Αγγελικής Χατζημικήλη στην Πλάκα (σε συνεργασία με την Ιριδα Λυκουριώτη). Καταλήγω να θεωρήσω ότι η «Χίμαιρα» συγκροτεί έναν χώρο μέσα στον οποίο εκτίθενται ποιήματα αλλά και άλλα κείμενα, άλλες «φωνές», σχέδια και φωτογραφίες. Πρόκειται, λοιπόν, για βιβλίο-έκθεση; Την εκδοχή αυτή φαίνεται να υποστηρίζει και η ποιήτρια/επιμελήτρια, που στο επίμετρό της μας κατατοπίζει σχετικά: «Το έργο “Χίμαιρα” προέρχεται από τριετή (2013-2015) επιτόπια έρευνα στην κτηνοτροφία αιγών, που πραγμα-

τοποιήθηκε από τη μαντρί του μετακινούμενου κτηνοτρόφου Γιάννη Μούρτου στο Καλαμάκι Λαρίσης. Παρουσιάστηκε το 2015 υπό τη μορφή έκθεσης...». Είναι ένα τολμηρό καθόρθωμα, που καλούμαστε να το σεργιανίσουμε, όχι απλώς να το διαβάσουμε. Τα ποιήματα που η Γιαννίση έχει συμπεριλάβει στη «Χίμαιρα» ζευγαρώνουν με καταγραμμένα λόγια κτηνοτρόφων που η ποιήτρια συνέλεξε ως ερευνήτρια, με στίχους άλλων ποιτών, αρχαίων και νέων, με δημοτικά τραγούδια αλλά και μαρτυρίες

περιηγητών από τη ζωή στην ελληνική ύπαιθρο κατά τους περασμένους αιώνες. Η Γιαννίση μας προτείνει να διαβάσουμε ένα ποίημα και να σταθούμε κατόπιν μπροστά σε μια φωτογραφία: να «ακούσουμε» νοερά ένα δημοτικό τραγούδι κι ύστερα τη λαλιά του κτηνοτρόφου που με σοκαριστική κάποτε φυσικότητα αφηγείται τη σχέση του με τις αιγες: ύστερα πάλι πίσω, στις πολλές φωνές του ποιήματος, στην «αφηγήτρια», στην «Αιγώ».

Τα ποιήματά της ρισκάρουν, έτσι, να ακουστούν σε δεύτερο ή

τρίτο πλάνο σε σχέση με τις φωνές βοσκών και περιηγητών, τα κουδούνια των αιγών, τα τραγούδια. Η ποιητική φωνή καθαυτή ενορχιστρώνεται με τρόπο που μπορεί και να παραπέμπει σε μουρμουρητό. Δεν μπορώ να μην το παραλλήλω με το κυματιστό, αρχετυπιό κατευστό, θηλυκό στοιχείο. Δεν μπορώ να μην αναρωτηθώ: είναι τα «ξένα» λόγια φόντο για τα ποιήματα ή μήπως συμβαίνει και το αντίστροφο;

Η ποιητική φωνή-ποταμός κυλά σαν κοπάδι με κατσίκες στον κάμπο, πλάι κι ανάμεσα σε πλήθος αρσενικών, στην πλειοψηφία τους, φωνών, αν εξαιρέσουμε τη Σαπφώ, τη Μάτση (Χατζηλαζάρου), τη φεμινίστρια επιστήμονα Ντόνα Χάραγουεϊ, και ελάχιστες ακόμα. Συντονίζεται με τη φωνή του ζώ-

ου, γίνεται συνειδητά νομαδική διασχίζοντας τον χρόνο. Η θηλυκή σεξουαλικότητα και η μητρική θηλυκότητα, που η Γιαννίση φέρνει ήδη με τα προηγούμενα βιβλία της με σπάνια, για τα ελληνικά συμφραζόμενα, έμφαση και θερμή στο προσκήνιο, γειώνονται με τη βοήθεια του ζώου: «μαιόμουν μόνη μακριά από τους άλλους/ για ώρες τον αέρα έσκιζα/ με τα λυππητά του ήμερου σπαραχτικό/ βελάσματά μου». Ελεύθερη μα και ανήκοντας στο κοπάδι και στον βοσκό, αυτεξούσια μα και πτητήνηνη σαν κάθε μάνα, η ποιήτρια νέμεται τη ζωή της κατσίκας, δανείζεται από εκείνη τη φύση που έχουμε χάσει, της προσθέτει τον ήχο του συναισθηματος: «από την αναμέτρηση αυτή βγήκα δικαίως πτητήνηνη/ λαβωμένη./ η μάνα είναι πλνήγη».

Η σωματική ύπαρξη ως δομικό υλικό

Ο καλλιτέχνης PASHIAS αποτυπώνει στην απομική έκθεση «Carry me Home» το performance art σαν εικαστικό έργο

Συνέντευξη στη **ΛΟΥΪΖΑ ΛΟΥΗ**

Συνάντηση τον εικαστικό PASHIAS στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Διαλόσπος και με μεγάλη προθυμία με ξενάγησης στην έκθεσή του «Carry me Home». Ο PASHIAS μάς δείχνει με διάφορους και συγχρόνους τρόπους πώς μπορεί το κοινό να δει το performance art ως εικαστική προσέγγιση. Με τη βοήθεια της τριδιάστατης εκτύπωσης μεταφέρει τις ζωντανές του δημιουργίες σαν γλυπτά. Το σώμα δρα σαν μεταφορά για την εξερεύνηση κοινωνικών σχέσεων. Ακόμη και όταν δεν κάνει κάποιου είδους περφόρμανς, δίνει στον θεατή τη ζωντανή και ενεργή κίνηση μέσω άλλων εικαστικών μορφών. Με ευγένεια και συμπορία ο PASHIAS μίλησε στη «Κ» για την 5η του ατομική έκθεση στην Κύπρο.

«Το σώμα είναι το μόνο πράγμα το οποίο μπορώ να ελέγξω, αλλά την ίδια στιγμή, ένα κομμάτι του ελέγχου πάντα η φύση, η ζωή θα σου το παίρνει μακριά».

—«Carry me home» είναι ο τίτλος της 5ης ατομικής σου έκθεσης στην Κύπρο μίλησε μας λίγο γι' αυτό.

—Είναι η ιδέα του σώματος στο να συμβάλλει γλυπτικά μαζί με μια άλλη μορφή για να ξεκινήσουν μια διαδικασία. Η πιο άμεση εκδοχή αυτής της γλυπτικής προσπάθειας είναι η αρχαιολογική απεικόνιση της Καραμπίδας και του Άλταντα, η οποία πάντα επανέρχεται στην πρακτική μου σαν σκέψη και σαν εικόνα. Αυτό το πράγμα το χρησιμοποιώ σαν μεταφορά, σαν παραλληλισμό για να επεξηγήσω και εγώ μια σειρά από κοινωνικές σχέσεις. Η έννοια του σπασίσιου δεν παρουσιάζεται στην έκθεση ως εστία, παρουσιάζεται ως κτήριο αλλά πλέον έχουμε την εξίσωση του σώματος στο το σπίτι. Πώς αυτό σώμα μεταφέρεται ή από τον ίδιο που κατέχει το

σώμα η από τους άλλους που είναι γύρω από αυτό το σώμα. Επίσης, έχουμε την έννοια της μεταφοράς, μια εμένα αποτελεί αυτή τη διαδικασία του να κουβαλώ να στηρίξω κάτι, να υποστηρίξω μια ιδέα, μια σκέψη και από εκεί και πέρα να κουβαλώ μια αξία και αυτή η αξία να επεξηγείται ως βάρος ή ως τιμή.

—Πώς αποφάσισες να δουλέψεις με αυτά τα υλικά;

—Το μάρμαρο αποτελεί και ένα από τα βασικά υλικά με τα οποία δημιουργούσαν στην Ελλάδα, στην αρχαϊότητα, επομένως αφού μεταφερόμαστε εννοιολογικά σε εικόνες από την ελληνική μυθολογία, το υλικό αυτό που το οποίο πλέον αντιπαραβάλλεται με σύγχρονα υλικά, όπως είναι το τεχνητό μάρμαρο, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση. Μετά προχωράμε στην διαδικασία της τρισδιάστατης σύρω-

«Αυτό που κέρδισα είναι η αντίληψη του πως προβάλουμε τον εαυτό μας και το έργο μας προς το ευρύ κοινό» λέει PASHIAS για τη συνεργασία του με τη Marina Abramovic.

σης και εκτύπωσης που είναι ένας ενδιαφέρων τρόπος να μεταφέρεις στιγμές και εικόνες από τη ζωντανή δημιουργία της τέχνης στη πλέον τρισδιάστατη και απτή μορφή της ως εικαστικό αντικείμενο.

Αποποίηση της ευθύνης

–Performance Art: Εξήγησέ μας τι είναι για εσένα αυτή η μορφή

τέχνης και γιατί διάλεξες μια τόσο δύσκολη φόρμα;

–Κατά τους χρόνους των σπουδών μου στο Goldsmiths όντως προς το τέλος κατάλαβα ότι δεν ήθελα να «κρύβωμαι» πίσω από ένα έργο. Σίγουρα, τα εικαστικά έργα εκθέτουν τον καλλιτέχνη ακόμα και όταν ο καλλιτέχνης δεν είναι ζωντανά παρών αλλά υπάρχει πάντα ένα στοιχείο αποστασιοποίησης. Υπάρχει σε ένα βαθμό η αποποίηση της ευθύνης από τη δημιουργία ή από τον διάλογο, τον από πλόν διάλογο με τον θεατή. Στο performance art δεν υπάρχει καμία αποποίηση της ευθύνης δηλαδή, επιτόπου ή από οποιαδήποτε συνθήκη να συνεχίσεις να δημιουργείς μαζί με τον θεατή. Είναι σίγουρα μία πιο «δύσκολη» μορφή τέχνης αλλά όταν χρησιμοποιηθεί σωστά μπορεί να είναι και η πιο «όμορφη».

–Τι είναι, τι σημαίνει για εσένα
το σώμα;

–Το σώμα είναι το μόνο πράγμα που ο καθένας μας έχει κατοχή ελέγχου. Το μόνο πράγμα που μπορείς να ελέγξεις σε όλο τον κόσμο είναι ο εαυτός σου, κυριολεκτικά και σαν κίνηση, πρακτικά αλλά και εγκεφαλικά σαν σκέψη. Είναι το πιο σημαντικό εργαλείο, είναι το μόνο που μπορώ να ελέγξω και αυτό φυσικά έρχεται σε αντιπαράθεση με το ότι σε κάποια μέρη, με κάποιους τρόπους δεν έχουμε έλεγχο του σώματός μας, το πέρασμα του χρόνου, η ανικανότητα μας να είμαστε πειθαρχημένοι, όχι με την έννοια της αυστηρότητας αλλά, με την ικανότητα της οργάνωσης της σκέψης. Είναι το μόνο πράγμα το οποίο μπορώ να ελέγξω, αλλά την ίδια στιγμή, ένα κομμάτι του ελέγχου πάντα η φύση, η ζωή θα σου το παίρνει μακριά.

—Έχεις συνεργαστεί και με τη Marina Abramovic. Πώς ήλθε αυτή η συνεργασία;

—Ήταν στο Μουσείο Μπενάκη το 2016. Η Marina είναι ένας πάρα πολύ γλυκός και ήρεμος άνθρωπος το οποίο ίσως σαν να εικόνα να μη μεταφράζεται άμεσα στο κοινό. Δηλαδή, έχει μια ακινησιότητα να παρουνσία στα έργα της αλλά και στην ομιλία. Είχα όντως εντυπωσιαστεί από την ηρεμία και τη γλυκύτητα της ως ανθρώπου και ως δημιουργού. Το πιο σημαντικό που κέρδιζα από τη συνεργασία μου με τη Marina είναι η αντίληψη του πώς προβάλλουμε τον εαυτό μας και το έργο μας προς το ευρύ κοινό.

 «Carry me Home», του Α.
PASHIA, Κέντρο Σύγχρονης
Τέχνης, Διάτοπος, Λευκωσία από 6-21
Δεκεμβρίου 2019.

Κυριακή 15.12. 19

στο Χαρουπιόμυλο Λανίτη

11:00 - 13:00

Ο Δρ. Νίκος Ζαμπόγλου

Καθηγητής – Ογκολόγος

ΘΑ ΞΥΡΙΣΕΙ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ ΤΟΥ

ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΜΕ ΒΙΟΛΙΑ, ΛΑΟΥΤΑ, ΤΣΙΑΤΤΙΣΤΑ ΚΑΙ ΧΟΡΟΥΣ

Όλα τα έσοδα θα δοθούν στο Ίδρυμα "Ταμείο Ημέρας Αγάπης Παιδιού"

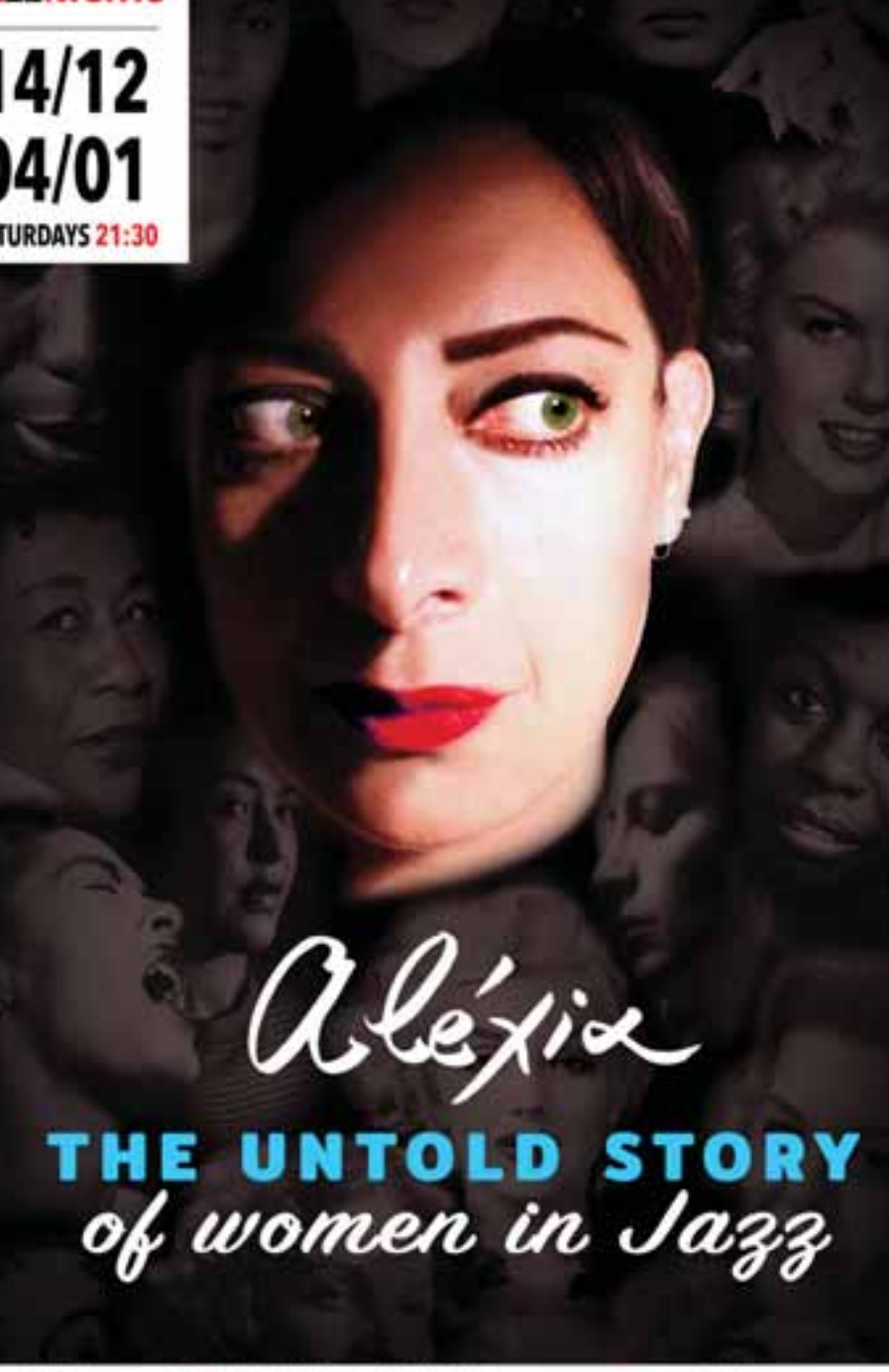
Διοργανωτές

Μεγάλος Χορηγός

ΤΣΙΑΚΚΑΣ

ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ WINERY

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

RED.
JAZZ NIGHTS

14/12
04/01
SATURDAYS 21:30

Alexia
THE UNTOLD STORY
of women in Jazz

INFORMATION: **RED.** 99 05 92 57

RED MEDIA SPONSORS: **radio MYEE** **LOVE 100.7**

RED SPONSORS: **Landas**

TICKETS: **tickethour.com.cy** 7777 7040

RED · 4, Leoforos 28 Oktovriou, Egkomi, 2414 · tel. 99 05 92 57

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΔΙΟΝΥΣΗ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ*

Η προέλευση των χημικών στοιχείων

Σε μια πρόσφατη ομιλία μου ανέφερα ότι στο σύμπαν βρίσκουμε ένα περίπου τρισεκατομμύριο γαλαξίες, καθένας από τους οποίους αποτελείται κατά μέσον όρο από περίπου 100 δισεκατομμύρια άστρα. Στο τέλος της ομιλίας, ένας από τους ακροατές με ρώτησε ποια είναι τα συστατικά από τα οποία αποτελούνται όλα αυτά τα τρισεκατομμύρια των τρισεκατομμυρίων άστρων και πλανητών που ανέφερα. Και η απάντηση είναι απλή, γιατί όλα αυτά τα άστρα αποτελούνται από τα άτομα των 92 χημικών στοιχείων που βρίσκουμε ελεύθερα στη φύση με κυριότερο συστατικό το υδρογόνο.

Όλο το υδρογόνο που υπάρχει στο σύμπαν και το μεγαλύτερο μέρος του ηλίου γεννήθηκαν στα πρώτα 10 λεπτά της ύπαρξης του σύμπαντος, πριν από 13,8 δισεκατομμύρια χρόνια. Η πυρηνοσύνθεση αυτή άρχισε τρία λεπτά και 46 δευτερόλεπτα μετά τη Μεγάλη Έκρηξη, όταν η θερμοκρασία του σύμπαντος είχε πέσει στο ένα δισεκατομμύριο βαθμούς. Εκτοτε δεν έχει δημιουργηθεί άλλο υδρογόνο και η αναλογία της πυρηνικής ύλης που υπήρχε τότε ήταν 25% ήλιο και το υπόλοιπο 75% υδρογόνο. Στο τέλος όμως των δέκα πρώτων λεπτών της δημιουργίας, η θερμοπυρηνική μηχανή του σύμπαντος σταμάτησε να λειτουργεί και μαζί της σταμάτησε και οποιαδήποτε συνέχεια της πυρηνοσύνθεσης. Οποιαδήποτε περαιτέρω δημιουργία νέων πυρήνων των χημικών στοιχείων της φύσης έπρεπε να περιμένει τη δημιουργία των άστρων (εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια αργότερα και μέχρι σήμερα), στη θερμοπυρηνική καρδιά των οποίων το υδρογόνο μετατρέπεται σε βαρύτερα στοιχεία μέχρι τον σιδήρο, καθώς επίσης και στις εκρήξεις των σουπερνόβα για τη δημιουργία πολύ βαρέων στοιχείων πάνω από τον σιδήρο και μέχρι του ουράνιου.

Οι εκρήξεις σουπερνόβα είναι αναπόφευκτες σε άστρα που έχουν υλικά περισσότερα από οκτώ ηλιακές μάζες, ενώ λίγο πριν από την έκρηξη η περιεκτικότητα υλικών στα διάφορα στρώματα του άστρου εξαρτάται από τη συνολική μάζα του. Στην περίπτωση ενός άστρου με υλικά 25 φορές τα υλικά που έχει ο Ήλιος περιλαμβάνονται διά-

Υστερα από κάθε έκρηξη σουπερνόβα, τα αέρια που εκπέμπονται δημιουργούν παράξενους νεφελώδεις σχηματισμούς, που επί αιώνες διαστέλλονται στο διάστημα με τεράστιες ταχύτητες.

Όλο το υδρογόνο που υπάρχει στο σύμπαν και το μεγαλύτερο μέρος του ηλίου γεννήθηκαν στα πρώτα 10 λεπτά της ύπαρξής του, πριν από 13,8 δισεκατομμύρια χρόνια.

φορά στρώματα πυρηνικών αντιδράσεων: ένα εξωτερικό στρώμα υδρογόνου, ακολουθούμενο από ένα στρώμα ηλίου, ένα άνθρακα, οξυγόνου, πυριτίου, και στο κέντρο του άστρου η σιδερένια του καρδιά. Το πέρασμα, όμως, ενός κρουστικού κύματος υλικών που μετακινείται από το κέντρο προς την επιφάνειά του δημιουργεί διάφορες πυρηνικές αντιδράσεις, με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων χημικών στοιχείων ανώτερα του σιδήρου. Η έκρηξη σουπερνόβα που επακολουθεί είναι ταυτόχρονα ένα τέλος και μια αρχή, γιατί το εκρηκτικό τέλος της ζωής ενός άστρου απελευθερώνει όλα τα χημικά στοιχεία που είχαν δημιουργηθεί στη καρδιά του κατά τη διάρκεια της σύντομης σχε-

τικά ζωής του, καθώς και πολλά άλλα που γεννήθηκαν τη στιγμή της έκρηξης. Η «σούπα» αυτή των χημικών στοιχείων εμπλουτίζει τα διάσπαρτα νεφελώματα αερίων και διαστημικής σκόνης, από τα οποία θα γεννηθούν νέα άστρα και νέοι πλανήτες.

Υστερα από κάθε έκρηξη σουπερνόβα τα αέρια που εκπέμπονται δημιουργούν παράξενους νεφελώδεις σχηματισμούς, που επί αιώνες διαστέλλονται στο διάστημα με τεράστιες ταχύτητες. Τα νεφελώματα αυτά υπερθερμαίνονται από τις τεράστιες ακτινοβολίες υψηλής ενέργειας που εκπέμπουν οι αστρικοί πυρήνες που έχουν απομείνει στο κέντρο τους, φωτίζοντας έτσι τα αστρικά αυτά λείψανα με τις αραχνιασμένες μορφές. Ο αστρικός αυτός πυρήνας συμπιέζεται τόσο πολύ ώστε δημιουργείται μια σφαίρα μερικών χιλιομέτρων με την πιο λεία, στερεή επιφάνεια που έχει γνωρίσει ποτέ το σύμπαν. Βρισκόμαστε δηλαδή αντιμέτωποι μ' ένα άστρο νετρονίων που περιστρέφεται σαν σβούρα δεκάδες ή και εκατοντάδες φορές κάθε δευτερόλεπτο. Υλικά από ένα τέτοιο άστρο με μέγεθος όσο ένα κουταλάκι του γλυκού, θα «ζυγίζαν» δέκα εκατομμύρια τόνους, όσο 10.000 σύγχρονα αερο-

πλανοφόρα, ενώ ένα μωρό 5 κιλών στην επιφάνειά του θα «ζυγίζε» 50 εκατομμύρια τόνους! Αν η Γη μας είχε συμπεσεί σε μια σφαίρα με την πυκνότητα που έχει ένα τέτοιο άστρο θα χωρούσε άνετα στο εσωτερικό του κλειστού Σταδίου «Ειρήνης και Φιλίας».

Όταν δύο τέτοια άστρα νετρονίων βρεθούν το ένα δίπλα στο άλλο, αρχίζει ένας ναπολιτάνικος χορός που, αργά ή γρήγορα, θα καταλήξει στη σύγκρουσή τους και στη δημιουργία μιας Μαύρης Τρύπας με το 90% των υλικών τους. Κατά τη διάρκεια όμως της σύγκρουσης, μια ποσότητα υλικών ίση με 16.000 φορές τα υλικά της Γης μετατρέπεται σε βαρέα χημικά στοιχεία μεταξύ των οποίων και ο χρυσός, σε ποσότητα που υπολογίζεται ότι φτάνει τις 800 σεληνιακές μάζες. Κι έτσι μαζί με τη δημιουργία μιας Μαύρης Τρύπας, την εκπομπή τεραστίων ποσοτήτων βαρυτικών κυμάτων και εκλάμψεων ακτίνων γάμα, δημιουργούνται επίσης και τα υπόλοιπα βαρέα στοιχεία ανώτερα του σιδήρου, που αποτελούν τα συστατικά των άστρων που βλέπουμε κάθε βράδυ στον ουρανό.

* Ο κ. Διονύσης Π. Σιμόπουλος είναι επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΗ Ι. ΜΠΕΝΟΠΟΥΛΟ

Ο Βασίλης Ι. Μπενόπουλος γεννήθηκε το 1998 στην Αθήνα. Σπουδάζει Πολιτικές Επιστήμες, Φιλοσοφία και Δίκαιο (LLB) στο King's College London. Έχει δημοσιεύσει κείμενα στην «Καθημερινή» και στο λογοτεχνικό περιοδικό «Νέα Εστία». Η συλλογή διηγημάτων «σε μια στιγμή» (εκδ. Αρμός) είναι το πρώτο του βιβλίο.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό δίπλα σας;

Το «Dangling Man» του Σολ Μπέλοου, τη «Λέσχη» του Στρατή Τσίρκα και το «Islands in the Stream» του Χέμινγουεϊ. Επίσης, διαβάζω αποσπασματικά το βιβλίο της Αρεντ για τη Δίκη του Αϊχμαν.

Ποιος ήρωας λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Μάλλον ο Hugh Conway από το «Lost Horizon» του Hilton - Βρετανός διπλωμάτης που, αφού το αεροπλάνο του συγκρουστεί, βρίσκει καταφύγιο σε ένα απομονωμένο θιβετιανό μοναστήρι στο οποίο ο χρόνος κυλάει πιο αργά.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και τεθνεώτες;

Τα... Νομπελ Λογοτεχνίας 1950, 1953 και 1954: Μπέρτραντ Ράσελ, Ουίνστον Τσώρτσιλ, Ερνεστ Χέμινγουεϊ. Θα ήμπε σε παραδοσιακή ταβέρνα για κοφιΐδια.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαιφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χώρα στην ανάγνωση ενός βιβλίου;

Μου άρεσαν οι σκέψεις πάνω στην κοινοτοπία του κακού, στο βιβλίο της Αρεντ - «evil can never be radical, it can only be extreme, for it possesses neither depth nor any demonic dimension».

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;

Το «Tropic of Cancer» του Χένρι Μίλερ.

Το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;

Το «Nine Stories» του Τζ. Ντ. Σάλιντζερ, που περιέχει κατά τη γνώμη μου μερικά από τα κορυφαία διηγήματα του 20ού αιώνα.

«Σε μια στιγμή» τιλοφορούνται διηγημάτά σας. Πώς γράφτηκαν, τι αποτυπώνουν;

Με μολύβι, με γραφομηχανή και στον υπολογιστή μεταξύ Λονδίνου και Αθίνas. Βλέπω τις ιστορίες σαν ασκήσεις διαλογισμού - παρατήρησης δηλαδή- και ο στόχος μου ήταν να σπρώξω τον αναγνώστη μέσα σε χώρους και καταστάσεις χωρίς πολλές εξηγήσεις και να τον αφήσω να παρατηρήσει κι αυτός. Η εντατική ενασχόλησή μου με την ανατολική φιλοσοφία τον τελευταίο χρόνο επηρέασε τις σκέψεις μου και με πολλούς τρόπους το βιβλίο είναι προϊόν αυτής της περιόδου.

Πρώτο βιβλίο και σε πολύ νεαρή ηλικία: συναισθήματα και εντυπώσεις.

Το γράψιμο είναι για μένα μια απαραίτητη διαδικασία, κουραστική αλλά καθαρτική. Η έκδοση απλά σηματοδοτεί την ολοκλήρωση - σε υποχρεώνει να σταματήσεις να δουλεύεις πάνω στο κείμενο και να προχωρήσεις στο επόμενο.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ.; Βοηθάει τη συγγραφή, την προώθηση ενός συγγραφέα;

Σίγουρα δεν βοηθά τη συγγραφή - ίσως είναι χρήσιμο για την προώθηση. Εκτιμώ τον Patrick Modiano, που δεν έχει κανένα λογαριασμό και αφήνει τα βιβλία του να μιλούν για τον ίδιο. Έχω φυσικά Facebook, Instagram κ.λπ., αλλά προτιμώ να γράφω.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η βιογράφηση της πόλης της Λευκωσίας

ANNA ΜΑΡΑΓΚΟΥ
«Περπατώντας στις όχθες του Πεδιαίου Ποταμού»
Φωτ. Γιώργος Πανταζής
Εκδ. Ροδακίο

Έπρεπε να περάσουν 45 χρόνια από την εισβολή για να ευτυχήσει η Λευκωσία να έχει ένα βιβλίο που να την προσεγγίζει τρυφερά αλλά και να την ανατέμνει με τόλμη με τον τρόπο ενός ανασκαφέα του άστεως. Δεν μπορεί εύκολα να εντάξω το βιβλίο της Anvas Μαραγκού «Περπατώντας στις όχθες του Πεδιαίου Ποταμού» σε μια κατηγορία. Αυθορμητώς θα έλεγε κανείς ότι είναι ένα ταξιδιωτικό βιβλίο αλλά με μια δόση αυθαιρεσίας θα έλεγα ότι είναι βιογραφία.

Η Άννα Μαραγκού είναι με τον τρόπο της η βιογράφος της Λευκωσίας. Είναι αρχαιολόγος του άστεως, αλλά παράλληλα είναι και χρονικογράφος μιας σχέσης, της δικής της σχέσης με την Κύπρο γενικότερα, με τη μητέρα της καταγωγής, τη δεξαμενή της ενηλικιών.

Μετά τη συγγραφή αυτού του πολύπτυχου πορτρέτου της Λευκωσίας, η σχέση με την πόλη αλλάζει. «Αυτές οι ιστορίες είναι που με κάνουν να την αγαπώ την πόλη τόσο πολύ και αυτές είναι που μοιράζομαι μαζί σας στο βιβλιαράκι ετούτο», γράφει η Άννα

Μαραγκού στον πρόλογο. Μιλάει για τα πρόσωπα που την έδεσαν με τον χρόνο και τον τόπο, τον Λέλλο Δημητριάδη, που την «στράτευσε να αγκαλιάσει όλη τη Λευκωσία», εκείνα τα δύσκολα χρόνια στα τέλη της δεκαετίας του '70... για τον Τουνσέρ Μπα-

γισκάν, τον Τουρκοκοκύπριο αρχαιολόγο, φίλο και συνεργάτη, που μαζί μοιράστηκαν περιπάτους και σκέψεις. Για τον Γιώργο Πανταζή, τον συνταξιδιώτη, Βαρωσιώτην επίσης.

Σκέφτομαι μερικές φορές πώς είναι να έχεις χάσει την πατρίδα σου. Θυμάμαι, όταν ήμουν παιδί, τις έγχρωμες καρτ ποστάλ που φαινόταν τα σπίτια στο Βαρώσι, αλλά τώρα μπορώ να τα φανταστώ στη σκιά των ψηλών ξενοδοχείων. Δυσ Αμμοχωστιανοί -λοιπόν - μας λέει η Άννα Μαραγκού, ο ένας στη Λεμεσό, η άλλη στη Λευκωσία, ξεκίνησαν για αυτό

το φιλόδοξο ταξίδι. Η Λευκωσία με τον Πεδιαίο της τον ποταμό, που αν δεν του είχαν αλλάξει τον ρου, θα ήταν η Λευκωσία ένα μικρό Παρίσι με ένα μικρό Σηκουάνα, αλλά έστω.... εδώ υπάρχει η πόλη «ποδά» και η «ποτζέι», εδώ υπάρχει το τραύμα αλλά εδώ

υπάρχει και η καρδιά της ζωής. Αναβλύζει πίστη το βιβλίο της Anvas Μαραγκού, έχει μια αύρα άχρονη και μαζί προσωπική, υπάρχει και μανδύας καθαφικός, με τη διαπύλη ιστορίας και αισθήσεων, με εκείνα τα μυθικά ονόματα, ο κύριος Ιούλιος Σαβορνιάν, ο Άγιος Κασσιανός, ο Χαλίφης

Ομάρ, ο ανύπαντρος Ευλάλιος, το όνειρο του Κιουτσούκ Μεχμέτ, το λουτρό του Κώστα Κυριάκου Ταντή... Μερικοί τίτλοι κεφαλαίων θυμίζουν τίτλους ποιημάτων, με συνηχόμενα χρόνια ελληνιστικών, με λατινικά βασίλεια και φέουδα, με οθωμανικούς συνειρμούς.

Η διαρκής εναλλαγή ιστορικής πληροφορίας, μαρτυριών και θρύλων, με τις προσωπικές ανα-

μνήσεις, οδηγούν τη συγγραφέα Άννα Μαραγκού να γίνει και η ίδια ηρωίδα της αφήγησης. Σκέψεις και αναμνήσεις παρεμβάλλονται ελεύθερα.

Θυμάται ένα καρουσέλ διακοσμημένο με χυτά μεταλλικά και ζωγραφισμένα αλογάκια. «Πετάχτηκαν όλα στις αποθήκες του δήμου ως παλιομοδίτικα και ξεπερασμένα. Ένα αλογάκι κοσμή την αυλή μου, θύμηση των παιδικών χρόνων».

Οι αναφορές στην αξέχαστη Νίκη Μαραγκού, τη μεγαλύτερη αδελφή της Άννας Μαραγκού, δένουν τις ιστορίες με εκείνη τη ζητούμενη δύναμη που δίνει η απουσία. Υπάρχει αυτή η σκιά και η αύρα των παλιών σπιτιών αλλά και των παλιών σχολείων...

Και έπειτα είναι εκείνη η πέτρα της Λευκωσίας. Μου αρέσει να τη βλέπω να χρυσίζει στο φως της πόλης, να μελώνει, να νιώθεις ότι μπορείς να την κόψεις με το μαχαίρι σαν βούτυρο. Και μου θυμίζει τη Ρόδο και το Ηράκλειο, την Αίγινα, τα Ιεροσόλυμα...

Οι φωτογραφίες του Γιώργου Πανταζή είναι αυτόνομα έργα ποίησης. Υπηρετούν την αστική φωτογραφία με τρόπο αισθητικό και εσωτερικευμένο, με αίσθημα καλλιερπημένου ανθρώπου.

Η Λευκωσία ζει πλέον μέσα μου με άλλο φως.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

Δοκίμια, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Η τελευταία μπλόφα»
των Ελένης Βαρβιτσιώτη, Βικτώριας Δενδρινού (Παπαδόπουλος)

2 «1940-1941: Ο πόλεμος των Ελλήνων»
του Θάνου Βερέμη (Μεταίχμιο)

3 «Greece: Biography of a modern nation»
του Roderick Beaton (Allen Lane)

4 «Ο Κωνσταντίνος Μητσότακης με δικά του λόγια. Τόμος Β΄ 1974-2016»
του Αλέξη Παπαχελά (Παπαδόπουλος)

5 «Ο τελευταίος Τσάρος - Ο Νικόλαος Β΄ και η Ρωσική επανάσταση»
του Ρόμπερτ Σέρβις (Πατάκης)

Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

1 «Όσοι αγαπιούνται»
της Βικτόρια Χίσλοπ (Ψυχογιός)

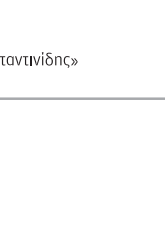
2 «Είμαι όσα έχω ξεχάσει»
του Ηλία Μαγκλίνη (Μεταίχμιο)

3 «Οι ρετινές του βασιλιά»
του Ισιδωρου Ζουργού (Πατάκης)

4 «Πύλη εισόδου»
της Μάρως Δούκα (Πατάκης)

5 «The Testaments»
της Margaret Atwood (Vintage Publishing)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο «Κωνσταντίνιδης» (Μητροπόλεως 92, Θεσσαλονίκη)

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

THE NATIONAL GALLERY

ASHMOLEAN

LODZ KALISKA

ANNA WATTS / NY TIMES

MUSEES HAUTE-SAONE

ΛΟΝΔΙΝΟ

Λαϊκός κουμπαράς

Ενα αριστούργημα του ιταλικού μπαρόκ είναι ο πίνακας «Η εύρεση του Μωυσή», έργο του Οράτιο Τζεντιλέσκι, για τον οποίον η Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου έχει αρχίσει εκστρατεία συγκέντρωσης χρημάτων προκειμένου να το κρατήσει στις συλλογές της. Το έργο φιλοτεχνήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1630 για τη βασίλισσα Ενριέττα Μαρία, λίγα χρόνια αφότου ο Τζεντιλέσκι είχε προσκληθεί στην αυλή του Καρόλου Α΄. Μία ακόμη εκδοχή του έργου υπάρχει στο Πράδο.

ΟΞΕΦΟΡΑΗ

Ο κόσμος του Φίλιπ Γκάστον

Το μεγάλο μουσείο της Οξφόρδης, το Ashmolean, μας γνωρίζει την άλλη πλευρά του Αμερικανού ζωγράφου Φίλιπ Γκάστον (1913-1980), ο οποίος ήταν και αυτός εκπρόσωπος του ισχυρού μεταπολεμικού ρεύματος του αφηρημένου εξπρεσιονισμού. Η έκθεση όμως μας δείχνει τον σκιτσογράφο Φίλιπ Γκάστον, με την παραστατική και σαρκαστική γραφή του. Η στροφή αυτή φανερώνει τα βαθιά πνευματικά του ενδιαφέροντα, την αγάπη του για την ιστορία της τέχνης και τις πλατιές επιρροές του.

ΒΑΡΣΟΒΙΑ

Σαράντα χρόνια τέχνης

Η καλλιτεχνική ομάδα Ουτζ Καλίσκα (Lodz Kaliska) γεννήθηκε το 1979 με τη σύμπραξη μερικών φίλων εικαστικών φωτογράφων, που σταδιακά σατίρισαν, προκάλεσαν και αυτοσαρκάστηκαν μέσα από διαρκείς επαναγραφές συμβόλων της κοινωνίας και ιερών έργων τέχνης. Αυτήν την περίοδο στη Βαρσοβία, στην γκαλερί Leica 6x7, παρουσιάζεται έκθεση αφιερωμένη στη 40χρονη επέτειο της ομάδας με μερικά από τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα της. Διάρκεια έως 19 Ιανουαρίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Στα ίχνη του Χουντίνι

Διευθυντής του Μουσείου Χουντίνι στη Νέα Υόρκη είναι ο Ρέιτζον Λιντς, ο οποίος είναι και ο ίδιος μάγος με παραστάσεις εμπνεόμενες από τους θρύλους των αρχών του εικοστού αιώνα. Το μουσείο εξιστορεί την εκπληκτική πορεία του ουγγρικής καταγωγής μάγου Χάρι Χουντίνι (1874-1926), που κατέκτησε το παγκόσμιο κοινό με το ταλέντο και την ευφυΐα του. Σήμερα, το Μουσείο Χουντίνι είναι τόπος επίσκεψης όσων μαγεύονται ακόμη από την προσωπικότητά του.

ΣΑΝ ΦΡΑΝΣΙΣΚΟ

Ειρηνικός Ωκεανός

Ως Μασορί της Νέας Ζηλανδίας, η 55χρονη καλλιτέχνης Λίζα Ρείχάνα προχωράει ένα μεγάλο πρότζεκτ για τον Ειρηνικό. Ένα εντυπωσιακό βίντεο, αποτέλεσμα αυτού του προβληματισμού, προβάλλεται ως αυτόνομο έργο τέχνης στο Μουσείο de Young του Σαν Φρανσίσκο. Εμπνέεται από το μείζον έργο των αρχών του 19ου αιώνα για τους ιθαγενείς των νήσων του Ειρηνικού, όπως το είχε δει ο Γάλλος ζωγράφος Ζαν-Γκαμπριέλ Σαρβέ, εμπνεόμενος με τη σειρά του από τα ταξίδια του Τζέιμς Κουκ.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

JOSEPH COSWILL

Ο έρωτας της Δύσης για την πορσελάνη

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Σε ένα από τα ωραιότερα μουσεία της Νέας Υόρκης, το The Frick Collection, παρουσιάζεται μια έκθεση που ενώ μοιάζει πολύ ειδική, έρχεται να μας μιλήσει για ένα πολύ ενδιαφέρον κεφάλαιο της Δύσης: τον έρωτα για την ασιατική πορσελάνη και την προσπάθεια παραγωγής πορσελάνης στην Ευρώπη. Η έκθεση παρουσιάζει τη συλλογή του Χένρι Χ. Αρνχολντ (1921-2018), ο οποίος είχε εμμονή για τις περίφημες γερμανικές πορσελάνες Meissen και εμμέσως

ακολουθούσε την αντίστοιχη μανία του Αυγούστου Β΄ (1670-1733), πρίγκιπα της Σαξονίας και μετέπειτα βασιλιά της Πολωνίας. Στο μουσείο έχει στηθεί αυτούσια η συλλογή σαν μία εγκατάσταση, σαν έναν αυθύπαρκτο κόσμο, χωρισμένο κατά χρώματα, όπως ακριβώς είχε επιθυμήσει την έκθεση των διακοσμητικών και χρηστικών αντικειμένων ο ίδιος ο Χένρι Χ. Αρνχολντ. Και ενώ ο επισκέπτης περιηγείται ένα σύνολο μοναδικών έργων τέχνης, έρχονται εμμέσως οι πληροφορίες και γεννώνται οι σκέψεις για την κοι-

νωνία του 1700 στην Κεντρική και Δυτική Ευρώπη, την ανάπτυξη της τεχνολογίας, το ενδιαφέρον για τον εξωτισμό και την ώθηση που έδινε σε νέα συλλεκτικά ενδιαφέροντα η ίδια η καλλιτεχνική δημιουργία, κυρίως στον 18ο αιώνα. Ήταν μια κρίσιμη καμπή στην ιστορία της Δύσης καθώς βάδιζε προς τη δημιουργία της αστικής κοινωνίας και του υλικού πολιτισμού. Ήδη, από τον 17ο αιώνα, και κυρίως μέσα από τους εμπορικούς δρόμους που άνοιξαν οι Ολλανδοί στην Απω Ανατολή, είχε εκπαιδευθεί μια μερίδα πλουσίων

αστών και ηγεμόνων στην αποθήωση της κινεζικής πορσελάνης. Οι πορσελάνες Meissen γεννήθηκαν το 1707 έπειτα από χρόνια δοκιμών και πειραματισμών. Ήταν επιθυμία του Αυγούστου Β΄, ο οποίος είχε ερωτευθεί την πορσελάνη της Ανατολής και επεδίωκε να βρει την τεχνική και την τεχνολογία για να αρχίσει η ευρωπαϊκή παραγωγή. Οι πορσελάνες Meissen, με σήμα το διπλό ξίφος, βρίσκονται ακόμη στην κορυφή της ποιότητας. Ήταν και το συλλεκτικό αντικείμενο του Χένρι Χ. Αρνχολντ, ο οποίος μέσω

του ιδρύματός του, πριν από δέκα χρόνια, δώρισε τη συλλογή του στο Frick. Η έκθεση προχωράει σε μια εκ παραλλήλου προσέγγιση του γούστου και της συλλεκτικής μανίας του Αρνχολντ και του Αυγούστου Β΄. Ο πρώτος αγωνιζόταν να εντοπίσει πρωτότυπα κομμάτια που ο ίδιος ο μονάρχης είχε παραγγείλει στις αρχές του 18ου αιώνα. Η δωρεά του Χένρι Χ. Αρνχολντ περιελάμβανε εκτός από τα έργα της συλλογής του και τη δημιουργία της Portico Gallery, όπου φιλοξενείται η έκθεση.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Κάπου ανάμεσα Κατερίνη και Θεσσαλονίκη

Να οδηγείς νωρίς το πρωί στην άδεια Εγνατία, με έναν απρόσμενο ήλιο, μήνα Νοέμβριο, έχοντας αφήσει πίσω σου την Κατερίνη και οδεύοντας ξανά προς τη Θεσσαλονίκη για μια τελευταία βόλτα πριν από την επιβίβαση στο αεροπλάνο και την τελική κάθοδο στην Αττική, μπορεί κάποτε αυτή η απλή, καθημερινή εμπειρία να μοιάζει με ευλογία.

Ειδικά όταν συμβαίνει στον ερπαιμικό δρόμο, με τα αέρινα πλατανόφυλλα να αιωρούνται πάνω απ' το αυτοκίνητο, σαν λέξεις στον αέρα, σαν μια ομορφιά που αγαπά να κρύβεται, κι όλη αυτή την ώρα να ακούς στο Τρίτο Πρόγραμμα μουσικές εμπνευσμένες από τη Βιρτζίνια Γουλφ.

Θα μπορούσε αυτός να είναι ο ορισμός της πρωινής γαλήνης, της ήρεμης μνήμης που σε επιστρέφει εκεί όπου θα ήθελες να είσαι: σε μια

Θα μπορούσε αυτός να είναι ο ορισμός της πρωινής γαλήνης, που σε επιστρέφει σε μια συνθήκη πληρότητας. Κι ωστόσο...

συνθήκη πληρότητας. Κι ωστόσο...

«Σήμερα είμαι δεκαεπτά και αναρωτιέμαι αν, όταν φτάσω τα πενήντα επτά, θα μπορώ να διαχειριστώ την απώλεια. Διότι τώρα νιώθω ότι δεν μπορώ καθόλου». Η απουσία της νεαρής κοπέλας από την προηγούμενη βραδιά, με το βλέμμα της φίλης της δίπλα να επιβεβαιώνει την κοινή τους αγωνία, σε ακολουθεί και αυτή στην άδεια Εγνατία, μαζί με τις μουσικές του Τρίτου: οι

«Σήμερα είμαι δεκαεπτά και αναρωτιέμαι αν, όταν φτάσω τα πενήντα επτά, θα μπορώ να διαχειριστώ την απώλεια. Διότι τώρα νιώθω ότι δεν μπορώ καθόλου».

συνθέσεις του Μαξ Ρίχτερ για την «Κυρία Ντάλογουεϊ», τον/την «Ορλάντο» και τα «Κύματα», όλα έργα της Γουλφ, ακούγονταν τώρα σαν να είχαν γραφεί για την αγωνία της απώλειας που μοιράστηκαν μαζί σου τα κορίτσια, που το μόνο που ζητούν είναι να μην πάσουν ποτέ να είναι φίλες, σε όλη τους τη ζωή. Και να κάνουν αυτό που ονειρεύονται. Δηλαδή, να ζήσουν.

Μερικές τέτοιες στιγμές μόνωσης, σιωπής και μουσικής, οι ατμοσφαιρικές αναγνώσεις της Τζίλιαν Αντερσον πάνω στο πώς έβλεπε η Γουλφ τη μνήμη, πάνω στο πώς αποχαίρει τον άνδρα της, γράφοντάς του για μια νέα καταβύθιση στην τρέλα, οι θλιμμένες μουσικές του Ρίχτερ και τα ξερά φύλλα των πλατάνων της βόρειας Ελλάδας να πετούν ολόγυρα, όλα δένουν μέσα στη βορειοελλαδίτικη χειμωνιάτικη λιακάδα με την αγωνία των κο-

ρισιών που προσπάθησε να κατευνάσει.

«Μόνον τότε έχεις πιάσει το νόημα του κόσμου», έγραφε ο Εμίλ Σιράν «όταν πιάνεις τον εαυτό σου να κλαίει χωρίς λόγο». Απαισιόδοξη κουβέντα, ωστόσο, ο αφορισμός του Γαλλορουμάνου έχει δύο πλευρές: Από τη μία, το κλάμα της ματαιότητας, από την άλλη όμως, το κλάμα για την ομορφιά μιας ζωής τόσο που μπορεί και να σε πονάει. Και να σε αφυπνίζει.

Τη ματαιότητα μπορείς να την προσπεράσεις: την ομορφιά όχι και τόσο εύκολα. Κι ευτυχώς. Κοιτώντας τα αιωρούμενα πλατανόφυλλα, σκέφτεσαι: μια χαρά θα είναι οι κοπέλες. Θα ζήσουν, θα δημιουργήσουν. Ίσως καιιά φορά να θυμούνται κάτι που τους είπες φευγόντας.

Στην Ελευθερία και την Καλυψώ από την Κατερίνη.

Ενας θησαυρός «θαμμένος» στο Πρίνστον

Το Αγιον Ορος και τα Μετέωρα όπως τα είδε το 1929 ο Φλόιντ Κρόσμπι

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ**

Η ανακάλυψη ενός φιλμ με πλάνα από την Ελλάδα του 1929 στις μέρες μας ισοδυναμεί με πολύτιμο εύρημα μιας αρχαιολογικής ανασκαφής. Ειδικά όταν η κινούμενη εικόνα συνοδεύεται από ένα πλούσιο φωτογραφικό αρχείο με σπάνια ντοκουμέντα για τον τόπο μας, που φέρουν την υπογραφή του βραβευμένου φωτογράφου και κινηματογραφιστή, Φλόιντ Κρόσμπι (1899-1985).

Το οπτικό υλικό, «θαμμένο» επί δεκαετίες, βρέθηκε πρόσφατα στο Πανεπιστήμιο του Πρίνστον και τα αρχικά αποτελέσματα της έρευνας επιστημόνων του εκπαιδευτικού ιδρύματος και της Αγιορειτικής Εστίας Θεσσαλονίκης, αποκαλύπτουν την πρώτη μέχρι σήμερα γνωστή αποστολή Αμερικανών περιηγητών στο Αγιον Ορος και στα Μετέωρα. Αυτοί ήταν εξάλλου οι προορισμοί των καλλιτεχνών που ταξίδεψαν πριν από 90 χρόνια στην Ευρώπη για να καταγράψουν αποκλειστικά και μόνο τους δυο ιερούς τόπους της χώρας μας. Μια κινηματογραφική ταινία διάρκειας 33 λεπτών και 336 συνολικά φωτογραφίες διασώζονται από εκείνο το μακρινό τους ταξίδι.

«No womans's land» τιτλοφόρησαν την αποστολή τους και ήταν, όπως φαίνεται, το αρχικό κίνητρο: να μεταφέρουν στον νέο κόσμο εικόνες από «μια χερσόνησο που δεν μοιάζει με κανένα άλλο μέρος του κόσμου. Έναν τόπο όπου καμία γυναίκα –ούτε θηλυκό ζώο– δεν έχει ζήσει εδώ και επτακόσια χρόνια», όπως περιέγραφε με ενθουσιασμό, χρόνια μετά, το 1972, ο Φλόιντ Κρόσμπι. Είχε απορρίψει γι' αυτό το ταξίδι πρόταση συνεργασίας για τα γυρίσματα μιας ταινίας στον σκηνοθέτη Ρόμπερτ Φλάχερτι. Δύο χρόνια αργότερα κέρδισε το Οσκαρ (1931) φωτογραφίας για την ταινία «Tabu: a Story of the Saouth Seas» του Γερμανού σκηνοθέτη Μουρνάου και, στα μέσα του αιώνα, τις θετικές κριτικές για την εντυπωσιακή ασπρόμαυρη φωτογραφία του σε μία από τις καλύτερες ταινίες όλων των εποχών «Το τρένο θα σφυρίξει τρεις φορές» (1952) στο δραματικό γουέστερν του Φρεντ Τσίνεμαν.

Ήταν τέλη της δεκαετίας του '20, ο ήχος στην κινούμενη εικόνα βρισκόταν σε πειραματικό στάδιο, όταν ο Κρόσμπι και ο αρχιτέκτονας ασχολούμενος με τέχνες, Γκόραν Μακ Κόρμικ (1898-1967) –μέλος της οικο-

Από τον περίπλου του Αγίου Ορους για τη φωτογράφιση. Στη βάρκα πρώτος αριστερά ο Βλαντιμίρ Περφίλιεφ. Στο βάθος, η Μονή Διονυσίου. Δεξιά, ο Φλόιντ Κρόσμπι με την κινηματογραφική του κάμερα, κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων στη σπηλιά του μοναχού Ηλία.

Ο βραβευμένος φωτογράφος και κινηματογραφιστής επισκεφθήκε τους δύο ιερούς τόπους μαζί με τον αρχιτέκτονα Γκόραν Μακ Κόρμικ και τον Ρώσο ζωγράφο Βλαντιμίρ Περφίλιεφ.

γένειας Μακ Κόρμικ που έφερε επανάσταση στη γεωργική βιομηχανία αρχές του 19ου– πείθονται από τον Ρώσο εμικρέ, ζωγράφο Βλαντιμίρ Περφίλιεφ να διοργανώσουν ένα ταξίδι στην Ελλάδα για να εξερευνήσουν τις δύο μεγάλες μοναστικές πολιτείες. Χρηματοδότης του ταξιδιού είναι ο Μακ Κόρμικ και διοργανω-

τής ο Περφίλιεφ, γεννημένος στην ανατολική Σιβηρία που είχε καταφύγει στις ΗΠΑ μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση, αφού υπηρέτησε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Γνώριζε την ιστορία της Αθωνικής Πολιτείας και είχε διασυνδέσεις με μοναχούς συμπατριώτες του στο ρωσικό μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα.

Πρώτος σταθμός: Πειραιάς

Οι τρεις νέοι καλλιτέχνες εξοπλισμένοι με τις πιο σύγχρονες μηχανές της εποχής για φωτογραφικές και κινηματογραφικές λήψεις, αποβιβάζονται στον Πειραιά, πιθανότατα το φθινόπωρο του 1929. Από τη σύντομη διαμονή τους στην Αθήνα διασώζονται μια φωτογραφία και δύο κινηματογραφικά πλάνα με την Ακρόπολη και τον Λυκαβηττό καθώς και τέσσερις φωτογραφίες από τη Θεσσαλονίκη όπου έκαναν

στάση διανυκτερεύοντας πιθανότατα στο «Μεντιτερανέ».

Το ταξίδι τους στο Αγιον Ορος (με συνοδό και διερμηνέα τον 20χρονο τότε Αναστάσιο Χατζημήτσο, μετέπειτα καθηγητή αγγλικής γλώσσας, λογοτέχνη και ποιητή) και στα Μετέωρα διαρκεί 2,5 μήνες. «Δεν διασώζεται ημερολόγιο ή κάποια έγγραφη καταγραφή και δεν είναι γνωστές λεπτομέρειες από την περιήγηση, τις επαφές και τα μοναστήρια που επισκέφτηκαν. Ένας πίνακας που συνέταξε πολύ αργότερα ο Γκόραν Μακ Κόρμικ –ενδεχομένως όταν παρήδωσε το υλικό στο Πρίνστον ως απόφοιτος του– σε μια προσπάθεια να ταυτοποιήσει τις φωτογραφίες με τους τόπους και τις μονές που επισκέφθηκαν, φέρει πολλά λάθη και υποδηλώνει ότι δεν συμπληρώθηκε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού», εξηγεί ο διευθυντής της Αγιορειτικής

Εστίας Αναστάσης Ντούρος. Η μοναδική πηγή πληροφοριών για το ταξίδι προέρχεται από μια διήγηση του Κρόσμπι προς τον Nick Pasquariello, η οποία φυλάσσεται ως προφορική μαρτυρία στο American Film Institut.

«Η ιδέα για το ταξίδι στο Αγιον Ορος ήταν να κάνω κινηματογραφικά πλάνα για να τα χρησιμοποιήσει στις διαλέξεις του ο ζωγράφος και λέκτορας Περφίλιεφ», αναφέρει. Στην ίδια μαρτυρία, περιγράφει το Αγιον Ορος ως ένα «φантаστικό τόπο» και το ταξίδι τους από τις πιο «συναρπαστικές εμπειρίες». «(...) Δεν μοιάζει με κανένα άλλο μέρος του κόσμου. (...) Δεν υπήρχαν δρόμοι, μόνο μονοπάτια και για να μετακινήθεις είτε περπατούσες, είτε χρησιμοποιούσες γαϊδούρια. (...) Το μόνο που άκουγες ήταν οι ήχοι από τις καμπάνες των εκκλησιών και από τον πελεκισμό των ξύλων».

Ολα ξεκίνησαν από... ένα βαρελάκι ξεχασμένο πίσω από μια ντουλάπα

Το νήμα της έρευνας για εκείνη τη μακρινή αποστολή άρχισε να ξεδιπλώνει ένα βαρελάκι. Βρέθηκε πίσω από μια ντουλάπα, το 2016, κατά τη διάρκεια μετακόμισης του τμήματος Τέχνης και Αρχαιολογίας. Μέσα του διέσωζε σε ειδικά «κάνιστρα» κινηματογραφικά φιλμ με πλάνα από το Αγιον Ορος, τα Μετέωρα και την Καλαμπάκα. Κάποια από αυτά διατηρούνταν σε σχετικά καλή κατάσταση, άλλα είχαν καταστραφεί. Η ψηφιοποίησή τους άνοιξε τα μονοπάτια της έρευνας. Η επιμελήτρια του τμήματος φωτογραφικών αρχείων του Πανεπιστημίου του Πρίνστον Τζούλια Γκέρχαρτ σε συνεργασία με την μεταδιδακτορική ερευνήτρια του τμήματος Μεσαιωνικής Τέχνης Μαρία-Αλέξια Ρόσι, ελληνικής καταγωγής, ταυτοποιήσαν το περιεχόμενο του φιλμ με ένα φωτογραφικό άλμπουμ που υπήρχε επί δεκαετίες ανεξερεύνητο στα αρχεία του πανεπιστημίου. Το παζλ άρχισε να συμπληρώνει η ενδελεχής έρευνα που πραγματοποιεί ο Αναστάσης Ντούρος* με τη συνεργασία μιας ομάδας επιστημόνων-ερευνητών του Αγίου Ορους. Το φωτογραφικό αρχείο περιλαμβάνει 80 φωτογραφίες σε γυάλινες πλάκες, εκ των οποίων οι 16 επικρωματισμένες και 256 εκτυπωμένες ασπρόμαυρες φωτογραφίες διαφόρων διαστάσεων. Οι 268 απεικονίζουν το Αγιον Ορος, 51 τα Μετέωρα και την Καλαμπάκα, 4 τη Θεσσαλονίκη, μία την Αθήνα και 12 άγνωστες τοποθεσίες.

Ο στόχος

Σε αντίθεση με τις περισσότερες αποστολές (π.χ. Μπουασονά), οι Αμερικανοί δεν έχουν στόχο να μεταφέρουν τη θρησκευτική κατάνυξη, ούτε να καταγράψουν τους κειμλιακούς θησαυρούς της Αθωνικής Πολιτείας. Απαθανατίζουν κυρίως σκηνές από τον καθημερινό βίο, τα διακονήματα, τα μοναστηριακά συγκροτήματα με λεπτομέρειες αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος και τους ανθρώπους της μοναστικής πολιτείας. Στις φωτογραφίες τους κυριαρχούν πορ-

Μοναχός έξω από το Μεγάλο Μετέωρο, στενίζοντας τη Μονή Βαρελάκι. Επικρωματισμένη πλάκα.

Παρουσιάζονται κυρίως σκηνές από τον καθημερινό βίο, τα διακονήματα και τα μοναστηριακά συγκροτήματα με λεπτομέρειες αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος.

τρέτα, συλλογικές εργασίες (τρύγος, μάζεμα καρυδιών, φιλοξενία κ.ά.), εξωτερικές και εσωτερικές εικόνες από τις Μονές Μεγίστης Λαύρας, Αγίου Παντελεήμονος, Χιλανδαρίου, Βατοπεδίου, Δοχειαρίου, Εσφιγμένου, Ζωγράφου, Ξενοφώντος και εξωτερικές λήψεις καθιδρυμάτων με τον περιβάλλοντα χώρο από τις μονές Διονυσίου, Ξηροποτάμου, Σιμωνόπετρας, τη σκάπη Αγίου Ανδρέα, τα Καυσοκαλύβια και τις Καρυές). Στα Μετέωρα, εκτός από τα μοναστήρια και τις σκάτες στους βράχους των Μετρώρων καταγράφουν ομάδες κτηνοτρόφων που κατεβαίνουν για να ξεχειμωνιάσουν στον θεσσαλικό κάμπο. Η εικόνα με τις ξυπόλυτες γυναίκες να διασχίζουν πεζή τα ορμητικά νερά του Πηνειού, ενώ οι άνδρες μετακινούνται καβάλα στα άλογα, δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορους τους τρεις Αμερικανούς.

Πολλές φωτογραφίες καθώς και μεγάλο μέρος του κινηματογραφικού φιλμ είναι αφιερωμένα σε έναν Ρώσο ερημίτη-αναχωρητή. «Η περίπτωση του δεν είναι καθόλου απλή», εξηγεί ο Αναστάσης Ντούρος. «Τόσο η εμφάνισή του (κοντή γενειάδα και χωρίς ράσο) όσο και η συμπεριφορά του γεννησαν αρχικά πολλά ερωτήματα για την ύπαρξη αυτού του προσώπου ως μοναχού. Η πρώτη σκέψη ήταν ότι πρόκειται για σκηνοθετημένες εικόνες με έναν ηθοποιό που υποδύεται τον μοναχό». Στην πορεία της έρευνας διαπιστώθηκε ότι πρόκειται για τον Μεγαλόσχημο Μοναχό Ηλία Αμίνσκι. Ο μοναχός Ηλίας από την επαρχία του Καμνέτς-Ποντόλσκ, το 1904 δεν εγκατέλειψε απλώς τα εγκόσμια και μια σημαντική θέση στα εργοστάσια Τερέστοενκο, για να μονάσει στο ρωσικό μοναστήρι αλλά για να ζήσει στο δάσος της Μονής Παντελεήμονος (με την ευλογία του πατέρα Αγαθόδωρου (Μπουντάνοφ). Ο «διά Χριστόν σαλός» κατοικούσε επί τριάντα χρόνια σε σπηλιά βράχου, έτρωγε μόνο χόρτα και καρπούς, δεν μιλούσε, δεν φορούσε ράσο και τα κουρέλια μετά βίας κάλυπταν το σώμα του. Η περίπτωση του αναχωρητή μοναχού Ηλία είχε δημοσιευθεί στους New York Times.

Οι επαγγελματικές λήψεις, υψηλής ποιότητας, ειδικά του Κρόσμπι, φέρνουν στις μέρες μας ένα ακόμα σπουδαίο θησαυρό μακραίνοντας τον κατάλογο των αρχείων ξένων φωτογράφων (Π. Σεμπαστιάνοφ, Α. Ριλί, Χαμίδ Αλί Σαμί Βέν, Λε Κορμπυζιέ, Αντουάν Μπον, Φρεντ Μπουασονά κ.ά.) που έμειναν στην ιστορία για τις αποστολές τους στην Αθωνική Πολιτεία.

* Το αρχείο του Πρίνστον παρουσιάζει σήμερα ο Αναστάσης Ντούρος στο 4ο Επιστημονικό Εργαστήριο της Αγιορειτικής Εστίας (12 μ., αμφιθέατρο «Στέφανος Δραγούμης» Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης) και σε έκθεση τον ερχόμενο Μάιο στην Αγιορειτική Εστία Θεσσαλονίκης.

www.opekcy.org

«Γιάννος Κρανιδιώτης»

Χαιρετισμός
Πάυλος Παύλου,
πρόεδρος ΟΠΕΚ

Μέρος Α
Σκεπτικό βράβευσης από τον πρόεδρο της Επιτροπής του Βραβείου
Λάρκο Λάρκου

Το βραβείο θα απονεμίσει ο **Ιερόθεος Παπαδόπουλος,** Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο.

Διάρκεια: 20 λεπτά

Μέρος Β
Μετά την απονομή θα ακολουθήσει εκδήλωση με θέμα **«Τα γεγονότα 1963-1974 μέσα από τα μάτια του 2019»** ("Δύο κοινότητες, δύο αφηγήσεις. Είναι εφικτή η συμφιλίωση;")

Κύριοι ομιλητές θα είναι οι **Πάργος Βασιλείου** και **Μεχμέτ Αλί Ταλάτ,** οι οποίοι θα αναφερθούν στο θέμα μέσα και από την πολυετή πολιτική τους εμπειρία. Παρεμβάσεις στη συζήτηση θα κάνουν οι **Αλέξης Αλέκου,** ιστορικός και **Σεφκί Κιράλπ,** πολιτικός επιστήμονας.

Διάρκεια: Μιάμιση ώρα

Συντονισμός
Θεανώ Καλαβανά, Γενική Γραμματέας ΟΠΕΚ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

9 Δεκεμβρίου 2019
Δευτέρα

6:45μ.μ.
Δημοσιογραφική Εστία
Λευκωσία

Ο ΟΠΕΚ
- Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας - σας προσκαλεί σε εκδήλωση για την απονομή του Βραβείου Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» για το 2019

Το βραβείο απονέμεται στους δημοσιογράφους **Ανδρέα Παράσχο,** Διευθυντή της «Καθημερινής» και **Σεφκούλ Ουλουτάγκ,** ερευνήτρια δημοσιογράφου στην «Γενί Ντουζέν» και τον «Πολίτη» για την συνεισφορά τους στον αγώνα για την εξακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων.

Θα υπάρχει ταυτόχρονη μετάφραση σε τρεις γλώσσες: ελληνική, τουρκική, αγγλική

Η εκδήλωση γίνεται σε συνεργασία με την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο.

Επικοινωνία:
Τηλ: 99426404
Email: opekcy@gmail.com
Website: www.opekcy.org
FB: Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας
Twitter: @opekcy

Χορεύοντας με τον αμείλικτο χρόνο

Η «Κ» παρακολούθησε την παράσταση «Ο Μεγάλος Δαμαστής» του Δημήτρη Παπαϊωάννου και αναζητεί το βαθύτερο νόημα

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΓΚΡΑΤΗ**

Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου είναι διάσημος. Το έργο του είναι αναγνωρισμένο παγκοσμίως και η καλλιτεχνική του αξία έχει δοκιμαστεί, σε δύσκολα πεδία, με επιτυχία. Οποιαδήποτε, σχετική με ένα έργο του, κριτική προϋποθέτει μεγάλη προσοχή και γνώση του αντικειμένου εκ μέρους του επιχειρούντος. Δεν φιλοδοξώ να κάνω κάτι τέτοιο, γιατί μου λείπει η γνώση αλλά και η επάρκεια θέαςης σχετικών παραστάσεων, στοιχεία απαραίτητα για την έκφραση εμβριθών σχολίων ή στοιχειωδών τεχνικών παρατηρήσεων. Ωστόσο, την Παρασκευή 29 Νοεμβρίου, βρέθηκα, χάρις σε μια καλή φίλη, στην παράσταση «Ο Μεγάλος Δαμαστής» («The Great Tamer») στο Μέγαρο Μουσικής και σε περίοπτη θέση της πλατείας. Θέλω να πω... έβλεπα καλά. Παρακολούθησα την παράσταση με άνεση και χωρίς διασπάσεις προσοχής: γεγονότα που μου επιτρέπουν εκ των υστέρων να συνευθετοποιώ ότι το έργο που παρακολουθούσα ήταν άρτια δομημένο ως πλοκή. Η συνοχή και ο ρυθμός του, επέβαλλαν, χωρίς να προκαλούν εκνευρισμούς, τη θεατρική δράση. Δεν ξέρω αν ήταν η ιδέα μου, αλλά σπανίως ακούγονταν τα γνωστά βηχαλάκια και οι θόρυβοι από συσσίματα πάνω στις πολυθρόνες.

Οι απορίες που δημιούργησαν οι αρχικές κινήσεις των χορευτών σιγά σιγά αναπτύσσονταν και γίνονταν αντιληπτές ως στοιχεία λειτουργικά στην εξέλιξη του έργου. Γιατί ένας γυμνός άντρας κείται ανάσκελα και ενώ κάποιος τον σκεπάζει, κάποιος άλλος αμέ-

Ο μεγάλος δαμαστής είναι η καλοσύνη που δείχνει ο άνθρωπος στον εαυτό του για να μπορεί να ζήσει δημιουργικά έχοντας συνείδηση της φθοράς του.

σως μετά τον ξεσκεπάσει με τέτοια επιδεξιότητα που δεν τον αγγίζει; Γιατί αυτή η κίνηση μοιάζει με τελική μέσω μιας εμμονικής επαναλήψης; Γιατί ντύνονται και γδύνονται συνεχώς υπενθυμίζοντας την καθημερινή ασχολία κάθε ανθρώπου με το σώμα του; Γιατί γεννιέται ένας άνθρωπος σε ένα εχθρικό για εκείνον περιβάλλον; Τι σημασία έχει η σκηνή της ανθρωποφαγίας; Γιατί κάποιος πρέπει να ξεριζωθεί ανατρέποντας τον κόσμο του; Γιατί διαμελίζεται, επανασυντίθεται και αναμορφώνεται; Όλα αυτά, μόνο αν ιδωθούν ως μέρη μιας καθοδηγητικής ιδέας, ως οργανικά στοιχεία ενός όλου που τους αξίζει, τη θέση τους στην κατανόσή μας. Θα μπορούσαν να ήταν απλώς ωραίες εικόνες, και είναι πράγματι αισθητικά θελκτικότες. Όμως, δεν τελειώνει εδώ. Όλες οι παραπάνω ερωτήσεις γίνονται μία ερώτηση. Ποιος είναι αυτός ο Δαμαστής;

Το ερώτημα

Μετά το θέατρο, όπως αρμόζει, πήγα σε ένα δείπνο. Φυσικά όλοι

JULIAN MUMFERT

Οι απορίες που δημιούργησαν οι αρχικές κινήσεις των χορευτών σιγά σιγά αναπτύσσονταν και γίνονταν αντιληπτές ως στοιχεία λειτουργικά στην εξέλιξη του έργου. Γιατί ένας γυμνός άνδρας κείται ανάσκελα και ενώ κάποιος τον σκεπάζει, κάποιος άλλος αμέσως μετά τον ξεσκεπάζει με τέτοια επιδεξιότητα που δεν τον αγγίζει;

είχαν να πουν κάτι για το έργο. Είτε το είχαν δει παλαιότερα είτε είχαν κάτι ακούσει. Ρώτησα, λοιπόν, «ποιος είναι ο μεγάλος δαμαστής». Οι επιλογές ήταν δύο και συγγενείς. Άλλοι είπαν ο πανδαμάτωρ χρόνος, άλλοι ο άχρονος

θάνατος. Πάντως, για όλους νικητής ήταν η φθορά. Ακόμα και στην περίπτωση ενός χρόνου που στο πέρασμά του απαλύνει τον πόνο μιας απώλειας ή μιας απογοητεύσεως, νικήτρια αναδεικνύεται η φθορά, με άλλα λόγια η θνητότη-

τα. Τελικώς, τα πάντα πεθαίνουν και έτσι δαμάζονται.

Ας ξαναγυρίσουμε στην παράσταση και ας πάμε στο τέλος της. Εχει ένα τέλος; Εγώ διέκρινα τρία φινάλε, σκέψη που αρχικώς με έκανε επιφυλακτικό για την

αρτιότητα του έργου. Όμως, πολύ γρήγορα συνειδητοποίησα ότι και οι τρεις πιθανές καταλήξεις είχαν ξεχωριστή σημασία και λειτουργούσαν μεταρσιωτικά. Με άλλα λόγια, κάθε μία ήταν σκαλοπάτι για την άλλη, αλλάζοντας ποιοτικά με τη διαδοχή τους.

Ο αρχικός άνθρωπος-πτώμα που φυσικά κάποτε είχε γεννηθεί σε έναν ξένο, άγνωστο κόσμο, είχε ζήσει μια ζωή ρουτίνας, διαμελισμού, ανθρωποφαγίας και κατέληξε σκελετός. Ένας σκελετός του οποίου –όπως τον ανασκώνουν οι δύο χορευτές– ριπίζονται τα εναπομείναντα κόκαλα. Όμως τη νεκροκεφαλή τη διασώζουν και την τοποθετούν σε ένα μεγάλο ανοικτό βιβλίο κωδίκων(;) πάνω στο οποίο ο νέος άνθρωπος είχε αφήσει μισοφαγωμένα πορτοκάλια. Ο υπαινιγμός για μια διαφορετική ποιότητα ζωής, είναι φανερός. Κάτι έχει απομείνει από αυτόν τον άνθρωπο. Το έργο του; Τα παιδιά του; Η ενθύμησή του; Κάτι έχει απομείνει στη μνήμη μας. Η φθορά δεν είναι απολύτως νικήτρια.

Ανάλαφρο πνεύμα

Όμως, το τέλος δεν είναι αυτό. Το τέλος είναι η έκφραση μιας ιδιότυπης καλοσύνης. Ο χορευτής συμπόνια, αλτρουισμός, αφοσίωση, θυσία, ιδανικό, φιλία. Τελικώς, ο μεγάλος δαμαστής είναι η καλοσύνη που δείχνει ο άνθρωπος στον εαυτό του για να μπορεί να ζήσει δημιουργικά έχοντας συνείδηση της φθοράς του. Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου είναι ένας καλός άνθρωπος.

must20

TWENTY YEARS OF STYLE

must

2019

THE BAO & THE LOU

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ANDREW

MAKEOVER UNDER €170

NO RULES

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Ωμή ματιά στον «βούρκο» του Αμβούργου

Η πραγματική ιστορία ενός σίριαλ κίλερ το '70 γίνεται ταινία από τον Φατίχ Ακίν

Το Χρυσό Γάντι ★★ ★
ΘΡΙΑΕΡ (2019)
Σκηνοθεσία: Φατίχ Ακίν
Ερμηνείες: Γιόνας Ντάσλερ, Μαργκαρέτε Τίτζελ, Αδάμ Μπουσδούκος

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Δεν ήταν λίγοι εκείνοι που σοκαρίσθηκαν βλέποντας για πρώτη φορά την πιο πρόσφατη ταινία του Φατίχ Ακίν, η οποία έκανε πρεμιέρα στο τελευταίο Φεστιβάλ Βερολίνου. Μερικοί, μάλιστα, αποχώρησαν και από την αίθουσα, μην αντέχοντας κάποιες σκηνές. Πράγματι, ο Τουρκογερμανός σκηνοθέτης, που μας έχει δώσει μερικά εξαιρετικά γλυκόπικρα δράματα («Μαζί, ποτέ», «Στην άκρη του ουρανού»), περνά αυτή τη φορά στο είδος του τρόμου, αφηγούμενος την αληθινή ιστορία ενός σίριαλ κίλερ. Ο Φριτζ Χόνκα, άνθρωπος μοναχικός και εξαρτημένος από το αλκοόλ, έδρασε στη συνοικία των «κόκκινων φαναριών» του Αμβούργου, στις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Ο Ακίν με αυτό το φιλμ περνά για τα καλά στη σκοτεινή πλευρά της ανθρωπίνης φύσης, με τρόπο μάλιστα αρκετά ακραίο και μια εικονοποιία που μπορεί να χαρακτηριστεί έως και επιτηδευμένα σκληρή. Ο ίδιος, σε συνάντηση που είχαμε ως εξής: «Πάντα με ενδιέφερε το σκοτάδι και ήθελα να εξερευνήσω τα όριά μου στο σινεμά, κάνοντας μια ταινία τρόμου. Απλώς προσωπικά πρέπει να πιστεύω σε αυτό που αφηγούμαι, δεν γίνεται δηλαδή

να δείξω για παράδειγμα ένα στοιχειωμένο σπίτι. Από εκεί και έπειτα προφανώς υπάρχει και ένα στοιχείο “ηδονοβλεψίας”. Όλοι το έχουμε, είναι φυσικό’ όταν συμβαίνει ένα ατύχημα κοιτάζουμε άπληστα, διότι έτσι νιώθουμε πιο ζωντανοί. Και βέβαια αν κάνεις ένα φιλμ πάνω στη βία, τότε πρέπει να τη δείξεις».

Πράγματι, το φιλμ του Ακίν περιλαμβάνει αρκετές σκηνές βίας που θέλουν μάλλον γερό στομάχι, ωστόσο δεν περιορίζεται εκεί. Μέσω της ιστορίας του Χόνκα, σχηματίζεται ένα ολόκληρο κοινωνικό πορτρέτο, το οποίο συμπικνώνεται χαρακτηριστικά στο «Χρυσό Γάντι», το μπαρ-στέκι που πλησιάζουν

Μέσω της ιστορίας του Χόνκα, σχηματίζεται ένα ολόκληρο κοινωνικό πορτρέτο, το οποίο συμπικνώνεται χαρακτηριστικά στο «Χρυσό Γάντι», το μπαρ-στέκι του κεντρικού ήρωα.

στα όρια του γκροτέσκου μοιάζουν βγαλμένες από μια Γερμανία ξεβρασμένη μετά την τρικυμία του πολέμου, όπως συμβαίνει και σε αρκετές ταινίες του Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ. «Ο Φασμπίντερ είναι πάντα έμπνευση για μένα, ο πολύ συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο περιέγραψε τη μεταπολεμική Γερ-

Ο Φριτζ Χόνκα (Γιόνας Ντάσλερ) ήταν άνθρωπος μοναχικός και εξαρτημένος από το αλκοόλ. «Ο Χόνκα αναζητεί την αγάπη. Ως παιδί βιάστηκε. Ομως, μου φαινόταν τρομερά κλισέ να συμπεριλάβω κάτι τέτοιο, δεν σημαίνει ότι όποιος βιάζεται γίνεται δολοφόνος», λέει ο σκηνοθέτης.

Ο Τουρκογερμανός σκηνοθέτης Φατίχ Ακίν.

μανία. Από την άλλη, η ταινία έχει να κάνει και με τη μοναχικότητα. Ο Χόνκα αναζητεί την αγάπη. Δεν πιστεύω πως τέτοιοι άνθρωποι είναι απλά προϊόν της κοινωνίας, μοιάζει πολύ απλοϊκό. Είχε και προσωπικά προβλήματα, ήταν άρρωστος. Ως παιδί βιάστηκε. Ομως μου φαινόταν τρομερά κλισέ να συμπεριλάβω κά-

τι τέτοιο, δεν σημαίνει ότι όποιος βιάζεται γίνεται δολοφόνος».

Μια άλλη κριτική που δέχεται ο Ακίν σχετικά με την ταινία είναι πως το μεγαλύτερο κύμα της βίας που απεικονίζεται στρέφεται κατά των γυναικών. «Όταν κάνεις τέχνη, σε κάποιους αρέσει και σε κάποιους όχι. Η βία κατά των γυναικών είναι κάτι υπαρκτό, θα ήταν ωραία να μην ίσχυε, όπως επιδιώκουν και τα πρόσφατα κινήματα (#MeToo κ.τ.λ.). Δική μου δουλειά, όμως, είναι να στρέψω την κάμερα εκεί που πονάει. Προσπάθησα να απεικονίσω τη βία με τρόπο που να μην είναι σέξι, ελκυστικός ή εντυπωσιακός, αλλά αντίθετα άγριος και απωθητικός».

Η μουσική

Κεντρικό χαρακτήρα σε αυτές τις βίαιες σκηνές έχουν οι ήχοι: από το εκκωφαντικό γρύλισμα του πρωινού μέχρι τις (τελείως παράταιρες) ανάλαφρες μελωδίες που παίζουν στο πικάπ, όλα είναι ενισχυμένα σε σχεδόν υπερφυσικό βαθμό. «Με τη μουσική προσπαθεί να καλύψει

ακριβώς αυτούς τους ανατριχιαστικούς ήχους. Αν ήμουν σίριαλ κίλερ θα έβαζα κι εγώ μουσική, μάλλον γιατί κάνω τα πάντα με αυτή», λέει γελώντας ο Ακίν και συνεχίζει: «Πρόκειται για τυπικό σόουντρακ που ακουγόταν στα λαϊκά σπίτια – όχι στα ανώτερα στρώματα– μετά τον πόλεμο. Υπήρχε ένα συλλογικό τραύμα, όμως η κοινωνία δεν επιτρεπόταν να το δει κατάματα. Επρεπε να το ξεχάσει. Γι’ αυτό υπήρχε αυτή η όμορφη, ονειρική μουσική...».

Φυσικά ένα τέτοιο φιλμ δεν θα μπορούσε να υποστηριχθεί δίχως τον κατάλληλο πρωταγωνιστή. Ο νεαρός Γιόνας Ντάσλερ είναι πραγματικά αγνώριστος κάτω από τα προσθετικά και το μακιγιάζ που του δίνουν ταιριασμένη, για να το πούμε κομψά, όψη. «Γενικά το φιλμ είναι πολύ απαιτητικό από τεχνική άποψη. Ο Γιόνας ήταν ο καλύτερος στο κάστινγκ και παράλληλα είχε την αντοχή να μεταμορφώνεται επί ώρες, ώστε να γίνει αυτός ο πολύ άσχημος τύπος».

Όσο για τις συνθήκες υπό τις οποίες έγινε η ταινία και αν θα

σφεφτόταν να συνεργαστεί με το Netflix (που είναι και της μόδας), ο σκηνοθέτης είναι αρκετά ξεκάθαρος, βγάζοντας και ένα μικρό παράπονο σχετικά με την προηγούμενη ταινία του. «Με το “Μαζί ή Τίποτα” πιστεύαμε πως θα πήμε στα Όσκαρ. Αυτό όμως δεν έγινε και αποφάσισα να γυρίσω κατευθείαν το επόμενο φιλμ. Δεν είχαμε προβλήματα στην παραγωγή λόγω θέματος, αλλά σίγουρα θα ήθελα να έχω πιο πολλά χρήματα για να δείξω περισσότερο το Αμβούργο. Θυμάμαι π.χ. ότι εκείνη την περίοδο έβλεπα το τηλεοπτικό “Duce” του HBO και ζήλευα πολύ! Με το Netflix, ή κάποια παρόμοια πλατφόρμα, νομίζω πως αργά ή γρήγορα θα συνεργαστώ, αρκεί να μην υπάρχει... λογοκρισία. Γενικά πιστεύω πως το παραδοσιακό σινεμά, προκειμένου να επιβιώσει, θα πρέπει να είναι διαφορετικό από όσα προσφέρει τυπικά το Netflix. Να σου δίνει έναν λόγο για να πας στην αίθουσα, σινεμά που σε κάνει να γελάς, να κλάις, να αγανακτείς, ακόμα και να ξερνάς...».

PIK1

ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Αυτή η νύχτα μένει

07.30 Θεία λειπουργία
10.00 Καμώματα τζι αρώματα
Κυριακή κωμική σειρά.
ΕΥ4U, II - (Ε)
11.00 Κοινωνική εκπομπή.
12.00 Χάλκινα χρόνια, II - (Ε)
Κυριακή σειρά εποχής.
13.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης
14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
14.15 ArtCafe, III - (Ε)
Εκπομπή πολιτισμού.
15.15 Σπίτι στη φύση - (Ε)
Περιβαλλοντική εκπομπή.
15.45 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
«Στέλλα Κυριακίδου».
Μαζί - (Birlikte).
17.00 Δικονομική εκπομπή.
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματοκλή)**
18.20 Πεταλούδα - (Ε)
Κυριακή σειρά εποχής με τους Σώτο Φιλίππιδου, Πάμπο Χαραλάμπους.
18.50 Ο δρόμος έχει τη δική ιστορία - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
19.25 Κάποτε το '80
Κωμική σειρά, με τους Δέσποινα Χρυσάνθου, Αιμιλία Σέλλη, κ.ά.
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
21.00 Αθλητική Κυριακή
Αθλητική εκπομπή.
21.30 Αυτή η νύχτα μένει
Κοινωνική αισθηματική ταινία, με τους Νίκο Κουρή, Αθηνά Μαξίμου.
23.30 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
23.35 The Graham Norton Show
00.25 Μαζί - (Birlikte) (Ε)
01.25 Ο δρόμος έχει τη δική ιστορία - (Ε)
01.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
02.45 Αθλητική Κυριακή - (Ε)
03.15 Σπίτι στη φύση - (Ε)

PIK2

ΤΗΛ.: 22862000

22.05 The Graham Norton Show

07.30 Παιδική ζώνη
α. Ολίβια
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Ο ταχυδρόμος Πατ δ. Χάντι
ε. Παπούτσια της Φράνι
στ. Η Μάρθα μιλά
ζ. Ο Σούπερ Γουάι
η. Ο Ροζ Πάνθηρας
θ. Παιχνιδούπολη
11.00 Στη Χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
11.30 Παιδική ζώνη
α. Παιχνιδούπολη
β. Ολίβια
γ. Ντετέκτιβ Νόντι
δ. Χάντι
ε. Παπούτσια της Φράνι
στ. Η Μάρθα μιλά
ζ. Ο Ροζ Πάνθηρας
η. Ο ταχυδρόμος Πατ
14.35 Παιδική ζώνη
Συνέχεια
16.00 One strange rock - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
17.40 Baywatch, IV
Σειρά περιπέτειας.
18.45 Πανερωσιακό Πρωτάθλημα Κολύμβησης 25m
21.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)**
21.55 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)**
22.05 The Graham Norton Show
Ο μοναδικός Graham Norton υποδέχεται με ιδιαίτερο χιούμορ όλα τα αστέρια του Hollywood.
23.00 Μακεδονία
Ο ελληνιστικός πολιτισμός μέχρι την Ασία
Ντοκιμαντέρ.
00.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
01.05 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

OMEGA

ΤΗΛ.: 22477777

21.00 Το κόκκινο ποτάμι

05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει
Ενημερωτική εκπομπή, με τη Φαίη Μαυραγάνη.
09.45 Έλα χαμογέλα
Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Σίσσυ Χρηστίδου.
13.00 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
15.00 Greece's Next Top Model - (Best of)
Reality μόδας.
Αντίτα κοίτα
16.00 Κυριακή κωμική εκπομπή με την Αννίτα Πάνια.
18.00 **OMEGA NEWS**
18.10 Χαρούμενος ταξιδιώτης
Ταξιδιωτική εκπομπή, με τον Αλέξ. Ταρμουστά.
19.00 Τροχός της τύχης
Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη.
20.10 **OMEGA NEWS**
21.00 Το κόκκινο ποτάμι
Δραματική σειρά εποχής με τους Ιωάννη Παπαζήση, Αναστασία Παντούση.
22.00 Ένας για όλους (Special Edition)
Τηλεπαιχνίδι γνώσεων με τη Μαρία Μπακοδήμου.
23.00 Η οικογένεια βλάπτει - (Ε)
Κωμική σειρά, με τους Χρυσό Ρώπα, Σάκη Μπουλά, κ.ά.
23.40 Football stories
Ντοκιμαντέρ για την ποδοσφαιρική κουλτούρα κάθε χώρας.
01.10 Bancroft
Αστυνομική σειρά.
02.00 Πάνω από τον Νόμο - (Ε)
Αστυνομική σειρά.
02.50 Η σειρά και ο μπάτσος
Κωμική σειρά.
03.40 **Τα νέα του ANTI - (Ε)**
04.30 Όσο υπάρχει αγάπη - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
05.20 Dr Ρούλεζ - (Ε)

ANT1

ΤΗΛ.: 22200200

21.20 The Final Four - Τελικός

06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.40 Ο τζίτζικας και ο μέρμηγκας - (Ε)
Κωμική σειρά.
07.30 Ιδιαίτερα για κλάματα
Κωμική σειρά.
08.10 Φίλο τον βάρτο σου (Ε)
Κωμική σειρά.
09.50 Την πάτσα - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
10.30 Εσύ... στον κόσμο σου, II
Κυριακή κωμική σειρά.
12.00 Υγεία πάνω απ' όλα
12.50 Αν ήμουν πλούσιος - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
14.50 Casa De Mikel - (Ε)
Σατιρική εκπομπή με τον Μιχάλη Σοφοκλέους.
17.20 Πέτα τη φριτζά - (Ε)
Κωμική σειρά.
18.00 **Τα νέα του ANTI σε 10'**
18.10 Συνέχεια της σειράς
Μην ψαρεύεις, II
18.40 Κωμική σειρά.
20.20 **Τα νέα του ANTI**
21.20 The Final Four - Τελικός
Μουσικό talent show.
00.00 **Τίτλοι ειδήσεων**
00.10 Football stories
Ντοκιμαντέρ για την ποδοσφαιρική κουλτούρα κάθε χώρας.
01.10 Bancroft
Αστυνομική σειρά.
02.00 Πάνω από τον Νόμο - (Ε)
Αστυνομική σειρά.
02.50 Η σειρά και ο μπάτσος
Κωμική σειρά.
03.40 **Τα νέα του ANTI - (Ε)**
04.30 Όσο υπάρχει αγάπη - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
05.20 Dr Ρούλεζ - (Ε)

ΣΙΓΜΑ

ΤΗΛ.: 22580100

21.15 The Voice of Greece

05.20 Τα χρυσόψαρα - (Ε)
Κωμική σειρά.
05.50 Οι Τάκοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
06.20 Food n' Friends
Μαγειρικό show, με τον Δημήτρη Σκαρμούτσο και τον Ηλία Φουντούλη.
07.00 Μαζί σου
Με την Τατιάνα Στεφανίδου.
09.00 Θα γίνει της πολυκατοικίας - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.00 Βουρτάς γεπόντοι - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
11.20 Guess my age - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
12.10 Περί ορέξεως - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής.
12.40 Στην υγεία μας ρε παιδιά
Εκπομπή, με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
15.40 Για το καλό σου - (Ε)
Ιατρική εκπομπή, με την Αφροδίτη Γεωργίου.
16.40 Άλλα λόγια θκειε παπά
Κωμική σειρά, με τους Κωσταντίνου Κωστή, Καζάκα, κ.ά.
17.30 The Voice of Greece - (Ε)
Μουσικό talent show.
18.00 **Γεγονότα σε συντομία**
18.10 The Voice of Greece
(Συνέχεια)
20.20 **Τομές στα γεγονότα**
21.15 The Voice of Greece, IV
Μουσικό talent show.
00.20 **Γεγονότα σε τίτλους**
00.30 Άλλα λόγια θκειε παπά
Κωμική σειρά.
01.30 Μαζί σου - (Ε)
03.00 Επιστροφή - (Ε)
04.00 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)

ALPHA

ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Soundtrack of Love

06.00 Έρωτας με επιδόση ΟΓΑ
07.00 24 ώρες - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
08.00 Έλα στη θέση μου - (Ε)
Κωμική σειρά.
09.20 Εύκολο και σπιτικά
Εκπομπή μαγειρικής με την Αθηνά Λοϊζίδου.
10.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεση
Ενημερωτική εκπομπή, με τον Νίκο Μάνεση.
13.00 Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά.
14.20 Η φαμίλια - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
15.00 Λούης Night Show - (Ε)
Σατιρική εκπομπή με τον Λούη Πατσάλη.
16.50 Σπίτι είναι...
Κωμική σειρά.
17.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματοκλή)**
18.00 Έλα στη θέση μου, IV
Κωμική σειρά, με τους Γιάννη Τσιμισέλη, Αθηνά Οικονομάκου, κ.ά.
19.30 Μην αρχίζεις τη μουρούρα, VII
Κωμική σειρά, με τους Αντώνη Αντωνίου, Ελένη Κοκκίδου, κ.ά.
20.20 **ALPHA NEWS**
21.15 Soundtrack of Love
Εκπομπή με τη Χριστιάννα Αριστοτέλους.
23.30 Μεσάνυχτα
Late night show με την Ελεονώρα Μελέτη.
01.00 World party - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
02.00 Τηλεπαιχνίδι γνώσεων.
Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL

ΤΗΛ.: 25577577

07.30 Τηλεαγορά
08.30 Ανάποδη Δευτέρα
10.10 Η κόρη του προέδρου
12.15 Ποιος Θανάσης
Ελληνική ταινία.
14.00 Τηλεαγορά
15.15 Πάρε κόσμε
Ελληνική ταινία.
17.00 Τηλεαγορά
19.10 Ξένη ταινία
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 Εμμονή
02.45 Πειστήριος εγκλήματος

TV PLUS

ΤΗΛ.: 22259000

06.50 Παιδική ζώνη
09.30 Cook Eat - (Ε)
11.00 Τηλεαγορά
13.05 Μόνο για σένα - (Ε)
14.40 Travel Guide
15.05 Ταξίδι γεύσεων, II
16.00 Τηλεαγορά
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
20.30 Για πάντα νέοι - (Ε)
21.20 Το ταξίδι της ζωής, III
22.25 Ξένη ταινία
00.10 Ξένες σειρές
03.45 Video Clips

SMILE TV

ΤΗΛ.: 25715126

12.00 Oggy & The Cockroaches
12.30 Sabrina
13.00 Angels Friends
13.30 Heidi
14.00 Glimmies
14.30 Zig And Sharko
15.00 Nonty
15.30 Maya The Bee
16.00 Heidi
16.30 Horseland
17.00 Rabbids, II
17.30 Puppy In My Pocket
18.00 Oggy & The Cockroaches
18.30 The Owl
19.00 Popples
19.30 Glitter Force
20.00 Digimon Fusion

MOVIES BEST

23.30 Unwanted Guest

07.15 Armageddon
09.50 Code Breakers
11.25 Kung Fu Yoga
13.20 Please Stand By
15.00 My Bakery In Brooklyn
16.45 March Of The Penguins 2
18.20 Short Fuse
20.00 Mafia Only Kills
In Summer, I
21.00 The Chronicles
Of Narnia:
Prince Caspian
23.30 Unwanted Guest
01.00 Battle Drone
02.45 Starship Troopers

GREEK CINEMA

22.00 Safe Sex

06.10 Ο Ηλίας του 16ου
07.40 Δίχως μπέρε
09.10 Όλοι θα ζήσουμε
10.50 Το σοφισμάκι
12.40 Το γέλιο βγήκε
απ' τον παράδεισο
14.25 Ο τσαρλατάνος
16.05 Το τυχερό παντελόνι
17.30 Ξεριζωμένη γενιά
20.25 Ο κατεργάρης
22.00 Safe Sex
23.45 Ανατίπηση
01.00 5000 ψέματα
02.50 Η σιδερά κυρία
04.35 Το κλοτσασκούφι

Οι σχέσεις σήμερα είναι επιδερμικές

Ο ψυχίατρος Σάββας Σαββόπουλος μιλάει για τον ρόλο σοβαρών ψυχοσωματικών διαταραχών σε ασθένειες όπως ο καρκίνος

Συνέντευξη στη

ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Θυμάμαι πριν από αρκετά χρόνια σε ένα συνέδριο ψυχοσωματικής την περίπτωση μιας καρκινοπαθούς που συνειδητοποιούσε ότι ο καρκίνος έδωσε έναν σκοπό στη ζωή της. Ο Σάββας Σαββόπουλος, ψυχίατρος και ψυχαναλυτής, έφερε και τότε στην επιφάνεια αυτό το κλινικό υλικό. Το ξαναθυμήθηκα διαβάζοντας το βιβλίο του (εκδόσεις Αρμός) «Επτά παραμύθια ζωής. Είναι ή νόσος ένα αμετάφραστο μήνυμα;». Συναντηθήκαμε στο γραφείο του για να συζητήσουμε για τον καρκίνο, τον θάνατο αλλά κυρίως τη ζωή.

– Πώς ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με τον καρκίνο;

– Από νωρίς στη ζωή μου πριν ακόμα πάω στην ιατρική, ήξερα ότι ήθελα να κάνω κάτι σχετικό με την ψυχιατρική και την ψυχανάλυση. Με είχε επηρεάσει η αντιψυχιατρική. Ήταν πολύ ελκυστικό στην εποχή μου να δει κάποιος αλλιώς τα ψυχικά φαινόμενα. Στη συνάντησή μας λοιπόν της ψυχιατρικής με αυτή την αντίληψη, όταν έφτασα στη Γενεύη να κάνω την ειδικότητά μου, έτυχε να έχω δασκάλους στην πανεπιστημιακή κλινική ψυχαναλυτές, όπως ο Νίκος Νικολαΐδης. Στα σεμινάρια του είχε βάλει την οπτική της ψυχοσωματικής. Δούλεψα για μερικά χρόνια στη Γενεύη και όταν γύρισα στην Ελλάδα πήραμε την πρωτοβουλία με την Άννα Ποταμιάνου και τον Θανάση Αλεξανδρίδη να συστήσουμε μια ομάδα ψυχοσωματικής που μετέπειτα μετεξελιχθηκε στην ελληνική ψυχοσωματική εταιρεία. Ιδιαίτερα σημαντικό ήταν η εμπειρία μου στο ογκολογικό Παιδών «Αγλαΐα Κυριακού».

– Έχουν αυξηθεί οι καρκίνοι;

– Ναι. Έχουν πάρει επιδημικό χαρακτήρα τον τελευταίο καιρό και κάποιες έρευνες δείχνουν ότι ο καρκίνος στις δυτικές χώρες θα είναι η πρώτη αιτία θανάτου.

– Παλιά συνέδεαν τον καρκίνο με τον ανεκδήλωτο θυμό.

– Ισχύει. Είχαν μάλιστα φτιάξει κάποτε ένα προφίλ του καρκινοπαθούς και ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του ήταν ο θυμός που δεν εκτονώνεται, η παραμέληση ή ακόμα οι πρώιμες απώλειες ή οι ασθένειες δεσμοί με το περιβάλλον. Αυτά όλα είναι χαρακτηριστικά κάθε σοβαρής ψυχικής ή σωματικής διαταραχής. Όταν υπάρχει στην αρχή της ζωής ενός ανθρώπου ένα δομικό έλλειμμα στον ψυχισμό, ο ψυχισμός μπορεί να μην αντέξει μεγάλα τραυματικά φορτία. Και

“

Ο Μακάριος της Αιγύπτου έλεγε ότι κόλαση είναι να μη συναντιάς τα μάτια του άλλου.

“

Βλέπουμε σε μερικούς ανθρώπους πολύ βαθιά τραύματα, το μίσος ή ο φόβος είναι τρομερός, σαν να κινδυνεύουν από μια καταστροφή.

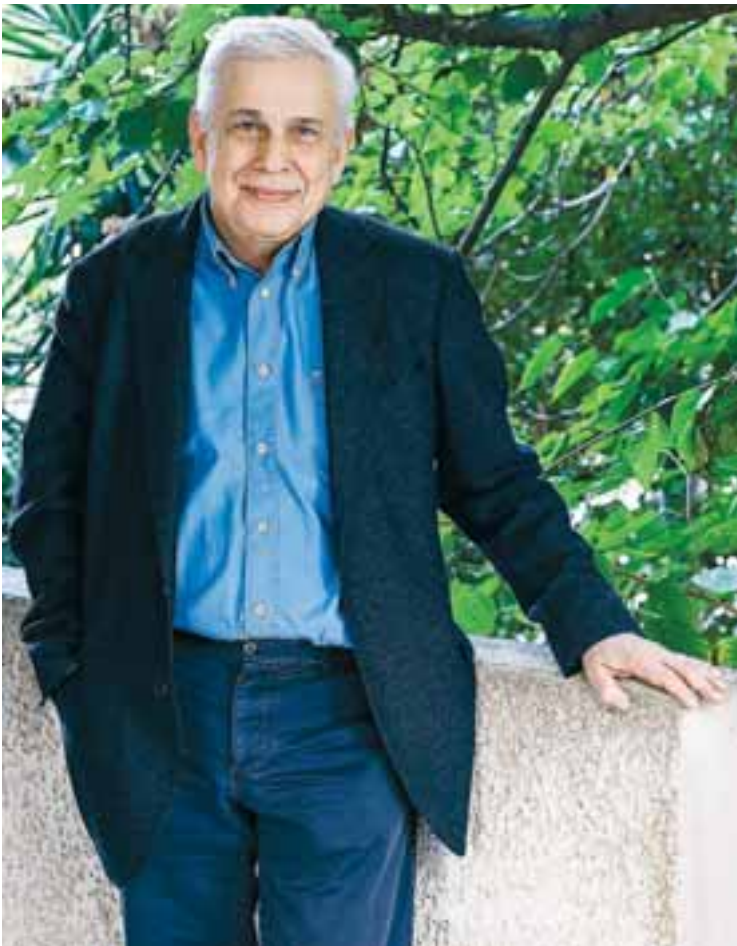
αφού δεν θα μπορεί να τα επεξεργαστεί ψυχικά κάπως αλλιώς, αυτά τα φορτία θα βρουν την οικονομία τους. Εκφορτίζονται στον χαρακτήρα και στη συμπεριφορά, και αν δεν φτάνουν αυτά, θα οδηγηθούμε τότε στο σώμα.

– Ποια είναι τα δομικά ψυχικά ελλείμματα που αναφέρετε;

– Τραυματικές καταστάσεις σε μικρές ηλικίες προκαλούν πολλαπλές διχοτομήσεις, το εγώ σπάει σε κομμάτια. Αυτό σημαίνει ότι όταν θα έρθει μια κρίση, μια καινούργια κατάσταση να μεταβολίσει, θα βρεθεί σε ψυχική δυσκολία. Δηλαδή δεν θα μπορεί να της δώσει νόημα μέσω της σκέψης, των αναπαραστάσεων, των φαντασιώσεων. Είναι σαν να υπάρχει ένα κενό εκεί πέρα. Σε αυτό το εγώ υπάρχουν τεράστια χάσματα και δεν μπορεί ο άνθρωπος να κάνει γέφυρες, να δώσει νόημα σε αυτό που του συνέβη, να πάει από το α στο β κ.λπ.

– Μπορεί κάποιος να φαίνεται καθ' όλα λειτουργικός κοινωνικά, επαγγελματικά, ακόμα και συναισθηματικά, αλλά να χρησιμοποιεί ψυχωσικές άμυνες.

– Ναι, φυσικά. Αρκετοί είναι αυτοί που χρησιμοποιούν μηχανισμούς άμυνας όπως είναι η σκάση, η διάψευση, η αρνητική ψευδαίσθηση που «παγώνει» τα συναισθήματα, και είναι κοινές άμυνες στις σωματοποιήσεις. Άλλος ένας σοβαρός μηχανισμός είναι η καταστολή· καταστέλλει κάποιος το

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΑΛΗΣ

«Ο καρκίνος είναι σαν να προσπαθεί να ξυπνήσει το άτομο με το τελευταίο αντικείμενο που έχει, το σώμα του, προσβάλλοντάς το. Με αφορμή μια νόσο, αναζητείται η ευκαιρία να σωθεί κάτι», λέει ο Σάββας Σαββόπουλος.

συναίσθημα, που αφορά ένα απαγορευμένο θέμα και το καταστέλλει τόσο πολύ που δεν ανακαλείται πια. Έτσι, δεν έχει πρόσβαση σε αυτό το ψυχικό υλικό, και από αυτό το σβήσιμο, εάν η ενέργεια δεν μπορεί να εκπροσωπηθεί, θα χάσει την ποιότητά της και θα γίνει τελικά μια χονδροειδής ενέργεια που θα προσβάλλει το σώμα.

– Βλέπουμε ολοένα και μικρότερες ηλικίες να νοσούν και να πεθαίνουν.

– Βεβαίως. Κάθε χρόνο μερικές δεκάδες παιδιών νοσούν από καρκίνο. Σε ηλικίες των δύο, τριών χρόνων. Θέλω να πω, όμως, ότι οι πιο πολλοί καρκίνοι σήμερα θεραπεύονται. Πάνω από το 50% των καρκίνων θεραπεύεται, αν κανείς σεβαστεί τα προληπτικά μέτρα. Αυτά είναι πιο σημαντικά από όλες τις χημειοθεραπείες.

– Τι έχει ο ψυχισμός ενός τριχρονου παιδιού;

– Εκεί υπάρχει η γονιδιακή, κληρονομική προδιάθεση. Γενικά, όμως, το πιο βασικό στοιχείο που θα παίξει ρόλο είναι ο περιβαλλοντικός παράγοντας στον οποίο ενέχεται ο άνθρωπος. Αν θα κρινόσε, εάν θα πει, τι είδους ζωή θα κάνει. Πώς θα ζήσει τον εαυτό

σου, τι στρες θα έχει, αυτό εξαρτάται από τον άνθρωπο. Τις νόσους τις διακρίνουμε σε δύο μορφές: τις ασθένειες που εμφανίζονται κατά κρίση: πονοκέφαλος, ισχυαλγία, αλλεργία, αυτές παίζουν έναν αμυντικό ρόλο για να μην προκύψει η εξελικτική νόσος. Και να μην υπάρξει ψυχοσωματική αποδιοργάνωση. Στις άλλες περιπτώσεις δεν βρίσκει ένα σημείο να καθλωθεί και εκεί δημιουργούνται οι εξελικτικές νόσοι. Μία από αυτές είναι ο καρκίνος. Οπότε βλέπουμε ότι ο καρκίνος σαν να προσπαθεί να ξυπνήσει το άτομο με το τελευταίο αντικείμενο που έχει, το σώμα του, προσβάλλοντάς το. Με αφορμή μια νόσο αναζητείται η ευκαιρία να σωθεί κάτι.

– Γράφετε για την πρωτογενή ενοχή σε σχέση με τον καρκίνο. Πώς αντιλαμβάνεται το υποκείμενο τη βαθιά ενοχή σε σχέση με τη μητέρα σε πολύ πρώιμο στάδιο της ζωής του;

– Βλέπουμε σε μερικούς ανθρώπους πολύ βαθιά τραύματα, το μίσος ή ο φόβος είναι τρομερός, σαν να κινδυνεύουν από μια καταστροφή. Όταν πάμε πίσω, βλέπουμε ότι συνήθως υπήρξε πολύ δύσκολη σχέση του ασθενούς με το πρώτο αντικείμενο (βλ. μητέρα) και ότι σε αυτήν τη σχέση το πρώτο

Το εξώφυλλο του βιβλίου, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αρμός.

αντικείμενο (η μητέρα δηλαδή) κατά κάποιον τρόπο παραπονιόταν ότι ο γιος ή η κόρη την έβλαψε. Είναι συχνές αναφορές από πλευράς της μητέρας του τύπου, «θα με σκοτώσεις, θα με τρελάνεις» και μετά ζουν τα παιδιά όλη αυτή την κατάσταση σαν να την προκάλεσαν. Τότε δημιουργείται μια τόσο πρώιμη ενοχή, και ένα πεπρωμένο αυτής είναι να αρρωστήσει. Σαν να είναι το μόνο καλό πράγμα που μπορεί να κάνει στη ζωή του κάποιος είναι ο καρκίνος.

– Σκέφτομαι ότι ολοένα και περισσότερο συναντάμε τέτοιους ανθρώπους. Τι ρόλο έχουν παίξει εκεί οι γονείς;

– Στη μηχανιστική ή χρηστική σκέψη οι άνθρωποι κάνουν μαζική καταστολή του συναισθήματος. Η μηχανιστική σκέψη δημιουργείται από τα διάφορα χτυπήματα. Δηλαδή ή με την υπερβολική διεδυτική σκέψη της μητέρας, η οποία μητέρα δεν αφήνει το παιδί να αναπτυχθεί, αλλά το παιδί νιώθει ότι η μητέρα εισβάλλει συνέχεια εντός του, στη σκέψη του. Προσπαθώντας να αποφύγει αυτήν τη διεδυση το παιδί βάζει σε κίνηση έναν μηχανισμό να την εξαφανίζει τη μητέρα. Αλλά έτσι εξαφανίζει και ένα σημαντικό δικό του κομμάτι. Ή αν το κακοποιήσει ο γονιός ή κάποιος άλλος, το παιδί επειδή πρέπει να σώσει τον εαυτό του και να επιβιώσει το κομμάτι που τραυματίστηκε θα το διχοτομήσει, θα το βγάλει από τη μέση. Και έτσι δεν θα είναι διαθέσιμο για αυτόν, θα φτωχύνει. Και με αυτό τον τρόπο σαν να αυτοακρωτηριάζεται. Ή μαθαίνουν να συμμορφώνονται. Αυτό οδηγεί σε ένα φαλλικό ναρκισισμό όπου όλα τα σφάζουν όλα τα μαχαιρώνουν, αλλά δεν έχουν καθόλου καιρό να ζήσουν.

– Πόσο δύσκολο είναι για έναν θεραπευτή να δουλεύει με τον θάνατο;

– Είναι πολύ δύσκολο αλλά κάπου, αν θέλετε πιστέψτε με, είναι και μια ευκαιρία να συμφιλωθείς και με το δικό σου άγχος θανάτου.

– Υπάρχει τρόπος να ζει κάποιος την απώλεια;

– Το πιο δύσκολο πράγμα είναι να μπορείς κάποιος να πενήσει. Να ζήσει το πένθος του. Και αυτό εξαρτάται με το αν μπόρεσε να ζήσει τα πρώτα πρώιμα πένθη του. Το πένθος του απογαλακτισμού, του μαστού, τον αποχωρισμό με τους γονείς κ.λπ.

– Είναι η εποχή μας αυτή που περιγράφετε.

– Είναι ακριβώς η εποχή μας γιατί δεν έρχεται ο ένας σε επαφή με τον άλλον. Ο καθένας θέλει

να δείξει πόσο σπουδαίος είναι. Και έτσι οι επαφές μας είναι επιδερμικές.

– Τα δύσκολα ξεκινούν αν πάει κάτι να βαθύνει, αν μας ξεφύγει από τον έλεγχο.

– Τότε γίνεται πολύ ανησυχητικό και κλείνουμε αμέσως την πόρτα για να προστατευτούμε. Γιατί αν μπούμε βαθύτερα, τότε μπορεί να ανασυρθεί κάτι από αυτά που μας πλήγωσε κατά το παρελθόν και να ανατρέψει την ισορροπία μας.

– Όλες αυτές οι επιδημικές νόσοι θα μπορούσαν να λέγονται ερμωση ή μοναξιά, διότι γ' αυτό συζητάμε.

– Έχετε απόλυτο δίκιο. Ο Γκριν είχε γράψει για τον ναρκισισμό θανάτου. Ο άνθρωπος κλείνεται σε ένα ιδεώδες και λέει μέσα του ή αυτό ή τίποτα. Έτσι αποκλείει τον άλλον, τη διαφορετικότητα του άλλου, τη συνάντηση με τις δυσκολίες του, το γέλιο, τον ανταγωνισμό, την αμίλλα. Πας να τρέξεις με τον άλλον, πρέπει να τον προσέξεις να υπάρχει ο άλλος για να τρέξεις. Εδώ λέμε, πάμε να σκοτώσουμε με διάφορους τρόπους τον άλλον, να τελειώνουμε. Και το να μην υπάρχει ο άλλος, να μην σου αποκρίνεται, ισοδυναμεί με την κόλαση. Ο Μακάριος της Αιγύπτου έλεγε ότι κόλαση είναι να μη συναντάς τα μάτια του άλλου. Αυτή είναι η εξήγηση της διάχυτης στην εποχή μας ναρκισιστικής διάστασης, που ορίζει ότι από τη στιγμή που δεν με ενδιαφέρεις, δεν με εξυπηρετείς, δεν μου είσαι χρήσιμος, δεν υπάρχεις πια. Είναι ένας φόνος και μάλιστα ο Γκριν έλεγε ότι είναι εν ψυχρώ.

– Πόσο δύσκολο είναι για έναν θεραπευτή να δουλεύει με τον θάνατο;

– Είναι πολύ δύσκολο αλλά κάπου, αν θέλετε πιστέψτε με, είναι και μια ευκαιρία να συμφιλωθείς και με το δικό σου άγχος θανάτου.

– Το έχετε καταφέρει;

– Λίγο περισσότερο τώρα. Χρωστάω πάρα πολλά στους ασθενείς μου. Αυτοί έφταναν στον θάνατο και εμένα μου μάθαιναν τη ζωή. Εμαθα ότι ακόμα και αν προσβληθείς από μια νόσο, μέχρι να πεθάνεις έχεις τη δυνατότητα να ζεις.

– Υπάρχει τρόπος να ζει κάποιος την απώλεια;

– Το πιο δύσκολο πράγμα είναι να μπορείς κάποιος να πενήσει. Να ζήσει το πένθος του. Και αυτό εξαρτάται με το αν μπόρεσε να ζήσει τα πρώτα πρώιμα πένθη του. Το πένθος του απογαλακτισμού, του μαστού, τον αποχωρισμό με τους γονείς κ.λπ.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Του **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Ο Σκαλκώτας και η ευρωπαϊκή μουσική του Μεσοπολέμου

Ένα ενδιαφέρον πρόγραμμα παρουσίασε η Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών υπό τον Βύρωνα Φιδετζή στις 18 Νοεμβρίου στην πρώην αίθουσα Φίλων της Μουσικής. Αν και σε πρώτη ματιά όλα τα έργα ανήκαν σε συνθέτες της ίδιας γενιάς, τα τριάντα χρόνια που χωρίζουν τον Αυστριακό Φραντς Σμιτ από τον Νίκο Σκαλκώτα περικλείουν μία ολόκληρη εποχή μουσικών αναζητήσεων και πειρατισμών. Το δημιουργικό έργο του Βάγκνερ και των συνθετών στη δύση του 19ου αιώνα βράιναε σχεδόν ασφυκτικά στην Κεντρική Ευρώπη όπου σπούδασαν και έζησαν ο Αντον Βέμπερν, ο Πάουλ Χίντεμπερτ και οι προαναφερθέντες δύο.

Έτσι, αναζητήθηκαν λύσεις προς διάφορες κατευθύνσεις και μία από αυτές έμοιαζε να την προσφέρει ο Αρνολντ Σένπεργκ. Γράφτηκαν ενδιαφέρουσες συνθέσεις πριν φανεί το αδιέξοδο μιας

γλώσσας που επιχείρησε να κινήσει στον αντίποδα του συναισθηματος αλλά και της «παράδοσης», τόσο με την έννοια της συνέχειας όσο και με αυτήν της γεωγραφίας. Μία από αυτές, η «Πασακάλια» έργο 1 του Αντον Βέμπερν που ισορροπεί ανάμεσα στον μουσικό κόσμο του παρελθόντος (Μπραμς) και αυτόν της τότε σύγχρονης της εποχής (Σένπεργκ), άνοιξε το πρόγραμμα της βραδιάς με τον κα-

Συναυλία με έργα Βέμπερν, Χίντεμπερτ, Σμιτ και Σκαλκώτα έπαιξε η Φιλαρμόνια υπό τον Φιδετζή.

λύτερο τρόπο. Η Φιλαρμόνια φάνηκε τεχνικά εντυπωσιακά έτοιμη για τον σύνθετο κόσμο αυτής της μουσικής και οδηγήθηκε με

Χ. ΑΡΦΙΔΑΚΗΣ

Οι πιανίστες Μπεάτα Πίντσετιτς και Χρήστος Σακελλαρίδης ήταν σολίστ στο Κοντσερτίνο για δύο πιάνο του Νίκου Σκαλκώτα.

ακρίβεια από τον Φιδετζή, ξεπερνώντας τις δυσκολίες της πυκνής ενορχήστρωσης.

Στη συνέχεια ακούστηκε το

Κοντσερτίνο για δύο πιάνο, που ο Σκαλκώτας συνέθεσε το 1935 στην Αθήνα, μετά την επιστροφή του από το Βερολίνο. Οι πι-

νίστες Μπεάτα Πίντσετιτς και Χρήστος Σακελλαρίδης έπαιξαν με σαφήνεια, αλλά η ορχήστρα έμοιαζε αμήχανη απέναντι στην εγκεφαλικά γραφή τόσο σε αυτό το έργο όσο και στη «Μικρή σουίτα για ορχήστρα εγχόρδων» του Σκαλκώτα, σύνθεση του 1942, που ακολούθησε. Στην περίπτωση της ατονικής μουσικής η ανάδειξη της εκφραστικότητας έρχεται ως απόρροια συστηματικής και έντονης ενασχόλησης με το συγκεκριμένο είδος.

Πολύ πιο προφανή είναι τα πράγματα στο «Ίντερμέτζο», που ο Φραντς Σμιτ συνέθεσε αρχικά το 1903 ως αυτόνομη μουσική σελίδα, και το οποίο αργότερα ενέταξε στην όπερα του «Η Παναγία των Παρισίων». Η μουσική είναι πρόδηλα μελωδική και αξιοποιεί όλη τα στερεότυπα της γλώσσας του ύστερου ρομαντισμού, η δε ερμηνεία φανέρωσε τις ποιότητες των εγχόρδων της Φιλαρμόνια.

Η βραδιά έκλεισε με τις «Συμφωνικές μεταμορφώσεις θεμάτων του Βέμπερν» του Πάουλ Χίντεμπερτ, που στην ουσία είναι μια σύντομη τετραμερής συμφωνία για μεγάλα όργανα και ορχήστρα. Τα θέματα προέρχονται από τη σκηνική μουσική που είχε συνθέσει ο Καρλ Μαρία φον Βέμπερν για το θεατρικό έργο «Τουραντότ» του Κάρλο Γκότσι, από το οποίο αρκετές δεκαετίες αργότερα ο Πουτσίνι εμπνεύστηκε την ομώνυμη τελευταία όπερά του.

Η σύνθεση του Χίντεμπερτ ξεχωρίζει για τον λυρισμό στα αργά της μέρη αλλά και για τη δεξιοτεχνική ενορχήστρωση, η οποία δίνει στα ζωηρά μέρη ξεχωριστή λάμψη. Φιλαρμόνια και Φιδετζής πρόβαλαν τη διαφάνεια και την ελαφρόδα της μουσικής, πληθύνοντας με ευελιξία και πλαστικότητα τα διακριτά επεισόδια, καθώς επίσης δεικνώντας την ίδια ευαισθησία στον χειρισμό της δυναμικής.

ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΓΛΥΚΑ ΜΕ
«ΑΡΩΜΑ ΒΑΝΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΥΣΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ»

Β΄ ΤΟΜΟΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ